

ဆဋ္ဌ သင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဟောစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

တရားအာမေဓံ

ဓမ္မဒါယာဒဿတိ

တရားတော်

၁၁၂

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၁၂၅/၉၃) [၂]
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၄၇/၉၃) [၄]

-

အုပ်စု-၂၀၀၀

-

စတုတ္ထအကြိမ်

-

၁၉၉၃-ခုနှစ်

-

မေလ

-

စာအုပ်ချုပ်-အောင်မြင်နှင့်အဖွဲ့

-

အဖုံးရိုက်-စာပေပေါင်းကူးပုံနှိပ်တိုက်

-

တန်ဖိုး ၃၅-ကျပ်

-

ဦးတင်မောင် (၀၂၄၈)၊ စာပေပေါင်းကူးစာအုပ်တိုက်နှင့် (၀၂၅၆-မြို့)
စာပေပေါင်းကူးပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၆၄/စ၊ ကြာပဒုမ္မာလမ်း၊ ၃/ခ-ရပ်ကွက်၊
(ရွှေကြာရံရိပ်သာ)၊ တောင်ဥက္ကလာပမို့၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။
(ဖုန်း-၅၅၉၁၅)

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

နိဒါန်း

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် ဟောခြင်းအကြောင်း

အခါတစ်ပါး၌ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်သည်ကောသလတိုင်းပြည် သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ ထိုစဉ်အခါဝယ် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ လူဒါနိး ပူဇော်သူတို့ များပြားသောကြောင့် ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ အလွန်အလွန်ပေါများနေစဉ်မှာ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ရရှိရေး အတွက်အချို့သောပုထုဇဉ်ရဟန်းတို့ကမဇ္ဇမာယာကျယ်လောင်စွာ ပြောဆိုနေကြသည်ကို ကြားသိတော်မူ၍ “ရဟန်းတို့အား ပစ္စည်းများမအပ်စပ်” ဟု သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ယင်းအစား ဤဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။

သာသနာအရေးစိတ်မအေးကြ

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် အနှုပ်တစ်ရာခန့်ကာလမှစ၍ ငွေကိုမအပ်မရာအလှူခံခြင်းစသည်ဖြင့် ပစ္စည်းအမွေခံယူရေးကို အလေးပြု လာခဲ့ကြသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထူးအားဖြင့်ယခုခေတ်အခါ၌ ကျောင်းလုမှုများ အထိအရှုပ်အထွေးများထင်ရှားပေါ်ပေါက်နေသောကြောင့်

လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကြည်ညို လေးစား
ကြသောရဟန်းရှင်လူတို့မှာ သာသနာတော်တည်တံ့ထွန်းကား
ရေး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေးအတွက် စိတ်မအေးဘဲ ရှိနေကြရ
ပါသည်။

အစောဆုံးကျမ်းစာ ထွက်ပေါ်လာသည်

ဤကဲ့သို့ သောကရှုပ်ထွေး စိတ်မအေးဘဲ ဆင်းရဲနေကြ
သော အချိန်အခါ၌ ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ယင်းဓမ္မဒါယာဒသုတ်ပါဠိ
တော်ကို ဖွင့်ပြ ဟောကြားတော်မူပြီးနောက် တရားအမှုကို
ခံယူမှသာလျှင် မျက်မှောက်၌ ကဲ့ရဲ့ပွယ်စသော အပြစ်ကင်း၍
ချမ်းသာခြင်း၊ အပါယ်ဆင်းရဲ စသည်မှ လွတ်ကင်း၍ နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကို ရနိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးများကို ထင်ရှားဖော်
ပြလျက် တရားအမှုခံ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တော် ဟူသော
အမည်ဖြင့် ဗမာသန်ပြုလုပ်၍ ဖြန့်ချိတော်မူစေပါသည်။

နည်းယူပွယ်ကောင်းလှ ရေးဖွင့်ပြ

ယင်း တရားစာ၌ အလွန် သိမ်မွေ့ နက်နဲသော အနက်
အဓိပ္ပာယ်ရှိသည့် (ပါဠိတော်သာ) ပုဒ်၊ ပါဏတို့ကို တစ်ပုဒ်
ချင်း၊ တစ်ဝါကျချင်း အနက်ပေးပြီးလျှင် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း
အသိဉာဏ်ရှင်းအောင် တစ်ဆက်တည်း ရေးသားဖော်ပြထား
ပါသည်။ နမူနာပုံစံထုတ်ပြုရလျှင် (နှာ-၅၉) ၌ ဗမာဟုလိကာ
နှင့် သာဓကလိကာပုဒ်တို့ကို ရှင်းပြခြင်းမျိုးပင်ဖြင့် ပါသည်။

ယင်းသို့ တစ်ပုဒ်ချင်း၊ တစ်ဝါကျချင်း ရှင်းပြပြီးနောက် ပုဒ်အများ၊ ဝါကျအများကိုလည်း ပေါင်းစပ်၍ အသိဉာဏ် ရှင်းသည်ထက် ရှင်းအောင် အကျယ် ဖွင့်ပြထားပြန်ပါသည်။ ပုံစံပြုရလျှင် (နှာ-၅၉ ၌) ပစ္စည်းရဖို့ လာဘ်ရဖို့ ဘုန်းကြီးဖို့ ဒီဘက်က ဂရုစိုက်နေတယ် စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြထားခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကျယ်ချဲ့၍ ဖွင့်ပြပြီးနောက် အလွယ်တကူ နှုတ်တက် ဆောင်ထားနိုင်ရန် အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်များကိုလည်း အသင့်စီပြီး ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပုံစံပြုရလျှင် (နှာ-၁၀-၌)

ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေးပေါ့လျော့လျှင်- ဟူသော ဆောင်ပုဒ်မျိုးပင်။

တစ်သုတ်လုံးမှ ချုံး၍ပြ

ဓမ္မဒါယာဒ တစ်သုတ်လုံး၌ အကျယ် ဟောပြုထားသော တရားအားလုံးကို အကျဉ်းချုံး၍ စာကြောင်းရေ(၁၀) မျှဖြင့် နှိုးနှော ဖော်ပြထားချက်လည်း ပါရှိပေသည်။ ပုံစံပြုရလျှင် (နှာ-၂၀၂-၌)-

မြတ်စွာဘုရားက “ငါဘုရား၏ တရားအမှုကို ခံယူကြ၊ ပစ္စည်းအမှုကို မခံယူကြနဲ့၊ ပစ္စည်းအမှုကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေကြနဲ့” လို့ ညွှန်ကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကကဲ့ရဲ့ဖွယ်အပြစ်သုံးပါးနဲ့ ချီး

မုမ်းဖွယ် ဂုဏ်သုံးပါးဖြင့် ဝေဖန် ဖွင့်ပြပြီးတော့ “မြတ်စွာ ဘုရားက ပယ်ရန်ဟောထားတဲ့ လောဘအစ၊ ပမာဒအဆုံး ရှိသော ကိလေသာ (၁၆)ပါးတို့ကို ပယ်ကြရမယ်၊ အဲဒီလို ပယ်ရင် ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး တရားအမွေခံ အစစ် ဖြစ်နိုင်တယ်” ဆိုတာကိုလဲ သိစေပါတယ်။ အဲဒီ ကိလေသာ တော့ ပယ်ဖို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်တရား ကိုလဲ ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောခဲ့ပါတယ်” ဟူ၍ တစ်သုတ်လုံး၌ အကျယ်ဟောထားသည့် တရား အားလုံးကို အကျဉ်းချုံး၍ နှီးနှောပြထားခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ အကျဉ်းချုံး၍ ပြထားခြင်းသည်-

- ၁။ ဟောကြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊
- ၂။ ဟောကြားပုံ အစီအရင်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားချက်နှင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အကျယ်ဟောပြချက်၊
- ၃။ အမွေအားဖြင့် တရားအမွေနှင့် အာမိသပစ္စည်းအမွေ၊
- ၄။ အပြစ်နှင့်ဂုဏ်အားဖြင့် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သုံးပါးနှင့် ချီးမွမ်းဖွယ် သုံးပါး၊
- ၅။ တရားအယုတ်အမြတ်အားဖြင့် ပယ်သင့်သော ကိလေသာ (၁၆)ပါးနှင့် ပွားစေသင့်သော ပယ်ကြောင်း အကျင့်မဂ္ဂင် (၈)ပါးဟူသော-

တစ်သုတ်လုံး၌ အကျယ်ပြုထားသည့် တရားအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ် ဆက်စပ်လျက် နှီးနှော ပြုထားသောကြောင့် အလွန်ပင် နည်းယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

သာသနာပြုရာဝယ် နည်းယူဖွယ်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပဋိပက္ခိသာသနာ ထွန်းကား ရေးကို မြော်မြင်ရှေးရှု အလေးပြုတော်မူ၍ အမြို့မြို့အနယ်နယ် တို့၌ ရိပ်သာကျောင်းခွဲများကို အသိအမှတ်ပြုလျက် ကူညီ စောင့်ရှောက် နေရာတွင် ကျောင်းရရှိရေး (ပြဿနာ) နှင့် စပ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံသို့ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ မကြာမကြာ ရောက်လာတတ်ကြပါသည်။

ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်များအား သက်ဆိုင်ရာကျောင်းပြဿနာ ကို လောက ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံးတွင် အပြစ်ကင်းအောင် ညွှန်ပြ မိန့်ကြားတော်မူပုံနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ကျောင်းနှင့်စပ်၍ တွေ့ကြုံရသော အရှုပ်အထွေးများကို နှလုံး မသွင်း ဂရုမစိုက်တော့ဘဲ စွန့်ပယ်ထားကာ လျစ်လျူရှုနေပုံ တို့ကို (နှာ-၁၀-၁၁) တို့၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ပြုထား ချက်မှာ ဓမ္မအမွေခံယူကာ သာသနာပြုလိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် နည်းယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

ဘုရားရှင်အလိုတော်ကျ ရှင်းလင်းပြသည်

ယခု ခေတ်ကာလ၌ တချို့က မိမိတို့ ဆရာသမား ထံမှ အဆောက်အအုံများရတာကို အမွေရတယ်လို့ ဆိုကြသည်။

တချို့ကတော့ ဆရာသမား၏ ဒကာဒကာမများနှင့် အဆက် အသွယ် မပြတ်ဘဲ ဆက်စပ်ခင်မင် သိကျွမ်းနိုင်တာကို အမေ့ ရတယ်လို့ ဆိုကြသည်။ တချို့ကတော့ ဆရာသမား၏ ဆေး ဝါး ဓာတ်စာ ယတြာနည်းနှင့် လက်ဖွဲ့အင်းအိုင်၊ မန္တန်နည်း စသည်တွေ့ရလိုက်တာကို အမေ့ရတယ်လို့ ဆိုကြသည်။

ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်အားဖြင့် အဲဒါတွေ အားလုံးဟာ ပစ္စည်းအမေ့တွေချည်းပဲ။ အဲဒီ ပစ္စည်း အမေ့တွေကို တကယ့် အမေ့အစစ်အနေနဲ့ သာယာတပ်မက်ပြီး ခံယူနေလျှင် ဆင်းရဲ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့်တွေ့ကြရမည့်အကြောင်းကို (နှာ ၂၇-၂၉) တို့၌-

ပစ္စည်းမေ့မျှ၊ ခံယူက၊ ဒုက္ခမကင်းပါ-အစရှိသော ဆောင် ပုဒ်များဖြင့် အထင်အရှား ဖော်ပြထားပါသည်။

“ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ” ဟူသော မိန့်ခွန်း တော်အရ ဘုရားအလိုတော်ကျ ဓမ္မအမေ့ကိုသာ ခံယူကြရန် ကိုလည်း (နှာ ၇-၈-၉) တို့၌ ပါဠိနှင့် အနက် အဓိပ္ပာယ် တို့ကို ရှင်းလင်းဖွင့်ပြပြီးလျှင် နှာ ၁၄-၁၅-၁၆ သည်၌ “ငါ့တပည့် တွေ၊ တရားမေ့၊ ခံစေချင်လှသည်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖော်ပြထားပါသည်။

ပယ်ရန်ညွှန်ပြ ကျိုးများလှ

“ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှားကြလေလျှင်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ညွှန်ကြားတော်မူသည့်

အတိုင်း လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့ကိုပယ်ရန် ခွဲခြားပြရာ၌ ကိုယ်ဖြင့်၊ နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်လျက် ဖြစ်သော ကိလေသာကြမ်းတို့ကို သီလဖြင့်ပယ်ပုံ၊ စိတ်ကူးထဲ၌ ဖြစ်သော ကိလေသာ အလတ်စားတို့ကို သမာဓိဖြင့် ပယ်ပုံ၊ တင်ရှားသိ တားသည့် အာရုံ၌ ဖြစ်ထိုက်သော အာရုံမဏာနုသယ ကိလေ သာ အနုစားတို့ကို ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်ပုံ၊ ပုထုဇဉ် သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်ခွင့် ရှိနေသော သန္တာနာနုသယ ကိလေသာအနုစားတို့ကို အရိယမဂ်ပညာဖြင့် ပယ်ပုံများကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။ (နာ-၇၀)

ဤကဲ့သို့ ရှင်းလင်းစွာ ခွဲပြထားခြင်းသည် မိမိသန္တာန်၌ တည်ရှိနေသော ပယ်သင့်သည့် ကိလေသာအဆင့်ဆင့်နှင့် ပယ် နိုင်ကြောင်း တရားတို့ကို ဆက်စပ်၍ ညွှန်ပြထားသဖြင့် မြတ် စွာဘုရား၏ ဓမ္မအမွေမြတ်ကိုတကယ်ခံယူလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် အလွန်ပင် အကျိုးများဖွယ် ရှိပါပေသည်။

ပစ္စည်းဓမ္မမျှ ခံယူကာ များလှအပြစ်ခံတွ

ပစ္စည်းအဓမ္မမျှ ခံယူသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပစ္စည်းတွေရ ခြင်းကြောင့် လောဘဖြစ်ပုံ၊ မရခြင်းကြောင့် ဒေါသဖြစ်ပုံ၊ လောဘဆိုတဲ့ တဏှာကို အမှီပြု၍ အကုသိုလ် ၉-မျိုး ဖြစ်ပွား ပုံများဖြင့် အပြစ်များကြောင်းကို နာ-၁၂၁-၌ ဖော်ပြထား သဖြင့် ယင်းသို့ အပြစ်များပုံကို လေးလေးနက်နက် သတိပြု

[၂]

နိဒါန်း

မိပါက ပစ္စည်းအမွေ ခံယူခြင်း၌ အပြစ်မြင်၍ တရားအမွေ ခံယူရန် စိတ်ဆန္ဒ ထက်သန်လာဖွယ် ရှိပေသည်။

ဒေါသကြည်ပယ် ကျိုးများဖွယ်

အမျက်ဒေါသသည် အမျက်ဒေါသရှင်ကို ယုတ်ညံ့စေ လျက် ဆုတ်ယုတ်စေပုံ၊ မိတ်ပျက်ဆွဲပျက် ဖြစ်စေလျက် အကျိုး မဲ့ ဖြစ်စေတတ်ပုံတို့ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထင်လင်းပေါ် လွင်စေလျက် အမျက်ဒေါသကို စက်ဆုပ်ဖွယ် ထင်လာအောင် နှာ-၁၂၅-၌ ဖော်ပြထားခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အမျက် ဒေါသကို ဆင်ခြင်၍ ပယ်ဖျောက်နည်း၊ ဖြစ်ဆဲ၌ ရှုမှတ်၍ ပယ်ဖျောက်နည်းတို့ကို နှာ ၁၂၉-၌ ဖော်ပြထားခြင်းတို့သည် လက်တွေ့သုံးသပ်လျက် စာဖတ်သူအား လောကဓမ္မ နှစ်ဌာန လုံး၌ လက်ငင်းဒိဋ္ဌ ထူးမြတ်လှသည့် အကျိုးများကို ရစေမည် မှာ ကေန အမှန်ပင် ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည်။

ဒေါသတူစွာ ပယ်ဖို့ရာ

အမျက်ဒေါသနည်းတူပင် ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲခြင်း၊ မက္ခ- သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း၊ ပဋ္ဌာသ-မြင့်မြတ်သူကို ဂုဏ် ပြိုင်ခြင်း၊ ဣဿာ-မနာလိုခြင်း၊ မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုခြင်း၊ မာယာ- မိမိအပြစ်ကို ဖုံးကွယ်၍ လှည့်စားခြင်း၊ သာဠေယျ-မရှိသည့် ဂုဏ်ဖြင့် ဝါကြားခြင်း၊ ထမ္ဘ-မကိုင်းညွတ် မရှိသေခြင်း၊

သာရမ္ဘ-နိမိတ်ချိုးရန် သို့ထက်ကျောအောင် ပြုခြင်း၊ မာန-
 အထင်ကြီးခြင်း၊ အတိမာန-ဘဝင်မြင့်၍ သူများကို အထင်
 သေးခြင်း၊ မဒ-မာန်ယစ်ခြင်း၊ ပမာဒ-မေ့ခြင်း ဟူသော
 အယုတ်တရားများက ယင်း အယုတ်တရားရှိသူကို ယုတ်ညံ့စေ
 ပုံနှင့် ယင်းအယုတ်တရားများ ပယ်ဖျောက်နည်းတို့ကို နှာ
 (၁၂၃-မှ ၁၉၈) အထိ ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပေသည်။ ထို့
 ဖော်ပြချက်က စာဖတ်သူအား “လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပါပေပြီ”
 လို့ ဆိုရလောက်အောင် လောက ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံး၌ များစွာ
 သော အကျိုးတို့ကို ရစေနိုင်မည်မှာ ထင်ရှားလှပါပေသည်။

ထိတ်လန့်ဖွယ်ပြ သံဝေဂ

ကြုံခဲလှသည့်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်တွေ့ကြုံနေကြပါလျက်
 တရားအမေ့ ခံယူနိုင်ကြောင်းဖြစ်သည့် သီလစသော အကျင့်
 ကောင်းများပျက်နေလျှင် ကပိလရဟန်းကဲ့သို့ ငရဲကျရောက်၍
 အလွန်ဆင်းရဲကြရမည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာဖြစ်လျက် မီး
 ရဲရဲတောက်နေသည့် သင်္ကန်း သပိတ်စသည်ဖြင့် အတိဒုက္ခ
 ရောက်နေကြရသော ပါပတိက္ခာ စသည်တို့ကဲ့သို့ အကြီး
 အကျယ် ဆင်းရဲကြရမည်ကိုလည်းကောင်း နောက်ဆက်တွဲကို
 ဖတ်ရှုမိသူမှာ ထင်ရှားတွေ့ရ၍ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂကို
 ဖြစ်ပွားစေလျက် တရားအမေ့ ခံယူရအောင် ကျင့်ခြင်းဖြင့်
 အကျိုးများဖွယ် ရှိသည်မှာလည်း ထင်ရှားလှပါပေသည်။

တရားအမွေပင် ခံစေချင်

ယခုခေတ်နှင့် လျော်ညီစွာသိကောင်းစရာ အဖြာဖြာတို့ဖြင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖွင့်ပြဟောကြား ရေးသားစီရင်အပ်သော ဤတရားအမွေခံ ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်ကို နိဒါန်းမှ နိဂုံးအထိ နောက် ဆက်တွဲပါ စေ့စပ်သေချာစွာ ဖတ်ရှုကြပြီးလျှင် ကဲ့ရဲ့ဖွယ် သုံးပါးကို ပယ်ရှား၍ ချီးမွမ်းဖွယ် သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံကာ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုပြည့်စုံအောင် ပူးပေါင်းနိုင်ကြသဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်နှင့် အညီ တရားအမွေမြတ်ကို ခံယူနိုင်ကြပါစေ။

(မေဒိနီ) ဦးကုဏ္ဍလ

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ
ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၄၈-ခုနှစ်၊ ဖော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက်။
[၂၂-ဒ-၁၉၇၈]

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
တရားပညာခံ	၁
သြဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရခြင်းအကြောင်း	၂
ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ဟောမယ်	၅
ဒီသုတ်ကို ထပ်ဟောရခြင်း၏ အကြောင်း	၅
ဓမ္မဒါယာဒသုတ်၏ နိဒါန်း	၆
ဓမ္မဒါယာဒသုတ် ပါဠိတော်မူရင်း	၇
လောကအမွေခံယူပွဲနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြချက်	၉
တရားအမွေခံပွဲနှင့် တိုက်တွန်းခြင်းအကြောင်း	၁၃
တရားအမွေသရုပ်	၁၅
အာမိသအမွေသရုပ်	၂၁
အာမိသအမွေခံပွဲ မိန့်ကြားခြင်းအကြောင်း	၂၅
အာမိသအမွေမျှခံယူနေလျှင် တွေ့ရမည့်ဆင်းရဲများ	၂၈
မေ့နေသူမှာ အပါယ်ဘုံက ကိုယ်ပိုင်အိမ်ဖြစ်သည်	၃၀
ပစ္စည်းအမွေမျှ ခံယူနေလျှင် အကဲ့ရဲ့လဲခံကြရမည်	၃၂
အင်မတန် ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါသည်	၃၉
ပုံပမာပြု၍ ဆုံးပတော်မူပွဲ	၄၀
နိဂုံးချုပ်မိန့်ခွန်း	၄၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အခြေခံမေးခွန်း	၅၂
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားတော်	၅၂
မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိဝေကသုံးပါးလုံး ပြည့်စုံပုံ	၅၃
အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ်(၁)	၅၆
အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ်(၂)	၅၇
အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ်(၃)	၅၈
အပြစ်သုံးပါးဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံ	၆၄
ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ	၆၉
ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ်(၁)	၆၉
ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ်(၂)	၇၀
ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ်(၃)	၇၁
ပယ်ရမည်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့်(၁)	၇၅
ကိလေသာကိုပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်	၇၈
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ပညာမျက်စိကိုဖြစ်စေသည်	၇၉
မသိသူက အပြစ်ပြောတတ်သည်	၈၂
အပြစ်မပြောသင့်ကြောင်း ရှင်းပြချက်	၈၃
သမာဓိဖြစ်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်သည်	၈၆
နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကစ၍ဖြစ်ပုံ	၈၇
ပညာမျက်စိဖြစ်ပုံ	၈၉
ယထာဘူတဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ	၉၁
ကိလေသာငြိမ်းပုံ	၉၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းပုံ	၉၄
အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သရုပ်	၉၇
လောဘ၊ ဒေါသဖြစ်ပုံနှင့် ငြိမ်းပုံ	၉၉
ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားပုံ	၁၀၂
ဘုရားဖြစ်အောင်ကျင့်ပုံ	၁၀၇
သဘဝကတွေလဲ နည်းတူပင်ကျင့်ရသည်	၁၀၉
သမ္မာဝါယာမအဖွင့်	၁၁၃
သမ္မာသတိအဖွင့်	၁၁၄
သမ္မာသမာဓိအဖွင့်	၁၁၄
မဂ္ဂင်မဲ့ဝါဒ၌ အရိယာမရှိ	၁၁၅
မဂ္ဂင်ရှိဝါဒ၌ အရိယာရှိသည်	၁၁၇
ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌သာ အရိယာရှိသည်	၁၁၈
ပယ်ရမည့်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့် (၂)	၁၂၂
ကောဓနှင့် ဥပနာဟ	၁၂၄
အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းပယ်ပုံ	၁၂၉
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၃)	၁၃၂
မက္ခနှင့်ပဋ္ဌာသ	၁၃၃
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၄)	၁၃၈
ဣဿာ-မနာလို့ခြင်း	၁၃၉
မစ္ဆရိယငါးပါး	၁၃၉
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၅)	၁၄၇

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပာယာနှင့် သာဓဋ္ဌယျ	၁၄၇
ဘုရားက သန့်ရှင်းသူကိုဖိတ်ခေါ်ပုံ	၁၅၀
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၆)	၁၅၄
ထမ္ဘနှင့် သာရမ္ဘ	၁၅၄
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၇)	၁၅၇
မာနနှင့် အတိမာန	၁၅၈
အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ခိတ်သဘောထူးပုံ	၁၆၁
ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၈)	၁၆၅
မဒတရား ၂၇-ပါး	၁၆၆
ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်း	၁၈၃
ပမာဒ-မေ့လျော့မှု ၄-ပါးခွဲခြားချက်	၁၉၅
ကိလေသာ ၁၆-ပါးကို အရိယမဂ် ၃-ပါးဖြင့်ပယ်ပုံ	၁၉၇
ဓမ္မဒါယာဒသုတ် နောက်ဆုံးပိုဒ်	၁၉၉
ရှေ့နောက် နှိုးနှောပြဆိုချက်	၂၀၀
မဂ္ဂင်္ဂိပုဒ် ဘာဝနာနည်း ၂-ပါး	၂၀၄
သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂင်္ဂိပုဒ်စေ့ပုံ	၂၀၈
တရားအမွေခံရန် တိုက်တွန်းတော်မူပုံ	၂၁၄

နောက်ဆက်တွဲ

(တရားအမွေခံ၍ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ပုံဝတ္ထုများ) ၂၁၇

တရားအမွေခံ

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရား ပလ္လင်ခံ

ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာကို ဘုန်းကြီးများ ၁၃၁၁ ခု နှစ်ကရောက်လာပြီး နတ်တော်လပြည့်နေ့မှာ စပြီး ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဒီသာသနာ့ရိပ်သာမှာ အဆောက် အအုံ ဆိုလို့ရှိရင် ပြောပြ လောက်အောင် များများ မရှိသေးပါဘူး။ နည်းနည်း လောက်သာ ရှိပါသေးတယ်။ အလျင်က ဘုန်းကြီးလာခဲ့တဲ့ စံကျောင်းဆိုတာရယ်၊ ဆွမ်းစားကျောင်းရယ်၊ (အဲဒီတုန်းက ဆွမ်းစားကျောင်းက ခပ်ငယ်ငယ်ပါပဲ။ သံဃာအပါးရေ သုံးလေးဆယ်လောက်သာ ဆွမ်းကပ်နိုင်လောက်ပါတယ်။) တစ်ပါးနေ့ သစ်သားကျောင်းကလေး ၄-ခုရယ်၊ ဝေယျာ ဝစ္စ အလုပ်သမားများအတွက် သစ်သားတန်းလျား ၁-ခု ရယ်၊ ဒါလောက်သာရှိပါသေးတယ်။ ဒီဖလီယဉ်ဓမ္မာရုံနေရာ မှာ ယာယီဓမ္မာရုံမဏ္ဍပ်ကြီး ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဓမ္မာရုံမဏ္ဍပ်

၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ကြီးမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနနှင့်လှုပ်ပွဲကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ၁၃၁၁ ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်နေ့ကပါပဲ။

အဲဒီတုန်းက စပြီး တရား အားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီကလဲ ၂၅-ယောက်မျှသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အမျိုးသမီး ငယ်ငယ်များဟာ အောက်အနိမ့်ပိုင်းမှာ ဝါးနဲ့ ခနိနဲ့ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ယာယီအဆောက်အအုံများမှာ နေကြရပါတယ်။ ရဟန်းယောဂီ၊ အမျိုးသားယောဂီများကလဲ အထက်ဘက်မှာ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ ဝါးခနိ ယာယီအဆောက်အအုံများမှာ နေကြရပါတယ်။ အဲဒီကနေ့က တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီများလဲ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် တိုးတက် များပြားလာပါတယ်။ ဒီဖလ်ယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးနဲ့တကွ အဆောက်အအုံတွေလဲ ခမ်းခမ်း နားနား အကြီးအကျယ် တိုးတက်လာပါတယ်။ (ယခုစာမူချောပြုတဲ့ ၁၃၄၀-ခုနှစ်မှာတော့ ယောဂီတွေလဲ နည်းတဲ့အခါမှာတောင် သုံးရာကျော်လောက်ရှိနေပါတယ်။ ယောဂီများတဲ့ တပေါင်း ကန်ခူး ကဆုန်လဆီမှာတော့ တစ်ထောင်လေးငါးရာအထိရှိနေပါတယ်။ အဆောက်အအုံတွေကလဲ နောက်ထပ်ဆောက်ဖို့ နေရာအလပ် ပရိုသဆောက်တောင် ပြည့်နေပါပြီ။

ဩဝါဒဗဟူဇေဒိပုံ ကျင်းပခြင်းအကြောင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန စပြီးဖွင့်ခဲ့တဲ့ ၁၃၁၁-ခုနှစ်မှ ၁၃၂၂-ခုနှစ်အထိဆိုတော့ ၂၁-နှစ်ရှိသွားပါပြီ။ ဒါကြောင့် တရားဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲမှာ ၂၁-နှစ်မြောက်လို့ ဖော်ပြထားတာ

ပါပဲ။ ဒီလို နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရခြင်း ၏အကြောင်းကတော့ ၁၃၁၂-ခုနှစ်မှာနှစ်ပတ်လည်အစည်း အဝေးပွဲစပြီးကျင်းပဖို့ ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ အဲဒီလို ညွှန်ကြားရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဒီရိပ်သာမှာတရား အားထုတ်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာတစ်နှစ်တစ်နှစ်မှာတစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ပြန်ရောက်လာပြီးတော့ မိမိတို့ ရှေးကအားထုတ်ခဲ့ တာကို ပြန်လည် သတိရပြီး တရားအဟောင်းတွေက တရား အသစ်လို့ထင်ပေါ်လာကာ အားပေးသလိုဖြစ်ပြီး စိတ်တက် ကြွလာရန်ရည်ရွယ်ချက်လဲပါပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ဒီရိပ် သာမှာ အားထုတ်ပြီး အားထုတ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာအချင်း ချင်း တွေ့ဆုံကြ ရင်းနှီးကြပြီးတော့ မေတ္တာကာယကံ မေတ္တာ ဝစီကံ မေတ္တာမနေ့ကံတွေကို ပွားများနိုင်ကြဖို့လဲ ရည်ရွယ် ပါတယ်။

အဲဒီလို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ဖို့စဉ်းစားတဲ့အခါမှာ ဒီ သာသနာ့ရိပ်သာ၏ မူလအရင်းခံ ဒါယကာကြီး ဖြစ်တဲ့ ဆာ ဦးသွင်က ဒီလို ပြောပါတယ်။ “အစည်းအဝေးဆိုတော့နည်းနည်းပေါ့နေပါတယ်။ သြဝါဒ ခံယူပူဇော်ပွဲ ဆိုရင် ပိုကောင်းပါလိမ့်မယ်” တဲ့။ ဘုန်းကြီးလဲ အဲဒီလိုအမည်က ပိုကောင်းမှန်း စောစောကတည်းက သိပါ တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ကိုယ်-ကိုယ်တိုင်ကတီထွင်ပြီး အဲဒီအမည် ကိုပေးရင်သူများကအထင်အမြင်လွဲပြီး အပြစ်ပြောမှာခိုးရိပ် လို့ အစည်းအဝေးဆိုတဲ့သာမန်အမည်လောက်သာပေးထား ခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်လို အထင်အမြင် လွဲစရာ ရှိသလဲလို့ ဆိုတော့

သြဝါဒခံယူပွဲ ဆိုတဲ့ အမည်နဲ့ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်စေလျှင် သြဝါဒခံစေရန် ခေါ်ယူတယ်လို့ထင်မြင်စရာ ရှိပါတယ်။ ပူဇော်ပွဲလို့ အမည် ပေးထားရင်တော့ အပူဇော် ခံချင်လို့လုပ်တယ်လို့ ထင်မြင်စရာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပထမ ကတော့ အစည်းအဝေးပွဲ ဆိုတဲ့ အမည်လောက်သာပေးခဲ့ပါ တယ်။ ဒါယကာကြီး ဆာ ဦးသွင်က သြဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲလို့ အမည်တပ်ရန် လျှောက်ထားတော့ အဲဒီ လျှောက်ထားချက် အတိုင်းပဲ နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒ ခံယူပူဇော်ပွဲလို့ အမည်ပေး ထားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီတုန်းကစပြီးအမည်ပေးလာတဲ့အတိုင်း ယခု ၂၁-နှစ် မြောက် နှစ်ပတ်လည် သြဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲလို့ဆောင်ပုဒ် စာ ရွက်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီရိပ်သာမှာကမ္မဋ္ဌာန်း စပြီး ပြု လာတာ ၂၁-မြောက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲနှင့် ယောဂီထောက်ပံ့ ရေးအဖွဲ့၏ ၁၉-နှစ်မြောက်အထိမ်းအမှတ်ပွဲကို နှစ်စဉ်ပြုလုပ် နေကျအတိုင်းယခုနှစ်ကျင်း ပြုလုပ်ပါတယ်။ ဒီလိုပြုလုပ်ရာမှာ အဝေးကရော အနီးကရော သက်ဆိုင်ရာရိပ်သာများမှ တော် တော်များများတော်တော်စုံစုံလင်လင်လာကြပါတယ်။ အဲဒါ ဟာ တရားကိုအလေးပြုပြီး လာကြတာပါပဲ။ အရပ်ရပ်ရှိ ရိပ် သာများမှ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတွေလဲ လာကြတာ တော်တော် များပါတယ်။ မနေ့ညကအဲဒီကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်များ အားသင့်လျော်တဲ့ သြဝါဒတရားများကို ဟောကြားပြီးပါ ပြီ။ ဆရာတော်အပါးရေငါးဆယ်ကျော်ရှိပါတယ်။ လူပရိဆတ် တွေလဲ အဝေးကရောအနီးကရောလာကြတာတော်တော်များ

ပါတယ်။ ခုတင်တ ဦးအောင်မြင်က ဖတ်ပြသွားတဲ့အတိုင်း အများကြီးပါပဲ။ (၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လနှစ်ပတ်လည်ပွဲ တုန်းကဆိုရင် အရပ်ဝေးကလာကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေဟာ ၂၀၀-ကျော် ရှိပါတယ်။ အနီးအဝေးမှလာကြတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ် သတ် တွေကတော့ ၆၀၀၀-ကျော် ရှိတယ်လို့ စာရင်းရပေါ့ တယ်။)

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ဟောမယ်

ဒီလိုလာကြတဲ့ ရဟန်းရှင်လူဒယာဂီတွေကို သြဝါဒပေးဖို့ တုန်းကြီးမှာတာဝန်ရှိပါတယ်။ အဲဒီတာဝန် ကျေပွန်အောင် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းသြဝါဒများကို ပေးလာခဲ့ပါတယ်။ ယခုဒီနှစ် အဘွက် ဘယ်ဘရားကိုဟောပြီး သြဝါဒ ပေးမှာလဲ ဆိုရင်- ယခင်နှစ်ကဟောပြုပေးခဲ့တဲ့ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကိုပင်ထပ်မံပြီး ဟောပြု သြဝါဒပေးဖို့ရည်ရွယ်ပြီး ဆောင်ပုဒ်စာရွက်များလဲ ဝေငှထားပါပြီ။

ဒီသုတ်ကို ထပ်ဟောရခြင်း၏ အကြောင်း

ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ထပ်ပြီးဟောရခြင်း၏ အကြောင်း ကတော့- အရေးကြီးလို့ပါပဲ။ သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီးက သူ့ကျောက်စာထဲမှာဒီလိုဖော်ပြ ထားတယ်။ တစ်ချို့ တစ်ချို့ တရားတွေကိုသူ့ ကျောက်စာထဲမှာထပ်ကာထပ်ကာရေး ထား တယ်တဲ့။ ထပ်ကာထပ်ကာ ရေးထားတယ်ဆိုတော့ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တွေက စာအနေနဲ့တော့ ပို့နေတယ်လို့ ထင်ကြမှာပေါ့။

၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

အဲဒါတွေကို ပိုတယ်လို့ ထင်မှာစိုးလို့ “ဘာကြောင့် ထပ်ပြီး ရေးထားရသလဲ” လို့ သူ့ဟာသူ မေးခွန်းထုတ်ပြီးတော့ “အဲဒါတွေက အင်မတန်လေးနက်တဲ့ ကျင့်ဝတ်တရားတွေ ဖြစ်လို့ ပါတဲ့ အင်မတန်လေ့လာထိုက်၊ မှတ်သားထိုက်၊ ကျင့်သုံးထိုက် တဲ့ ကျင့်ဝတ်တရားတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ထပ်ကာထပ်ကာ ရေး ထားပါတယ်တဲ့။”

ဘုန်းကြီးကလဲ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ကို ထပ်ပြီး ဟောတာ ဟာ အင်မတန်လေးနက်တဲ့ ဘုရား၏ အဆုံးအမ သြဝါဒ ဖြစ်တဲ့အတွက်ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အခုနေအခါကာလမှာ တရားက အလွန်လဲ အရေးကြီးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်နှင့်အညီသာ ကျင့်ကြ မယ်ဆိုလို့ရှိရင် လူရော၊ ရှင်ရော၊ ရဟန်းရော အင်မတန်ကို ကျေး ဇူးများမှာပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟာလဲ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းမရှိဘဲ အင်မတန် တိုးတက်မှာပါပဲ။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်၏ နိဒါန်း

မြတ်စွာဘုရားက အခါတစ်ပါးမှာ သာဝတ္ထိမြို့ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဟောတော်မူပါသလဲဆိုတော့ - အဲဒီအခါ တုန်းက အချို့သော ပုထုဇဉ် ရဟန်းတွေက ပစ္စည်းနှင့် စပ်ပြီး လိုချင် မက်မောမှု အလေးပိုမှုတွေများနေတယ်။ ပစ္စည်းလာဘ်လာ-

ဘကို အလေးပြုနေရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ အကျင့်တရား
ဘက်က လစ်ဟင်းမြဲ ဓမ္မတာပဲ။ အဲဒီလို တရားဘက် လစ်
ဟင်းပြီး အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေရန် မြတ်စွာဘုရားက (တရားကို
ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ တရားတော်ဟာ
အလွန်ပင် လေးနက်ပါတယ်။ ဘယ်လို ဟောတော် မူသလဲ
ဆိုတော့ -

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် ပါဠိတော်မူရင်း

ဓမ္မဒါယာဒါ မေ တိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အာမိသ-
ဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုဗ္ဗေသု အနုကမ္မာ “ကိန္တိ
မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာ-
မိသ ဒါယာဒါ”တိ။

တိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုဗ္ဗေ-သင်တို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား၏၊
ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမှုကိုခံယူကြကုန်သည်။ ဘဝထ-ဖြစ်
ကြပါကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်းလေးပါးသော
အာမိသအမှုကိုခံယူရုံမျှဖြင့် အားရစေရင့်ရုံနေကြသော အမှု
ခံအညံ့စားတို့သည်။ မာဘဝထ-မဖြစ်ကြပါကုန်လင့် ဘဲ့။

ဒါဟာ ဘုရားရှင်က မိမိ၏ သလိုတော်ကို အတိအကျ
တော်ပြုပြီး တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားတဲ့ စကားတော်မြတ်ပါပဲ။
ချစ်သားတို့ ငါဘုရား၏ တရားအမှု-အမြတ်စားကိုခံ ယူကြ
ပစ္စည်း အမှုကို ခံယူကြနဲ့ ပစ္စည်းအမှုညံ့ကို ခံယူရုံမျှဖြင့်။

အားရရောင့်ရဲမနေကြနဲ့တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်က “အင်မတန် ချစ်မြတ်နိုးတဲ့သားကလေးတွေ၊ သမီးကလေးတွေကို မိဘများ ကသေခါနီး မှာသွားသလိုပဲ” အရေးတကြီး အလေးအနက် ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။ တစ်ချို့ မိဘဖြစ်သူတွေက အသက် အရွယ်ကြီးမှ နောက်ဆက်အိမ်ထောင်အသစ်ပြုပြီး ရဟန်းတဲ့ သားငယ် သမီးငယ်ကလေးတွေကို မိမိကသေတော့မယ်ဆိုရင် ရှေးအိမ်ထောင်မှ သားသမီးကြီးတွေက အမေ့ကောင်းတွေ ယူ ပြီး နောက်ဆက်အိမ်ထောင်မှ သားသမီးငယ်ကလေးတွေမှာ အမေ့ညံ့တွေလောက်သာ ရကြမှာကို စိုးရိမ် မိတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုစိုးရိမ်ပြီးသော သားငယ် သမီးငယ်ကလေးများအား ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အမေ့အနှစ်ကို စောစောက ခွဲဝေပြီးတော့လဲ ပေးတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်လို အဖိုးတန် ပစ္စည်းတွေရှိ တယ်၊ အဲဒါတွေကို ရအောင် ယူရစ်ကြ ဝသည်ဖြင့်ရင်လဲ မှာ ကြားသွားတတ်ကြပါတယ်။

အဲဒါလိုပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က မိမိ၏ တပည့်သား ရဟန်းတော်တွေ၊ အမျိုးသမီးရဟန်းတွေ၊ မိမိအားယုံကြည် အားကိုးနေကြတဲ့ ဥပါသကာ အမျိုးသားတွေ၊ ဥပါသကာ အမျိုးသမီးတွေ အကုန်လုံးကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ (ဘိက္ခဝေ) ချစ်သားရဟန်းတို့လို့ခေါ်တော်မူပြီး သင်တို့ဟာ ငါဘုရား၏ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ တရားအမေ့ကို ခံယူကြ၊ တရား အမေ့ကို ရအောင်ယူကြ၊ ပစ္စည်းအမေ့ကို ခံယူရရှိရုံမျှဖြင့် အားရမနေ ကြနဲ့လို့ သြဝါဒပေးတော်မူပါတယ်။

လောကအမေ့ခံယူပုံနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြချက်

အမေ့ ခံယူတယ်ဆိုတာဟာ လောကအမေ့ ခံယူကြတာ
ကတော့ အင်မတန်အားတက်သရောပါပဲ။ မိဘများကွယ်လွန်
သွားသည့်နောက် ပစ္စည်းအမေ့ကိုခံယူကြပုံကတော့ သက်ဆိုင်
တဲ့ သားသမီးတွေဟာ ဘယ်သူမှ နောက်ကျနေတာ မရှိဘူး။
လက်နှေးနေတာ မရှိဘူး။ ဘယ်သူကမှ လျော့ပြီး ယူတယ်လို့
မရှိဘူး။ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ အချင်းချင်း ချစ်ခင် ငဲ့ညွှာ
ပြီးတော့ ငါတို့ဟာ မရချင်နေပါစေ၊ ငါ့ညီတွေ နှမတွေ
အစ်ကိုတွေ အစ်မတွေရရင်တော်ပါပြီ ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်ကဖြင့်
လျော့ပြီး ယူမယ်လို့ ဒီလိုနဲ့ လုံးသွင်းတဲ့ လူက အရှားသားပဲ။ တစ်
ဦးတစ်လေတော့ ရှိချင်ရှိမှာပေါ့လေ။ အဲဒါဟာ ရှားပါလိမ့်
မယ်။ ကိုယ်က အကောင်းချည်း လိုချင်တယ်။ ပိုပြီး များများရ
ချင်တယ်။ သူများရသွားတာက ကိုယ်ရတာထက် ကောင်း
တယ်လို့ တောင်ထင်ပြီး မကျေမနပ် ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ ကိုယ်
ကပိုပြီး များများရချင်တယ်။ ကောင်းတာကို ရချင်တယ်။ ဒါ
ကြောင့် မူလက အင်မတန် ချစ်ခင်နေကြတဲ့ ညီအစ်ကို မောင်နှမ
အချင်းချင်း မခေါ်နိုင် မပြောနိုင် အောင်တောင် တကွဲတ
ပြားစီ ဖြစ်သွားတတ်ကြသေးတယ်။ ဒီလို ဖြစ်ပုံတွေဟာ အများ
ပင် ကိုယ်တွေ ဖြစ်နေကြပါတယ်။ ဒါဟာ လောကဘက်က
ပစ္စည်းအမေ့ခံယူရာမှာ အားတက်သရော ဖြစ်ကြပုံပါပဲ။
အဲဒါ လူဝတ်ကြောင်တွေမှာ ဖြစ်ပုံပဲ။

ရဟန်းတွေဘက်ကလဲ ဒီနည်းအတိုင်းပါပဲ။ ပစ္စည်းအမွေခံယူကြရာမှာ အလွန်တက်တက်ကြွကြွရှိကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးပျံ့လွန်တော်မူသွားရင် အဲဒီ ဆရာတော်ကြီးပိုင်တဲ့ ကျောင်းစသော ပစ္စည်းအမွေတွေကို ဆိုင်ရာတပည့်တွေက အမွေခံယူကြတယ်။ ကျောင်းတိုက်ဆိုရင် ကွယ်လွန်သွားတဲ့ဆရာတော်ကြီးက သူ့ကိုပေးခဲ့ပါတယ်ဆိုပြီး အမွေခံတာလဲရှိတယ်။ ဒီသန္တက တိသန္တက စသည် ပြုထားတယ်ဆိုပြီး အမွေခံကြတာလဲရှိတယ်။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟ(အကျမ်းဝင် သူအဖြစ်နဲ့ ယူထားခြင်း)ဖြင့် စောစောကတည်းက ယူထားပါတယ်ဆိုပြီး အမွေခံကြတာလဲ ရှိတယ်။ ဂိုဏ်းက ပိုင်တယ်ဆိုပြီး အမွေခံကြတာတွေလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို အမွေခံကြတာတွေထဲမှာ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ တရားသဖြင့် အမွေခံတာလဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။ မတရားအမွေခံတာလဲ ရှိမှာပါပဲ။ ဗြိတိသျှအစိုးရလက်ထက်က ဆိုရင် အဲဒီလိုအမွေခံပြီး ကျောင်းလူတွေ အများကြီး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အစိုးရ ရုံးတော်ရောက်ပြီး ငွေကုန်ကြရတဲ့အတွက်ကျောင်းဆိုင်ရာ တစ်ချို့ ဒကာတွေမှာ ကိုယ်ပိုင်လယ်ယာတွေတောင် ဆုံးရှုံးပြီးဆင်းရဲနွမ်းပါးသွားကြတာတွေလဲ တော်တော်များများ ကြားသိဖူးပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာအဲဒီလိုအမွေခံပြီး ကျောင်းလူကြဘာတွေ ရှိနေတာပါပဲ။

တစ်ချိန်ကဒါယကာတစ်ယောက်က သူပိုင်တဲ့ကျောင်းမှာ ဘုန်းကြီးမရှိလို့ ဒါန သီလ စသည် ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားစေဖို့

ဘုန်းကြီး တစ်ပါး လာပြီး လျှောက်တောင်း ပါတယ်။ သင့်တော်တဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဘုန်းကြီးက ပေးလိုက် ပါတယ်။ ကျောင်းကိုလက်ခံဖို့တော့မဟုတ်ပါဘူး။ တတ်နိုင် သမျှ ဟောပြောညွှန်ကြားပေးဖို့ပါပဲ။ အဲဒါကို အကြောင်း ပြုပြီးတော့ အဲဒီအရပ်မှ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက အဲဒီကျောင်း ဟာ သူ့ဆရာဘုန်းတော်ကြီး လက်ထက်က စတုသန္တက ပြုထားတဲ့ကျောင်းဖြစ်လို့ ဟိုရဟန်းကိုပြန်ခေါ်ဖို့ဘုန်းကြီးထံ စာရေးလိုက်တယ်။ “ဘုန်းကြီးက ကျောင်းကို အလှူခံဖို့ လွှတ်လိုက်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီကဒါယကာ၏ လျှောက် ထားချက်အရ အဲဒီက ဒကာ ဒကာမ များမှာ ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားရေးအတွက် တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ဖို့ စေလွှတ် လိုက်ခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က ဓမ္မဒါယာဒသုတ် အရ တရားအမွေခံဖို့သာ တိုက်တွန်း ဟောပြော နေပါတယ်။ ကျောင်းရဖို့တော့ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ အဲဒီ ကျောင်းကိုစွန့် ပတ်သက်ပြီး ပြောစရာရှိယင် အဲဒီက ဆိုင်ရာဒကာကိုသာ ပြောပါ”လို့ စာပြန်ကြား လိုက်ရပါတယ်။ ယခုတော့ ဘုန်းကြီးထံမှ လွှတ်လိုက်တဲ့ရဟန်းဟာ သူ့အခြေအနေအရ သင့်လျော်တဲ့အခြားတင်နေရာမှာ ရောက်နေပါတယ်။ မူလ ကျောင်းဆိုင်ရာဒကာက ပြန်ပင့်လို့ တောင်မရပါဘူး။ အဲဒီ မှာ အခြားရဟန်းလဲမရှိပဲ လစ်လပ်နေပါတယ်။

ဒီပြင်လဲအလားတူပင် ဒကာများ၏ပင့်လျှောက်ချက်အရ တရားဟောပြော ပြသနေတဲ့ရဟန်းကို ဂိုဏ်းဆိုင်ရာ အခြား ကျောင်းမှ ဘုန်းကြီးကပြန်ခေါ်ဖို့ စာဖြင့် အကြောင်းကြား

၄၇၁၆၁

တလဲရုံပါတယ်။ အဲဒါလဲ ကျောင်းဒကာတွေနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့နဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး။ အဲဒီမှာ မူလက ကျောင်းပိုင်ဘုန်းကြီးလဲ ရှိနေတာပါပဲ။ အဲဒီဘုန်းကြီးကလဲ တရားပြနေတဲ့ရဟန်းကို သဘောတူ လက်ခံထားတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ တချို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွေမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြနိုင်သူမဟုတ်ဘဲနဲ့ အပိုင်စီးယူလို့ ဘုန်းကြီးတို့ကလျစ်လျူရှုထားရတာတွေလဲရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေနဲ့စပ်ပြီး ဘုန်းကြီးတို့က ကြောင့်ကြမစိုက်ပါဘူး။ သူ့ဌာနဆိုင်ရာ ဒကာဒကာမတွေ၏ ကံအတိုင်းပဲလို့သာ သဘောထားပါတယ်။ ဒါတွေက ဘုန်းကြီးတို့ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့ ပစ္စည်းအမွေ အလေးပြုကြပုံတွေပါပဲ။

အရုပ်ရုပ်အနယ်နယ်မှာ သူပိုင်ကိုယ်ပိုင် ကျောင်းလူမှုတွေ များစွာရှိနေကြပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဒီဓမ္မဒါယာဒသုတ်အရ စဉ်းစားကြည်ရင် သံဝေဂဖြင့်စရာတွေပါပဲ။ အချို့ဥပါသကာများမှာ အဲဒီလို အရုပ်အထွေးတွေကို မြင်ရကြားရ သိရတဲ့အတွက် သံဃာတော်ကို ကြည်ညိုမှုတောင် လျော့မလို့လို့ ဖြစ်တဲ့အကြောင်းလဲ ကြားသိရပါတယ်။

ဒီပြင်လဲ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း စသော လာဘ်လာဘတွေ များများရဖို့အလေးပြုနေကြတာတွေလဲရှိပါတယ်။ ရနိုင်တဲ့ နည်းဖြင့် ဝိနည်းနဲ့ဆန့်ကျင်ပြီး ရှာကြံနေကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ နာမည်ကြီးဖို့၊ ဘုန်းကြီးဖို့ အားထုတ် နေကြတာတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ပစ္စည်းလာဘ်လာဘအတွက်အလေး

ပြုမူတွေ့ပဲ့၊ ပစ္စည်းကို အလေးပြုရင် တရားကျင့်ရေးဘက်က လစ်ဟင်းသွားတတ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုပစ္စည်းအလေး ပြုတာတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်နဲ့ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်တာတွေပဲ။ မြတ်စွာဘုရားကတရားအမွေကို အမြတ် တနိုးထားပြီးခံယူကြ၊ ပစ္စည်းအမွေကိုခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေ ကြနဲ့တဲ့၊ အရေးကြီးပါတယ်။ ပစ္စည်းအမွေကိုသာ ခံယူပြီး ဆရာသမား၏ အဆုံးအမ သြဝါဒကိုမလိုက်နာဘူး၊ ဘီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်ကို မကျင့်ဘူးဆိုရင် နေရာမကျဘူး ပေါ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုမေ-သင်တို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်။ ဘဝထ- ဖြစ်ကြပါကုန်လော့။ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်း အမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ-မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်-လို့ မိန့်တော်မူတာပါပဲ။

တရားအမွေခံယူဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းအကြောင်း

တရားအမွေကိုခံယူဖို့ တိုက်တွန်းခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဆက်လက် ဖော်ပြထားပါတယ်။ “အတ္ထိ မေ တုမေသု အနုကမ္ပာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျု နော အာမိသဒါယာဒါ” တိတဲ့။

မေ-ငါဘုရား၏၊ သာဝကာ - တပည့်သာဝကတို့သည်၊ ကိန္တိ-ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ - တရားအမွေကို

ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝေယျုံ-ဖြစ်ကြပါကုန်အံ့နည်း၊ အာမိသဒါယာဒါ - ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံ အညံ့စားတို့သည်၊ နော ဘဝေယျုံ-မဖြစ်ပါကုန်အံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေ-ငါ့အား၊ တုမေ့သု-သင်ချစ်သားတို့၌၊ အနုကမ္မာ-နောင်ရေးကို မျှော်တွေး၍ အစဉ်သနားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေပါသည်-တဲ့။

ကရားအမွေကိုခံယူဖို့ တိုက်တွန်းတာဟာ သင်တို့၏နောင်ရေးကိုမျှော်တွေးပြီး သနားခြင်းကရုဏာ ရှိနေတဲ့အတွက်ပါပဲတဲ့၊ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်ကလေးများစီ သားပါတယ်၊ ပါဠိနဲ့ အနက်ပြန်ဆိုချက်ကတော့ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင်လို့ ရှုတ်ပြုရတာပါပဲ၊ ဒီဆောင်ပုဒ်ကလေးများဖြင့်ပင်ပြည့်စုံလုံလောက်နေပါတယ်၊ နားလည်နိုင်ပါတယ်။

၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်မှာမြတ်စွာဘုရားကဟောထားပါတယ်တဲ့၊ ဘယ်လိုဟောသလဲဆိုတော့....

၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။

ငါ့တပည့်တွေ တရားအမွေကို ခံယူစေချင်တယ်တဲ့၊ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားကမိန့်တော်မူပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့-

၃။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

အာမိသခေါ်တဲ့ ပစ္စည်းအမွေတွေကို ပယ်စေချင်ပါတယ်တဲ့၊ ဒီလိုလဲဟောထားပါတယ်၊ အဲဒီမှာ ပစ္စည်းအမွေကို ပယ်

စေချင်တယ်ဆိုပေမယ့်လုံးလုံးလက်မခံဘဲမသုံးဆောင်ဘဲပယ်
ဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မသာယာဖို့ မတယ်တာဖို့ပါပဲ၊
သုံးဆောင်သင့်သမျှကိုတော့ လက်ခံပြီးသုံးဆောင်ရမှာပါပဲ၊
ဒါပေမယ့် အဲဒီ အာမိသပစ္စည်းလောက်သာ အလေးပြုပြီး
သာယာစွဲလမ်းမနေကြဖို့ပါပဲ၊ ဒီအပိုဒ်ကလေး ၃-ပိုဒ်ဖြင့်ပင်
တော်တော်လုံလောက်နေပါပြီ၊ ကဲ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကလေး
တွေကို ဆိုကြရမယ်။

- ၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။
- ၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားဓမ္မ၊ ခံဝေချင်လှသည်။
- ၃။ အာမိသဓမ္မ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

တရားအမွေသရုပ်

တရားအမွေဆိုတာ အစစ်လွဲရှိတယ်၊ အတုလဲရှိတယ်၊ ၂-
မျိုးရှိပါတယ်၊ တရားအမွေအစစ်ကို ခံယူနိုင်ရင် အဲဒါဟာ
အကောင်းဆုံးပဲ၊ တရားအမွေအတုကို ခံယူတာလဲ ကောင်း
တာပါပဲ၊ ဒါကြောင့်တရားအမွေအစစ်နှင့် အတု ၂-မျိုးလုံး
ကိုခံယူဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်း ဟောကြားတော်မူ
ပါတယ်၊ အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာက ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါတယ်။

မဂ္ဂဗလနိဗ္ဗာနဘေဒေါ - မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အလိုအားဖြင့်
သုံးမျိုး ကွဲပြားသော၊ နဝဝိခေပိ လောကုတ္တရဓမ္မော-
(မဂ်ကလေးပါး၊ ဖိုလ်ကလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်ကတစ်ပါးဟု
ခွဲခြား၍ယူလျှင်) ၉-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော
လောကုတ္တရာတရားသည်၊ နိဗ္ဗရိယာယဓမ္မော - အကြောင်း

၁၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ပရိယာယ်နှင့်မစပ်ဘဲ မုချအားဖြင့်သိအပ်သော တရားအမွေ အစစ်ပေတည်း။

သောတာပတ္တိမဂ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဆိုတဲ့အရိယမဂ်ကလေးပါး၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုတဲ့ အရိယဖိုလ်ကလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်ကတစ်ပါး၊ ဒီ ၉-ပါးဟာ လောကုတ္တရာတရားတွေပဲ။ အဲဒီ လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးဟာ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်မှာမှ ရရှိနိုင်တဲ့ တရားအမွေအစစ်တွေပဲ။ ဒီ ၉-ပါးထဲမှာ မဂ်လေးပါးရရင် ဖိုလ်လေးပါးလဲရတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲရသင့်သလောက်ရတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ရရင် သောတာပတ္တိဖိုလ်လဲ ရတာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ မျက်မှောက်ပြုရတယ်။ အဲဒီလို သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရရင် အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်ကြောင်း ကိလေသာတွေ အကုန် ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အပါယ်လေးပါးမှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ဒါဟာ ပထမတရားအမွေအမြတ်ကို ခံယူရခြင်းရဲ့ အကျိုးပဲ။ နောက်ပြီးတော့ လူ့လောက၊ နတ်လောကမှာ ဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရ စသော ဆင်းရဲတွေလဲ ခုနစ်ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီးမခံစားရတော့ဘူး။ ဒါလဲ အဲဒီအမွေခံမြတ်၏ အကျိုးပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အောက်ထစ်ဆုံး ဒီ တရားအမွေမြတ်လောက်တော့ ခံယူဖို့ရာတိုက်တွန်း ဟောပြောတော်မူတာပါပဲ။

ဒုတိယ တရားအမေဍဖြစ်တဲ့ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရရင် တော့ လူ့လောက နတ်လောကမှာဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရ စသော ဆင်းရဲတွေကို ၂-ဘဝထက်ပိုလွန်ပြီး မခံစားရတော့ဘူး။ အဲဒီအမေဍကိုရအောင် အားထုတ်နိုင်ရင် ပိုပြီး ကောင်းပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ တတိယ တရားအမေဍမြတ်ဖြစ်တဲ့ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကိုရရင်တော့ လူ့လောက၊ နတ်လောကမှာ ဖြစ်ပြီး ခံစားရမည့်ဆင်းရဲဟူသမျှ အကုန်လုံးကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဗြဟ္မာ့လောက၌ ဖြစ်ဖို့သာရှိတော့တယ်။ အဲဒီအမေဍကို ရရင် ပိုပြီးချမ်းသာတာပေါ့။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ အမြတ်ဆုံး တရားအမေဍကို ရရင်တော့ ဘာဆင်းရဲကိုမျှ မခံစားရတော့ဘူး။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန် ငြိမ်းသွားတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် တတ်နိုင်ရင် ဒီအရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် တရားအမေဍအထိ ရအောင် ကျင့်သုံးခံယူဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတိုက်တွန်းတော်မူပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့ မဂ်လေးပါး၊ ပိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာတရား ၉-ပါးဟာ တရား အမေဍ အစစ်တွေပဲ။ အဲဒီ တရားအမေဍအစစ်တွေကို ရအောင် ကျင့်သုံးအားထုတ်ဖို့ရာပဲ။ အဲဒါကို (တရားအမေဍအစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါလို့) ဆောင်ပုဒ်စီလားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ တရားအမေဍ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါ။

ရဟန်းများ ဆိုရင်တော့ ဒီတရားအမေဍအစစ်ကို ခံယူဖို့ရာ ပါပဲ။ တရားအမေဍအတုကတော့ ဝဋ်ဆင်းရဲကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို

မွေ့ပါယာဒသုတ်-၂ (တေတ္ထအကြိမ်)

ရည်သန်ဆုတောင်းပြီးပြီတဲ့ ဒါနု၊ သီလဇေယျာကုသိုလ်ပါပဲ။
ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလိုပြဆိုထားပါတယ်။

ဣဒ-ဤလောကဉ္စ၊ ဧကစ္စော-အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိဝဇ္ဇာ-
ဝဋ်ဆင်းရဲကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္ထန္တော ရည်သန် ဆုတောင်း
လျက်၊ ဒါနံ သုဗ္ဗယ်ကို၊ ဒေတိ-ပေးလှ၏၊ သီလံ သမာဒိယတိ-
သီလကို ဆောင်တည်ကျင့်သုံး၏၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရောတိ-
ဥပုသ်ခေတ်ခြင်းကိုပြု၏၊ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ-ပန်းနံ့သာစသည်တို့
ဖြင့်၊ ဝတ္ထုပုဇ်-ဝေတံတော်စသော ဝတ္ထုအား ပူဇော်ခြင်းကို၊
ကရောတိ-ပြု၏၊ ဓမ္မံ သုဏာတံ ဒေသေတိ-တရားကိုနာကြား၏၊
ဟောပြော၏၊ ဈာနသမာပတ္တိယော-ဈာန် သမာပတ်တို့ကို၊
နိဗ္ဗုဒ္ဓတ္တိ-ဖြစ်စေ၏၊ ဧဝံ ကရောန္တော-ဤသို့ ပေးလှမှုစသည်
ကိုပြုလျှင်၊ ဝါ ပြုသူသည်၊ အနုပုဗ္ဗေန-ယင်းကုသိုလ်ကြောင့်
လူဖြစ်ခြင်း၊ နတ်ဖြစ်ခြင်း၊ တရားနာခြင်း၊ တရားကျင့်ခြင်း
စသော အစဉ်အားဖြင့်၊ အမတံ နိဗ္ဗာနံ - သေခြင်းကင်းရာ
အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ဟူသော၊ နိပုရိယာယဓမ္မံ-တရားအမွေ အစစ်
ကို၊ ပဋိလဘဘိ-ရပေ၏၊ အယံ - ဤဒါနု စသော ကုသိုလ်
တရားသည်၊ ဝရိယာယဓမ္မော-တရားအမွေအတုပေတရားလို့
အဋ္ဌကထာမှာပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါကို (နိဗ္ဗာန်ရည်ခြား၊
ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။
နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ဆုတောင်းပြီးပြီတဲ့ ကုသိုလ် ဟူသမျှဟာ
တရားအမွေအတုချည်းပါဘဲ။ လူဝတ်ကြောင်များမှာမင်းပိုလ်
နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်အောင် မကျင့်နိုင် အားမအုတ်နိုင်သေးရင်

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုလျင်မြန်စွာရပါလိ၏-လို့ရည်သန်ဆုတောင်း
 ပြီး ဒါနသီလစသော ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်အားထုတ်ကြဖို့ပါ။
 အဲဒီလို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရည်သန်ပြီး ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေဟာ
 နောက်ကာလတစ်ခုခုသောဘဝ၌ လှူဖြစ်၊ နတ်ဖြစ်ပြီးမဂ်ဖိုလ်
 နိဗ္ဗာန်ကိုရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားအမွေအစစ်ဖြစ်တဲ့ မဂ်
 ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်
 ရည်သန် ဆုတောင်းပြီး ပြုတဲ့ကုသိုလ်ကို တရားအမွေ အတုလို့
 ဆိုတာပါ။ အဲဒါကို ဒီလိုဆောင်ပုဒ်စီတောင်းတယ် “နိဗ္ဗာန်
 ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ”တဲ့။ အဲဒါကိုဆိုကြ
 ရမယ်။

၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရားမွေတုပါ။

အဲဒီ တရားအမွေအစစ်နဲ့ တရားအမွေအတုကိုခံယူကြဖို့ရာ
 မြတ်စွာဘုရားက ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဇုမေ-သင်တို့သည်၊
 မေ-ဝါဘုရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်
 သည်။ ဘဝတ-ဖြစ်ကြပါကုန်လော့-လို့ တိုက်တွန်းတော်မူပါ
 တယ်။ အဲဒါကိုလဲ (စင်-တု ၂-ထွေ၊ တရားမွေ၊ ခံဝေလိုလှပါ-
 လို့) ဆောင်ပုဒ်စီတောင်းတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ စင်-တု ၂-ထွေ၊ တရားမွေ၊ ခံဝေလိုလှပါ။

တရား အမွေအစစ်ဖြစ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရအောင်
 အားထုတ်ကြဖို့၊ အဲဒီလောက် မကျင့်နိုင် အားမထုတ်နိုင်သေး
 တဲ့ လူဝတ်ကြောင်တွေမှာတော့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရည်သန်
 ဆုတောင်းပြီးပြုတဲ့ ဒါန၊ သီလစသော တရားအမွေအတုကို

ခံယူကြဖို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းတော် မူပါတယ်။
 မြတ်စွာဘုရား၏သာသနာတော်ဆိုတာကလဲတွေ့ကြုံရခဲတယ်။
 သာသနာတော်နဲ့တွေ့ကြုံပြန်ရင်လဲ ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါတရားက
 ရှိဦးမှ၊ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံပြီး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို
 အမြတ်ဆုံးအနေဖြင့်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေကြတဲ့ဥပါသကာ
 အမျိုးသားတွေ၊ ဥပါသိကာ အမျိုးသမီးတွေ၊ သာသနာ
 တော်တွင်း ဝင်ရောက်ပြီး ရဟန်းပြုနေကြတဲ့ အမျိုးသား
 ရဟန်းတွေ၊ အမျိုးသမီးရဟန်းတွေ ဒီပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးဟာ
 မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်တွေပဲ။ အဲဒီ မြတ်စွာဘုရား၏တပည့်
 တွေဟာ စွမ်းနိုင်ရင် ဘုရားသာသနာတော်မှာ ရနိုင်တဲ့
 အကောင်းဆုံးအမွေကိုရအောင်အားထုတ်ကြ။ မဂ်လေးပါး၊
 ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ကို ယခုဘဝတွင်ပဲ ရအောင်အားထုတ်
 ကြလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလောက် အားမထုတ်နိုင်ရင်လဲ
 မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး ဒါန သီလ စသော
 ကုသိုလ်ပြုကြ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုတဲ့အခါလဲလှူ ချမ်းသာ
 နတ်ချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကီ ချမ်းသာကလေးများလောက်
 သာ ရည်သန်ဆုတောင်းပြီး မပြုကြနဲ့။ အမြတ်ဆုံးချမ်းသာ
 ဖြစ်တဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ပြီးပြုကြ။ အဲဒီလိုဆိုရင်
 တရားအမွေအတုကို ခံယူသည်မည်ပါတယ်။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့
 အတိုင်း တရားအမွေအစစ်နဲ့အတု ၂ မျိုးလုံးကို ခံယူစေချင်
 တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အာမိသ ဆိုတဲ့ ပစ္စည်းအမွေကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက
 မခံယူစေချင်ဘူး။ အဲဒါကို သာယာနှစ်သက်မနေစေချင်လို့။

လှတေသနာကြည့်တိုက်

တရားအမေသရိမ္မိ
သောသနာတော်ထွန်းကားမြန်းပွားရေးဦးစီးဌာန ၂၁

အပူ ၃၅ အေး၊ နေ့ကန်။

အဲဒီမှာအာမိသအမေ့ဆုတာလ အစစ်နဲ့အတူ ၂-မျိုးရှိတယ်။
 အာမိသအမေ့အစစ်ဆိုတာ ရဟန်းများမှာ အမြဲတမ်းသုံး
 ဆောင်နေကြတဲ့ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဆိုတဲ့ ပစ္စည်း
 လေးပါးပါပဲ။ သာသနာတော်ဝင်ပြီးရှင်ရဟန်းပြုလို့ရှိရင်
 ဒီအမေ့ကရတော့တာပဲ။ ရှင်သာမဏေဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းဖြစ်ဖြစ်
 စားရေးအတွက်အလွယ်တကူနဲ့ ရတာပဲ။ မပင်ပန်းဘူး၊ နံနက်
 ပိုင်းမှာ သပိတ်ကိုပွေ့ပြီး ရှာထဲ မြို့ထဲက အိမ်ရှေ့များမှာ
 လျှောက်ပြီး ဆွမ်းခံသွားရင် စားစရာဆွမ်းကိုအလွယ်တကူနဲ့
 ရတာပဲ။ ဝတ်စရာသင်္ကန်းလဲ အလွယ်တကူနဲ့ရတာပဲ။ ကြည့်ညှိ
 ဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံရင် သင်္ကန်းကလဲ ဒကာ-ဒကာမတွေက
 လှူကြတာပဲ။ နေ့စရာ ထိုင်စရာကျောင်းကလဲ ရလွယ်ပါတယ်။
 ရဟန်းတွေအတွက် ကျောင်းက ကောင်းတာချည်းပါပဲ။
 ရပ်ရွာထဲမှာ လူတွေနေစရာအိမ်ကတော့ တော်ရုံ သင့်ရုံပါပဲ။
 အချို့ အိမ်များနေပြင်ရုံပဲ။ ဝါးနဲ့ ဓနိနဲ့ သက်ကယ်နဲ့ ဆောက်
 လုပ်ထားတယ်။ ကျယ်ကျယ်လဲ မဟုတ်ဘူး။ ကျဉ်းကျဉ်း
 ကလေးပဲ။ ရဟန်းတွေအတွက်ကျောင်းတွေကတော့ ကြီးကြီး
 ကျယ်ကျယ် ခမ်းခမ်းနားနားချည်းပဲ များပါတယ်။ ဆေး
 ပစ္စည်းတွေကလဲ အလွယ်တကူရတာလဲ။ ယခုနေအခါ နိုင်ငံ
 ခြားကလာတဲ့ဆေးတွေကို သာမန်လူများမှာရနိုင်ခဲ့ပေမယ့်လို့
 ရဟန်းများ အတွက်ကတော့ ရလွယ်ပါတယ်။ အဲဒီပစ္စည်း
 လေးပါးဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို မှီပြီး
 ရတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရား၏ပစ္စည်းအမေ့တွေလို့ ဆိုရတယ်။
 အဲဒီပစ္စည်းအမေ့လောက်ရရှိနဲ့ နှင်သက်သာယာမနေကြနဲ့လို့
 ဆိုလိုပါတယ်။

တချို့က ဒီပစ္စည်းလေးပါးကို အလွယ်တကူရအောင်၊ ဘုန်းကြီးအောင်ကြီးစားအားထုတ်နေကြတယ်။ လူဒါနိန်းမည့် ဒကာ-ဒကာမတွေများအောင် နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ အားထုတ် နေကြတယ်။ တချို့က အကြားအမြင်ပေါက်သယောင်ယောင် သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိသယောင်ယောင် ဟန်ဆောင်နေကြ တာလဲရှိတယ်။ ရဟန္တာ ဖြစ်သယောင်ယောင် ဟန်ဆောင် နေကြတာလဲရှိတယ်။ တချို့က ထွက်ရပ်ဝိဇ္ဇာပေါက်သယောင် ယောင်၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ရာထူးဌာနန္တရ မဆုတ် ယုတ်ဘဲတိုးတက်ရေးစသည် အတွက်စွမ်းဆောင်နိုင်သယောင် ဒီလို ဟန်ဆောင်နေတာလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို မတရားသဖြင့် စီးပွားရှာမှုကိုတော့ ဝိနည်းတော်အရ လုံးဝမပြုသင့်ပါဘူး။ တရားသဖြင့်ရှာပြီးတော့လဲ ပစ္စည်းအမွေမျှဖြင့်အားရနေရင် အာမိသအမွေကို ခံယူသည်မည်တယ်။ အဲဒီ အာမိသအမွေ အစစ်ကို နားလည်ရအောင်လို့ စီတမ်းတဲ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “အာမိသအမွေ၊ အစစ်ပေ၊ လေးထွေပစ္စည်းပါ” ဘွဲ့၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ အာမိသအမွေ၊ အစစ်ပေ၊ လေးထွေ ပစ္စည်းပါ။

အာမိသအမွေ အစစ်ကတော့ ရဟန်းတော်များနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ လူတွေနဲ့ဆိုင်တဲ့ အာမိသအမွေ အတုကတော့ “လူနတ်သူခါရည်သန်က၊ ဒါန-သီ-လ ဘာ” တဲ့၊ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကိုသာ ရည်သန်တောင့်တပြီးပြီတဲ့ ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်တွေပါပဲ။ အဲဒီလို လောကီ ချမ်းသာသောကံသာ တောင့်တပြီးပြီတဲ့ ဒါနစသောကုသိုလ်

တွေကတော့ လောကီ ချမ်းသာလောက်သာ ရစေနိုင်တယ်။ သာသနာတော်တွင်းမှ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာအားလူဒါနိန်းတဲ့ ကုသိုလ်ဟာ အင်မတန်အကျိုးကြီးပါတယ်။ လူ့ဘဝပေါင်း များစွာ နတ်ဘဝပေါင်းများစွာကိုဖြစ်စေပြီးတော့လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကို အကြီးအကျယ်ရစေနိုင်တယ်။ သီလနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ရဟန်းအားလူရင်လဲအကျိုးကြီးတာပဲ။ သီလနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ လူတော်ကြောင့်အား ပေးလူရင်တောင်မှ အကျိုးကြီးသေးတာပဲ။ ထို့အတူ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလကုသိုလ်ကလဲ အကျိုးကြီးတာပဲ။ ဈာန်သမာပတ် ဘာဝနာကုသိုလ်ကတော့ ဗြဟ္မလောကရောက်စေနိုင်သည်အထိအကျိုးကြီးပါတယ်။ ဒါပေမယ့်အဲဒီလောကီချမ်းသာလောက်သာတောင့်တပြီးပြုပြင်အဲဒီကုသိုလ်တွေကမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုတော့ မရစေနိုင်ဘူး။ အဲဒီလို လူ့ချမ်းသာနတ်ချမ်းသာလောက်သာ ရစေနိုင်တဲ့အတွက် အဲဒီ ကုသိုလ်ကို အာမိသ အမွေအတူ ပစ္စည်းအမွေအတူဆိုတာပဲ။ အဲဒီအာမိသ အမွေအတူ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ လူ-နတ်သူခါ ရည်သန်က၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာ။

အဲဒီမှာဘာ-ဆိုတာကဘာဝနာကုသိုလ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီအာမိသအမွေ ၂-မျိုးထဲမှ ပစ္စည်းလေးပါးဆိုတဲ့အာမိသအမွေအစစ်မျှဖြင့် အားရရောင်ရဲနေရင်တော့ နောက်နောက်ဘဝတွေမှာ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကို ရဖို့တောင်မှ မသေချာဘူး။ အပါယ်ဆင်းရဲတွေနဲ့တွေ့ကြုံသွားမှာလဲ စိုးရိမ်

စရာရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ပစ္စည်းကိုသာ သာယာ
နှစ်သက်နေရင် သီလလဲ မပြည့်စုံဘဲ ရှိနေတတ်ပါတယ်။
ဒါကြောင့်ပါပဲ။ လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာလောက်သာ
ရည်သန်ပြီးပြုတဲ့ဒါနစသော အာမိသအမွေအတုမျှနှင့် အားရ
နေရင်လဲ ကုသိုလ်ကအားနည်းပြီး အကုသိုလ်ကအားကြီးတဲ့
အခါ အပါယ်လေးပါးလဲ ကျသွားနိုင်တယ်။ ကုသိုလ်က
အားကောင်းနေလို့ လူ့လောက နတ်လောကမှာ ဖြစ်ပြီး
လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေနဲ့ပြည့်စုံနေတဲ့ ဘဝတွေမှာလဲ
အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းအစရှိတဲ့ဆင်းရဲတွေနဲ့တော့ တွေ့ကြုံ
ခံစားနေကြရဦးမှာပဲ။ ဒါကြောင့် အာမိသအမွေအတုဟာလဲ
အမွေညံ့ပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ အာမိသမ္မေ၊ အတုတော၊ မှတ်လေ မေ့ညံ့သာ။

လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဆိုတဲ့ လောကီချမ်းသာ
လောက်သာ ရည်သန်တောင့်တပြီးပြုတဲ့ ဒါန၊ သီလ စသော
အမွေတုကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကို အကြီး
အကျယ် များစွာရနိုင်ပေမယ့်လို့ အပါယ်လေးပါးမှတော့
အစဉ်ထာဝရမလွတ်နိုင်သေးဘူး။ အို၊ နာ၊ သေစသော ဆင်းရဲ
တွေလဲ မကင်းငြိမ်းသေးဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို
ရည်သန်ပြုတဲ့ တရားအမွေတုလောက် မကောင်းမြတ်ဘူး။
ဒါကြောင့် အဲဒီလိုကုသိုလ်ကို အမွေညံ့လို့ဆိုရတာပါပဲ။ ပစ္စည်း
လေးပါး အာမိသအမွေ ညံ့ပုံကတော့ အထူးပြောစရာမလို
ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အဲဒီပစ္စည်းလေးပါးလောက်နဲ့

နှစ်သက်ရောင့်ရဲနေရင် ကိုယ်ကျင့်တရားများပါချွတ်ယွင်းပြီး အပါယ် ဆင်းရဲတွေအထိ ရောက်စေနိုင်သောကြောင့်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အာမိသ ဒါယာဒါ-ပစ္စည်း အမွေကိုခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံ အညံ့စားတို့ သည်၊ မာ ဘဝထ - မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်” လို့ သတိပေး မိန့်ကြားတော်မူတာပါပဲ။

အာမိသအမွေမခံဖို့ မိန့်ကြားခြင်းအကြောင်း

အဲဒီလို သတိပေး မိန့်ကြားရတာကလဲ မြတ်စွာဘုရားက မိမိ၏ တပည့်သား ရဟန်းတော် စသည်များ အပေါ်မှာ နောင်ရေး မျှော်တွေးပြီး သနားတော်မူလို့ပါတဲ့။ ဘယ်လို မြော်မြင်ပြီး သနားတော်မူသလဲ ဆိုတော့ ပစ္စည်းကိုသာ မက်မောနေရင် ကိုယ်ကျင့်တရားတွေကချွတ်ယွင်းပြီး အပါယ် လေးပါးလဲ ကျရောက်လျက် အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲနေရ တတ်တယ်။ အဲဒီလို မြင်တော်မူရုံကို အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလိုဖွင့်ပြ ထားပါတယ်။

အာမိသဂရုကာနံ-အာမိသခေါ်သည့်လာဘ်လာဘပစ္စည်း လေးပါးကို အလေးပြုကြလျက်၊ အာမိသ ဥပက္ခလိတာနံ- အာမိသ ပစ္စည်း၌ အကျင့် ချွတ်ယွင်းကုန်သော၊ (ကပိလ ရဟန်းနှင့်တကွ ပါပဘိက္ခုစသည်တို့၏ ဟုဆက်ဝပ်ယူရမည်) တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊ အတိတကာလ-ကသာပဘုရားလက်ထက် တော်မှစ၍ အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်သော၊ ကပိလသာ ဘိက္ခုနော- ကပိလ ရဟန်း၏၊ အပါယပရိပူရဏတ္ထံ - အပါယ်ဘုံ တို့၌

ကျရောက်၍ ပြည့်စေခဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ယင်း ကပိလ
ရဟန်းသည် ကဿပဘုရား သာသနာတော် နောက်ပိုင်း၌
ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကိုပယ်၍ ချွတ်ယွင်းစွာ ကျင့်ခဲ့သော
ကြောင့် အစီစီငရဲ၌ကျရောက်ခဲ့သည်။ ယခုဘုရားလက်ထက်၌
ငါးကြီးဖြင့်၍ တစ်ဖန် ငရဲသို့ပြန်ကျရောက်သွားသည်။ သုတ္တ-
နိပါတ်-ဋ္ဌ နှာ-၄၂) သံဃာဋီပိ အာဒိတ္တာ ဟောတိတိ
အာဒိနာ နယေန-သင်္ကန်းသည်လည်း ရဲရဲတောက်မီးလောင်
နေသည် စသည်ဖြင့် ပြထားသောနည်းဖြင့်၊ အာဂတပါပ-
တိက္ခ၊ တိက္ခနိသိက္ခမာနာဒိနံ အနေကသတာနံ - ထင်ရှား
လာသော ယုတ်မာသော ရဟန်း၊ ရဟန်းမိန်းမ၊ သိက္ခမာန်
စသော အရာမက များစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အပါယ-
ပရိပူရဏတ္ထံစ - အပါယ်၌ ကျရောက် ပြည့်စေခဲ့ခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဿတိကိရ-
မြင်တော်မူပါသတဲ့၊ (ကဿပဘုရား သာသနာ၌ သီလ
ချွတ်ယွင်းခဲ့သော ရဟန်းယုတ်စသည်တို့သည် ငရဲ၌ကျရောက်
ကြပြီးနောက် ယခုဘုရားလက်ထက်မှာ မီးရဲရဲတောက်နေ
သော သင်္ကန်းကျောင်းစသည်ဖြင့် အတိဒုက္ခရောက်နေသည့်
ပြိတ္တာတွေ့မြင်နေကြသည်။ ဝိ-၁ နှာ-၁၄၁၊ သံ-၁ နှာ-၄၅၁)
အတ္တဇနာ သာသနေ-မိမိ၏သာသနာ၌၊ ပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ ဒေဝ-
ဒတ္တာဒိနံ - ရှင်ရဟန်း ပြုကြသော ဒေဝဒတ် ဝသည်တို့၏
အပါယ်၌ ကျရောက်၍ ပြည့်စေကြခြင်းကိုလည်း၊ ဘဂဝါ-
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဿတိ ကိရ-မြင်တော်မူပါသတဲ့၊ ပန-
ယိ-ပြင်လဲ၊ ဓမ္မဝရုကာနံ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလာန ဗဟာ-

ကဿပါဒီနံ-တရားကိုအလေးပြုကြသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန် အရှင်မဟာကဿပစသည်တို့၏ အဘိညာ- ပဋိသမ္ဘိဒါဒီဂုဏ်ပုဂ္ဂိုလ်တံ-အဘိညာဉ် ၆-ပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ် ၄-ပါးစသောဂုဏ်များရခြင်းကိုလည်း မြင်တော်မူပါ သတဲ့၊ တဗ္ဗာ-ထို့ ကြောင့်၊ တေသံ-မိမိ၏တပည့်ဖြစ်ကြသော ထိုရဟန်းစသည်တို့၏ အပါယာပရိမုတ္တံ-အပါယ်မှလွတ်ခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဂုဏသမ္ပတ္တိ-ဂုဏ်ကျေးဇူး အားလုံး တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဣစ္ဆန္တော-လိုလားတော် မူသောကြောင့်၊ အတ္ထိ မေ တုမေသု အနုကမ္မာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာမိသဒါယာ- ဒါတိ-ငါ့တပည့်တို့သည် ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် တရားအမွေခံ ဖြစ်ကြပါမည်နည်း၊ အာမိသအမွေခံ မဖြစ်ဘဲ ရှိကြပါမည် နည်းဟု သင်ချင်သားတို့၌ ငါဘုရား၏နောင်ရေးကိုမြော်မြင် ၍ အဝဉ်သနားခြင်း ရှိနေပါသည်ဟူ၍၊ အာဟ မိန့်တော် မူပါသည်။ (စာကြည့်သူတို့အား သုတပွားစေရန် ဤအဋ္ဌ ကထာအဖွင့်ကို မူချောပြုခဉ် ဖြည့်စွက်လိုက်သည်။)

အဲဒီအဖွင့်ထဲမှာ “အပါယ်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းကိုလိုလား တော်မူသည်” ဆိုတဲ့ စကားဖြင့် တရားအမွေမခံဘဲ ပစ္စည်း အမွေမျှသာ ခံယူနေကြလျှင် အပါယ်သို့ ထပ်ကာထပ်ကာ ကျရောက်နိုင်သည်ကို လည်းကောင်း၊ “ဂုဏ်အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို လိုလားတော်မူသည်” ဆိုတဲ့စကားဖြင့် ပစ္စည်း အမွေမျှသာ ခံယူနေကြလျှင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ အိုကြရ၊ နာကြရ၊ သေကြရမည်ကို လည်းကောင်း သိစေပါသည်။

ဒါကြောင့် တရားအမွေမခံယူဘဲ ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူ
နေရင် ဘဝအသစ်အသစ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ထပ်တလဲလဲ အိုနေကြရ
မယ်၊ နာနေကြရမယ်၊ သေနေကြရမယ်၊ အပါယ်ငရဲလဲ
ထပ်တလဲလဲ ကျနေကြရမယ် ဆိုတာကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက
မြင်တော်မူပြီး သနားတော်မူသောကြောင့် “ ငါဘုရား
တပည့်တွေဟာ ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့် အာမိသအမွေ ခံယူရုံ
မျှဖြင့် အားရမနေဘဲ တရားအမွေကို ခံယူသူတွေ ဖြစ်ကြပါ
မည်နည်းလို့ နှောင်ရေးကို မြော်မြင်ပြီးတော့ ငါဘုရားမှာ
သင်ချစ်သားတို့အပေါ်၌ သနားခြင်းကရုဏာ ရှိနေပါတယ်
လို့ ဖော်ပြ မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို မြော်မြင်ပြီး
သနားကရုဏာဖြစ်ပုံနဲ့ဆိုင်တဲ့ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

အာမိသအမွေမျှ ခံယူနေလျှင် ဧည့်ရမည့်ဆင်းရဲများ

- ၁၀။ ပစ္စည်းအမွေမျှ၊ ခံယူကာ၊ ဒုက္ခရောက်ကြမှာ။
- ၁၁။ ထပ်တလဲလဲ၊ အိုမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။

ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေရင် ကံအားလျော်စွာ ဘဝ
အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အဲဒီ ဖြစ်ရာဘဝမှာ အိုမင်းရတဲ့
ဆင်းရဲကိုလဲ ခံစားနေကြရမယ်တဲ့။ အဲဒါက အင်မတန်
ထင်ရှားပါတယ်။ ယခုနေအခါ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လို့
အိုမင်းရင့်ရော်ပြီး ဆင်းရဲနေကြရတဲ့ အဘိုးအိုတွေအဘွားအို
တွေကို မျက်မြင် တွေ့နေကြရတာပါပဲ။ အဲဒီလို ထပ်တလဲလဲ
အိုမင်းပြီး ဆင်းရဲနေကြရမှာကိုလဲ ငါဘုရားကမြင်ပြီး သနား
ပါတယ်တဲ့။ ကဲ....ဆက်ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ ထပ်တလဲလဲ၊ နာမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။

၁၃။ ထပ်တလဲလဲ၊ သေမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။

၁၄။ ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာ။

ဖြစ်ရာရာဘဝမှာမကျန်းမမာဖြစ်ပြီး နာခြင်းဆင်းရဲကိုလဲ ထပ်ကာထပ်ကာ အဖန်ဖန် တွေ့ကြုံခံစားနေကြရမယ်။ အဲဒါ ကလဲထင်ရှားပါတယ်။ နာဖျားမကျန်းမမာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ခဏခဏတွေ့နေကြရတာပဲ။ ဆေးရုံမှာသွားကြည့်ရင် အဲဒီလို ဒုက္ခရောက်နေတဲ့လူတွေကို အများကြီး တွေ့ရတယ်။ သနား စရာလဲ အလွန်ကောင်းပါတယ်။ တစ်သက်လုံး ကျန်းမာနေ တယ်ဆိုတဲ့သူလဲနောက်ဆုံးသေခါနီးကျတော့သေလောက်တဲ့ အနာရောဂါဖြင့် အနှိပ်စက်ခံရပြီး သေသွားရတော့တာပဲ။ အဲဒီ သေတာကတော့ နတ်လောကတွေမှာလဲ သေရတာပဲ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားအမေ့မြတ်ကိုရအောင်အားမထုတ် တဲ ပစ္စည်းအမေ့မျှနဲ့ အားရနေရင် တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး အဖန်ဖန် အိုနေရ၊ နာနေရ၊ သေနေရမှာချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် ထပ်တလဲလဲ အိုနာမစဲ၊ သေမစဲနဲ့ဆင်းရဲနေကြရမှာ တွေကို မြင်တော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူပြီး တရားအမေ့ကို ခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူတာပါပဲတဲ့။

နောက်ပြီးတော့ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာလို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အပါယ်လေးပါးလဲ ကျမြဲ ကျနေမယ်။ အဲဒီ အပါယ်လေးပါးထဲက ငရဲကိုလဲကျမြဲကျနေမယ်ဆိုတာကိုလဲ မြင်ပြီးတော့မြတ်စွာဘုရားကသနားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီမှာ

ကျမြဲဆိုတဲ့စကားကပါနေတယ်၊ အဲဒီစကားအရအလျင်ကလဲ အပါယ်ငရဲ ကျနေခဲ့ပြီလို့ ဆိုရာရောက်တယ်၊ အဲဒီအတိုင်း ဟုတ်လဲ ဟုတ်ပါတယ်၊ အလျင်ကလဲ အပါယ်ငရဲကျနေခဲ့ကြ တာချည်းပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ...

ပမတ္တဿ ဟိ နာမ စတ္တာရော အပါယာ သကဂေဟသဒိသာ-လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။

မေ့နေသူမှာ အပါယ်ဘုံက ကိုယ်ပိုင်အိမ်ဖြစ်သည်

ပမတ္တဿ နာမ-မေ့လျော့နေသူ မည်သည်မှာ၊ စတ္တာရော အပါယာ - အပါယ်လေးဘုံတို့သည်၊ သကဂေဟသဒိသာ- မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်အိမ်နှင့်တူကြပေသည်တဲ့၊ မေ့လျော့နေတဲ့သူမှာ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံဟာ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နှင့် တူပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီမှာ မေ့လျော့တယ် ဆိုတာ ပမာဒပဲ၊ အဲဒီပမာဒကို ဆောင်ပုဒ် စာရွက်သဲက နှောက်ဆုံးအပိုဒ်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ကာမငါး၊ စိတ်သွားစေဖို့ လွှတ်ထား လျှင်တဲ့၊ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်းစသော ကာမဒုစရိုက်၊ လိမ်ခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်းစသော ငမီဒုစရိုက်၊ သူ့ဥစ္စာကို ကိုယ့်ဥစ္စာဖြစ်စေလိုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို ပြစ်မှားခြင်း စသော မနှောဒုစရိုက်ဆိုတဲ့ ဒီဒုစရိုက်သုံးပါး မငကောင်းမှုတရားတွေ ပြုလုပ်ဖို့ စိတ်ကိုလွှတ်ထားရင် အဲဒါဟာမေ့လျော့မှု ပမာဒပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ ကာမဂုဏ်ငါးပါးခံစားဖို့ စိတ်ကိုလွှတ်ထား

ရင် ဒါလဲ မေ့လျော့မှု ပမာဒတရားပဲ၊ ဟည့်တည့်ပြောရရင် ဒုစရိုက်အကုသိုလ် အမှုတွေကို ပြုနေရင် ပမာဒတရားပဲ၊ ကာမဂုဏ်တွေ အာရုံပြုခံစားနေရင်လဲ ပမာဒပဲ။

နောက်ပြီးတော့ “ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဖို့ကား၊ လေးစားကောင်းစွာမပြုလျှင်” တဲ့၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေကို ပွားစေဖို့ မကြံစည်မပြုလုပ်လျှင် အဲဒါန ကုသိုလ်ကို မေ့နေတဲ့ ပမာဒပါပဲ။ ဒီပမာဒအကြောင်း အကျယ်ကို တော့ နောက်ဆုံး ပိုင်းကျမှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပြောရမယ်။ အတိုချုပ်အားဖြင့် ပြောရရင်တော့ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေ ပြုနေတာလဲ ပမာဒပဲ ကာမဂုဏ်ခိတ်ငင်ဘားနေတာလဲ ပမာဒပဲ။ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားမထုတ်ဘဲ ခိတ်ကို လွတ်လွတ်လွတ်လွတ် ထားတာလဲ ပမာဒပဲ။ မေ့လျော့မှုပဲ။ အဲဒီ ပမာဒ အလိုအားဖြင့် မေ့လျော့နေတဲ့ ပုံဂိုဏ်းမှာ အပါယ်လေးဘုံတွေက ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့ တူပါတယ်တဲ့။ လူတွေဟာ ဘယ်မှာနေကြရသလဲဆိုရင် မိမိတို့ကိုယ်ပိုင် အိမ်မှာ နေနေကြရပါတယ်။ အရေးကိစ္စရှိလို့ တခြားတစ်ပါး အိမ်မှာ သွားနေကြရတာကတော့ ဘစ်ရုံ ဘစ်ခါ ဘစ်ခဏမျှ တင်ရက်ခဏမျှ စသည်မျှ မကြာလှပါဘူး။ ကိစ္စပြီးတဲ့အခါ ပြန်လာပြီး ကိုယ့်အိမ်မှာ နေနေကြရတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ရေးဘက်မှာ မေ့ပြီး မကောင်းမှုတွေကို ပြုနေကြတဲ့သူတွေ၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေခံစားပြီး မေ့နေကြတဲ့ သူတွေမှာ ကိုယ်ပိုင်အိမ်နဲ့တူတဲ့ အပါယ်လေးပါးမှာ ဖြစ်နေကြရတာကဲ့ ပြားပါသတဲ့။ ဒါန သီလ ဝေသာ ကုသိုလ်ကံ၏ အဝမ်းကြောင့် ရံခါ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ရောက်နေကြရတာ

ကတော့ သိပ်မကြာလှ မများလှဘူး၊ သူများအိမ်သို့ ခေတ္တ ခဏလောက် သွားနေရတာလိုပင် ခေတ္တ ခဏမျှပါပဲတဲ့၊ ဒါကြောင့် “ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာ” လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အများ အားဖြင့် ဒီအတိုင်းပဲ အပါယ်လေးပါးကျရောက်နေရတာများပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားအမွေကိုမရသေးရင် အပါယ်လေးပါး ကျကျပြီး ဒုက္ခရောက်နေကြရမှာကိုလဲ မြင်တော်မူလို့ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူပြီး တရား အမွေကို ခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူတာပါပဲ။ ကဲ-ခုတင်က ဆောင်ပုဒ်ကလေးကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ ထပ်တလဲလဲ၊ ပါယ်ငရဲ၊ ကျမြဲကျနေမှာ။

၁၅။ သင်တို့ နောင်ရေး၊ ငါမြော်တွေ့၊ ဝန်လေး သနားပါ။

ထပ်တလဲလဲ အို့ နာ၊ သေနေကြရမယ်၊ အပါယ်ငရဲလဲ ရောက်နေကြရမယ်” ဆိုတဲ့ သင်တို့၏ နောင်ရေးကို မြင်တော် မူလို့ “အင်မတန်ဝန်လေးတာပဲ” လို့ သနားတော်မူပါတယ် တဲ့။ အဲဒီလို သနားတော်မူသောကြောင့် တရားအမွေ ခံယူဖို့ တောင်းပန် တိုက်တွန်းတော် မူပါတယ်တဲ့။ အဲဒါနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရား တောင်း ပန်သည်။

၁၇။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှသည်။

၁၀။ အာမိသမ္မေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

ပစ္စည်းအမွေ ခံယူနေလျှင် အကဲ့ရဲ့လဲ ခံကြရမည်

နောက်ပြီးတော့ ရဟန်းတွေက ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေကြလျှင် အခြားလူတွေက သင်တို့ကိုရော၊ ငါဘုရားကိုရော ကဲ့ရဲ့ကြ၊ အပြစ်တင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်လဲ ပစ္စည်းအမွေမခံယူဘဲအလေးမပြုဘဲ တရားအမွေကိုသာခံယူကြပါလို့ တိုက်တွန်းတော်မူကြောင်းကိုလဲ လိုဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

၈-အကြောင်းတစ်ခုကိုဆက်၍ပြုရလျှင်၊ ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုမ္ပေ-သင်တို့သည်၊ မေ-ငါ၏၊ အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်း အမွေကိုသာ ခံယူကြ၍၊ နော ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျာထ၊ တရားအမွေကို မခံယူကြသည် ဖြစ်ကြပါမူ၊ တေန ထိုသို့ ပစ္စည်းအမွေသာခံယူ၍ တရားအမွေကို မခံယူခြင်းကြောင့်၊ တုမ္ပေပိ - သင်တို့သည်လည်း၊ အာဒိယာ ဘဝေယျာထ-ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ယူဆပ်သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဝါ - အကဲ့ရဲ့ခံရကုန်ရာ၏။ (ဘယ်လိုသဲဆိုလျှင်) အာမိသဒါယာဒါ သတ္တုသာဝကာ ဝိဟရန္တိ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ-ဂေါတမဆရာ၏တပည့်တွေဟာ တရားအမွေမခံယူဘဲ ပစ္စည်းအမွေလောက်သာ ခံယူနေကြသည်ဟု အကဲ့ရဲ့ ခံကြရသည် ဖြစ်ကြရာ၏။ အဟမ္ဘိ တေန အာဒိယော ဘဝေယျာ - ထိုအကြောင်းကြောင့် ငါဘုရားလဲ အကဲ့ရဲ့ခံရသည် ဖြစ်ရာ၏။ (ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်) အာမိသဒါယာဒါ သတ္တုသာဝကာ

ဝိဟရန္တိ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ - ဂေါတမဆရာ၏ တပည့်
တွေဟာ တရားအမွေကိုမခံယူဘဲ ပစ္စည်း အမွေလောက်သာ
ခံယူနေကြရသည်ဟု အကဲ့ရဲ့ခံရသည် ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

ဒီနေရာမှာဘုရားရှင်အကဲ့ရဲ့ခံရပုံကို အဋ္ဌကထာက ဒီလိုလဲ
ပြထားပါသေးတယ်၊ တရားအလုံးစုံကိုသိတယ်လို့ ဝန်ခံထား
ပါလျက် မိမိ၏ တပည့်သားတွေကိုပစ္စည်း အမွေမခံဘဲတရား
အမွေကိုခံယူအောင် ဘာကြောင့်မဆုံးမနိုင်ရသလဲလို့ ကဲ့ရဲ့ကြ
ပါလိမ့်မည်၊ ဥပမာအားဖြင့် အနေအထိုင်အကျင့် မပြည့်စုံတဲ့
ရဟန်းများကိုမြင်ရလျှင် ဘယ်ဆရာရဲ့တပည့်တွေလဲလို့ ဆရာကို
ကဲ့ရဲ့ကြသလိုပင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ တစ်နည်းဥပမာအား
ဖြင့် အကျင့်ပျက် ယဉ်ကျေးမှုပျက်နေတဲ့ လူကလေး မိန်းက
လေးများကိုမြင်ရလျှင် ဘယ်သူ၏ သားသမီးတွေလဲလို့ မိဘ
များကိုကဲ့ရဲ့ကြပါသလိုပင် ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ အဲဒါများလို့
ပင် တရားအလုံးစုံသိတဲ့ သဗ္ဗညုဘုရား ဖြစ်ပါလျက် မိမိ၏
တပည့်သားတွေကို ပစ္စည်းအမွေမခံဘဲ တရားအမွေ ခံယူ
အောင် ဘာကြောင့်မဆုံးမနိုင်ရ မစွမ်းနိုင်ရသလဲလို့ ကဲ့ရဲ့ကြ
ပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ ဒီလို အဋ္ဌကထာကပြဆိုထားပါတယ်၊ အဲဒီ
တော့ မိမိကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဘုရားလဲ အကဲ့ရဲ့မခံရ
အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာကိုလဲ သူများကအထင်မသေးရအောင်
အထူး သတိပြုကြဖို့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

စ-ထို့မှတစ်ပါး အကျိုးကိုပြုရလျှင်၊ ဘိက္ခုဝ-ရဟန်းတို့၊
တုမ္ဗေ-သင်တို့သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျာက

နော အာမိသဒါယာဒါ-တရားအမွေသာ ခံယူကြ၍ ပစ္စည်းအမွေ အလေးမပြုဘဲ နေကြသည်ဖြစ်ကြပါမူ၊ တေန-တရားအမွေသာ ခံယူ၍ ပစ္စည်းအမွေကို မခံယူခြင်းဆိုတဲ့ ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ တုမေပိ - သင်တို့သည်လည်း၊ န အာဒိယာ ဘဝေယျာထ - အကဲ့ရဲ့ မခံရသည် ဖြစ်ကြရ၏။ (ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်) ဓမ္မဒါယာဒါ သတ္တု သာဝကာ ဝိဟရန္တိ နော အာမိသဒါယာဒါတိ-ဂေါတမဆရာ၏တပည့် တေဟာ ပစ္စည်းအမွေမခံယူကြဘဲ တရားအမွေသာ ခံယူနေကြသည်ဟု အကဲ့ရဲ့မခံရဘဲ ချီးမွမ်းခံရသည် ဖြစ်ကြရ၏။ အဟမ္မိ တေန န အာဒိယော ဘဝေယျံ - ထို အကြောင်းကြောင့် ငါဘုရားလဲ ကဲ့ရဲ့မခံရသည် ဖြစ်ရ၏။ (ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင်၊) ဓမ္မဒါယာဒါ သတ္တု သာဝကာ ဝိဟရန္တိ နော အာမိသ ဒါယာဒါတိ - ဂေါတမဆရာ၏ တပည့်တေဟာ ပစ္စည်းအမွေမခံယူကြဘဲ တရားအမွေသာ ခံယူနေကြသည်ဟု အကဲ့ရဲ့မခံရဘဲ ချီးမွမ်းခံရသည်ဖြစ်ရ၏။ (စာမူချောပြုသော အခါ မူရင်းပါဠိအနက်ပြည့်စုံစေရန် ဖြည့်စွက်လိုက်သည်။)

(မူလဟောခုံ အကျဉ်းချုပ်ကတော့) တုမေပိ ဝ မေတိက္ခဝေ အာမိသဒါယာဒါ ဘဝေယျာထ နော ဓမ္မဒါယာဒါ-သင်ချင်သားတို့ဟာ ငါဘုရား၏ တရားအမွေကို မခံယူဘဲ ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေကြရင်၊ တုမေပိ တေန အာဒိယာ ဘဝေယျာထ အဲဒီလို တရားအမွေ မခံဘဲ ပစ္စည်းအမွေမျှသာ ခံယူနေခြင်းကြောင့် သင်တို့လဲ သူများတွေရဲ့

အကဲ့ရဲ့ ခံနေကြရလိမ့်မယ်တဲ့၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အာမိသ ဒါယာဒါ သတ္တု သာဝကာ ဝိဟရန္တိ နော ဓမ္မဒါယာဒါတိ- ဂေါတမဆရာ ဘုရား၏တပည့် ရဟန်းတွေဟာ ပစ္စည်းအမွေ သာ ခံယူနေကြတယ်၊ တရားအမွေတော့ မခံယူကြဘူးလို့ ဒီလို သူတစ်ပါးတွေရဲ့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ခံကြရပါလိမ့်မယ်-တဲ့။

အဲဒါကို ဒီလိုဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ ပစ္စည်းမျှပင်၊ ခံယူ လျှင်၊ လူရှင်ဆိုကြမှာ ထဲ့၊ သင်ချစ်သားတို့က မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ တရားအမွေရအောင် မကျင့်ကြ မခံယူကြဘဲ ပစ္စည်း အမွေလောက်သာ ခံယူနေကြရင် အခြားသော လူတွေ ရင်ရသွေတွေက ကဲ့ရဲ့ပြောဆိုကြပါလိမ့်မယ်-တဲ့၊ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့ “ဘုရားသားတွေ၊ ပစ္စည်းမေ့၊ ခံနေရုံမျှသာ” လို့ ကဲ့ရဲ့ကြပါလိမ့်မယ်တဲ့၊ ဂေါတမဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်ကြ တဲ့ ရဟန်းတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အရှိန်အဝါကိုမှီပြီး ဘေးဝတ်နေပေး ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပစ္စည်းအမွေလောက် သာ ခံယူနေကြတာဘဲ၊ တရားအကျင့်ကိုတော့ မကျင့်ကြ ပါဘူးလို့ ဒီလို အကဲ့ရဲ့ခံကြရပါလိမ့်မယ်၊ အစားချောင်လို့ အဝတ်အနေအထိုင်ချောင်လို့သင်္ကန်းဝတ်နေကြတာ၊ ဘုရား အဆုံးအမဩဝါဒအရ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်ကိုတော့ကျင့်တာမဟုတ်ဘူးလို့မကြည် ညိုတဲ့သူတွေ သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့သူတွေက ကဲ့ရဲ့ကြလိမ့်မယ်တဲ့။

အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့တာအခုနေအခါလဲရှိတယ်၊ ဟာ ဒီကိုယ်တော် တွေဟာ သာသနာတောင်မှာ အစားအသောက် အနေ အထိုင်ချောင်လို့နေကြတာဘဲ၊ ဘုရားတရားတော့ သူတို့ဘာမှ

ကျင့်တာမဟုတ်ဘူး၊ အားထုတ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလိုလဲ ပြောနေတာ ယခုနေအခါလဲ ရှိတာဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့ သင်တို့ ရဟန်းများသာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါဘုရားလဲ ဒီလိုအစွပ် အစွဲအကဲရဲ့ခံရမှာပဲတဲ့၊ ဘုရားတပည့်ရဟန်းတွေဟာ ပစ္စည်း အမွေခံရုံမျှပါပဲ၊ တရားတော့ ကျင့်ကြတာ အမွေခံကြတာ အမွေခံကြတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီလိုဖြစ်တာဟာ တခြား ကြောင့်မဟုတ်ဘူး၊ ဆရာဖြစ်တဲ့ ဘုရားကိုယ်တိုင်ကိုက အဆုံး အမည့်လို့ အမွေ အည့်စားတွေဖြစ်နေကြတာပဲလို့ ငါဘုရားလဲ အကဲရဲ့ခံရလိမ့်မယ်တဲ့၊ အဲဒီလိုသင်တို့လဲ အကဲရဲ့ခံကြရအောင် ငါဘုရားလဲ အကဲရဲ့ခံရအောင် တရားအမွေကို ခံယူကြလို့ ဒီလိုရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက အဆုံးအမပေးတော် မူပါတယ်။

၁၉။ ပစ္စည်းမျှပင်၊ ခံယူလျှင်၊ လူရှင် ဆိုကြမှာ၊

၂၀။ ဘုရားသားတွေ၊ ပစ္စည်းမွေ၊ ခံနေရုံမျှသာ။

(၁၆) ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရားဘောင်းပန် သည်။

(၁၇) ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။

(၁၈) အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

အမှတ် (၁၆၊ ၁၇၊ ၁၈) ဒီ ၃-ပုဒ်ကတော့ ရှေ့နားက ဆိုခဲ့ပြီးတွေ့ပါပဲ၊ အဲဒါဟာ တသွာတိဟ မေ တိက္ခဝေ ဓမ္မ ဒါယာဒါ ဘဝထ မာ အာမိသဒါယာဒါ - စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူတဲ့စကားရပ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်များပါပဲ၊ အနက် ကတော့-

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တဿွာ-သင်တို့၏ နောင်ရေးကို မြော်
တွေ့၍ သနားခြင်း၊ အကဲ့ရဲ့ မခံရစေလိုခြင်း ဟူသော ထို
အကြောင်းကြောင့်၊ တုမေ - သင်ချစ်သားတို့သည်၊ မေ-
ငါဘုရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကိုခံယူကြကုန်သည်။
ဘဝထ-ဖြစ်ကြပါကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ - အာမိသ
ခေါ်သည့် ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော
အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ မာ ဘဝထ-မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်၊
မေ-ငါဘုရား၏၊ သာဝကာ - တပည့်သား ရဟန်းတို့သည်၊
ကိန္တိ-ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ - တရားအမွေကို
ခံယူကြကုန်သည်။ ဘဝေယျံ - ဖြစ်ကြပါကုန်ရာ သနည်း၊
အာမိသဒါယာဒါ-ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေ
သော အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ နော ဘဝေယျန္တိ-မဖြစ်ကြ
ပါကုန်ရာသနည်းဟူ၍၊ မေ-ငါဘုရားအား၊ တုမေသု-သင်
ချစ်သားတို့၌၊ အနုကမ္မာ-နောင်ရေးကိုမြော်တွေ့၍ အစဉ်
သနားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေပါသည်၊ ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့တံ့။

ဘုရားသာသနာတော်ဆိုတာအင်မတန်ကြံ့တော့ခဲပါတယ်၊
အဲဒီလိုကြံ့တော့ခဲတဲ့ ဘုရားသာသနာတော်ကိုကြံ့တော့ပြီးတော့
သရဏဂုံ ၃-ါးဆောက်တည်ပြီး ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဥပါသကာ
အမျိုးသားတွေ၊ ဥပါသိကာ အမျိုးသမီးတွေ ဖြစ်လာကြ
တယ်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာကံ ဥပသမ္ပဒမင်္ဂလာကံ ဆောင်ပြီး ရှင်
ရဟန်းလဲဖြစ်လာကြတယ်၊ အဲဒီလို ဘုရားကိုယုံကြည်အားကိုး
နေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှင်ရဟန်းတွေ ဖြစ်နေ

လျက်နဲ့ မဂ်ဖိုလီနိုဗွာန်တရားအမွေကို ရအောင်မကျင့်လို့ရှိရင် နောင်အခါကာလမှာအပါယ်လေးပါး၌မဖြစ်ရတော့ဘူးလို့ တော့ မသေချာသေးဘူး။ သာသနာ့ဘွင်းကုသိုလ်ကြောင့်လူ့ ဘဝ၊ နတ်ဘဝတွေမှာ အကြိမ်ပေါင်းများစွာဖြစ်နိုင်ပေမယ့် အကုသိုလ်ကံက လုံးဝကင်းတာမဟုတ်တော့ တင်ချိန်ချိန်မှာ အပါယ်လေးပါးကလဲ ကျသွားနိုင်သေးတာ။ အဲဒီတော့ ဘုရား ကိုးကွယ်ပါလျက်နဲ့ အပါယ်ငရဲ ကျရတယ်ဆိုတာ အလွန်ပင် မသင့်မတော်တာ။ တရားအမွေမခံရင် အဲဒီလို အပါယ်လေးပါး ကျပြီး ဆင်းရဲနေကြရမှာကိုလဲ မြတ်စွာ ဘုရားကမြင်တော်မူတယ်။ နောက်ပြီးတော့ လူ့ဘဝနတ်ဘဝ တွေမှာဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ အခါများမှာလဲ အိုနာသေ ဆိုတဲ့ ဆင်းရဲ တွေကို ထပ်တလဲလဲ ခံစားနေကြရဦးမယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ မြင်တော်မူတယ်။ အဲဒီလို မြင်တော်မူပြီး သနားတော်မူတဲ့ ကရုဏာရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလို သနားတော်မူသောကြောင့် တရားအမွေကို ခံယူကြဖို့ တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားတော်မူတာ ပါတဲ့။

အင်မတန် ကြည်ညိုစရာကောင်းပါသည်

အဲဒီမှာ တပည့်သားတို့နောင်ရေးကို မြော်မြင်ပြီးသနား တော်မူလို့ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝဏ-တရားအမွေ ခံယူကြပါလို့ အလွန်နူးညံ့သာယာတဲ့ စကားဖြင့် တိုက်တွန်းပုံကို ကြားရ တော့ အင်မတန်ကိုကြည်ညိုစရာကောင်းပါတယ်။ ဘုန်းကြီး တို့ဟာ ဒီတရားစာကိုဖတ်ကြည့်နေရင်း ဘုရားနဲ့ကိုယ်တိုင်ပင်

တွေ့နေရသလို ဘုရားစကားတော်ကို ကြားနာရသလိုဖြစ်ပြီး တော့ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညိုယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါ တွေ များစွာ ဖြစ်ပွားပါတယ်။ ယခု ဒီတရားကို ကြားနာရ (ဖတ်ရှုရ) တဲ့ရဟန်းရှင်လူတွေမှာလဲ နည်းတူပင် သဒ္ဓါတရား တွေ ဖြစ်ပွားပါလိမ့်မယ်လို့ တင်မြင်မိပါတယ်။

ပုံပမာပြု၍ ဆုံးမတော်မူပုံ

အဲဒီကနောက် မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာဖြင့်ပြပြီးတော့လဲ ဒီလိုမိန့်တော်မူပြန်ပါတယ်။ အဲဒီပါဠိကတော့ စာတစ်မျက်နှာ လောက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီပါဠိကိုတော့ လိုရင်းလောက်ပဲဖော်ပြ ပြီး မောဝကားဖြင့် ပေါ်လွင်အောင် ပြောသွားရမှာပဲ။

ဣမာဟံ ဘိက္ခုဝေ ပဝါရံ၊ ဘာဝသညံဖြင့် ငါဘုရားဟာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးပြီဆိုပါတော့တဲ့၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးလို့ ပြည့်စုံ သွားပြီး၊ ဗမာအရပ်သုံးစကားအရ ဆိုယင် ပသွားပြီတဲ့၊ အဲဒီလိုဆွမ်းဝလို့ပြည့်စုံသွားတဲ့အခါ ဆွမ်းတွေက အပိုအကျန် တွေလဲရှိနေသေးတယ်။ အဲဒီအခါ အရပ်ဝှေးမှ ရဟန်း ၂-ပါး ကလဲ ရောက်လာတယ်။ အဲဒီရဟန်း ၂-ပါးကလဲ ဆွမ်းမဝား ရသေးဘူး၊ ခရီးဝေးမှလာခဲ့ရလို့ အင်မတန်ပင်ပန်းအားနည်း နေကြတယ်။ ဆွမ်းလဲအာလောင်နေကြတယ် ဆိုပါတော့တဲ့။ ဇိဗ္ဗတ္ထံ ဒုဗ္ဗလျပရေတာ-အာလောင်ခြင်းအားနည်းခြင်းဖြင့် အနှိပ်ခက်ခဲနေကြရတာတယ်တဲ့။ အဲဒီလို အာလောင် ပင်ပန်း ပြီး အားနည်းတဲ့ရဟန်း ၂-ပါးက ရောက်လာတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက အဲဒီ ရဟန်း ၂-ပါးအား ဒီလိုအမိန့်ရှိပါတယ်။

ငါဘုရားတော့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးပြီ၊ ဆွမ်းအကျန်တွေကလဲ ရှိနေတယ်။ သင်တို့ စားချင်လဲစားကြ၊ သင်တို့မစားရင်လဲ အဲဒီဆွမ်းတွေ စွန့်ပစ်ရတော့မှာဘဲလို့ ဒီလိုဖိတ်မန့်မိန့်ကြား တော်မူပါတယ်။

အဲဒီအခါ အဲဒီရဟန်း ၂-ပါးထဲကတစ်ပါးက ဒီလိုဆင်ခြင် မိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဆွမ်းကိစ္စပြီးသွားပြီ၊ ဆွမ်းကျန် တွေလဲရှိနေတယ်။ အဲဒါတွေကိုငါတို့မစားရင်လဲစွန့်ပစ်မှာပဲ။ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားက တရားအမှုကိုခံယူကြ၊ အာမိသ ပစ္စည်းအမှုကိုမခံယူကြနဲ့လို့ညွှန်ကြားဆုံးမထားတယ်။ ယခု မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွမ်းကျန်ဆိုတာ အာမိသခေါ်တဲ့ ပစ္စည်း တင်မျိုးပဲ။ အဲဒီဆွမ်းကို လက်ခံပြီးစားရင် အာမိသအမှုခံ ဖြစ်မှာပဲ။ အာမိသအမှုခံမဖြစ်ရအောင်အဲဒီဆွမ်းကိုမခံယူပဲ မစားဘဲ ဒီတစ်နေ့တစ်ညကိုဆာလောင်ပင်ပန်းပြီးအားနည်း လျက်ပင် သည်းခံပြီး ကုန်လွန်စေတာက ကောင်းမှာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး အဲဒီရဟန်းက မြတ်စွာဘုရားသံမှ ဆွမ်းကို မခံယူ မသုံးဆောင်ဘဲ ဆာလောင်အားနည်းလျက်ပင် သည်းခံပြီး အဲဒီနေ့ညဉ့်ကို ကုန်လွန်စေတယ်။

ဒုတိယရဟန်းကတော့မြတ်စွာဘုရား၏ဆွမ်းကျန်တွေဟာ ငါမစားရင် အလဟဿ အကျိုးမဲ့ ဖွန့်သွန်ပင်ရတော့မှာပဲ။ အဲဒါကိုစားပြီး ဆာလောင်ကင်းငြိမ်းမှုကို ကင်းငြိမ်းစေပြီး တော့ ဒီတစ်နေ့တစ်ညကို ချမ်းသာစွာနဲ့ ကုန်လွန်စေရရင် ကောင်းမှာဘဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး အဲဒီဆွမ်းကို သုံးဆောင်တယ်။ ဆာလောင်အားနည်းမှုကင်းငြိမ်းပြီး အဲဒီတစ်နေ့တစ်ညကို

ကုန်လွန်စေတယ် ဆိုပါတော့တဲ့၊ အဲဒီ ၂-ပါးထဲက မြတ်စွာဘုရားထံမှဆွမ်းကိုလက်မခံ မသုံးဆောင်ဘဲ ကျင့်တဲ့ရဟန်းက သာပြီး ပူဇော်ထိုက်တယ်၊ သာပြီးချီး မွမ်းထိုက်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာဖြင့်မိန့်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီ ၂-ပါးထဲကဘုရားထံမှဆွမ်းကိုသုံးဆောင်ပြီးတရားကျင့်တဲ့ ဒုတိယရဟန်းကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အမြင်အားဖြင့် ချီးမွမ်းဖွယ် ရှိနေပါတယ်၊ ဆွမ်းအပိုအကျန်တွေလဲ အလဟဿ အကျိုးမဲ့မဖြစ်စေရဘူး၊ ဆွမ်းစားပြီး ဆာလောင်ပင်ပန်းမှု အားနည်းမှုကင်းငြိမ်းသွားတော့ တရားကျင့်သုံးရာမှာ သာပြီးထက်သန်ဖွယ်လဲရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အမြင်အားဖြင့်ချီးမွမ်းဖွယ်ရှိနေပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကလဲ အဲဒီရဟန်းကို မရှုတ်ချပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ဆွမ်းကျန်ကို ခံယူပြီးတော့ သုံးဆောင်ပြီးတရားကျင့်သုံးတဲ့ရဟန်းကိုလဲ ကောင်းတယ်၊ မြတ်တယ်လို့ဆိုရမှာပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းအမွေ လက်မခံဘဲ တရားကျင့်တဲ့ ပထမရဟန်းကို ဒီလိုချီးကျူးတော်မူပါတယ်။

အဘ ခေါ်-စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား၊ မေ-ငါဘုရား၏၊ အသုယေဝ ပုရိမော ဘိက္ခု - ဆွမ်းကျန်ကို လက်ခံ၍မသုံးဆောင်ဘဲ ဆာလောင် အားနည်းစွာနှင့် တစ်နေ့ တစ်ညကို ကုန်လွန်စေသော ပထမရဟန်းသည်သာလျှင်၊ ပုဇွတ်ရော စသာ၍လဲ ပူဇော်ထိုက်ပေသည်၊ ပါသံသတရော စသာ၍လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပေသည်တဲ့။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် ဆွမ်းကျွန်ကိုလက်ခံသုံးဆောင်တဲ့ရဟန်းလဲ ပူဇော်ထိုက်ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်ဆွမ်းကျွန်ကိုလက်မခံ၊ မသုံးဆောင်တဲ့ရဟန်းက သာပြီး ပူဇော်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်ဘယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဘာကြောင့် သာပြီး ပူဇော်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်ပါသလဲဆိုတော့-

ဟိ·သာ၍ ပူဇော်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ဘိက္ခုဝေ·ရဟန်းတို့၊ တဿ ဘိက္ခုနော·ထိုရဟန်း၏၊ တံ - ထိုဆွမ်းကို လက်မခံဘဲ သည်းခံ၍ ကျင့်သုံးခြင်းသည်၊ ဒီဃရတ္တံ - ရှည်ကြာစွာ ကာလပတ်လုံး၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ·အလိုနည်းခြင်းငှာ၊ သန္တုဋ္ဌိယာ·ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းငှာ၊ သလ္လေ·ခါယ·ကိလေသာတို့ကိုခေါင်းပါးစေခြင်းငှာ၊ သုဘရတာယ·ဒကာ ဒကာမတို့က ပြုစုမွေးမြူလွယ်ခြင်းငှာ၊ ဝီရိယာရမ္ဘာယ·လုံ့လဝီရိယကိုထက်သန်စွာအားထုတ်ခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တိဿတိ·ထိုရဟန်းမှာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်တဲ့။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အလိုနည်းဖို့ရာက အရေးကြီးပါတယ်။ အလိုကြီးနေရင် မတရားတဲ့နည်းများဖြင့် ပစ္စည်းရှာခြင်းကိုလဲ ပြုလုပ်တတ်တယ်။ မသုံးသင့်တဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေလဲ သုံးစွဲခံစားပြီး အကြီးအကျယ် အပြစ်ဖြစ်တတ်တယ်။ အလိုနည်းတဲ့ရဟန်းမှာတော့ အဲဒီလိုအပြစ်တွေမဖြစ်ဘူး။ ဘုရားက ပေးတဲ့ဆွမ်းဆိုတာ အင်မတန်ဝင်ကြယ်ထူးမြတ်တဲ့ပစ္စည်းပဲ။ အဲဒီလို ဆွမ်းကိုဘောင်မှ လက်မခံဘဲ သည်းခံပြီး ကျင့်လာနိုင်ရင် နောင်အခါတစ်ပါးမှာ (အတြိစ္ဆတာ·အရ) သာ

ကောင်းတယ်ထင်တဲ့ခြားပစ္စည်းကိုရချင်လာရင်၊ (ပါဝိစ္ဆတာ-အရ) ဝိနည်းနဲ့ဆန့်ကျင်ပြီး မတရားသဖြင့် ယုတ်မာစွာ ရချင်လာရင်၊ (မဟိစ္ဆတာ-အရ) ရရိုးရစဉ်ထက်ပိုပြီး အများကြီးရချင်လာရင် အဲဒီလိုချင်မှုတွေကိုဒီလိုဆင်ခြင်ပြီး အဇ္ဈိယ တကုန် ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့— “ဟေ့...မောင်ရဟန်း၊ သင်ဟာ ဘုရားကပေးတဲ့ အင်မတန် စင်ကြယ် ထူးမြတ်တဲ့ ဆွမ်းကိုတောင် မသုံးဆောင်ဘဲ ဆာလောင်ပင်ပန်းတာကို သည်းခံပြီးကျင့်လာခဲ့တယ်မဟုတ် လား၊ အဲဒီတော့ ယခုလို သာပြီးကောင်းတာကိုလိုချင်တာ၊ မတရားသဖြင့် လိုချင်တာ၊ ပိုပြီး များများလိုချင်တာဆိုတဲ့ အလိုဆိုးတွေကို ဘာကြောင့် လက်ခံနေရသလဲ” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး အလိုဆိုးတွေကို ပယ်ဖျောက်နိုင်ပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ထိုအတူပင် မရောင့်ရဲတဲ့အလိုဖြင့်ပေါ်လာရင်လဲ ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်နိုင် ပါလိမ့်မယ်။ ကိလေသာ အဖြစ် နည်းအောင်၊ ခေါင်းပါးအောင်လဲ နှလုံးသွင်းနိုင်ပါလိမ့်မယ်တဲ့။

နောက်ပြီးတော့ဒကာ၊ ဒကာမများက လှူဒါန်းပြီးမို့ ပြုစုရန်အတွက်လဲလွယ်ကူပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါကလဲအရေးကြီး ပါတယ်။ တချို့ရဟန်းက ဒကာ၊ ဒကာမတွေ လှူဒါန်းတဲ့ ဆွမ်းစသည်ဖြင့်အားမရဘဲညည်းညူနေတတ်တယ်။ ဟိုဟာလဲ မကောင်းဘူး။ ဒီဟာလဲမကောင်းဘူးလို့ ညည်းညူနေတတ် ကြတယ်။ အဲဒီလိုရဟန်းကို သက်ဆိုင်ရာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက လှူဒါန်းပြုစုဖို့ခက်တာပေါ့။ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်လေးဆယ်ကျော်

လောက်က မော်လမြိုင်နယ်ထဲမှာ ဘုန်းတော်ကြီး တစ်ပါး ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီဘုန်းတော်ကြီးက ဆွမ်းစားတဲ့အခါ ကြက်သား ဟင်းပါမှ စားတယ်။ ကြက်သားဟင်းမပါရင် အဲဒီနေ့မှာ ဆွမ်းမစားဘဲနေသတဲ့။ ဒါကြောင့် သူ့ဒကာ၊ ဒကာမတွေက နေ့စဉ်ကြက်သားဟင်းပါအောင် ကြောင့်ကြ ဗိုက်ပြီး ဆွမ်း ကပ်လှူနေကြရပါသတဲ့။ ခရီးသွားတဲ့အခါ ခိုရင်ကြက်သား ဟင်း အဆင်သင့်ပါအောင်လဲ ယူဆောင်သွားကြရပါသတဲ့။ ဘာကြောင့် ကြက်သားဟင်းကို ဒီလိုစွဲနေသလဲတော့ မပြော တတ်ပါဘူး။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာတော့ လူဒါန်းပြုစုကြ ရတာ ခဲယဉ်းကြရှာမှာပဲ။ ဘုရား၏ ဆွမ်းကျန်ကိုတောင် လက်မခံဘဲ ဓမ္မဒါယာဒသက်သက် ဖြစ်အောင် ကျင့်တဲ့ ဒီရဟန်းမှာတော့ အဲဒီလို လူဒါန်းပြုစုရန် မခက်ခဲပဲလဲရှိပါ လိမ့်မယ်တဲ့။

နောက်ပြီးတော့ တရားကျင့်ရေးနဲ့စပ်ပြီးစိတ်အားလျော့ လာစရင်လဲ “ဘုရားထံမှ ဆွမ်းကိုတောင် မသုံးဆောင်ဘဲ ဓမ္မဒါယာဒသက်သက်ဖြစ်အောင် ဆာလောင်ပင်ပန်းတာကို သည်းခံပြီး အားထုတ်ခဲ့သေးတာဘဲ။ ဘာကြောင့်စိတ်အား လျော့နေရသလဲ” စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး လုံ့လဝီရိယ ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ အားထုတ်ကျင့်သုံးဖို့ရာလဲ ဖြစ်ပါလိမ့် မယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် အပ္ပိစ္ဆတာ-အလိုနည်းခြင်း၊ သန္တုဋ္ဌိတာ- ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း၊ သလ္လေခ-ကိုလေသာကို ခေါင်းပါးစေ ခြင်း၊ သုဘရတာ-ပြုစုမှူးမြူလွယ်ခြင်း၊ ဝီရိယာရမ္ဘ-လုံ့လ ဝီရိယထက်သန်စွာ အားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးများကိုရစေ-

နိုင်သောကြောင့် အဲဒီရဟန်းဟာသာပြီးပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်း ထိုက်ပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီဘုရားဆွမ်းကျန် လက်မခံသူ လက်ခံသူ ဥပမာနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များကိုဆိုကြရမယ်။

- ၂၁။ ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးခါ၊ ဘုရားမှာ၊ များစွာဆွမ်းကျန် သည်။
- ၂၂။ ရဟန်း ၂-ပါး၊ ဆာလောင်များ၊ ဘုရားထံရောက် သည်။
- ၂၃။ ဘုရားဆွမ်းကျန်၊ သုံးဆောင်ရန်၊ ဖိတ်မန်ခွင့်ပြု သည်။

မြတ်စွာဘုရားက ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးတဲ့အခါ ဆွမ်းကျန် တွေကလဲရှိနေတယ်၊ အဲဒီအခါ အရပ်ဝေးမှရဟန်း ၂-ပါးက ဘုရားထံရောက်လာကြတယ်၊ အဲဒီရဟန်း ၂-ပါးက ဆွမ်းလဲ မစားရသေးလို့ ဆွမ်းလဲ ဆာနေတယ်၊ ခရီးလဲ ပန်းလို့ အားလဲ နည်းနေကြတယ်၊ အဲဒီရဟန်း ၂-ပါးအား မြတ်စွာ ဘုရားက ဆွမ်းကျန်ကို စားသုံးဖို့ဖိတ်မန်ခွင့်ပြုတယ်၊ ဒါပေ မယ့် တစ်ပါးကတော့ အာမိသအမွေခံ မဖြစ်စေချင်လို့ ဘုရားထံမှဆွမ်းကိုမစားသုံးဘဲ ဆာလောင်ပင်ပန်းစွာနှင့်ပင် အဲဒီတစ်နေ့နှင့်တစ်ညကို အချိန်ကုန်စေတယ်၊ ကျန်တစ်ပါး ကတော့ အဲဒီဆွမ်းကျန်ကို စားသုံးပြီး အချိန်ကုန်စေပါ တယ်တဲ့၊ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

- ၂၄။ တစ်ပါးသာစား၊ ကျန်တစ်ပါး၊ ပယ်ရှားကျင့်သုံး သည်။

ဘုရားဟောတရားထဲမှာတော့ ပထမတစ်ပါးကမစားဘဲ ကျင့်တယ်၊ ကျန်တစ်ပါးက စားပြီးကျင့်တယ်လို့ ဒီလိုအစဉ် ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြန်မာသံပေါက် လက်မှာတော့ ကာရန်ရသည့်အတိုင်း “တစ်ပါးသာစား၊ ကျန်တစ်ပါး၊ ပယ်ရှားကျင့်သုံးသည်” လို့ ရှေ့နောက်ပြန်ပြီး စီထားရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ပါးကတော့မစားဘူး၊ တစ်ပါးကသာ စားတယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကတော့ မပျက်ပါဘူး။ အဲဒီ ၂-ပါးလုံး အပြစ်မရှိဘဲ ကျင့်ကြတဲ့အတွက် ပူဇော်ထိုက်ချီးမွမ်းထိုက်တာ ချည်းပါတဲ့။ ဒါပေမယ့် အာမိသအမွေခံ မဖြစ်ဘဲ တရားအမွေခံမျှဖြစ်အောင် ဘုရားထံမှဆွမ်းကိုမစား မသုံးဘဲ တရားကျင့်တဲ့ရဟန်းက သာပြီး အပူဇော်ခံထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ ပယ်ရှားသူသာ၊ ကျိုးများမှာ၊ မြတ်စွာချီးကျူးသည်။

ဘုရားထံမှဆွမ်းကို လက်မခံ မသုံးဆောင်ဘဲ ကျင့်တဲ့ ရဟန်းကခုတင်ကအကျယ်ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အလို့နည်းခြင်း စသည်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် သာပြီး အပူဇော်ခံထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်တယ်။ အဲဒါကိုဒီဆောင်ပုဒ်မှာ အကျိုးများတယ် လို့ အတိုချုပ်ပြောဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားက ဥပမာပြုပြီး ဆုံးမတာပဲ။ မိဘများကသားကလေးတွေ သမီးကလေးတွေကိုချော့ပြီး ဆုံးမသလိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမ နေပုံဟာ သိပ်ပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့တာပဲ။ သိပ်ကြည်ညိုစရာကောင်း တာပဲ။ အဲဒီလိုဆုံးမနေပုံကို ဘုန်းကြီးကစဉ်းစားကြည့်တယ်။

ဪဟိုတုနံးက ရဟန်းတော်တွေကို မြတ်စွာဘုရားကဆုံးမ
နေတာဟာ မိဘများက သားငယ်ကလေးများ သမီးငယ်
ကလေးများ ဆုံးမနေသလိုပဲ၊ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ သနား
ခြင်းကရုဏာဖြင့် ဆုံးမနေတာပါလား၊ အင်မတန် ကြည်ညို
စရာကောင်းတာပဲလို့ ထင်ရှား ပေါ်လာပါတယ်၊ ဘုရားက
မိမိအား တိုက်ရိုက် ဆုံးမနေသလိုလဲ ထင်မြင်လာပါတယ်၊
ဒါကြောင့် “ဤသို့မြတ်စွာ၊ ပုံဆောင်ကာ၊ သာယာဆုံးမ
သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ ပုံပမာဆောင်ပြီးတော့
မြတ်စွာဘုရားက အင်မတန် သာသာယာယာနဲ့ ဆုံးမတော်
မူပါပေဘယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်၊ တချို့ ကတပည့်တွေကိုငေါက်
ငမ်းပြီး ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းဆုံးမတာလဲရှိတယ်၊ ငေါက်
ငမ်းရုံတင်တောင်မကဘူး၊ တချို့ က ရိုက်နှက်ပြီးဆုံးမတာလဲ
ရှိတာဘဲ၊ တချို့ ကတော့ စာချနေရင်း ထွေးခံနဲ့ပေါက်ပြီး
တော့တောင် ဆုံးမတာလဲရှိတာဘဲ၊ အဲဒီလို ကြမ်းကြမ်း
တမ်းတမ်းဆုံးမတာကတော့ တော်တော် နေရာမကျတာဘဲ၊
ကရုဏာနဲ့မဟုတ်ဘဲ ဒေါသနဲ့ဆုံးမတာပဲ၊ ယခုဖော်ပြခဲ့တဲ့
အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားဆုံးမပုံကတော့ သိပ်သိမ်မွေ့ တာပဲ၊
သိပ်ကြည်ညိုစရာကောင်းတာပဲ၊ အတုယူစရာလဲ သိပ်ကောင်း
တာပဲ၊ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုဆိုကြရမယ်။

- ၂၆။ ဤသို့မြတ်စွာ၊ ပုံဆောင်ကာ၊ သာယာဆုံးမသည်။
- ၂၇။ ဘုရားစကား၊ တို့အများ၊ လေးစားကျင့်ထိုက်
သည်။
- ၂၈။ လေးစားသူမှာ၊ ဆင်းရဲကွာ၊ ချမ်းသာရပေမည်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက သာသနာယာယာကလေးနဲ့ ဆုံးမ
 တာတွေကို လေးစား ကျင့်ထိုက်တယ်လို့ ဖော်ပြပါတယ်။
 အားလုံးပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စဉ်းစားကြည့်ရင် ဒီအတိုင်းပေါ်မှာပဲ၊
 ဘယ်သူမှ ငြင်းစရာရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလောက် ချိုချို
 သာသနာကလေးနဲ့ဆုံးမတာကို မလေးစားဘဲနေလို့ဘယ်တော်
 မလဲ။ လေးစားလိုက်နာရ၊ ကျင့်ရမှာချည်းပါပဲ။ အဲဒီလို
 လေးလေးစားစားနဲ့ လိုက်နာပြီးကျင့်ရင် ဘယ်သူမှာအကျိုး
 ရသလဲဆိုတော့ လေးလေးစားစားကျင့်တဲ့သူမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခ
 ငြိမ်းပြီး ချမ်းသာသူကို ရသွားတာပါပဲ။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်
 ချမ်းသာတွေကိုရသွားမယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုမရသေးဘောင်
 လို့ ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာတွေကိုအကြီးအကျယ်ရသွားမယ်။
 ဒါကြောင့် “လေးစားသူမှာ၊ ဆင်းရဲကွာ၊ ချမ်းသာရပေ
 မည်” လို့ ပြဆိုထားတာပါပဲ။ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ဥပမာ
 ဖြင့်လဲ ပြပြီးတဲ့နောက် တရားအမွေခံဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက
 ဒီလိုနိဂုံးချုပ်ကိုလဲ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်း

တသ္မာတိဟ မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ
 မာ အာမိသဒါယာဒါ၊ အတ္ထိ မေ တုမေသု
 အနုကမ္ပာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ
 ဘဝေယျံ နော အာမိသ ဒါယာဒါတိ။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်-၄ (စတုတ္ထအကြိမ်)

၅၀ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ တသ္မာ-ထိုသို့ အာမိသအမွေကို မခံဘဲ
တရားအမွေကို သာခံယူလျှင် သာ၍ ပူဇော်ထိုက် ချီးမွမ်းထိုက်
ခြင်းအကျိုးများခြင်းကြောင့်၊ တုမေ-သင်ချစ်သားတို့သည်၊
မေ-ငါတရား၏၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်
သည်။ ဘဝထ - ဖြစ်ကြပါကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ-
အာမိသခေါ်သည့် ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရ
နေသော အမွေခံအညွှတ်တို့သည်၊ မာ ဘဝထ-မဖြစ်ကြပါ
ကုန်လင့်၊ မေ-ငါတရား၏ သာဝက-တပည့်သာဝကတို့သည်၊
ကိန္တိ-ဘယ်ပိုဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ- တရားအမွေကို
ခံယူကြကုန်သည်။ ဘဝထ- ဖြစ်ကြပါကုန်ရာ သနည်း၊
အာမိသဒါယာဒါ-အာမိသခေါ်သည့် ပစ္စည်းအမွေကို ခံယူရုံ
မျှဖြင့် အားရနေကြသော အမွေခံ အညွှတ်တို့သည်၊ နော
ဘဝထ-မဖြစ်ကြဘဲ ရှိကုန်ရာသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေ-
ငါအား၊ တုမေ-သင်ချစ်သားတို့၌၊ အနုကဗ္ဗာ-နောင်ရေးကို
မျှော်တော့၍ အစဉ်သနားခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေပါသည်လို့
နိဂုံးချုပ်အနေအားဖြင့် ထင်မိပြီး မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ဒီနိဂုံးချုပ်စကားဖြင့် သိစေလိုတာကတော့ ရွှေပိုင်းနားက
ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း တရားအမွေ ခံယူရရှိမှ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း
အကုန်ငြိမ်းပြီး အခြွေအရမ်း ချမ်းသာသွားမယ်၊ တရားအမွေ
မခံယူဘဲ ပစ္စည်းအမွေမျှနဲ့ အားရနေရင်တော့ ဘဝအသစ်
ထပ်တလဲလဲဖြစ်ပြီး ထပ်တလဲလဲ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊ ဆင်းရဲ
တွေ ခံစားနေကြရမယ်၊ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီး

တော့လဲ ဆင်းရဲနေမယ်၊ ဘုရားသာသနာ ဝင်ရောက်ပြီး ရဟန်းပြုနေတာဟာ စားဝတ်နေရေးချောင်ရုံ၊ ပစ္စည်းအမေ့ ခံရုံမျှပဲလို့ ဒီလိုလဲအကဲရဲခံရမယ်၊ အဲဒါတွေကိုမြင်ပြီးတော့လဲ မြတ်စွာဘုရားက သနားတော်မူတယ်၊ တရားအမေ့ ခံမှပိုပြီး ပူဇော်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်မယ်ဆိုတာ မြင်ပြီးတော့လဲ ပိုပြီး အပူဇော်ခံထိုက်၊ အချီးမွမ်းခံထိုက်စေလိုသောအားဖြင့် သနားတော်မူတယ်၊ ဒါကြောင့် တရားအမေ့ကို ခံယူကြပါ၊ ပစ္စည်းအမေ့ကို ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေကြပါနဲ့လို့ တောင်းပန် တိုက်တွန်းတာပါလို့သိစေတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးများကို ထပ်ပြီးဆိုကြရဦးမယ်။

၁၅။ သင်တို့နောင်ရေး၊ ငါမျှော်တွေး၊ ပန်လေးသနား သည်။ (နောက်ပုဒ်များနှင့် ညီစေရန် သည်-ဟုပင် ချပါ)။

၁၆။ ထို့ကြောင့်အများ၊ တပည့်သား၊ ဘုရားတောင်း ပန်သည်။

၁၇။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမေ့၊ ခံစေချင်လှသည်။

၁၈။ အာမိသမေ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

ယခု ရွတ်ပြတဲ့ နိဂုံးချုပ်ဝကားကို မိန့်တော်မူပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကတရားပညာပိုင်မှထပြီး ဂန္ဓကျွဲကျောင်းခန်းသို့ ကြွသွားတော်မူပါတယ်၊ အဲဒီလို ကြွသွားတော် မူတာကလဲ ရဟန်းတော်များအား တရားအမေ့ခံရေးနှင့်စပ်ပြီး အရှင်

၅၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

သာရိပုတ္တရာက ဟောပြောဖို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူတဲ့နောက် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က ရဟန်းတော်များကို ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အခြေခံမေးခွန်း

အာဝုသော - ငါ့ရှင်တို့၊ ပဝိဝိတ္တဿ-ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဥပဓိ သုံးပါးလုံးအလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော- နေတော်မူသော၊ သတ္တု-ဆရာဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ-ဆိတ်ငြိမ်မှု အကျင့်ကို၊ သာဝကာ-တပည့်တို့သည်၊ ကိတ္တာဝတာ-အဘယ် မျှဖြင့်၊ နာနုသိက္ခန္တိနုခေါ - လိုက်နာ၍ မကျင့်ဘဲ ရှိကြပါ သနည်း၊ ကိတ္တာဝတာ စ ပန-အဘယ်မျှဖြင့်မူကား၊ အနု- သိက္ခန္တိ-လိုက်နာ၍ ကျင့်ကြံကြပါသနည်းလို့ မေးပါတယ်။ (ထပ်နေသောပါဠိပုဒ်များကို ချန်ထားပါသည်)။ အဲဒီတော့ တရားနာနေကြတဲ့ ရဟန်းများက “အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတာကိုနာကြားကြဖို့ ဝေးလံသောအရပ်များမှ လာခဲ့ ကြရပါတယ်။ အရှင်ဘုရားကပင် ဟောကြားတော်မူပါ”လို့ တောင်းပန်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ် မြတ်က ဒီလိုအမေးအဖြေဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားတော်

အာဝုသော - ငါ့ရှင်တို့၊ ပဝိဝိတ္တဿ-ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဥပဓိ သုံးပါးလုံးအလိုအားဖြင့်ဆိတ်ငြိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော-

မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိဝေကသုံးပါးလုံးပြည့်စုံပုံ ၅၃

နေတော်မူသော၊ သတ္တု - ဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ - ဆိတ်ငြိမ်မှု
အကျင့်ကို၊ သာဝကာ - တပည့်တို့သည်၊ ကိတ္တာဝတာ - အဘယ်
မျှဖြင့်၊ ဝါ - အဘယ်သို့ နေထိုင်ခြင်းဖြင့်၊ နာနုသိက္ခန္ဓိနုခေါ-
လိုက်နာ၍ မကျင့်ဘဲရှိကြပါသနည်းဆိုလျှင်၊ အာဝုသော-
ငါ့ရှင်တို့၊ ဣခ-ဤ သာသနာတော်၌၊ သာဝကာ - ဘုရားတပည့်
ရဟန်းတို့သည်၊ သတ္တု ပဝိပိတ္တဿ ဝိဟရတော - ဆိတ်ငြိမ်မှု
သုံးပါးအလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်လျက် နေသော ဆရာဘုရား၏၊
ဝိဝေကံ - ဆိတ်ငြိမ်မှု အကျင့်ကို၊ နာနုသိက္ခန္ဓိ - လိုက်နာသွား၍
မကျင့်ကြကုန်ဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားမှာ ဝိဝေကသုံးပါးလုံးပြည့်စုံပုံ

ဒါကဆိတ်ငြိမ်မှုအကျင့်ကို လိုက်လျောမကျင့်ပုံ အကျင့်
ပျက်ပုံ အမှတ်(၁)ပဲ၊ မိမိတို့၏ အားကိုးရာအစစ် ဖြစ်တော်
မူသော မြတ်စွာဘုရားက (ကာယဝိဝေက - ဆိုဘဲ) ကိုယ်ဖြင့်
ဆိတ်ငြိမ်တဲ့အကျင့်နဲ့လဲ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံနေတော်မူပါတယ်၊
ကိုယ်ဖြင့်ဆိတ်ငြိမ်တယ်ဆိုတာ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ရောနှော
မနေဘဲ မိမိတစ်ကိုယ်တည်းနေတာပါပဲ၊ အဲဒီလို တစ်ကိုယ်
တည်းနေတာဟာ အင်မတန်ချမ်းသာပါတယ်၊ ဘယ်သူ့ ကိုမှ
မငဲ့ရဘူး၊ အင်မတန်အေးချမ်းပါတယ်၊ အကြောင်းထူးမရှိတဲ့
အခါအဖော်မရှိဘဲ တစ်ကိုယ်တည်းနေရတာ အကောင်းဆုံး
ပါပဲ၊ အခြားသူ၏ အကူအညီရှိမှ ကိစ္စပြီးနိုင်ဘဲအခါ တရား
ဟောရတဲ့အခါ သေည်ဖြင့် ဒီလို အကြောင်းထူးရှိတဲ့အခါ

ကျတော့ အခြားသူများနဲ့ ရောနှော တွေ့ဆုံနေရတဲ့ အခါလဲ ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီလို အကြောင်းထူးမရှိတဲ့ အခါများမှာ တော့ တစ်ကိုယ်တည်းနေရတယ်။ အဲဒါဟာကိုယ်ဖြင့်ဆိတ်ငြိမ် တဲ့အကျင့်ပဲ။ အဲဒီ အမှတ်(၁) ဆိတ်ငြိမ်မှု ကာယဝိဝေကနဲ့လဲ မြတ်စွာဘုရားမှာ အမြဲတမ်းပြည့်စုံနေပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ (စိတ္တဝိဝေက) စိတ်ဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်တယ် ဆိုတဲ့ အကျင့်ကတော့ ဈာန်သမာပက်တွေပါပဲ။ မြတ်စွာ ဘုရားမှာ ဈာန်သမာပတ်ဟူသမျှတွေနဲ့လဲ အကြွင်းမဲ့ပြည့်စုံ နေပါတယ်။ ဒါက အမှတ်(၂) ဝိဝေကနဲ့ ပြည့်စုံနေပုံပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ (ဥပဓိဝိဝေက) ဆိုတာ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်တဲ့ ဥပဓိလေးပါး ကင်းဆိတ်တဲ့ သဘောတရားပါပဲ။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် အမြတ်ဆုံးအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်မှာ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေဆိုတဲ့ ကာမုပဓိလဲ ကင်းဆိတ် နေတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာဥပဓိတွေလဲ ကင်းဆိတ်နေတယ်။ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံဆိုတဲ့ အဘိုး သင်္ခါရ ဥပဓိလဲ ကင်းဆိတ်နေတယ်။ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ဆိုတဲ့ ခန္ဓုပဓိလဲ ကင်းဆိတ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဥပဓိ- ဝိဝေကလို့ဆိုရတယ်။ အနိယမဂ်ဖိုလ်စသည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံ ပြုနေရင် အဲဒီဥပဓိဝိဝေကနဲ့ပြည့်စုံနေတာပဲ။ အထူးအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာမှာ ဘယ်အချိန်မဆို အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် ဥပဓိ-

ဝိဝေကနဲ့ ပြည့်စုံနေတယ်လို့ဆိုတာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားမှာ အဲဒီအမှတ်(၃)ဥပဓိဝိဝေကနဲ့လဲ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံနေပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုနေသူမှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ကိုယ်တိုင် တွေ့သိသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ခိုက်၌ အဲဒီဥပဓိလေးပါးကင်းဆီပါးတဲ့ ဥပဓိဝိဝေကနဲ့ တက်အားဖြင့် ပြည့်စုံနေတယ်လို့ဆိုရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အနိစ္စသည်ဖြင့် သိတိုင်း သိတိုင်း ကာမဥပဓိလဲကင်းနေတယ် ကိလေသာဥပဓိ အဘိသင်္ခါရဥပဓိတွေကလဲ ကင်းနေတယ်။ အဲဒီသိရတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီးဖြစ်ထိုက်တဲ့ ဘဝသင်္ခန္ဓာဥပဓိလဲကင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့်ပါပဲ။

ဘုရားတပည့်ဖြစ်တဲ့ရဟန်းဟာ တစ်ကိုယ်တည်း ဆိတ်ငြိမ်စွာ ပနေဘဲနဲ့ အကြောင်းထူးမရှိပါဘဲ အများနဲ့ ရောနှောနေရင်မြတ်စွာဘုရား၏ ကာယဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ရာရောက်တယ်။ ကာယဝိဝေက အကျင့် ပျက်နေတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ သမာဓိအကျင့်ကို မကျင့်ရင် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ္တဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက် မကျင့်ဘဲ စိတ္တဝိဝေကအကျင့် ပျက်နေတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဝိပဿနာအကျင့်ကို မကျင့်ရင်တော့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဥပဓိဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်မကျင့်ဘဲ ဥပဓိဝိဝေက အကျင့်ပျက်နေတယ်ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် “ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ - ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကိုလိုက်နာပြီး အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ကြဘူး” ဆိုတဲ့ စကားရပ်ဖြင့် ကာယဝိဝေကအကျင့်ကို အတု

၅၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

လိုက်ပြီး မကျင့်ကြောင်းကိုသာ ဆိုလိုတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ကိုယ်တည်း တစ်ပါးတည်းမနေဘဲ အများနဲ့ ရောနှောနေလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီးမကျင့်ဘဲ အဲဒီကာယဝိဝေက အကျင့် ချွတ်ယွင်း ပျက်စီးနေတာပါပဲ။ အဲဒါနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုဆိုကြရမယ်။

၁။ ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ မြတ်ဘုရား၊ ပွားများ ထာဝစဉ်။

မြတ်စွာဘုရားက တစ်ပါးတည်း နေလျက် ကိုယ်ဖြင့်လဲ ဆိတ်ငြိမ်စွာ ကျင့်နေပါတယ်။ စျာန်သမာပတ်များဝင်စားလျက် စိတ်ဖြင့်လဲဆိတ်ငြိမ်စွာကျင့်နေပါတယ်။ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီးတော့ ဥပဓိဆိတ်ငြိမ်ခြင်းနဲ့လဲ ပြည့်စုံနေပါတယ်လို့ ဆောင်ပုဒ်ကဆိုလိုတာပါ။ ဝိဝေကံ နာနုသိက္ခန္တိ-ဆရာဘုရား၏ အဲဒီဝိဝေကကို တပည့်တွေက လိုက်လျောပြီး အတုလိုက်ပြီးမကျင့်ကြဘူးဆိုတဲ့စကားအရ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ်(၁)

၂။ တပည့်တို့ကား၊ ထိုတရား၊ မပွားမလိုက်လျှင်။ (၁)

မြတ်စွာဘုရားက အမြဲတမ်း ပွားများနေတဲ့ ဝိဝေက သုံးပါးကို တပည့်ရဟန်းတွေက အတုလိုက်ပြီး မပွားများ မကျင့်သုံးလို့ရှိရင်တဲ့။ အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်ကာယဝိဝေက အကျင့်ကိုတောင် အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ကြလို့ရှိရင် အဲဒါဟာ

အစဆုံးအကျင့်ပျက်နေတာပဲ၊ အမှတ်(၁) အကျင့်ပျက်နေတာပဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီဆောင်ပုဒ်အဆုံးက နောက်နားမှာ (၁)လို့ပြုထားတာပဲ။

အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၂)

အမှတ် (၂) အကျင့်ပျက်ပုံကတော့ စ-ထို့ပြင်၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ-လောဘိံ ဒေါသ စသော အကြင်ကိလေသာ တို့ကို ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန်၊ သတ္တာ အာဟ-ဆရာဘုရားက ဟောကြားတော်မူသည်၊ တေ စ ဓမ္မ-ထိုကိလေသာဘုရား တို့ကိုလဲ၊ နိဗ္ဗာန်ပုဗ္ဗဟန္တိ-တပည့်ကိုက မပယ်ကြကုန်၊ ဝါ-ပယ်နိုင် အောင် မကျင့်ကြကုန်တဲ့။

ဆရာအစစ် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားက လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာတွေကို ပယ်ကြရမယ်လို့ဟောကြား ထားတယ်၊ အဲဒီ ပယ်ရမည့် တရားတွေကိုလဲ မပယ်ကြရင်၊ ပယ်နိုင်အောင် မကျင့်ကြရင် ဒါက ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေက အကျင့်ကို အတုလိုက်မကျင့်ဘဲ အကျင့်ပျက်တာ တစ်ခုပဲ၊ အမှတ်(၂)အကျင့်ပျက်တာပဲ၊ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

၂။ ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှားမပြုလျှင်။--
(၂)

ပယ်ဖို့ရာ ညွှန်ကြားထားတဲ့ လောဘ ဒေါသ စသော ကိလေသာတွေကိုမပယ်ဘဲလက်ခံနေလို့ရှိရင် အဲဒါဟာဒုတိယ အကျင့်ပျက်မှုဘဲ၊ အမှန်ကတော့ လောဘ ဒေါသ စသည်တွေ

ဖြစ်ပေါ်လာရင် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ရင်လဲ ပယ်ရမယ်၊ ရှုမှတ်
 ပြီးတော့ရင်လဲပယ်ရမယ်၊ ဒါပေမယ့်ဆင်ခြင်ပြီးပယ်ရုံနဲ့တော့
 အမြစ်ပြတ် မငြိမ်းဘူး၊ မရှုမမှတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ လောဘ
 ဒေါသ စသည်တွေဆို ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိအောင် မြင်တိုင်းကြား
 တိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ချက်ချင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်မှ ရှုမိတဲ့
 အာရုံမှာ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ အမြစ်ပြတ် ငြိမ်းသွားတာ၊
 နောက်ဆုံး အရိယာခံ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ရှုမှတ်သူ၏
 သန္တာန်မှာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်တော့ဘဲ အမြစ်ပြတ်ငြိမ်းသွားတယ်၊
 အဲဒီလိုဆင်ခြင်ပြီး ရှုမှတ်ပြီး မပယ်ရင် အဲဒီကိလေသာတွေကို
 လက်ခံနေသည် မည်တာပဲ၊ ယခုရိပ်သာမှာ မြင်တိုင်း ကြား
 တိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေကြတာဟာ ဖြစ်ထိုက်
 တဲ့ အဲဒီကိလေသာတွေကိုပယ်နေကြတာပဲ၊ အဲဒီလိုပယ်ရှား
 နိုင်အောင် မကျင့်လို့ရှိရင် ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို
 အတုလိုက်မကျင့်ဘဲ အကျင့်ပျက်နေသည်မည်တာပဲ၊ ဒါက
 အမှတ် (၂) အကျင့်ပျက်ပုံပါပဲ၊ အဲဒီမှာ ပယ်ရမည့်တရားတွေ
 ကတော့ လောဘ ဒေါသစသည် ၁၆-ပါးရှိပါတယ်၊ အဲဒါ
 တွေကို ပယ်ပုံပယ်နည်းနှင့်တကွ နောက်ပိုင်းကျတော့ အရှင်
 သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က အပြည်အစုံပဲ ပြထားပါတယ်၊
 အမှတ် (၃) အကျင့်ပျက်ပုံကတော့ -

အကျင့်ပျက်ပုံ အမှတ် (၃)

စ-ထို့ပြင်၊ (သာဝကာ - ဘုရားတပည့်ရဟန်းတို့သည်)
 ဗာဟုလိကာ-ပစ္စည်းများချေးကို အလေးပြုကုန်သည်၊ ဟော

ဖြစ်ကုန်၏။ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်းဆေး စသော ပစ္စည်း
 ပေါများရေး၊ လာဘ်လာဘများများရရေး၊ ဘုန်းကြီးရေးကို
 အလေးပြုနေကြတယ် - တဲ့။ အဲဒီလို စီးပွားရေးကဲ့အလေးပြုနေ
 ရင် သာထလိကာ - တရားကျင့်ရေး၌ လျော့ပေါ့ကုန်သည်။
 ဟောန္တိ - ဖြစ်ကုန်၏ - တဲ့။ လာဘ်လာဘ ပစ္စည်း ပေါများဖို့
 ဘုန်းကြီးဖို့အလေးပြုနေရင် သီလကျင့်ဖို့၊ သမာဓိပညာကျင့်ဖို့၊
 ဘက်ကတော့ ပေါ့လျော့နေတယ်တဲ့။ ပစ္စည်းဥစ္စာရဖို့၊ လာဘ်
 လာဘရဖို့၊ ဘုန်းကြီးဖို့ ဒီဘက်က ဂရုစိုက်နေတယ်။ ဒီဘက်
 ကတော့မနှေးဘူး။ အင်မတန်ကို ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွက်သွက်
 လက်လက်နဲ့ ထက်ထက်သန်သန်ဒီဘက်က အားထုတ်နေတယ်။
 သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့် ကျင့်ဖို့ရာကျတော့ လျော့လျော့
 ပဲတဲ့။ သီလပဲ ရှိရှိသေသေမကျင့်ဘူး။ သမာဓိ ပညာအကျင့်
 ကျတော့ တချို့ကလုံးလုံးမကျင့်တာလဲရှိပါတယ်။ ကျင့်တောင်
 မှလဲ စားကောင်း သောက်ကောင်း နေကောင်း ထိုင်ကောင်း
 တော်ရုံလျော်ရုံဘဲ ကျင့်နေတယ်။ တချို့က တရားအားထုတ်
 တယ်ဆိုပေမယ့် တရားအားထုတ်တယ်လို့ပြောရုံပဲ။ သမာဓိ
 ဖြစ်အောင်အားထုတ်တာလဲ မဟုတ်။ ပညာဖြစ်အောင် အား
 ထုတ်တာလဲ မဟုတ်။ ပါရမီဖြစ် ကုသိုလ်ဖြစ်ဆိုပြီး တော်ရုံ
 သင့်ရုံ အားထုတ်နေတာလဲရှိတယ်။ လုံးလုံး အားမထုတ်ဘဲ
 နေတာလဲရှိတယ်။ အဲဒါကို သာထလိကာ-တရားကျင့်ရေးမှာ
 လျော့ပေါ့နေကြတယ်တဲ့။ ပစ္စည်းများဖို့ကို အလေးပြုနေရင်
 အကျင့်ဘက်မှာ လျော့နေတာပဲ။ အကျင့်ဘက်က လျော့နေ
 ရင်လဲ ပစ္စည်းများဖို့ အားထုတ်နေတတ်ကြတာပဲ။ ဝိနည်း

ကျင့်ဝတ်နဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီး လာဘ်လာဘ များများ ရအောင် အားထုတ်နေတာလဲရှိတာပဲ။ ဝိနည်းကလုံးဝခွင့်မပြုတဲ့ငွေတွေကို များများစုမိအောင် အားထုတ်နေတာလဲရှိတာပဲ။ အဲဒီလို ဆိုတော့ သီလပြည့်စုံဖို့တောင် မျှော်လင့်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ သီလမပြည့်စုံရင် သမာဓိပညာအကျင့်ကို ကျင့်ဖို့ရာ ကတော့ ဝေးလံသွားတော့တာပဲ။ အဲဒါတွေဟာ ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေးလျော့ပေါ့လျှင် ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အတိုင်းဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး မကျင့်ဘဲ အကျင့်ပျက်နေကြပုံတွေပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုဆိုကြရမယ်။

၄။ ပစ္စည်းများရေး၊ အလေးပေး၊ ကျင့်ရေး လျော့ပေါ့လျှင်။

ဒါကအမှတ်(၃) အကျင့်ပျက်မှုထဲက ပထမပိုင်းမျှပါပဲ။ ဒုတိယပိုင်းကတော့ ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော အလုပ်၌ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်ကြတယ်တဲ့။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း လုပ်ငန်း အကျင့်ဘက်မှာတော့ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်တွေ လမ်းပြတွေ ဖြစ်နေကြတယ်တဲ့။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဆိုတာ နိဝရဏတရားတွေပဲ။ နိဝရဏဆိုတာ သမာဓိပညာမဖြစ်ရအောင် တားမြစ်တတ်တဲ့တရားတွေပဲ။ ဘာတွေလဲ ဆိုရင် ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို လိုလား နှစ်သက်ပြီး စိတ်ကူးကြံစည်နေတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ ဆိုတာလဲ နိဝရဏပဲ။ စိတ်ဆိုး ပြစ်မှားပြီး ကြံစည်နေတဲ့ ဗျာပါဒဆိုတာလဲ နိဝရဏပဲ။ ကုသိုလ်ရေးနဲ့စပ်ပြီး ပျင်းရိတာ တရားအားမထုတ်ချင်တာ တရား

မနာချင်တာဆိုတဲ့ ထိနမိဒ္ဓ ဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ တရား အားထုတ်နေရင်း ပျင်းလာတာ စိတ်အား လျော့လာတာလဲ ထိနမိဒ္ဓပဲ။ စိတ်တွေ သွားချင်ရာသွားပြီး ပျံ့လွင့်နေတဲ့ ဥဒ္ဓစ္စ ဆိုတာလဲနီဝရဏပဲ။ ပြုမှား၊ ပြောမှားတာတွေဟာ စဉ်းစားပြီး စိတ်ပူပန်တဲ့ ကုက္ကုစ္စဆိုတာလဲနီဝရဏပဲ။ ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ် ဟုတ်မှ ဟုတ်ရဲ့လေလား၊ ဒီလို ရှုမှတ်ရုံနဲ့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရတယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှဟုတ်ပါ။ မလားလို့ ယုံမှားကြံတွေး နေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာလဲ နီဝရဏပဲ။ အဲဒီ နီဝရဏ စိတ်ကူး တွေဖြင့် ကြံ စည်စိတ်ကူးမှုမှာ အလေးပြုနေတယ်။ အဲဒီလိုအကြံ တွေကြံရာမှာ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်သဖွယ် ဖြစ်နေတယ်တဲ့။

ယခုနေအခါမှာ ထေရ်ကြီး၊ ဝါကြီးတွေက တရားအားမ ထုတ်ဘဲ ဒီလို နီဝရဏ စိတ်ကူးတွေနဲ့ အချိန်ကုန်စေလို့ ရှိရင် တပည့်တွေကလဲ ဒီလိုနေရမယ်လို့ အောက်မေ့ကြတာပဲ။ မိဘ ဖြစ်သူတွေက တရားအကျင့်နဲ့ဝေးပြီး ဒီလိုစိတ်ကူးမျိုးတွေနဲ့ သာ အချိန်ကုန်စေကြရင် သားသမီးတွေကလဲ ဒီလိုနေဖို့သာ စိတ်ရှိကြမဲ့ပဲ။ မိဘဖြစ်သူတွေက မူးယစ်သောက်စားဇလောင်း ကစားပြုလုပ်နေရင် သားသမီးတွေကလဲ အဲဒီလိုလုပ်ဖို့စိတ်ဝင် စားနေကြမဲ့ပဲ။ မိဘတွေက ပွဲလမ်းတွေလိုက်စားကြည့်ရှုနေရင် သားသမီးတွေကလဲ အဲဒီအတိုင်းဘဲ စိတ်ဝင်စားနေကြမဲ့ပဲ။ အဲဒါလိုပင် ရဟန်းတော်များဘက်မှာလဲကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နီဝရဏဖြစ်ပွားရေးအလေးပြုနေရင် ရှင်ရဟန်းငယ်တွေကလဲ အဲဒီ အတိုင်းပဲ စိတ်ဝင်စားနေကြတယ်။ ဒါကြောင့်ဆုတ်ယုတ်

ကြောင်း နိဝရဏစိတ်ကူးတွေ လက်ခံ အားပေးနေရင် မိမိ အတွက်သာမဟုတ်ဘူး၊ မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်သူများကိုလဲ ရှေ့ဆောင် လမ်းပြသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဩက္ကမနေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းစိတ်ကူးကြံ တွေးမှု နိဝရဏအလုပ်၌ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်ကြ၍၊ ပဝိဝေကေ- ကိလေသာစသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ရေးအကျင့်ဘက်၌၊ နိက္ခိတ္တ ဓုရာ-ချဏားအပ်သော ဝန်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏တဲ့။

အဲဒီ နိဝရဏ စိတ်ကူးတွေကို လက်ခံ အားပေးနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိလေသာ စသည် ကင်းဆိတ်ကြောင်း ဝိပဿနာအကျင့်ဘက်မှာတော့ “ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူး၊ ငါတို့ အလုပ်မဟုတ်ဘူး၊ ဒီအလုပ်ကို ငါတို့မလုပ်ပါဘူး” လို့စွန့်ပယ် ထားသလိုပင် ဖြစ်နေကြတယ်။ ထမ်းဆောင်လာတဲ့ ဝန်ထုပ်ကို ပစ်ချထားသလိုပင်၊ အဲဒီ ကိလေသာဥပဓိ ကင်းဆိတ်ကြောင်း ဝိပဿနာအလုပ်ကို စွန့်ပစ်ထားကြတယ်တဲ့။ တချို့ ကလုံးလုံး အားမထုတ်ဘဲနေတာလဲရှိတာပဲ။ အဲဒါတွေက များပါတယ်။ တချို့ကတော့ အတော်အသင့်လောက် အားထုတ်ပြီးတော့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ရပ်စဲ စွန့်ပစ်ထားကြတယ်။ တချို့က သူများတွေအားထုတ်နေတာတောင် အားမထုတ်ချင်အောင် နှောင့်ယှက် ပြောဆိုနေတာတွေလဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒါကတော့ သူများအတွက်ပါ ဝန်ချထားတဲ့သဘောပါပဲ။ အဲဒီ “ဆုတ် ယုတ်ရေး၌ ရှေ့ဆောင်ကြတယ်၊ ဆိတ်ငြိမ်ရေး၌ ဝန်ချထား ကြတယ်” ဆိုတဲ့ နှစ်ပိုဒ်ကို (ဆုတ်ရန်ရှေ့သွား၊ ကျင့်ရန်ကား၊

ချထားဝန်ရှိလျှင်လို့) ဆောင်ပုဒ်ထိုင်းထမ်းအဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ ဆုတ်ရန်ရှေ့သွား၊ ကျင့်ရန်ကား၊ ချထားဝန်ရှိလျှင်။
(၃)

ကုသိုလ်တရားကို ဆုတ်ယုတ်စေတတ်တဲ့နီဝရဏစိတ်ကူးမှာ အားပေး ရှေ့ဆောင် နေကြတယ်။ ကိလေသာဥပဓိကို ကင်းပ ဆိတ်ငြိမ်စေတတ်တဲ့ ဝိပဿနာ အကျင့်မှာတော့ အားမထုတ် တော့ဘူးဆိုတဲ့အနေနဲ့ ဝန်ချထားကြတယ်။ ဒီ ၂-ပိုဒ်နဲ့ အမှတ် (၄) ဆောင်ပုဒ်က ၂-ပိုဒ်ဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဝေက အကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီးမကျင့်ဘဲ ချွတ်ယွင်းနေပုံ၊ အကျင့် ပျက်နေပုံပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ် အမှတ်(၄)နှင့် အမှတ်(၅) ဟာ ဘုရားတပည့်ရဟန်းများ၏ အကျင့်ပျက်ပုအမှတ်(၃)ပဲ။ ဒါကြောင့် အမှတ်(၅)ဆောင်ပုဒ်အဆုံးမှာ (၄)လို့ ပြထား ပါတယ်။

အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်တွေ၏ အဆုံးမှာ (မပွားမလိုက်လျှင်၊ ပယ်ရှားမပြုလျှင်၊ ကျင့်ရေး လျော့ပေါ့လျှင်၊ ချထားတဲ့ဝန် ရှိလျှင်) ဆိုတဲ့ အပိုဒ်များကို ယခုပြဆိုမည့်ဆောင်ပုဒ်(၆)ထဲက “ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်၊ သုံးသွယ်ငြိစွန်းသည် ” ဆိုတဲ့ ပဓာနပုဒ်နဲ့ ဆက်စပ် ပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ် ယူဖို့ပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ် (၄)ခုထဲမှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း အကျင့်ပျက်များ ရှိနေလျှင် မလေရိကြီး ရော၊ အလတ်စားရဟန်းပျိုရော၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်ရော ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သုံးပါးနဲ့ငြိစွန်းတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီကဲ့ရဲ့ဖွယ်

အပြစ်သုံးပါးဆိုတာကလဲ . တခြားဟာတွေ မဟုတ်ပါဘူး၊
ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ အကျင့်ပျက်ကွက် ချွတ်ယွင်းချက် သုံးပါး
ပါပဲ။ အဲဒီအကြောင်းကို သူ့မူရင်းအတိုင်းလဲသိထားရအောင်
ယခုပါဠိအနက်တဲ့ပြီး ရှုတ်ဆိုဖော်ပြပါဦးမယ်။

အပြစ်သုံးပါးဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံ

အာဝုသော . ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ-ထိုသို့အကျင့်ပျက်ချွတ်ယွင်း
ကြရာ၌၊ ထေရာဘိက္ခု-ဆယ်ဝါပြည့်၍ ထေရ (မထေရ်)
မည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တိဟိ ဌာနေဟိ . သုံးပါးသော
ချွတ်ယွင်းချက် ဌာနတို့ဖြင့်၊ ဂါရယှာ - ကဲ့ရဲ့အပ် ကဲ့ရဲ့ထိုက်
ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ - ဖြစ်ကုန်၏၊ ဆယ်ဝါရပြီး ထေရ်ကြီး ရဟန်း
တွေက အကျင့်ပျက်ချွတ်ယွင်းလျှင် အဲဒီထေရ်ကြီးရဟန်းတွေ
ဟာ ချွတ်ယွင်းချက်သုံးခုဖြင့်အကဲ့ရဲ့ခံရထိုက်ပါတယ်။ ပညာရှိ
သူတော်ကောင်းတို့၏ အကဲ့ရဲ့ ခံကြရပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလဲ
ဆိုတော့ -

ပဝိဝိတ္တဿ ဝိဟရတော-ဝိဝေကသုံးပါးဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်စွာ
နေတော်မူသော၊ သတ္ထု-ဆရာဘုရား၏၊ သာဝကာ-တပည့်
ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိဝေကံ-ဆရာဘုရား၏ ဆိတ်ငြိမ် အကျင့်ကို၊
နာနုသိက္ခန္တိတိ - အတုလိုက်၍ မကျင့်ကြ ပါတကား ဟူ၍၊
ဣမိနာ ပဌမေန ဌာနေန-ဤပဌမ ချွတ်ယွင်းချက် ဌာနဖြင့်၊
ထေရာဘိက္ခု-ထေရ် ရဟန်းတို့သည်၊ ဂါရယှာ-ကဲ့ရဲ့အပ် ကဲ့ရဲ့
ထိုက်ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ - ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ ဆိုလိုတာကတော့ -

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားတွေ ဖြစ်ကြပါလျက်နဲ့ မြတ်စွာ
 ဘုရားလှိုဝ်ဝေကဆိုတဲ့ဆိတ်ငြိမ်အကျင့်ကိုအတုလိုက်ပြီးမကျင့်
 ကြဘူး၊ ဘုရားတပည့်လို့ဝန်ခံနေကြပေမယ့် ဘုရားလှိုဆိတ်ငြိမ်
 အကျင့်တွေမကျင့်ကြဘူး၊ ဘုရားနှင့်အကျင့်ချင်းမတူဘူးလို့
 ကဲ့ရဲ့ထိုက်ပါတယ်တဲ့၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများက အဲဒီ
 အတိုင်း ကဲ့ရဲ့ကြမှာပါပဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ပကလူတွေ
 ကလဲနည်းတူပင်ကဲ့ရဲ့ကြမှာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအကဲ့ရဲ့ခံ
 ရအောင် ဘုရား၏ဝိဝေကအကျင့်ကိုအတုလိုက်ပြီး ကျင့်သင့်
 တယ်၊ အယုတ်ဆိုးအားဖြင့် တစ်ပါးတည်း တစ်ကိုယ်တည်း
 နေပြီး ကာယဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး ကျင့်သင့်
 တယ်လို့ဆိုလိုတာပါပဲ၊ ယခုနေအခါ ဆယ်ဝါရပြီးရဟန်း
 ဟောင်းတွေဟာ ဒီအပိုဒ်အရ အပြစ်ကင်းအောင် ကျင့်ကြမှု
 အထူးသတိပြုသင့်လှပါတယ်၊ ဒုတိယဌာနဖြင့်အကဲ့ရဲ့ခံရထိုက်
 ပုံကတော့-

စ-ထို့ပြင်၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ-လောဘ၊ ဒေါသ စသော
 အကြင်ကိလေသာတရားတို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်
 ရန်၊ သတ္တာ အာဟ-ဆရာဘုရားက ဟောကြားတော်မူသည်၊
 တေ စ ဓမ္မ-ထို့ ကိလေသာတရားတို့ကိုလည်း၊ နပ္ပဗဟံ-တိ-
 မပယ်ကြကုန်၊ ဝါ-ပယ်နိုင်အောင် မကျင့်ကြ အားမထုတ်ကြ
 ကုန်ဟူ၍၊ ဣမိနာ ဒုတိယေန ဌာနေန-ဤ ဒုတိယချွတ်ယွင်း
 ချက်ဌာနဖြင့်၊ ထေရာ ဘိက္ခု-ထေရ်ကြီး ရဟန်းတို့သည်၊
 ဝါရယုာ-ကဲ့ရဲ့အပ် ကဲ့ရဲ့ထိုက် ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကြပါ
 တယ်တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက လောဘ၊ ဒေါသ စသောကိလေ
 ဓဌာသာသနာသုတ်-၅ (စတုတ္ထအကြိမ်)

၆၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

သာတွေ့ကို သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ ပညာအကျင့်ဖြင့် ပယ်ဖို့ ဟောထားပါလျက် အဲဒီ ကိလေသာတွေ ပယ်နိုင်အောင် သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ ပညာအကျင့်များကို ကောင်းစွာကျင့်ပြီး မပယ်ကြဘူးလို့ အဲဒီလိုလဲ အကဲ့ရဲ့ခံကြရပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့ဖွယ်မှ လွတ်ကင်းအောင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်များကို ရှိရှိသေသေကျင့်ပြီးကိလေသာတွေကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပယ်သင့်ကြပါတယ်။ အောက်ထစ်ဆုံး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်နိုင်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်အောင် အားထုတ်သင့်ကြတာပါပဲ။ တတိယဌာနဖြင့် အကဲ့ရဲ့ခံရပုံကတော့—

(ဣမေ-ဤရဟန်းတို့သည်) ဗာဟုလိကာ စ-ပစ္စည်းလာဘ် လာဘရရေး၌ အလေးပြု၍လဲ နေကြ၏။ သာထလိကာ စ-တရားကျင့်ရေး၌ ပေါ့လျော့၍လဲ နေကြ၏။ ဩက္ကမနေပုဗ္ဗင်္ဂမာ စ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း စိတ်ကူးရေး၌ ရှေ့သွားဖြစ်၍လဲ နေကြ၏။ ပဝိဝေဂေ နိက္ခိတ္တရော စ - ကိလေသာစသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ကြောင်း အကျင့်၌ ချထားအပ်သည့် ဝန်ရှိ၍လဲ နေကြ၏။ ဝါ-ဥပဓိကင်းဆိတ်ကြောင်း ဝိပဿနာအကျင့်ကို လုံးဝ အားမထုတ်ဘဲလဲ နေကြ၏။ ဣတိ - ဤသို့၊ ဣမိနာ တတိယေန ဌာနေန ဤတတိယ ချွတ်ယွင်းချက် ဌာနဖြင့်၊ ထေရာဘိက္ခု ထေရ်ကြီးရဟန်းတို့သည်၊ ဝါရယှာ-ကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ - ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ ဒီမထေရ်ကြီးတွေဟာ ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ ရရေးကိုသာ အလေးပြုနေကြတာပဲ။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်ကို ကျင့်ဖို့ကြတော့ ပေါ့လျော့

နေကြတာပဲ၊ ကာမအလိုဆန္ဒ စသော ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း စိတ်ကူးတွေဘက်မှာတော့ရှေ့သွားအနေဖြင့်လက်ခံအားပေး နေကြတာပဲ၊ ဝိပဿနာအကျင့်ဆိုတဲ့ ပဝိဇ္ဇေက အကျင့်ကို တော့ ဝန်ထုပ်တွေကို ပစ်ချထားသလိုပင် ဘာမှအားထုတ် ကျင့်သုံးခြင်း မရှိကြဘူးလို့ ဒီလိုလဲ အကဲရဲ့ခံကြရပါတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအကဲရဲ့မခံကြရအောင်လဲအထူးသတိပြုပြီး သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်များကို ကျင့်သင့်ကြပါတယ်။

ယခုပြောပြခဲ့တာဟာ ဆယ်ဝါရပြီးရဟန်းတော်များမှာ အကျင့်ချွတ်ယွင်းနေကြလို့ ချွတ်ယွင်းချက်အပြစ်သုံးမျိုးဖြင့် အကဲရဲ့ခံရပုံကို ပြဆိုချက်ပါပဲ၊ ထို့အတူပင် ငါးဝါရပြီး ဆယ်ဝါ မပြည့်သေးတဲ့ အလတ်စား ရဟန်းပျိုများရော၊ ငါးဝါ မပြည့်သေးတဲ့ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်များရော ချွတ်ယွင်းချက် သုံးမျိုးဖြင့် အကဲရဲ့ခံထိုက်ပုံကိုလဲ အကျယ် ဖော်ပြထားပါတယ်၊ ယခု ဒီမှာတော့ ထေရ်ကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်သုံးပါးလုံးကိုပေါင်းပြီး အကျဉ်းချုပ် ပြဆိုရမှာပဲ၊ ရှေ့နားကပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ထေရ်ကြီးဖြစ်ဖြစ် အလတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ် ဖြစ်ဖြစ် မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဇ္ဇေက အကျင့်ကိုအတုလိုက်ပြီးမကျင့်လျှင်ကိလေသာတွေကိုပယ်နိုင် အောင်မကျင့်လျှင် ပစ္စည်းရရေးအလေးပြုခြင်း၊ ကျင့်ရေး၌ လျော့ပေါ့ခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ရေး၌ရှေ့ဆောင်နေခြင်း၊ ဝိဇ္ဇေက အကျင့်၌ မကျင့်ဘဲ ဝန်ချထားခြင်းများ ရှိနေလျှင် အဲဒီ အကျင့်ပျက်ခြင်းသုံးမျိုးဖြင့် အသီးသီးအကဲရဲ့ခံထိုက်ကြတာ ချည်းပါပဲတဲ့၊ အဲဒီအတွက် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၆၈ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

၆။ ထေရ်ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်၊ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်၊ သုံးသွယ် ငြိစွန်းသည်။

ဆောင်ပုဒ် (၂-၃-၄-၅) တို့မှာပြုထားတဲ့အတိုင်း အကျင့်ပျက်တဲ့ ချွတ်ယွင်းချက် သုံးမျိုးရှိနေရင် ထေရ်ကြီး ဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းလတ် ဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်ဖြစ်ဖြစ် အဲဒီချွတ်ယွင်းချက် သုံးမျိုးဆိုတဲ့ သုံးဌာနဖြင့် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရှိတာ ချည်းပဲ။ အကဲ့ရဲ့ ခံရမှာချည်းပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ထေရ်ကြီးရော၊ အလတ်ရော၊ အငယ်ရော သုံးမျိုးခွဲခြားပြီး အသီးအသီး ပြုဆိုထားတာဟာ ရဟန်းတိုင်းက မိမိနှင့်လဲ သက်ဆိုင်တယ်ဆိုတာသိပြီး အပြစ်ကင်းအောင် ကျင့်စေရန် အကျယ်ပြုဆိုတာပဲတဲ့။ အကယ်၍ သာမည ပြုထားရင်တော့ ရဟန်းငယ်တွေကလဲ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူးလို့ ထင်ချင်ထင်နေမယ်။ ရဟန်းအလတ်တွေကလဲ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူးလို့ ထင်ချင်ထင်နေမယ်။ ထေရ်ကြီးများကလဲ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ဘူးလို့ ထင်ချင်ထင်နေမယ်။ အဲဒီလို အထင်မလွဲရအောင် ထေရ်ကြီး ရဟန်းကိုလဲ သီးခြား၊ အလတ်ရဟန်းကိုလဲ သီးခြား၊ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်ကိုလဲ သီးခြားခွဲပြီး အကျယ်ပြုဆိုတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီပြုဆိုချက်ထဲမှာ ကဲ့ရဲ့ထိုက်တယ် ဆိုတာကတော့ လောကရေးအရ ထင်ရှားသိလွယ်လို့ ဖော်ပြထားတာပါပဲ။ လိုရင်းကတော့ တရားအမွေမခံပဲ ပစ္စည်းအမွေသာ ခံယူရင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ အပါယ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ ထပ်တလဲလဲ တွေ့ကြုံပြီး ဆင်းရဲသွားရလိမ့်မယ်ဆိုတာက သိစေလိုရင်းပါပဲ။

ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံပုံ

မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကိုအတုလိုက်ပြီး ကျင့်ကြံ
တဲ့ ရဟန်းများမှာဘော့ ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်များနှင့် ပြည့်စုံ
ကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

အာဝုသော - ငါ့ရှင်တို့၊ ဣဒ - ဤ သာသနာတော်၌၊
သာဝကာ - ဘုရားတပည့် ရဟန်းတို့သည်၊ သတ္ထု ပဝိဝိတ္တသ
ဝိဟရတော - ဆိတ်ငြိမ်မှုသုံးပါးအလိုအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်လျက်
နေသော ဆရာဘုရား၏၊ ဝိဝေကံ - ဆိတ်ငြိမ်မှု အကျင့်ကို၊
အနုသိက္ခန္တိ - အတုလိုက်၍ ကျင့်ကုန်၏ တဲ့။

ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ် (၁)

ဆရာဖြစ်တော်မူတဲ့မြတ်စွာဘုရားက ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တ
ဝိဝေက၊ ဥပဓိဝိဝေကဆိုတဲ့ ဝိဝေကသုံးပါးဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်စွာ
ကျင့်နေတော်မူသလို တပည့် ရဟန်းတော်များကလဲ အဲဒီ
ဝိဝေကအကျင့်ကို အတုလိုက်ပြီး ရိုရိုသေသေ ကျင့်နေကြပါ
တယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ဆရာဘုရား၏ ဝိဝေကအကျင့်ကို အတု
လိုက်ပြီးကျင့်ခြင်းဖြင့် ကျင့်ဝတ် ပြည့်စုံပုံ အမှတ်(၁) ပါပဲ။
ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ခုတင်ကဆိုခဲ့ပြီး အမှတ်(၁)ဆောင်ပုဒ်နဲ့
တုံ့ပြီးဆိုကြရမယ်။

(၁) ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ မြတ်ဘုရား၊ ပွားများထာဝစဉ်။

၇။ ဆိတ်ငြိမ်တရား၊ တပည့်များ၊ ကျင့်ပွားနေကြလျှင်....

(၁)

ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ်(၂)

အမှတ်(၂) အကျင့်ပြည့်စုံပုံကတော့ စ-ထို့ အပြင်၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ-လောဘ၊ ဒေါသစသော အကြင် ကိလေသာတို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန် အတွက်၊ သတ္တာ အာဟ- ဆရာဘုရားက ဟောကြားတော်မူသည်။ တေ စ ဓမ္မေ-ထို့ ကိလေသာတရားတို့ကိုလဲ၊ ပဇဟန္တိ-တပည့်ရဟန်းတော်တို့က ပယ်ကြပါသည်တဲ့။

ဆရာဘုရားက ပယ်ရမယ်လို့ဟောထားတဲ့လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာတရားတို့ကို (သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့် များကိုရိုသေစွာကျင့်ပြီး) ပယ်ကြလို့ရှိရင် အဲဒါဟာကျင့်ဝတ် ပြည့်စုံပုံအမှတ်(၂)ပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

၇။ ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ *ပယ်ရှား ကြလေ လျှင်....(၂)

မြတ်စွာဘုရားက ဒီတရား ဒီတရားတွေကို ပယ်ရမယ် လို့ ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း အဲဒီ ပယ်သင့်တဲ့ ကိလေသာ တရားတွေကို ပယ်နိုင်အောင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့် များကို ရိုသေစွာကျင့်ပြီး ပယ်ရတယ်။ ကာယကံမြောက် ဝစီ ကံမြောက် ကျူးလွန်နိုင်တဲ့ ကိလေသာ အကြမ်းစားတွေကို သီလအကျင့်ဖြင့်ပယ်ရတယ်။ စိတ်ကူးကြံစည်လျက် ဖြစ်နေတဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်ခေါ်တဲ့ ကိလေသာ အလတ်စားတွေကို သမာဓိ အကျင့်ဖြင့် ပယ်ရတယ်။ မရှုမမှတ်မိတဲ့ အာရုံမှာ ဖြစ်ခွင့်ရှိတဲ့

အာရမ္မဏာနုသယ ခေါ်တဲ့ ကိလေသာ အနုစားတွေကို
ဝိပဿနာပညာအကျင့်ဖြင့်ပယ်ရတယ်။ အကြောင်းညီညွတ်ရင်
ဖြစ်နိုင်တဲ့ သန္တာနာနုသယခေါ်တဲ့ ကိလေသာအနုစားတွေကို
တော့ အရိယမဂ်ပညာဖြင့် ပယ်ရတယ်။ အဲဒီလို ပယ်ပဲ့တွေကို
တော့ ဘော်တော်ကြာမှ အသေးစိတ်အားဖြင့် ပြောကြားရ
မယ်။ အဲဒီလို ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ပြီး ကိလေသာတွေကို
ပယ်တာဟာ ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ်-၂ ပါပဲ။ အမှတ်-၃
ကတော့-

ချီးမွမ်းဖွယ် အမှတ်(၃)

၈-ဆို့ပြင်၊ ဗာဟုလိကာ-ပစ္စည်းများရေးကို အလေးပြု
ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ-မဟုတ်ကြပေ။ န သာထလိကာ-ဘရား
ကျင့်ရေး၌ လျော့ပေါ့ကုန်သည်လည်း မဟုတ်ကြပေ တဲ့။

ပစ္စည်းလာဘ်လာဘပေါများဖို့လဲပရည်သန်ကြ၊ အလေး
မပြုကြဘူး။ သိသစသည် ကျင့်ရေးဘက်မှာလည်း လျော့ပေါ့
ခြင်းမရှိဘဲ အပြည့်အစုံ ရှိရှိသေသေ ထက်ထက်သန်သန်
အားထုတ်နေကြပါတယ်တဲ့။ ဒါက ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ်
၃-၏ပထမပိုင်းပဲ။ ဒုတိယပိုင်းကတော့-

ဩက္ကမနေ-ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း နိဝရဏစိတ်ကူးကြံ့စည်မှု
အလုပ်၌၊ နိက္ခိတ္တဓူရာ-လက်ခံမထား စွန့်ပယ်ရှား၍ ချထား
အပ်သောဝန် ရှိကြပေသည်။ ပဝိဒဝေက-ကိလေသာစသော
ဥပဓိကင်းဆိတ်ရေး အကျင့်၌၊ ပုဗ္ဗဂံပာ-ကျင့်သုံး ပွားများ

၇၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

ရွှေဆောင်သဖွယ် ဖြစ်ကြပေသည်တဲ့၊ ဆုတ်ယုတ်
ရေးနီဝရဏ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေကို လက်မခံဘဲ ပယ်ချထား
တယ်၊ ကိလေသာစသော ဥပဓိကင်းဆိတ်ရေးအကျင့်ကိုတော့
ရွှေဆောင်သဖွယ် တက်တက် ကြွကြွ ကျင့်သုံးနေတယ်တဲ့၊
ဒီ ၂-ပုဒ်ကကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ် ၃-၏ ဒုတိယပိုင်းပဲ၊ အဲဒီ
ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ် ၃-အတွက် ဆောင်ပုဒ် ၂-ပုဒ်ကို
ဆိုကြရမယ်။

၉။ ပစ္စည်းများရန်၊ မရည်သန်၊ ကျင့်ရန် မလျော့လျှင်။

၁၀။ ဆိတ်ငြိမ်ကျင့်ရေး၊ ရွှေဆောင်ပေး၊ ဆုတ်ရေး ပယ်
ရှားလျှင်... (၃)

ပစ္စည်းများရန် မရည်သန်ဘူး၊ အဲဒီ အတွက် ဂရုမစိုက်
ဘူး၊ ကျင့်ကြံဖို့သာ ဂရုမိုက်တယ်၊ သီလလဲ မလျော့စေရဘူး၊
သမာဓိလဲမလျော့စေရဘူး၊ ပညာအကျင့်လဲ မလျော့စေရဘူး၊
တင်းတင်း ရင်းရင်းဘဲ ကျင့်တယ်တဲ့၊ အဲဒီလို ကျင့်နေရင်
ဝိဝေက ဆိတ်ငြိမ်ရေးအကျင့်ဘက်မှာ ရွှေဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်
နေတာပါပဲ၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အမှီပြုပြီးတော့ တပည့်တွေ
ကရော၊ တရားလိုလားတဲ့ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေကရော လိုက်ပြီး
ကျင့်ကြတာပဲ၊ ရွယ်ဘူသီဘင်းဆုံးဖော်ချင်းလဲ အတုလိုက်ပြီး
ကျင့်ကြတာပဲ၊ ငယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလဲ အတုလိုက်ပြီး ကျင့်ကြ
တာပဲ၊ ဒါကြောင့် ဝိဝေကအကျင့်ကိုကျင့်နေလို့ရှိရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်
က ရွှေဆောင်လမ်းပြပဲတဲ့၊ ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တဝိဝေက
ဥပဓိဝိဝေကအကျင့်ကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်နေလို့ရှိရင် ရွှေဆောင်

လမ်းပြ-ဖြစ်ပြီးနေတယ်။ အဲဒီလို ကျင့်နေရင် ဆုတ်ယုတ်စေ
 တတ်တဲ့ နိဂရဏဘုရားတွေကိုလဲ ပယ်ရှားပြီးဖြစ်နေတာပါပဲ။
 ဒါကြောင့် အဲဒီပါဠိစာပိုဒ်ထဲက “န စ ဗာဟုလိကာ ဟောန္တိ-
 နှင့် န သာထလိကာ” ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်လဲအရအားဖြင့် အတူတူ
 ပါပဲ။ အဲဒီ ၂-ပုဒ်နဲ့ “ဩက္ကမနေ နိက္ခိတ္တဓုရာ၊ ပဝိဝေကေ
 ပုဗ္ဗင်္ဂမာ” ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်ဟာလဲ အရအတူတူပါပဲ။ ဒါကြောင့်
 အဲဒီ ၄-ပုဒ်အရ (ပစ္စည်းများရန်၊ မရည်သန်၊ ကျင့်ရန် မလျော့
 လျှင် (ဆိတ်ငြိမ်ကျင့်ရေး၊ ရှေ့ဆောင်ပေး၊ ဆုတ်ရေး ပယ်ရှား
 လျှင် ဆိုတဲ့) ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုဖြင့် ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံပုံ အမှတ်
 ၃-ကို ပြတာပါပဲ။

ယခုရှုတ်ဆိုခဲ့ကြတဲ့ အမှတ် (၇, ၈, ၉, ၁၀) ဆောင်ပုဒ်
 များအရ အကျင့်ကောင်း ၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံနေရင်ထေရ်ကြီး
 ရဟန်းလဲ အဲဒီအကျင့်ကောင်း ဂုဏ် ၃-ပါးဖြင့် (ပသံသာ
 ဟောန္တိ) ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်တဲ့။ (၁) ဆရာဘုရား၏ဝိဝေက
 အကျင့်ကို အတုလိုက်ကျင့်ကြပါပေတယ်လို့လဲ ချီးမွမ်းထိုက်
 ပါတယ်။ (၂) ဆရာဘုရားက ပယ်ရမယ်လို့ ဟောထားတဲ့
 ကိလေသာတွေကို သီလ, သမာဓိ, ပညာအကျင့်တွေ ကျင့်ပြီး
 ပယ်ကြပါပေတယ်။ ပယ်နိုင်အောင် အကျင့်ကောင်းအကျင့်
 မှန်ကို ကျင့်ကြပါပေတယ်လို့လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။ (၃)
 ပစ္စည်းများရေး ဂရုမထိုက်ဘဲ သီလာသော အကျင့်ကိုသာ
 တင်းတင်းရင်းရင်း ကျင့်ကြပါပေတယ်။ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း
 နိဂရဏတွေကိုစွန့်ပယ်ပြီးတော့ ဆိတ်ငြိမ်ရေး အကျင့်ကိုသာ
 ရှေ့ဆောင်ပြီးကျင့်ကြပါပေတယ်လို့လဲ ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။

တဲ့၊ ထို့ အတူပင် ရဟန်းလတ်၊ ရဟန်းပျိုများလဲ အဲဒီဂုဏ် ၃-
ပါးဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်။ ရဟန်းသစ်၊ ရဟန်းငယ်
များလဲ နည်းတူပင် ချီးမွမ်းထိုက်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်
(ထေရ်ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်၊ ချီးမွမ်းဖွယ်၊ သုံးသွယ်ပြည့်စုံသည်
လို့) ဆောင်ပုဒ်စီတမ်းတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ ထေရ်ကြီး၊ လတ်၊ ငယ်၊ ချီးမွမ်းဖွယ်၊ သုံးသွယ်
ပြည့်စုံသည်။

ဒီလိုဟောပြောတော်မူတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော်
အတိုင်း သီလကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊
သမာဓိအကျင့်ကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊
ဝိပဿနာအကျင့်ကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊
ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံးဟာ ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံ
နေကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ယခုဒီမှာ သီလနှင့် ပြည့်စုံပြီးတော့
ဝိပဿနာ သမာဓိနှင့် ပညာတွေ ဖြစ်ပွားအောင်၊ ပြည့်စုံ
သည်ထက်ပြည့်စုံအောင် ရှုမှတ်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ရဟန်းတော်
တွေဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်း ဟောကြား
ထားတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏စကားတော်နှင့်အညီ ငါတို့မှာ
ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်တွေနှင့် ပြည့်စုံနေကြတာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး
အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ အချိုးတကျ
ရှုမှတ်အားထုတ်နေကြတဲ့အမျိုးသားတွေ၊ အမျိုးသမီးတွေလဲ
ငါတို့မှာ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေကြတာပဲလို့ ဆင်ခြင်
ပြီး အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာကောင်းတာပါပဲ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော်ထဲမှာ “ပါသံသာ-
ချီးမွမ်းထိုက်ကြတယ်” ဆိုတာကတော့ လောက ဘက်က
ထင်ရှားတဲ့စကားဖြင့် စိတ်အား တက်လွယ်အောင် ဖော်ပြ
ထားတာပါ။ လိုရင်းကံတော့ ကျင့်ဝတ်ပြည့်စုံတယ်ဆိုတာ
ဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအမွေခံ ဖြစ်နေတာပါ။ အဲဒီ
တရားအမွေခံဖြစ်ပြီး အပါယ်ဆင်းရဲ၊ သံသရာဆင်းရဲတွေမှ
ကင်းလွတ်ပြီး အစဉ်ထာဝရ ချမ်းသာသွားဖို့ကလိုရင်းပါ။
အဲဒီလို တရားအမွေခံဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းအောင်
ကျင့်ကြရန် အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က
ပါသံသာ-ချီးမွမ်းထိုက်တယ်ဆိုတဲ့ ပရိယာယ်စကား တစ်မျိုး
ဖြင့် အများနားလည်လွယ်အောင်၊ စိတ်တက်တက်ကြွကြွနှင့်
အားထုတ်ချင်အောင် ပြဆို ဟောကြားတော် မူတာပါ။
ဒါကြောင့်အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကလဲ ဓမ္မဒါယာဒ-
တရားအမွေဖြစ်ရေးကိုပင် အားပေးဟောကြားတော်မူတယ်
ဆိုတာကိုလဲ သိနားလည်ထားဖို့ပါ။

ပယ်ရမည့်တရားနှင့် ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့်(၁)

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စကားတော်မှ ထုတ်ဖော်ပြထားတဲ့
ဆောင်ပုဒ်တွေထဲက အမှတ် (၃) ပယ်ရန်ညွှန်ကြား၊ တရား
များ၊ ပယ်ရှားမပြုလျှင် ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်နှင့် အမှတ် (၈)
ပယ်ရန် ညွှန်ကြား၊ တရားများ၊ ပယ်ရှားကြသလျှင်ဆိုတဲ့
ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုထဲက ပယ်ရန်ညွှန်ကြားထားတဲ့တရားတွေက
ဘယ်လိုဟာတွေလဲ။ ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ရမှာက ဘယ်လို

၁၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ဟာလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေဋ်မြတ်က အဲဒီပယ်ရမည့်တရားတွေနှင့် ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်ရမည့် အကျင့်ကို ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူ ပါတယ်။

တကြာဝုသော လောဘော စ ပါပကော၊ ဒေါသော စ ပါပကော၊ လောဘဿ စ ပဟာနာယ ဒေါသဿစ- ပဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏ ကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

အာဝုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တကြာ-ငါ့ဟောပြခဲ့သောထိုတရား ထဲ၌၊ (ပရိယာပဇ္ဇော-ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရား အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သော) လောဘော စ-လောဘသည်လည်း၊ ပါပကော- ယုတ်မာ၏ - ယုတ်ညံ့၏၊ ဒေါသော စ-ဒေါသသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏-ယုတ်ညံ့၏ တဲ့။

(ငယ်သံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ အာဟ- အကြင်တရားတို့ကိုပယ် ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန် ဟောတော်မူ၏ လို့) ပြဆိုထားခဲ့တဲ့ စကားထဲမှာ ပယ်ရမည့်တရားဖြစ်တဲ့ လောဘဟာလဲယုတ်မာ တယ်၊ ယုတ်ညံ့တယ်၊ ဒေါသဟာလဲ ယုတ်မာတယ်၊ ယုတ်ညံ့ တယ်တဲ့၊ အဲဒီ ၂-ပါးထဲက လောဘဆိုတာ “လို့ချင်တာ၊ တပ်မက်တာ၊ နှစ်သက်တာ၊ သာယာတာ၊ ချစ်ခင်တာ၊ တူယ်တာတာ၊ မက်မောတာ” ဒီလိုပြောဆိုနေတဲ့ တရားပါပဲ။ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်၊ မြန်မာစကားလိုတောင် ဖြစ်နေ

ပါပြီ။ အဲဒီ လိုချင်တပ်မက် နှစ်သက်သာယာ ချစ်ခင်တဲ့ သဘောဟာ ယုတ်မာတယ်၊ ယုတ်ညံ့တယ်၊ အယုတ် အညံ့တွေ ပြုလုပ်နေကြတာဟာ ဒီလောဘနဲ့လဲပြုလုပ်နေကြတာပဲ။ အဲဒီ လိုချင် နှစ်သက်တာတွေကို ရအောင် အားထုတ်နေရသော ကြောင့်လဲဆင်းရဲနေကြရတယ်။ ချစ်ခင်တဲ့အာရုံပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အလိုလိုက်နေကြရလို့လဲ ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ အဲဒီ လိုချင် နှစ်သက်ခြင်းကြောင့် ခိုးမှု လိမ်မှု သတ်မှုစသည်လို့ပြုလုပ်ရင် အကုသိုလ်ကံဖြစ်တယ်။ အဲဒီအကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်ငရဲ ကျရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ ဒီလောဘဖြင့်- နှစ်သက်သာယာမှု ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝ အသစ် အသစ် ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပြီး အို၊ နာ၊ သေ၊ စသော ဆင်းရဲ တွေကို ခံစားနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့်ဒီလောဘဟာယုတ်မာ တဲ့တရား ယုတ်ညံ့တဲ့တရားပဲ။ ဒီတရားကို ပယ်ရမယ်လို့မြတ်စွာ ဘုရားက ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒေါသဆိုတာ စိတ်ဆိုးတာ အမျက်ထွက်တာနှိပ်စက်ချင် တာ ဖျက်ဆီးချင်တာ သတ်ချင်တာစသည်တွေပါပဲ။ ဒါကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ မြန်မာစကားလိုတောင်ဖြစ်နေပြီ။ အဲဒီ ဒေါ သရှိနေသောကြောင့် မမြင်ချင်တာကို မြင်ရရင်၊ မကြားချင် တာကိုကြားရရင်၊ မတွေ့ချင်တာကိုတွေ့ရရင်စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး ပြီး ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ ဒေါသအလိုလိုက်ပြီး သူတစ်ပါးကို သတ်ခြင်း နှိပ်စက်ခြင်း စသည်ကို ပြုလုပ်ရင် အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကံကြောင့် အပါယ်ငရဲကျပြီး ဆင်းရဲနေကြရ တယ်။ လူဖြစ်လာပြန်တော့လဲ အသက်တိုခြင်း အနာများခြင်း

စသောဆင်းရဲတွေကိုခံစားနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဒေါသလဲ ယုတ်မာတာ ယုတ်ညံ့တာပဲ။ ဒီဒေါသကိုလဲ မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ရမယ်လို့ ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ရောဂါကိုဆေးကုမယ်ဆိုရာမှာ ပျောက်စေနိုင်တဲ့ဆေးရှိဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါလိုပဲ လောဘ ဒေါသကို ပယ်ရမယ် ဆိုရာမှာလဲ ပယ်နိုင်တဲ့ အကျင့်လမ်းမှန်ရှိဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို အကျင့်လမ်းမှန်က ရှိပါရဲ့လားလို့မေးစရာရှိသောကြောင့် အဲဒီ အကျင့်လမ်းမှန်ရှိကြောင်း ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

ကိလေသာကိုပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်

လောဘဿ စ ပဟာနာယ - လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊
ဒေါသဿ စ ပဟာနာယ - ဒေါသကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မဇ္ဈိမာ
ပဋိပဒါ- အလယ်လမ်း အကျင့်သည်။ “အတ္ထိ-ရှိပါသည်တဲ့၊
လောဘဒေါသကိုအမြစ်ပြတ်အစဉ်ထာဝရငြိမ်းသွားအောင်
ပယ်နိုင်တဲ့ အလယ်လမ်း အကျင့်ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လို
အလယ်လမ်းလဲ ဆိုတော့ ကိုယ်စိတ် ပင်ပန်းအောင် ဘာမှ
မလုပ်ဘဲ အငြိမ်းစားနေပြီး ကာမအာရုံတွေကိုသာယာခံစား
နေတဲ့ လျော့ပေါ့လွန်းတဲ့အကျင့်လမ်းကတစ်ခု၊ သတိသမာဓိ
ဉာဏ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ဘဲ ကိုယ်ပင်ပင်းရုံမျှ တင်းလွန်းတဲ့
အကျင့်လမ်းကတစ်ခု၊ အဲဒီလို လျော့လွန်းတာလဲ မဟုတ်၊
တင်းလွန်းတာလဲမဟုတ်လို့မလျော့မတင်းတဲ့အကျင့်လို့ဆိုရတဲ့
အလယ်လမ်းပါပဲ။ ဒီအလယ်လမ်းက ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်

ဘက်မှာမရှိဘူး၊ သာသနာတိုင်းမှာသာရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် လောဘကိုပယ်ရန်၊ ဒေါသကိုပယ်ရန် မဇ္ဈိမပဋိပဒါခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်း ရှိတယ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဝန်ခံဟောပြောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအလယ်လမ်း အကျင့်ကဘယ်လိုစွမ်းရည် ရုဏ်ထူးရှိပါသလဲဆိုတော့—

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက ပညာမျက်စိကို ဖြစ်စေသည်

“စက္ခုကရုဏီ-ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ ဉာဏကရုဏီ-အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်”တဲ့။ အဲဒီ အလယ်လမ်းဟာ ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင်ဖြစ်ကြောင်း ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာလဲ မိမိသန္တာန်မှာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေ၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုသိပြီး ဖြစ်ပွားစေရတဲ့တရားတွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကိုရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်ပွားစေလို့ရှိရင် အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်း အကျင့်တရားက ဉာဏ်မျက်စိကိုလဲ ဖြစ်စေပါတယ်။ အသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာဉာဏ်ပညာမျက်စိဆိုတာနဲ့ အသိဉာဏ်ဆိုတာဟာ အမည်မျှသာ ကွဲတယ်။ တရားကိုယ်အရကတော့ ထပ်တူပါပဲ။ မျက်စိဖြင့် မြင်ရသလို ထင်ရှားသိတတ်လို့အသိဉာဏ်ကိုပဲ စက္ခု-မျက်စိလို့ ဟောထားတာပါပဲ။ ဒါဟာဓမ္မစကြာသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း ဟောထားတာပါပဲ။

အဲဒီ မြင်သိတဲ့ ဉာဏ်မျက်စိကို ဖြစ်စေပုံကတော့-မြင်တိုင်း
 ကြားတိုင်း၊ နံသိတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊ စိတ်ကူးကြံ
 သိတိုင်းမြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုသိနေရတယ်။
 အဲဒီလိုဖြစ်ဆဲမှာ ရှုနေရင် တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ် သ
 ဘောတရားတွေကို အမှန်အတိုင်း သိတော့တာပဲ။ မြင်တယ်လို့
 ရှုတဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းကတခြား (အာရုံကို မသိတတ်တဲ့
 ရုပ်တရားပဲ)၊ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား (အာရုံကို
 သိတတ်တဲ့ နာမ်တရားပဲ) လို့ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိတယ်။
 ကြားတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ နားနဲ့ အသံကတခြား၊ ကြားသိတာနဲ့
 ရှုသိတာကတခြား၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိတယ်။ နံတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ
 နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ကတခြား၊ နံသိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား၊
 ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိတယ်။ စားသောက်နေရင်း အရသာသိတာ
 ကို သိတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ လျှာနဲ့ အရသာကတခြား၊ အရသာ
 သိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိတယ်။ ထိတယ်
 လို့ ရှုတဲ့အခါ ထိရာဌာနက ကိုယ်အကြည်နဲ့ ထိတာကတခြား၊
 သိသိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး သိတယ်။
 စိတ်ကူးတယ်၊ စဉ်းစားတယ်၊ ကြံတယ်လို့ ရှုတဲ့အခါ တည်မှီရာ
 ရုပ်ကတခြား၊ ကြံသိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး
 သိတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုကို ကြံသိတဲ့အခါ မှာ ရှုရင်တော့ ကြံသိတာက
 တခြား၊ ကြံသိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား၊ ဒီလိုခွဲခြားပြီး
 သိတယ်။ အဲဒါဟာ စာပေကျမ်းဂန်အရ ခွဲခြားသိပုံ အခြေခံ
 အပြည့်အစုံပါပဲ။

(ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ စသည်ဖြင့်) ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်ဒရ သွားတယ်၊ ရုပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ အိပ်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ လှုပ်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုရာမှာလဲ ယခုပြောခဲ့တဲ့နည်းအတိုင်းပဲ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ခွဲခြားပြီးသိပါတယ်။ သိပုံကတော့ သွားတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုတဲ့အခါမှာ တောင့်တင်းတာ လှုပ်ရှားတာက တခြား၊ ရှုသိတာကတခြား ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတယ်။ ရုပ်တယ်၊ ထိုင်တယ် အိပ်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုရာမှာလဲ တောင့်တင်း တညနေတာကတခြား၊ ရှုသိတာက တခြား ဒီလို ခွဲခြားပြီး သိတယ်။ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို စူးစိုက်ပြီး ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ရှုရာမှာလဲ တောင့်တင်း၊ လှုပ်ရှား တာကတခြား၊ ရှုသိတာကတခြား ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိပါတယ်။ ကိုယ်အမူအရာကို ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ရှုသိတာကတခြား၊ ရှုသိ တာကတခြား ဒီလိုခွဲခြားပြီးသိတာပဲ။ အဲဒါဟာရုပ်နဲ့နာမ်ကို အမှန်အတိုင်း ခွဲခြားပြီးသိတာပဲ။ အဲဒီလို အသိရှင်းတော့ ကိုယ်ထဲမှာ သိစရာနဲ့ သိတာ ဒီရုပ်နာမ် ၂-မျိုးမျှ ရှိတာပဲ။ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် သဘောကျပြီးသိပါတယ်။ အဲဒါဟာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ဒီဒို့သိသုဒ္ဓိဉာဏ်ဖြစ်ပုံပါပဲ။ အဲဒီလိုသိတာကလဲ ကြံတွေးသိတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ မှန်းဆပြီး သိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး။ မျက်စိနဲ့မြင်ရသလို ကိုယ်တွေ့အားဖြင့် ထင်ထင် ရှားရှားသိတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီလို အသိအမြင်ဖြစ်ပုံကို-

ခမ္မာပါ နာဒသုတ်-၆ (စတုတ္ထအကြိမ်)

“စက္ခုကရဏီ-ပညာမဂ္ဂဏီကိလဲ ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကိလဲ ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်ပါသည်” လို့ ဓမ္မစကြာသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားသလိုပင် ဒီမှာလဲ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကဟောတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒီလို ထူးခြားတဲ့အသိအမြင်ဟာ တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါးထဲက သန္တိဉာဏ်နဲ့လဲ အညီပါပဲ။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ဒေသနာနှင့်အညီ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ရင် ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့အသိအမြင်ဉာဏ်ပါပဲ။

မသိသူက အပြစ်ပြောတတ်သည်

ဒါပေမယ့် (ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ) သွားလျှင်လဲ သွားတယ်လို့ သိ၏စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ရှုသိနည်းကို သဘောမပေါက် မယုံကြည်တဲ့သူတွေက သွားတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ကျွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ငွေ့တ်တာကို အပြစ်တင်ရှုတ်ချနေကြတယ်။ သွားတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်၊ ဘယ်လှမ်းတယ် ဆိုတာတွေဟာ သိပြီးသားတွေဘဲ။ ရှုနေဖို့မလိုပါဘူးလို့လဲ ငွေ့တ်ချပြောဆိုကြတယ်။ တယ်-ညာ တယ်-ညာလို့ ဒရိမ်းပြု လေ့ကျင့်နေတာလိုပင် ဘာမျှ ထူးခြားတဲ့ အသိမဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့လဲ ရှုတ်ချပြောဆိုကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောကြတာကတော့ သူတို့ကိုယ်တိုင်က သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်နှင့်အညီ အားမထုတ်ဖူးလို့ သူတို့မှာ ကိုယ်တိုင် အတွေ့အသိ မရှိသေးလို့ ပြောဆိုတာပါပဲ။

အပြစ်မပြောသင့်ကြောင်း ရှင်းပြချက်

အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားနေတာပဲ။ သိပြီးသားမို့ မရှုရဘူးဆိုရင် ထွက်လေဝင်လေလဲ ရှုဖို့မလိုဘူးလို့ဆိုရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုကတော့ ဘယ်သူမှ မပြောဆိုဝံ့ကြပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ သာသနာပကရသေ့တွေလဲ အာနာပါနကို ရှုနေကြတာပဲ။ အဲဒီ သာသနာပကရရှုနည်းကတော့ သမာဓိ ဖြစ်ရုံပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်တော့မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီရသေ့တွေမှာလိုပင် အာနာပါနကို ရှုခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ မပြောဆိုသင့်ပါဘူး။ အဲဒါလိုပဲ ဘယ်ညာဘယ်ညာလို့ ဒရိမ်းပြနေတဲ့ လူများမှာလိုပင် ဘယ်လှမ်းတယ် ညာလှမ်းတယ်လို့ ရှုမှတ်တာကို သတိ၊ သမာဓိဉာဏ် မဖြစ်ဘူးလို့ ပပြောဆိုသင့်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဒရိမ်းပြလေ့ကျင့်နေတဲ့လူတွေက သတိ၊ သမာဓိဉာဏ် ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ကျန်းမာရေးစသည်အတွက် လေ့ကျင့်ကြတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ရှုမှတ်နေကြတဲ့ သူတွေကတော့ သတိ သမာဓိဉာဏ် ထူးများဖြင့်ပို့ ရှုနေကြတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာအရ ရှုနေတာကို ပစ်ပယ်ရင် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကိုပစ်ပယ်ရာရောက်တာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ သိပြီးတွေ့မရှုကောင်းဘူးလို့ အပြစ်မတင်သင့်ဘဲ အကြောင်းတွေက များစွာပင်ရှိနေပါတယ်။ ပထဝီကသိုဏ်း စသည် နီလကသိုဏ်း စသည်ကို ရှုတာဟာ သိပြီး

တွေ့ပြီးဖြစ်တဲ့ မြေကြီးစသည် အညိုရောင် အဆင်း စသည်တို့
 ကို မြေ မြေ စသည်ဖြင့်၊ အညို အညို စသည်ဖြင့် ရှုရတာပဲ။
 အဲဒီလိုရှုတာကို သိပြီးသားတွေရဲ့တဲ့အတွက်ဘာမျှအကျိုးမရှိ
 ဘူး။ ဈာန်မရနိုင်ပါဘူးလို့ မဆိုသင့်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့
 ဆံပင်၊ မွေးညင်းစသည်ကိုရှုတဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲရှိတယ်။ ဆံပင်တို့
 အမွှေးတို့၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်းတို့၊ သွားတို့၊ အရေတို့ဆိုတာ
 တွေဟာ သိပြီး တွေ့ပြီးသားတွေပဲ။ အဲဒါတွေကိုသိပြီးဖြစ်တဲ့
 အတွက် မရှုကောင်းဘူးလို့မဆိုသင့်ပါဘူး။ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်
 ဆိုတာတွေလဲ တွေ့ပြီး သိပြီးတွေပဲ။ အဲဒါတွေလဲ ဆင်ခြင်ပြီး
 ရှုကောင်းတာပဲ။ အဲဒါတွေကို ရှုမြင်ရာမှာလဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 အဖြစ်နဲ့ရှုမှ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်တာ။ မိလ္လာသန့်ရှင်းသမားတွေဟာ
 ကျင်ကြီးတွေကို အမြဲတမ်းလိုပင်မြင်နေကြရတာပဲ။ ဒါပေ
 မယ့် သူတို့ကအသုဘအနေနဲ့ တရားအားထုတ်တာ မဟုတ်လို့
 သူတို့မှာ သမာဓိဉာဏ်အထူးဖြစ်ကြောင်း မကြား မသိရဘူး။
 အဲဒီလူများမှာလိုပင် တွေ့မြင်ပြီးဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်
 တွေကိုလို့ ကုသိုလ်မဖြစ်ဘူး။ သမာဓိဉာဏ်မဖြစ်ဘူးလို့ မဆို
 သင့်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ သုသာန်ကသုဘရာဇာတွေဟာ
 လူသေကောင်တွေ အမြဲ တွေ့နေကြရတာပဲ။ ဒါပေမယ့်
 ကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်နဲ့ရှုကြတာမဟုတ်လို့ အဲဒီ သုဘရာဇာတွေမှာ
 အသုဘဈာန်ရတယ်လို့မထင်ရှားဘူး။ ဒါကြောင့် တွေ့မြင်ပြီး
 ဖြစ်တဲ့ဥဒ္ဓုမာတကစသော သူသေကောင်ကိုရှုခြင်းဖြင့်ကုသိုလ်
 မဖြစ်ဘူး။ ဈာန်မရနိုင်ဘူးလို့ မပြောမဆိုသင့်ပါဘူး။ အဲဒီလို
 မပြောမဆိုသင့်တာတွေကို ပြောဆိုနေရင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်

က သမထ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေကို ပယ်ဖျက်ရာ
ရောက်နေတာပါပဲ။

အဲဒါတွေလိုပါပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်အရ ရုပ်နာမ်
စသည်ကို အမှန်အတိုင်းသိပြီး ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေဖြစ်အောင်
မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရအောင် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊
ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းစသော ကိုယ်အမှုအရာတွေကို ဖြစ်ခိုက်
ဖြစ်ခိုက်မှာ မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတာကိုလဲ အပြစ်မတင်
သင့်ပါဘူး။ သိပြီးတွေ့ကိုရှုနေလို့အကျိုးမရှိဘူးလို့ မပြောမဆို
ကောင်းပါဘူး။ သွားတာ ရပ်တာစသည်တွေကိုပကတိလူတွေ
သိနေကြတာက သတိ သမာဓိဉာဏ်ဖြင့် သိကြတာ မဟုတ်ပါ
ဘူး။ မွေးလာကတည်းက သိရိုးသိစဉ်အ နှိုင်းသိလာကြတာပဲ။
အဲဒီသိရိုးသိစဉ် မေ့တာအသိတွေက ခြံတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့
ကောင်းတဲ့အနေနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့သိနေတဲ့အဝိဇ္ဇာက
ရှေ့ဆောင်ပြီး သိနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သိရိုးသိစဉ်ကို
မှီပြီး လောဘ ဒေါသ စသော အကုသိုလ် ကိလေသာတွေ
ဖြစ်ပွားနေကြတာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်အရ သွား
ခိုက် စသည်မှာ သတိသမာဓိဖြင့် စူးစိုက်ပြီး ရှုသိနေတာ
ကတော့ အဲဒီ သိရိုးသိစဉ် အမှားတွေကို ပယ်နိုင်အောင်လို့
ရှုသိနေကြရတာပဲ။

ဒါပေမယ့် ရှုခါစ သမာဓိအား မရှိသေးခင်တော့ အဲဒီ
အမှားသိတွေကို မပယ်နိုင်သေးပါဘူး။ ဘုရားလက်သက်က
ပါရမီထူးရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ တစ်ထိုင်အတွင်းမှာလဲ

ထူးခြားတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် အသိတွေ ဖြစ်ပြီး တစ်ခဏလေး အတွင်းမှာတောင် အရိယမဂ်ဖိုလ် ရောက်သွားကြတာတွေလဲ ရှိကြပါတယ်။ ယခုနေအခါလဲ ပါရမီထူးတဲ့ တစ်ဦးတစ်လေ မှာတော့ တစ်ရက် နှစ်ရက်အတွင်း သုံးလေးရက် အတွင်း လောက်မှာ သမာဓိဖြစ်ပြီးဝိပဿနာဉာဏ်အထူးတွေဖြစ်သွား တာရှိပါတယ်။ အဲဒီလို သမာဓိဖြစ်ပြီး ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ် စသည်တွေဖြစ်တာဟာ—

သမာဓိံ တိက္ခဝေ ဘာဝေထ၊ သမာဟိတော
တိက္ခဝေ တိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ—

စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်နှင့် အညီပါတဲ့။

သမာဓိဖြစ်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်သည်

တိက္ခဝေ · ရဟန်းတို့၊ သမာဓိံ-စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် ကောင်းစွာထားမှုသမာဓိကို၊ ဘာဝေထ · ဖြစ်ပွားစေကြကုန် လော့၊ တိက္ခဝေ · ရဟန်းတို့၊ သမာဟိတော-စိတ်ကိုရှုသင့်ရာ၌ သာ တည်ငြိမ်အောင်ကောင်းစွာထားနိုင်သော၊ ဝါ-သမာဓိ နှင့်ပြည့်စုံသော၊ တိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ယထာဘူတံ-သူဖြစ် သည့်အတိုင်း အမှန်ကို၊ ဝါ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ ပဇာနာတိ- သိ၏ တဲ့။

ဘယ်လိုမှန်စွာသိသလဲဆိုတော့ မြင်ဆဲ၌ မြင်တယ်လို့ရှုမှတ် ရင် သမာဓိအားကောင်းတဲ့အခါကျတော့မြင်သိမှု၏တည်ရာ

မျက်စိအကြည်ရုပ်ကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်ရတဲ့အဆင်း
ကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်သိစိတ်ကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊
မြင်တွေ့တာကိုလဲ မမြဲဘူးလို့ သိတယ်၊ မြင်လို့ ကောင်းတာ
မကောင်းတာကိုလဲ မမြဲဘူးလို့သိတယ်၊ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်
ရာ၌ သိပုံအကျယ်ကိုလဲ အသေးစိတ်ဝေဖန်ပြီး ဟောတော်
မူပါတယ်၊ ထို့ အဘူပင် ကြားဆဲစသည်၌ကြားတယ်စသည်
ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး အမှန်အတိုင်းသိပုံကိုလဲ ဝေဖန်ပြီးဟောတော်
မူပါတယ်။

အဲဒီလို ဟောသားတဲ့ဒေသနာကို အဆူးသတိပြုသင့်ပါ
တယ်၊ သမာဓိရှိမှ အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ သမာဓိ
မရှိဘဲ စဉ်းစားဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး အမှန်
အတိုင်းသိတဲ့ဉာဏ်မဖြစ်ဘူးဆိုတာ ကိုနားဝေ မှတ်ထားကြဖို့
ပါပဲ။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်က စ၍ဖြစ်ပုံ

ယခုထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဒေသနာမှာ မမြဲဘူးလို့ အမှန်အတိုင်း
သိတယ်ဆိုတာကတော့ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်ဖြစ်ပုံ
ကို ဖော်ပြတော်မူတာပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် သမာဓိ ဖြစ်လျှင်
ဖြစ်ခြင်းမမြဲဘူးလို့ပြောပြီးသိတာတော့မဟုတ်ပါဘူး၊ ဝိသုဒ္ဓိနှင့်
ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံ အရအားဖြင့် နိဝရဏကင်းစောင်စိတ်တည်ငြိမ်
တဲ့အခါ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တယ်၊ အဲဒီစိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တဲ့အခါ ရှုမှတ်
တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ဝဲ့ခြားပြီးသိတယ်၊ အဲဒီလို
သိတာဟာ ရှုမှတ်ခါစဉ်ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ သမာဓိအားရှိလာတဲ့

အခါကျမှ ဖြစ်တာ၊ အဲဒီလို ရုပ်နဲ့ နာမ် ခွဲခြားသိပုံကတော့
ခုဆင်က ဉာဏ်မျက်စိဖြစ်ပုံကို ဖော်ပြရာမှာ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း
ပါပဲ။ သွားတယ်လို့ ရှုမှတ်တဲ့အခါ သွားတကာရုပ်၊ မှတ်သိ
တာကနာမ် စသည်ဖြင့် သိရာရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါး
သာ ရှိတယ်လို့ သိသိသွားတာပါပဲ။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်က
အားကောင်းလာတဲ့အခါ သိရာရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါး
သာရှိတာပဲ။ ရုပ်နာမ်မှတ်ပါး အနက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်
ရယ်လို့ မရှိဘူးလို့ အသိဉာဏ် ရှင်းလာတယ်။ အဲဒါက ဒိဋ္ဌိ
ဝိသုဒ္ဓိပဲ။

အဲဒီကနောက် သွားတယ်၊ ကွေးတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေ
ရင်း သွားချင်တဲ့စိတ်၊ ကွေးချင်တဲ့စိတ် စသော အကြောင်း
ကိုပါ ခွဲခြားပြီး သိလာတယ်။ သွားချင်လို့ သွားတာပဲ။ ကွေး
ချင်လို့ ကွေးတာပဲ။ သွားအောင်၊ ကွေးအောင် ပြုလုပ်ပေးတဲ့
ငါ့ကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုအခါ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိလာ
တယ်။ မြင်ရာမှာလဲ ကျစ်ခိုသို့ ပြင်တယ်။ မြင်နေရုံလို့ မြင်
တယ်။ မြင်အောင်ပြုလုပ်တဲ့ ငါ့ကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး စသည်
ဖြင့်လဲ ရှင်းပြီ။ သိလာတယ်။ ရှုမှတ်တိုင်းလဲ ရှုသိရာရုံလို့ ရှုမှတ်
ရန် နှလုံးသွင်းမှုရှိလို့ ရှုသိမှုဖြစ်တာပဲ။ ရှုသိမှုဖြစ်အောင် ပြု
လုပ်တဲ့ ငါ့ကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး စသည်ဖြင့်လဲ အကြောင်းနဲ့
အကျိုးကို ခွဲခြားပြီး သိလာတယ်။ အဲဒါက ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ
ဉာဏ်ပဲ။ အဲဒီဉာဏ် အားကောင်းလာတဲ့အခါ ကျတော့ ကင်္ခါ
ဝိတရုဏ်ဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ ယခုနေအခါ အကြောင်းနဲ့
အကျိုး မျှရှိတာလိုရှေးကလဲ အကြောင်းနဲ့ အကျိုး မျှရှိခဲ့မှာပဲ။

နောင်အခါလဲ အကြောင်းနဲ့အကျိုးမျှ ရှိမှပဲလို့ ပိုင်နိုင်စွာ သိတဲ့အတွက် ရှေးဘဝတုန်းက ငါဆိုတာ ရှိခဲ့လေသလား၊ ယခုမှ ရှိလာတာလေလား၊ နောင်လဲ ရှိဦးမှာလေလားစသည် ဖြင့် ယုံမှားမှုကို ကင်းစေတဲ့ ဉာဏ်ပါပဲ။ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်ပြီး မဂ္ဂင်ရှင်ပါးကို ပွားစေလျှင် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာသိတဲ့ ဉာဏ်တွေဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ မမြင်ဖူးတာကို မြင်ရသလို အဆူးသိမြင်မှု ဖြစ်သောကြောင့် အဲဒီဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ဝက္ခန္ဓာသုစိ ပညာမျက်စိကို ဖြစ်စေတယ်လို့ ပြဆိုထားတာပါပဲ။

ပညာမျက်စိဖြစ်ပုံ

ဟုတ်တယ်။ မျက်စိကွယ်နေရာမှ ဆေးကောင်းကြောင့် မျက်စိအမြင်ဖြစ်ပေါ်လာသလိုပဲ။ မရှုမမှတ်ဘဲကရော၊ ရှုမှတ် ခါကကရော သွားတာ၊ ရပ်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ကျောင်းတာ၊ ဆန့်တာ စသည်တွေကိုရော၊ မြင်တာ၊ ကြားတာ စသည်တွေကိုရော ငါကောင်လို့ ထင်နေခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက “တရားတော်အရ ရုပ်နဲ့ နာမ်မျှပဲ ရှိတယ်။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှပဲ ရှိတယ်။ ငါကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး” ဆိုတာကို ကြားဖူး မှတ်သားဖူး ပေမယ့် အဲဒီ သွားတာ၊ မြင်တာစသည်တွေကို ငါကောင်လို့ ထင်မြဲ ထင်နေတာပဲ။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်နေရင်း ရုပ်နာမ် အကြောင်းအကျိုးကို ခွဲခြားပြီး တွေ့သိလာတော့မှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အမှန်သိဟာ မျက်စိအမြင် ဖြစ်ပေါ်လာ

သလိုပဲထင်ရှားတယ်၊ ဒါကြောင့် စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သည်လို့ ဖော်ပြသားတာပါပဲ။

ယထာဘူတဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ

အဲဒီ ပညာမျက်စိဖြစ်ပုံက ဒါလောက်တွင်မဟုတ်သေးပါဘူး၊ သမာဓိဉာဏ် တစ်ဆင့် အားတက်လာတဲ့အခါကျတော့ သွားတယ်၊ ရုပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ်၊ ကြံတယ်၊ ညောင်းတယ်၊ ပူတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း မှတ်သိရတဲ့အာရုံ၏ အစ ဖြစ်ပေါ်လာတာ၊ အဆုံး ကွယ်ပျောက် သွားတာကိုလဲ သိရတယ်၊ အဲဒီလိုသိတာဟာ အဖြစ်အပျက်ကို အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ယထာဘူတဉာဏ်ပဲ၊ ပထမသိခါစမှာတော့ အမျိုးတူ ရုပ်နာမ်အစဉ်၏ သန္တတိအားဖြင့် ခပ်ကျဲကျဲပဲသိတယ်၊ အဲဒီလို သန္တတိဖြင့် အဖြစ်အပျက်ကိုသိတဲ့အခါမှာ ရှေးက ငါတို့ဟာ မရှုမှတ်လို့မသိတာပဲ၊ ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာချည်းပဲ၊ ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ အတ္တကောင်၊ ငါကောင် မဟုတ်တဲ့ အနတ္တ သဘောမျှချည်းပဲ” လို့ဒီလိုဆင်ခြင်သုံးသပ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ် ဖြစ်တယ်၊ ဒါလဲ အလျင်ကမဖြစ်ဖူးတဲ့ ပညာမျက်စိဖြစ်လာတာပဲ။

အဲဒီနောက် သမာဓိဉာဏ် တစ်ဆင့်တိုးဘက်အားကောင်း လာတဲ့အခါကျတော့ ခြေတစ်လှမ်းအတွင်း လက်တစ်ကွေး အတွင်းမှာပင် အပိုင်းပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီးအဖြစ်အပျက်တွေကို များစွာတွေ့ရတယ်၊ တစ်ဖောင်းတစ်ပိန်အတွင်းမှာလဲ တရွှေ

တရွှေချင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ကုန်ကုန်သွားတာတွေကို များစွာ
 တွေ့ရတယ်။ ကြားတဲ့အခါဆိုရင် ကြားလိုက်၊ ပျောက်လိုက်၊
 ကြားလိုက်၊ ပျောက်လိုက်နဲ့ ပြတ်ပြတ် သွားတာတွေကိုသာ
 တွေ့ရတယ်။ ရှေ့အသံနဲ့ နောက်အသံ မဆက်မိတဲ့ အတွက်
 ဘာပြောတယ်ဆိုတာ မသိရဘူး။ မြင်ရာမှာလဲ ဉာဏ်ထက်တဲ့
 သူမှာဆိုရင် တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်သွားတာကိုသာ သိရတယ်။
 အဲဒါက (ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် တွေ့သိပုံပါပဲ။ အဲဒီအခါမှာ
 အရောင်အလင်းတွေကိုလဲတွေ့ရတယ်။ ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတဲ့
 ပီတိတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ တင်ကိုယ်လုံး
 အလွန်ပေါ့ပါးပြီး အလွန် နေကောင်းထိုင်သာ ဖြစ်နေတာ
 ကိုလဲတွေ့ရတယ်။ မမှတ်နိုင်တာ မသိတာရယ်လို့ မရှိဘဲ သတိ
 ဉာဏ်တွေအလွန်လျင်မြန်စွာဖြစ်နေတာကိုလဲတွေ့ရတယ်။ ဒါလဲ
 ပညာမျက်စိ အထူး၊ အသိအမြင် အထူး ဖြစ်ပေါ်လာတာ
 ပါပဲ)။

အဲဒီကနောက် ဘင်္ဂဉာဏ် ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ သွား
 တယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်လို့မှတ်နေပေမယ့်လို့ ခြေပုံ
 သဏ္ဍာန်၊ ကိုယ်ပုံသဏ္ဍာန် မထင်ရှားတော့ဘူး။ တောင့်တင်း
 ရွှေ့လျားတဲ့ သဘောမျှသာ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒါကလဲ တရိပ်
 ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ရပ်တယ်။ ထိုင်
 တယ်၊ ကျွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်
 ဖြင့် ရှုမှတ်ရာတွေမှာ ဒီအတိုင်းပဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်
 သွားတာကိုချည်းထင်ရှားတွေ့နေရတယ်။ အဲဒီ ရှုသိရတဲ့ အာရုံ
 နှင့်တစ်ပါတည်းပင် ရှုသိတဲ့စိတ်လဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာ

ကိုသာ ထင်ရှား တွေ့ရတယ်။ အထူးကြောင့်ကြစိုက်ပြီး မရှု
 မမှတ်ပေမယ်လို့ မြင်တိုင်းကြားတိုင်းစသည်မှာလဲ အာရုံရော
 အသိရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုချည်းတွေ
 နေရတယ်။ အဲဒီတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသိပုံဟာ သာပြီး
 ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်း သိတာဟာ (သမာ
 ဟိတော-စိတ်တည်ကြည်သော ရဟန်းသည်၊ ယထာဘူတံ
 ပဇာနာတိ - ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသည်လို့) ဟောထားတဲ့
 ဒေသနာတော်နှင့် အညီပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း အမှန်
 အတိုင်းသိမြင်တာကို ဒီသုတ်မှာရော၊ ဓမ္မစကြာသုတ်မှာရော၊
 စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သည်လို့
 ဟောပြုထားတာပါပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာပညာမျက်စိက ရင့်သန်
 ပြည့်စုံတဲ့အခါ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုလဲသိမြင်
 သွားတယ်။ အဲဒါလဲ ဘယ်တော့ကမျှ မမြင်ဖူးတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို
 သိမြင်သွားတဲ့ အထူးအမြတ်ဆုံး ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်လာ
 တာ။ ပညာမျက်စိ ပွင့်လာတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာ
 သုတ်မှာရော၊ ဒီဓမ္မဒါယာဒသုတ်မှာရောမဇ္ဈိမပဋိပဒါခေါ်တဲ့
 အလယ်လမ်းလို့ ဆိုရတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက စက္ခုကရဏီ-ပညာ
 မျက်စိကိုပြုတတ်တယ်၊ ဖြစ်စေတတ်တယ်ဆိုတာဟာ အလွန်ပင်
 မှတ်သားရောလဲ ကောင်းပါတယ်။ အားကိုးစရာလဲ အလွန်
 ကောင်းပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီအလယ်လမ်းလို့ဆိုရတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
 က ရှုမှတ်ပွားများနေတဲ့သူအား ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကိုလဲ
 ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်ပါသည်တဲ့။ ဒါကတော့ ခုတင်ကပြော

ခွဲတဲ့ပညာမျက်စိနဲ့ အရအတူတူပါဘဲ၊ နောက်ပြီးတော့ အဘိညာဿ - ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှာ၊ သံဝတ္ထတိ - ဖြစ်ပါသည်တဲ့၊ ဒါကလဲပညာမျက်စိနဲ့အတူတူပါပဲ၊ မရှုမမှတ်ဘဲ နေကြတဲ့သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာဒီအသိဉာဏ်မဖြစ်ဘူး၊ ရှုမှတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာမှ အထူး ဖြစ်လာတာမို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်လို့ ဆိုရတာပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ သမ္မောဓာယ သံဝတ္ထတိ ထိုးထွင်း၍ သိရန် အလို့ငှာလဲဖြစ်ပါသည်တဲ့၊ ဒါလဲ ပညာမျက်စိနဲ့ အတူတူပါပဲ၊ နံရံ စသည်ဖြင့် ဖုံးကွယ်နေလို့ မမြင်နိုင်တဲ့အရာကို နံရံဖောက်ပြီး သိမြင်တာလိုပင် မူလက မသိမမြင်နိုင်တဲ့ အနိစ္စစသည်တွေကိုရော နိဗ္ဗာန်ကိုရောသိမြင် သွားတာဟာ အဝိဇ္ဇာအကာအကွယ်ကို ဖောက်ထွင်းပြီးသိတဲ့ သဘောဖြစ်သောကြောင့် သမ္မောဓ-ထိုးထွင်း သိတယ်လို့ဆိုရ တာပါပဲ။

ကိလေသာငြိမ်းပုံ

နောက်ပြီးတော့ဉာဏကရဏီပုဒ်၏အခြားမဲ့မှာဥပသမာယ- မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ ကိလေသာငြိမ်းရန် အလို့ငှာလဲ ဖြစ်သည် လို့လဲဖော်ပြထားပါတယ်၊ ရှုမှတ်နည်းရုပ်နာမ်မျှပဲအကြောင်း နဲ့ အကျိုးမျှပဲ ခဏမစဲဖြင့်ပျက်နေလို့ အနိစ္စ မမြဲတာချည်းပဲ စသည်ဖြင့် သိတိုင်းသိတိုင်း အဲဒီသိရတဲ့အာရုံမှာ ကိလေသာ တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်၊ အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီရှုမှတ်သူ၏သန္တာန်မှာဖြစ်ထိုက်တဲ့ ကိလေ သာတွေဟာ အမြစ်ပြတ် ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒီလို တဒင်

အားဖြင့်ရော၊ သမုဇ္ဈေဒအားဖြင့်ရော ငြိမ်းစေတာကို ရည်ပြီး
တော့ ဥပသမာယ-ကိလေသာငြိမ်းရန် အလို့ငှါလည်းဖြစ်
တယ်-လို့ ဟောပြောတော်မူတာပါပဲ။

ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းပုံ

နောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာနာယသံဝတ္တတိ - နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ
လည်းဖြစ်သည် တဲ့၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်ပွားတဲ့
ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေက ကိလေသာတွေကို တဒင်္ဂအားဖြင့်
ငြိမ်းစေတယ်၊ အဲဒီကိလေသာတွေ ငြိမ်းတိုင်းငြိမ်းတိုင်း အဲဒီ
ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်မည့်ကံလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွား
တယ်၊ အဲဒီကိလေသာနဲ့ကံကြောင့်ဖြစ်ရမည့်ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာဆိုတဲ့အကျိုးတရားတွေလဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒီလို
ငြိမ်းတာဟာ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာ၊ ကံ၊
ဝိပါက်ဆိုတဲ့ဝဋ်ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ပဲ၊ အဲဒီ ဝိပဿနာ
မဂ္ဂင်၏ အစွမ်းကြောင့် အရိယမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ
ကိလေသာဟူသမျှ၊ ကံဟူသမျှ၊ ဝိပါက်ရုပ်နာမ်ဟူသမျှဖြစ်ခွင့်
မရှိတော့ဘဲ အမြစ်ပြတ်ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒါကတော့
သမုဇ္ဈေဒပဟာန် အလို့အားဖြင့် ပြီးစီးတဲ့ နိဗ္ဗာန်အစစ်ပဲ၊
ဘုရားရဟန္တာများပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကြတယ်ဆိုတာ အဲဒီချုပ်ငြိမ်း
ခြင်းသဘောသို့ဆိုက်ရောက်အားကြတာပဲ၊ အဲဒီလို ကိလေသာ
တွေ၊ ကံတွေ၊ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ အမြစ်
ပြတ် ချုပ်ငြိမ်းသွားရင် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း စသော
ဆင်းရဲဟူသမျှမှ အစဉ်ထာဝရ ကင်းငြိမ်းပြီး အမြဲတမ်း

ချမ်းသာသွားတော့တာပဲ၊ မဂ္ဂင်ဂျင်ပါး၊ ဆလယ်လမ်းအကျင့်
 က အဲဒီဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ဖို့ရာလဲဖြစ်ပါ
 တယ်။ အဲဒီနိဗ္ဗာန်သို့လဲ ရောက်စေနိုင်ပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်-
 လောဘဿ စ ပဟာနာယ - လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊
 ဒေါသဿ စ ပဟာနာယ - ဒေါသကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မဇ္ဈိမာ
 ပဒ္ဓိပဒါ-အလယ်လမ်းအကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသည်။ (အဲဒီ
 အကျင့်က ဘယ်လိုစွမ်းရည်ဂုဏ်တူးရှိပါသလဲဆိုတော့၊ သာ-
 ထိုအကျင့်သည်။) စက္ခုကရဏီ - ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ်၊
 ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဉာဏကရဏီ - အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ်၊
 ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဥပသမာယ - ကိုလေသာ ငြိမ်းရန်လဲဖြစ်
 သည်။ ဝါ-ကိုလေသာကိုလဲ ငြိမ်းစေတတ်သည်။ အဘိညာယ-
 ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်လဲ ဖြစ်သည်။ ဝါ-ထူးသောဉာဏ်
 ဖြင့်လဲသိစေတတ်သည်။

(ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတယ်ဆိုတာက ခုတင်က
 ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မဂ္ဂမမှတ်ဘဲ နေစဉ်က မသိခဲ့ဖူးတဲ့
 အဘူ သိဖြင့်သိတာကိုဆိုတာပါ။ မဂ္ဂမမှတ်ဘဲသူတွေ
 ရှုမှတ်ခါပ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာရှိ
 တယ်ဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်မသိဘူး။ အကြောင်း
 နဲ့ အကျိုးမျှသာရှိတယ်လို့လဲမသိဘူး။ ခဏမစဲဖြာပျက်
 နေတာကိုလဲမသိဘူး။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတာလဲ
 ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိဘူး။ ရုပ်ကိုယ်ကြီးလဲ ငယ်ငယ်
 ကတည်းက ယခုထက်ထိ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ထင်
 နေတယ်။ သိတဲ့စိတ်ကလဲ အခြံတည်နေတယ်လို့ထင်

၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

နေ့တယ်၊ ရုပ်ကိုယ်နဲ့ အသိစိတ်ကို ငါတစ်ယောက်
တည်းဘဲလို့ထင်နေတယ်၊ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်
မှာ မပြတ်ရှုမှတ်နေလို့ သမာဓိအား ကောင်းလာတဲ့
အခါကျတော့ ရုပ်ကတခြား၊ အသိစိတ်ကတခြား
ကွဲပြားပြီး ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်လာတယ်၊ အကြောင်းနဲ့
အကျိုးလဲ ကွဲပြားပြီးထင်လာတယ်၊ အသစ်အသစ်
ဖြစ်ပေါ်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုလဲ
ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ အဲဒီတော့ မမြဲဘူး၊ မမြဲတာချည်း
ဘဲလို့လဲသိရတယ်၊ ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ အသက်ရှင်နေတဲ့
ငါကောင်မဟုတ်ဘူး၊ သဘောတရားမျှချည်းပဲလို့လဲ
ရှုမှတ်နေရင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သိလာတယ်၊ အဲဒီလို
သိလာတာဟာ ရှေးကမဖြစ်ဖူးတဲ့ အသိဉာဏ်ထူးတွေ
ချည်းပဲ၊ အဲဒီအသိဉာဏ်အထူးဖြင့်သိဖို့ရာလဲဖြစ်တယ်၊
အဲဒီလိုထူးသောအသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်
လို့ဆိုလိုတာပါပဲ။

သမ္မောဓာယ-ထိုးထွင်း၍ သိရန်လဲဖြစ်သည်။ ဝါ-ထိုးထွင်း
၍လဲ သိစေတတ်သည်။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ • ဝဋ်ဆင်းရဲ
ခပ်သိမ်း ငြိမ်းရန်လဲဖြစ်သည်။ ဝါ-ဝဋ်ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကိုလဲ
ငြိမ်းစေတတ်သည်။ ဝါ-ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၊ ငြိမ်းရန်လဲဖြစ်သော၊
မဇ္ဈိမပဋိပဒါ-အလယ်လမ်းအကျင့်သည် အတ္ထိ-ရှိပါသည်လို့
အရှင်သာရိပုတ္တရာက သောဘ၊ ဒေါသကို ပယ်နိုင်အောင်
ကျင့်ဖို့ အလယ်လမ်း အကျင့်ရှိကြောင်း ဖော်ပြတော်မူပါ
တယ်၊ အဲဒါအတွက် ဘာသာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘလဲယုတ်မာသည်၊ ပြစ်မှား ဖျက်ဆီးချင်တဲ့ ဒေါသလဲ ယုတ်မာသည်၊ လောဘ ကိုလဲပယ်ရန်၊ ဒေါသကိုလဲပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်။

အဲဒီအလယ်လမ်းမှန်အကျင့်ဆိုတာက ဘာလဲလို့ မေးစရာ ရှိတဲ့အတွက် မေးခွန်းနှင့်တကွ ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖြေကြား ထားပါတယ်။

အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သရုပ်

ကတမာစ သာ အာဝုဇော မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခု ကရုဏီ ဉာဏကရုဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မော ဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ၊ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ၊ သေယျထိဒံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာ သင်္ကပ္ပော သမ္မာပါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီ ဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

အာဝုဇော-ငါ့ရှင်တို့၊ စက္ခုကရုဏီ-ပညာမျက်စိကိုပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဉာဏကရုဏီ-အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေ တတ်သော၊ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ ကိလေသာငြိမ်းရန်၊ အထူးသိရန်၊ ထိုးထွင်းသိရန်၊ ဆင်းရဲငိုမ်းရန်ဖြစ်သော၊ သာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-ထိုအလယ် လမ်း အကျင့်မှန်သည်။ ကတမာစ - အဘယ်ပါနည်းဟူမူ၊ အဋ္ဌဂီကော - အင်္ဂါရှင်ပါးရှိသော၊ အရိယော - မြတ်သော၊ အယမေဝ မဂ္ဂေါ - ဤ မင်္ဂလမ်းပင်ဖြစ်သည်။ သေယျထိဒံ-

ဤမဂ်လမ်းဆိုတာက ဘာလဲဆိုလျှင်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မှန်စွာမြင်ခြင်း၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပော-မှန်စွာကြံခြင်း၊ သမ္မာဝါစာ-မှန်စွာပြောခြင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တော-မှန်စွာပြုခြင်း၊ သမ္မာအာဇီဝေါ-မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊ သမ္မာဝါယမော-မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ သမ္မာသတိ မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၊ သမ္မာသမာဓိ-မှန်စွာစူးစိုက်တည်ကြည်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်တဲ့။

အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတဲ့ အမေးကို (အယမေဝ မဂ္ဂေါ) ဤမဂ်လမ်းပဲလို့ ဖြေထားတာဟာကိုယ် ရှေ့မျက်မှောက်မှာရှိတဲ့ အရာဝတ္ထုကို ဒါပဲလို့ ဖြေသလိုပင်ဖြေထားတယ်။ အဲဒါဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှာ အဲဒီအကျင့်က ထင်ရှားနေလို့ ဒါပါပဲလို့ဖြေတော်မူတာပါပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ဒီမှာရှိမှတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေမှာလဲ ကိုယ်တွေ့အားဖြင့်ထင်ရှားနေတာပဲ။ ဒါကြောင့်မိမိကိုယ်တိုင်ရှိမှတ်ပြီး ပွားစေတဲ့ တရားအဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားနေတဲ့အတွက် ဒီရှိမှတ်သိတာပါပဲ။ ဒါပါပဲလို့ ပြောဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ပါဠိ၏ ဘာသာပြန်ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

အဲဒီလမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟောဒီမြတ်တရားပင်ဖြစ်သည်။ ထိုတရားကလဲ-

- ၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ=မှန်စွာမြင်ခြင်း၊
- ၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပော=မှန်စွာကြံခြင်း၊
- ၃။ သမ္မာဝါစာ-မှန်စွာပြောခြင်း၊
- ၄။ သမ္မာကမ္မန္တော=မှန်စွာပြုခြင်း၊

၅။ သမ္မာအာဇီဝေါ-မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊

၆။ သမ္မာဝါယာမော-မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊

၇။ သမ္မာသတိ=မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၊

၈။ သမ္မာသမာဓိ=မှန်စွာ စူးစိုက် ဘည်ကြည်ခြင်း-ဆိုတဲ့

ဤရှစ်ပါးပင်ဖြစ်သည်။

ဒီအလယ်လမ်းအကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဆိုတာက မြင်ခိုက်၊
ကြားခိုက်သည်မှာထင်ရှားပေါ်လာတဲ့ရုပ်နာမ်တွေကိုရှုမှတ်
ပြီး ဖြစ်ပွားစေရတဲ့ တရားတွေပဲ။ စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိ
ကိုပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်တယ်ဆိုတာဒီဟာတွေပဲ။ ဣန္ဒြေကရဏီ-
အသိဉာဏ်ကိုပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သည်ဆိုတာလဲဒီဟာတွေပဲ။

လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ပုံနှင့် ငြိမ်းပုံ

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နှံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊
ကြံသိတိုင်း ဒါရ ၆-ပါးကပေါ်လာတဲ့တရားတွေကို မရှုမသိ
လို့ရှိရင် အဲဒီမြင်ရတဲ့အာရုံ၊ ကြားရတဲ့အာရုံ စသည်တွေမှာ
နှစ်သက်လိုချင်တဲ့လောဘလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဝိတ်ဆိုးဖြစ်မှားတဲ့
ဒေါသလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ ဧည့်ရ၊ သိရတဲ့
အာရုံတွေကိုကောင်းတယ်ထင်ရင် နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘ
ဖြစ်နိုင်တယ်။ မကောင်းဘူးဆိုးရွားတယ်ထင်ရင် ဒေါသဖြစ်
နိုင်တယ်။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ ဧည့်တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ မပြတ်

ရူမုတ်နေရင် သမာဓိ ကောင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ သိရတဲ့ ရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ်၊ ဒီရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကိုသာတွေ့ရတယ်၊ ကောင်း တာလဲမတွေ့ဘူး၊ မကောင်းတာလဲ မတွေ့ဘူး၊ ဒါကြောင့် လောဘလဲမဖြစ်ဘူး၊ ဒေါသလဲမဖြစ်ဘူး၊ အဲဒီထက် သမာဓိ ဉာဏ်အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ အကြောင်းနဲ့ အကျိုး မျှသာတွေ့ရတယ်၊ အဲဒီတွေ့ရတာနဲ့ စပ်ပြီး လောဘလဲမဖြစ်ဘူး၊ ဒေါသလဲမဖြစ်ဘူး။

အဲဒီထက် သမာဓိ ဉာဏ်အားကောင်းလာတဲ့အခါကျတော့ ရူမုတ်တိုင်း ရူမုတ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချက်ချင်း ပျောက် ပျောက်သွားတာကိုသာတွေ့ရတယ်၊ မြင်တာလဲမြင်ပြီးပျောက် သွားတာပဲ၊ ကြားတာလဲကြားပြီးပျောက်သွားတာပဲ၊ နံတာ လဲ နံပြီးပျောက်သွားတာပဲ၊ စားနေရင်း အရသာ သိတာလဲ သိပြီး ပျောက်သွားတာပဲ၊ တွေ့ထိတာတွေလဲ ထိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ၊ စိတ်ကူးကြံသိတာလဲ သိသိပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ၊ အဲဒီလို ပျောက်ပျောက်သွားတာ တွေကိုသာ တွေ့နေတော့ မမြဲဘူးဆိုတာ ကြံတွေး မနေရပါ ဘူး၊ သူ့အလိုလိုပင် မမြဲဘူး မမြဲဘူးလို့ သိသိသွားတာပဲ၊ အဲဒီလို မမြဲဘူးလို့ သိတော့ အဲဒီ မြင်ရ၊ ကြားရတဲ့ အာရုံ တွေနဲ့စပ်ပြီးကောင်းတယ်၊ လှပတယ်၊ ချစ်စရာလို့လဲမထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့်နှစ်သက်ချစ်ခင်တဲ့လောဘလဲမဖြစ်ဘူး၊ မကောင်း ဘူး ဆိုးတယ်၊ မုန်းစရာလို့လဲမထင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စိတ်ဆိုးတဲ့ မုန်းတဲ့ဒေါသလဲ မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒါဟာ လောဘ၊ ဒေါသဖြစ်

ခွင့်မရှိဘဲနဲ့ ငြိမ်းနေပုံပါပဲ။ တစ်မှတ် တစ်မှတ် တစ်ခါ တစ်ခါ
ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်။

အဲဒီလို မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ မြင်ရ ကြားရ
တွေ့ရ သိရတဲ့ အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး လောဘ ဒေါသတွေဖြစ်
နေတယ်။ မြင်လျှင်မြင်ချင်း လောဘ ဒေါသတွေ ချက်ချင်း
ဖြစ်တာလဲရှိတယ်။ ထို့အတူ ကြားလျှင်ကြားချင်း ချက်ချင်း
ဖြစ်တာလဲရှိတယ်။ နောက်ကာလကျမှ ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး
ဖြစ်တာလဲရှိတယ်။ နံ့မှု၊ စားသိမှု၊ ထိသိမှု၊ ကြံသိမှုများနှင့်
စပ်ပြီးတော့လဲ နည်းတူပင် လောဘ၊ ဒေါသတွေ ဖြစ်နေကြ
ပါတယ်။ ယခု လူတွေမှာ အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသတွေ ဖြစ်နေ
ကြတာဟာ မြင်ဖူး ကြားဖူး သိဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပစ္စည်း
တွေနဲ့ စပ်ပြီး ဖြစ်နေကြတာပဲ။ မမြင်ရ၊ မကြားရ၊ မသိရတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပစ္စည်းတွေနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်တာကတော့ မရှိ
ပါဘူး။ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး မမြဲဘူး
စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိရတဲ့ အာရုံတွေမှာလဲ မမြင်ရ
မသိရတဲ့ အာရုံများမှာလိုပင် လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ
ကင်းငြိမ်းနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်မြင်တိုင်းကြားတိုင်းစသည်
မှာ အမှန်အတိုင်း သိအောင် ရှုမှတ် နေကြရတာဟာ အဲဒီ
လောဘ ဒေါသစသည်တွေဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲကင်းငြိမ်းအောင်လို့
ရှုမှတ်နေကြရတာပါပဲ။ အဲဒီလို လောဘ ဒေါသ စသည်တွေ
ကင်းငြိမ်းတာကလဲရှုမှတ်တိုင်းရှုမှတ်တိုင်းမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား
တွေ ဖြစ်ပွားနေလို့ပါပဲ။

ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားပုံ

အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပုံကတော့- သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ကျောင်းတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ကြံတယ်၊ ညောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုသိမှုဖြစ်အောင် ကြောင့်ကြံစိုက် ပေးတာက သမ္မာဝါယာမ - မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်းပဲ။ သွားတယ်၊ ရပ်တယ် စသည်ဖြင့် အမှတ်ရတာက သမ္မာသတိ- မှန်စွာ အမှတ်ရခြင်းပဲ။ ရှုမိတဲ့ အာရုံ၌သာ ကပ်ကပ်ပြီး တည်တည်နေတာက သမ္မာသမာဓိ- မှန်စွာ စူးစိုက်တည်ကြည် ခြင်းပဲ။ အဲဒီသုံးပါးကို သမာဓိမဂ္ဂင်လို့ခေါ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်မိတဲ့ အာရုံကို အမှန် အတိုင်း သိတာက သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ ရှုမှတ်ခါစ သမာဓိအား မရှိသေးခင်က ဆိုရင် ကျောင်းတယ် ကျောင်းတယ် ရှုမှတ်ရာမှာ လက်ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ ထင်တာပါပဲ။ သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတဲ့အခါ ကျတော့ လက်ပုံ သဏ္ဍာန်မလင်တော့ဘူး။ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောပဲ ထင်တယ်။ အဲဒီသဘောပဲ သိတယ်။ အဲဒီ တောင့်တင်း လှုပ်ရှား တဲ့သဘောဟာ မိန်းမလား ယောက်ျားလား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ လားဆိုရင် အဲဒါတွေ ဘာမျှမဟုတ်ဘူး။ တောင့်တင်းတဲ့ သဘောမျှ လှုပ်ရှားတဲ့သဘောမျှပဲ။ ဒီပြင်ဟာတွေလဲ ရှုမှတ် တိုင်း ဒီလိုသဘောတရားမျှ ထင်တာပါပဲ။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ရှုမှတ်နေရာမှာလဲ ဒီလိုဘဲ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောမျှပဲထင်တယ်။ မိန်းမ ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ

ဒီလို အစွဲအလမ်းတွေ မပါဘူး၊ နှစ်သက်စရာ သာယာစရာ မုန်းစရာ ရှုံ့စရာ မပါဘူး၊ ရုပ်သဘောမျှသာ သိရတယ်၊ ဒါလောက်တိုင် မကဘူး၊ သမာဓိဉာဏ် ရင့်လာတဲ့ အခါ ကျတော့ ကွေးတယ် ကွေးသယ်သို့မှတ်ရာမှာ တရွှေက တရွှေ မရောက်ဘူး၊ ရွှေလိုက် ပျောက်လိုက် ရွှေလိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ အပိုင်း အပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်ရှားတယ်၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်မှတ်ရာမှာလဲ နည်းတူပဲ တရွှေက တရွှေကိုမရောက်ဘဲ အပိုင်း အပိုင်း ပြတ်ပြတ်ပြီး ထင်ရှားတာပဲ၊ ဒါတိုင်မဟုတ် ဘူး၊ မှတ်သိ ဆွဲနိတ်ကလေးက လဲ သိပြီး ပျောက်သိပြီးပျောက်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာကိုလဲ တွေ့နေရတယ်၊ အဲဒီလို တွေ့နေရတော့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း သိစရာရော သိတာရော စကားပဲ ပျောက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းပဲလို့သိရတယ်၊ အဲဒါ ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအမှန်အတိုင်း သိမြင်တာပဲ၊ စကားပဲပျက်ပျက် သွားတာမမြဲတာဟာ အမှန်ပဲ၊ အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို သမ္မာဒိဋ္ဌိအတိုင်း သိလို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိခေါ်ရတာပဲ။

အဲဒီလို အမှန်အတိုင်းသိရအောင် စိတ်ဦးညွှတ်ပေးတာက သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ၊ သင်္ကပ္ပ-ကြံစည်ခြင်းဆိုပေမယ့် တစ်စင်းတူးကြံ နေရတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဟောခွဲတိုင်း လှုပ်ရှားမှုစသော ရုပ်သဘော၊ အာရုံသိမှုစသော နာမ်သဘော၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း ဖြစ်ခြင်းသဘော မပြုခြင်း စသော သဘောပုဒ်ကို သိရအောင် အဲဒီ သဘောပုဒ်ဆိုကို စိတ်ဦးညွှတ် ပေးရမယ့်ပဲ၊ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပညာမဂ္ဂင်လို့

ခေါ်တယ်၊ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါးနဲ့ ဧပညာ
မဂ္ဂင်နှစ်ပါးကို ကာရကမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်တယ်၊ အလုပ်သမား
မဂ္ဂင်တွေပေါ့၊ လူငါးယောက်ပေါင်းပြီး လုပ်ရမည့် အလုပ်
ကိစ္စဆိုရင် အလုပ်သမားငါးယောက် အညီအညွတ်ပေါင်း
ပြီးလုပ်ကြရတယ်၊ အဲဒါလိုပဲ ဝိပဿနာရှုမှုအလုပ်ကလဲ ဒီမဂ္ဂင်
ငါးပါး အညီအညွတ်တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ပြီးလုပ်မှ အမှန်
အတိုင်းသိခြင်းကိစ္စပြီးတာ၊ ဒါကြောင့် ဒီမဂ္ဂင် ငါးပါးဟာ
ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း တစ်ပေါင်းတည်း အညီအညွတ်
ဖြစ်ပွားနေကြတယ်၊ အညီအညွတ် အားကောင်းတဲ့ အခါ
ဝိပဿနာဉာဏ်ထူးတွေ တိုးတက်သွားတယ်။

ဒီလိုဆိုရင် ဝိပဿနာရှုခိုက်၌ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ
သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်တွေတော့ မပါဘူးလားလို့မေး
စရာရှိတယ်၊ အဘိဓမ္မာနည်းအရဆိုရင်တော့ တရားကိုယ်အား
ဖြင့် မပါဘူးလို့ဆိုရမှာပဲ၊ ဒါပေမယ့် သုတ္တန်ဒေသနာအရက
တော့ ပါတယ်လို့ပဲ ယူရပါတယ်၊ ပါပုံကတော့ သမ္မာဝါစာ
ဆိုတာ လိမ်ပြောခြင်းစသောဝစီဒုစရိုက်မှုကြည့်ရှောင်ခြင်းပဲ၊
သမ္မာကမ္မန္တ ဆိုတာက သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း စသော ကာယ
ဒုစရိုက်မှု ကြည့်ရှောင်ခြင်းပဲ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတာ မတရား
သဖြင့် မှားယွင်းစွာ ပစ္စည်းရှာမှုမှုကြည့်ရှောင်ခြင်းပဲ၊ လူများ
မှာဆိုရင် ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပြီး သတ်မှု ခိုးမှု
လိမ်မှုစသော အကုသိုလ်အမှုများကို မပြုဘဲ ရှိသေ့စွာ ကျင့်
နေရင် အဲဒီသီလမဂ္ဂင်သုံးပါးလုံး ပြည့်စုံစင်ကြယ်နေတာပဲ၊

ဝိပဿနာရှုနေတဲ့သူမှာ စောစောကတည်းက သီလပြည့်စုံနေခဲ့တယ်။ စောစောက မပြည့်စုံတောင် တရားအားထုတ်ခါနီးမှာ သီလဆောက်တည်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ အချိန်ကစပြီး သီလမဂ္ဂင်တွေ ပြည့်စုံလာခဲ့တယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ရှုမှတ်နေဆဲမှာလဲ သီလက စင်ကြယ်နေတာပဲ။ ရှုသိရတဲ့ အာရုံတိုင်းနဲ့စပ်ပြီး သီလပျက်ကြောင်းလောဘ ဒေါသစသည်ဖြစ်ခွင့်မရှိသောကြောင့် မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တ မိစ္ဆာအာဇီဝမှ ကြဉ်ခြင်း ကိစ္စလဲ ပြီးစီးပြည့်စုံနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ဆဲမှာ သမ္မာဝါစာ ကမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးလဲပါတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီလို ဆိုသင့်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဥပရိပဏ္ဍာသ မဟာသဠာယတနိကသုတ်မှာ ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

ပုဗ္ဗေဝ ခေါ ပနဿ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ အာဇီဝေါ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

ပန-သီလမဂ္ဂင်ပါဝင်ပုံမှာ၊ အဿ-ဝိပဿနာ ရှုနေသော ထိုဇယာဂီ၏။ ကာယကမ္မံ-ကိုယ်အမှုသည်လည်းကောင်း၊ ဝစီကမ္မံ-ပြောဆိုသောနှုတ်အမှုသည်လည်းကောင်း၊ အာဇီဝေါ-အသက်မွေးမှုသည် လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗေဝ-မရှုမမှတ်မီ ရှေးအဖို့ကပင်လျှင်၊ သုပရိသုဒ္ဓေါ-ကောင်းစွာ စင်ကြယ်ခဲ့သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပေသည်တဲ့။

ဒါကြောင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံးကို ပွားစေသည် မည်တာပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို

ပွားစေခြင်းဖြင့် ရှုမိတဲ့အာရုံကိုရော ရှုသိတဲ့စိတ်ကိုရောမမြဲဘူး စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ ပညာမျက်စိပွင့်ပြီး အဲဒီ သိရသမျှ အာရုံမှာ လောဘကိုလဲ ပယ်တယ်။ ဒေါသကိုလဲ ပယ်တယ်။ ပယ်ဆိုတာ အမှန်အတိုင်းသိရတဲ့ အဲဒီအာရုံတွေမှာ လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကင်းစေတာပါပဲ။ အဲဒီ ရှုသိမှုဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေက အားပြည့်လို့ အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ လောဘ၊ ဒေါသ ဗျာပါဒတို့ကို ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ကင်းငြိမ်းစေပါတယ်။ ကင်းငြိမ်းစေပုံကတော့ သောတာပတ္တိ မဂ်ဖြင့် အပါယ် ကျစေနိုင်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသတွေကို ကင်းငြိမ်းစေတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပန်ဟာ အပါယ်မကျ တော့ဘူး။ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ကြမ်းတမ်းတဲ့ကောမရာဂဆိုတဲ့ လောဘနဲ့ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ဒေါသကို ကင်းငြိမ်းစေတယ်။ ဒါကတော့ သိပ်မထင်ရှားလှဘူး။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ကောမရာဂဆိုတဲ့ လောဘနဲ့ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ဒေါသကို အကြွင်းမဲ့ ကင်းငြိမ်းစေတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိမှာ ကောမဂ္ဂ၏ အာရုံတွေကိုနှစ်သက်သာယာခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး။ စိတ်ဆိုးခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး။ အင်မတန်ကောင်းတာပဲ။ အရဟတ္တမဂ် ဖြင့်ကျန်တဲ့ဘဝရာဂဆိုတဲ့လောဘနှင့်တကွ ကျန်တဲ့ကိလေသာ ဟူသမျှကိုအကုန်ငြိမ်းစေတယ်။ ဒါကြောင့် လောဘကိုပယ်ရန် ဒေါသကိုပယ်ရန် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်း ဟူသော အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိတယ်လို့ ပြဆိုတော်မူတာ ပါပဲ။

ဘုရားဖြစ်အောင်ကျင့်ပုံ

တချို့က လောဘ ဒေါသကို သင့်လျော်စွာ ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရုံနဲ့ ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေကြတယ်။ လောဘ ဒေါသစိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ သင့်လျော်အောင်ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရတာလဲရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရုံနဲ့ကတော့ လောဘ ဒေါသက အမြင်ပြတ် မငြိမ်းပါဘူး။ ဝိဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေပြီး အရိယာမဂ္ဂင် ဖြစ်လာမှသာ လောဘ ဒေါသကို အမြင်ပြတ်ငြိမ်းစေနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်များ ကိုယ်တိုင်လဲ ဘုရားဖြစ်သင့်သည့်အချိန်ပိုင်းမှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေကြရတယ်။ အဲဒီလို ပွားစေ ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီး အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ် ရောက်ပြီး ကိလေသာဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်လျက် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြပါတယ်။ အဲဒီလိုရှုပြီး ဘုရားဖြစ်ပုံကို သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်မှာ ဒီလို ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အသင်္ခေါ-ထိုအခါ၌၊ ဝိပဿီ ဖောဓိ သက္ကာ-ဝိပဿီဘုရားအလောင်းသည်၊ အပရေန သမယေန- (သန်းခေါင်ယံ လွန်ပြီးသော လင်းအားကြီးယံတွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုဆင်ခြင်ပြီးသော) အခါတစ်ပါး၌၊ ပဉ္စသုဥပါဒါနက္ခန္ဓသု-ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌၊ ဝါ-ငါးပါး

သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ- အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟာသိ-နေခဲ့၏။

(အဲဒါဟာ ဘုရားဖြစ်ခါနီး လင်းအားကြီးယံ၌ ဝိပဿီ ဘုရားအလောင်းတော်ဝိပဿနာရှုပုံပဲ။ ဘာကိုရှုသလဲဆိုတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပါတယ်တဲ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ မိမိတို့သန္တာန်မှာ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ တွေ့ဆဲ သိဆဲ၌ ဖြစ်ပေါ်လျက် ထင်ရှားတွေ့ရသော ရုပ်နာမ် တရားတွေပဲ။ အဲဒါတွေကို မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မရှုမိလို့ အဖြစ်အပျက်ကို မသိရသောကြောင့် အနိစ္စစသည်ဖြင့် မသိရလျှင် နိစ္စ စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းတယ်။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေစွဲလမ်းနေကြတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ အဲဒီလိုစွဲလမ်းနိုင်လို့ အဲဒီ ရုပ် နာမ်တွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ ခေါ်ရတာပဲ။ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏အဖြစ်အပျက်ကိုရှုတာဟာ ဘုရားအလောင်းတိုင်းဘုရားဖြစ်ခါနီးနောက်ဆုံးအချိန်၌ပြုလုပ်ရတဲ့အလုပ်ပဲ။ အဲဒီသုတ်မှာ သိခိဘုရားအလောင်း၊ ခဝဿဘူဘုရားအလောင်း၊ ကကုသန်ဘုရားအလောင်း၊ ကောဏာဂုမ် ဘုရားအလောင်း၊ ကဿပဘုရားအလောင်း၊ ဂေါတမ ဘုရားအလောင်းတော်များလဲ နည်းတူပင် ရှုကြကြောင်း ချုံးပြီးပြထားပါတယ်။ အခြားဘုရားအလောင်းတော်များလဲ နည်းတူပင် ရှုကြပါတယ်။ အဲဒီလိုရှုတာဟာ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေကြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူတဲ့အခါမှာ “ဧတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မမဇ္ဈိမပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏံ

ဉာဏကရဏီ” စသည်ဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏အဖြစ် အပျက်ကိုရှုလျက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အလယ်လမ်းကို တွေ့သိလာခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုနေ ရင်းပင် ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်ပုံကိုလဲ အဲဒီသုတ်မှာ ဒီလို ဆက်ပြီးပြောပြထားပါတယ်။ ။

ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု-ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော - အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟရတော-နေစဉ်၊ ဝါ-နေသော၊ တဿ-ထိုဝိပဿိဘုရား လောင်း၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ န စိရဿေဝ-မကြာမီပင်လျှင်၊ အနုပါဒါယ-မစွဲလမ်းမူ၍၊ အာသဝေဟိ-အာသဝေါတရား တို့မှ၊ ဝိမုစ္စိ-လွတ်မြောက်လေပြီ၊ ဝါ-လွတ်မြောက်လျက် ဘုရား ဖြစ်တော်မူလေပြီတဲ့။

ဘုရားအလောင်းတိုင်းပင်ဒီနည်းအတိုင်းပဲရှုပြီးဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေလျက် အစဉ်အတိုင်း မဂ်လေးပါး၊ ဗိုလ် လေးပါးသို့ ရောက်ပြီး ဘုရားဖြစ်တော်မူကြတယ်” ဆိုတာ ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။

သာဝကတွေလဲနည်းတူပင်ကျင့်ရသည်

ဘုရားဟုည့်သာဝကတွေကလဲနည်းတူပင်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ တို့၏အဖြစ်အပျက်ကိုရှုလျက် ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ပွားစေပြီး တော့ မဂ်လေးပါး၊ ဗိုလ်လေးပါးသို့ရောက်လျက် သောတာ ပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ် ဆိုတာလဲ ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။

ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာက လောဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဒေါသကိုလဲ ပယ်ရန်၊ အလယ်လမ်းမှန်ရှိသည်။ အဲဒါကဘာလဲ ဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲလို့ဖော်ပြထားတာဟာ အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေပြီးတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်လျက် လောဘ ဒေါသစသည်ကို ပယ်ရမယ်လို့ သိနားလည်စေတာပဲ။ ယခု ဒီရိပ်သာမှာ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကိုယ်အမှုအရာ၊ စိတ်အမှုအရာ၊ ဝေဒနာသဘောတရားတွေကို ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုမှတ်နေကြတာဟာ အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို ရှုသိနေကြရတာပဲ။ သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာတဲ့အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏ အဖြစ်အပျက်တွေကို တွေ့သိပြီး အနိစ္စ-မမြဲဘူးလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်လဲ ဖြစ်တယ်။ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတွေပဲလို့ သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်လဲဖြစ်တယ်။ အနတ္တ-အစိုးမရတဲ့ အတ္တကောင်၊ ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှပဲလို့သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်လဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်တွေဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားနေတာပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အနိစ္စ-စသည်ဖြင့် သိရသောအာရုံ၌ နိစ္စ-စသည် ထင်မှားပြီးဖြစ်မည့် လောဘ၊ ဒေါသ စသည်တွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲကင်းငြိမ်းသွားတော့တာပဲ။ အဲဒါဟာဝိပဿနာမဂ္ဂင်ဖြင့် အာရမ္မဏာနုသယ-ခေါ်တဲ့ ကိလေသာတွေကိုပယ်တာပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ် သမ္မာဒိဋ္ဌိက ရင့်သန်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ အဲဒီ အရိယမဂ္ဂင် တွေကလောဘ၊ ဒေါသ စသည်ကိုခုတ်ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း

ကင်းငြိမ်းစေတယ်။ အဲဒါဟာ မဂ္ဂင်ရှုပ်ပါး ဆိုတဲ့ အလယ်လမ်း
ဖြင့် လောဘ၊ ဒေါသ စသည်ကိုပယ်တာပါ။

ဒါကြောင့် မြင်မှုကြားမှုစသည်တွေကို ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်
တိုင်း လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာတွေကို ပယ်နေ
သည် မည်တာပါ။ အဲဒီတော့ ခုဘင်က ပြောခဲ့တဲ့ ချီးမွမ်း
ဖွယ် ဂုဏ်တွေထဲမှာ ယေဘုယျ ဓမ္မာနံ - လောဘ၊ ဒေါသ
စသော အကြင်ကိလေသာတရားတို့ကိုလည်း၊ ပဟာနံ-ပယ်
ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန်၊ သတ္ထာ-ဆရာဘုရားက၊ အာဟ-ဟော
တော်မူ၏။ တေ စ ဓမ္မေ-တို့ ကိလေသာ တရားတို့ကိုလည်း၊
ပဇဟန္တိ-ဘုရား တပည့်တို့က ပယ်ကြကုန်၏-လို့ ဟောထား
တဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံနေတာပါ။ ဆယ်ဝါပြည့်ပြီး
မထေရ်ကြီးက ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီမထေရ်ကြီးကို ချီးမွမ်းထိုက်
တာပဲ။ ဆယ်ဝါမပြည့်သေးတဲ့ အလတ်စား ရဟန်းပျိုက
ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီရဟန်းပျိုကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ ငါးဝါ
မပြည့်သေးတဲ့ ရဟန်းသစ် ရဟန်းငယ်က ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီ
ရဟန်းငယ်ကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။ လူငယ်ကြောင့်ထဲမှ အမျိုး
သားက ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီအမျိုးသားကို ချီးမွမ်းထိုက်တာပဲ။
အမျိုးသမီးက ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီအမျိုးသမီးကို ချီးမွမ်းထိုက်
တာပဲ။ သီလရှင်က ရှုမှတ်နေရင် အဲဒီ သီလရှင်ကို ချီးမွမ်း
ထိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လျက် ချီးမွမ်းထိုက်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံ
နေကြတဲ့ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလို
တော်နှင့်အညီ တရားအမွေကိုခံယူနေကြတဲ့ အမွေခံ အမြတ်
စားတွေပဲ။

၁၁၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပွားစေရမည့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို တို့တို့နဲ့ မှတ်ရအောင် ရှစ်လုံးဖွဲ့ဆောင်ပုဒ်လဲစီထားတယ်။ မှန်စွာမြင်သိ ကြံမိမှန်ကန်တဲ့၊ မှန်စွာ မြင်သိတယ်ဆိုတာက သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲ။ မှန်စွာ ကြံမိတယ်ဆိုတာက သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ။ မပြတ် ရှုမှတ် နေတဲ့သူမှာ အမှန်တရားကို သာသိလိုသောကြောင့် အမှန်တရား ဆီကိုသာ စိတ်ဦးညွှတ်ပေးနေတယ်။ အဲဒါဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပပဲ။ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပက ပညာမဂ္ဂင်ပဲ။ မှန်စွာပြောပြ၊ ရှာမှုလမ်းမှန်တဲ့၊ မှန်စွာပြောတာက သမ္မာဝါစာပဲ။ မှန်စွာ ပြုတာက သမ္မာကမ္မန္တပဲ။ ရှာမှုလမ်းမှန်ဆိုတာက မတရား သဖြင့် ပစ္စည်းကို မရှာဘဲ တရားလမ်းမှန်အတိုင်း ရှာတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒီတရားသဖြင့် ပစ္စည်းကိုရှာပြီး အသက်မွေး တာက သမ္မာအာဇီဝဘဲ။ (ဒီသမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာ အာဇီဝဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်သုံးပါးက သီလမဂ္ဂင်ပဲ)။ မှန်စွာ ကြောင့် ကြ၊ မှတ်ရမှန်ကန်တဲ့၊ မှန်ကန်စွာ ကြောင့်ကြစိုက်တယ်။ မှန်စွာ အားထုတ်တယ်ဆိုတာ သမ္မာဝါယာမပဲ။ မှတ်ရမှန် ကန်ဆိုတာက အမှန်အတိုင်းအမှတ်ရတဲ့ သမ္မာသတိပဲ။ သွား ရင် သွားတယ်။ ရပ်ရင် ရပ်တယ်။ ထိုင်ရင် ထိုင်တယ်။ ကျေး ရင်ကျေးတယ်။ ဆန့်ရင် ဆန့်တယ်။ ဖောင်းရင် ဖောင်းတယ်။ ပိန်ရင် ပိန်တယ်။ မြင်ရင် မြင်တယ်။ ကြားရင် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတာဟာ အမှန်အတိုင်း အမှတ်ရနေ တဲ့ သမ္မာသတိပဲ။ စူး စိုက် ကပ် ဆိုရာမှာ ရှေ့နားက မှန်ကန် ဆိုတာနဲ့ စပ်ပြီးတော့ မှန်ကန်စွာ စူးစိုက်တယ်။ မှန်ကန်စွာ ကပ်ပြီး တည်တယ်လို့ ယူဖို့ပါပဲ။ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမိ

တဲ့ အာရုံမှာသာ မှန်ကန်စွာစူးစိုက်ပြီး ကပ်ကပ်တည်နေတာ
ဟာ သမ္မာသမာဓိပါ။ ဒီ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာ
ဝါယာမအဖွင့်တဲ့ မဂ္ဂင်သုံးပါးက သမာဓိမဂ္ဂင်ပါ။

သမ္မာဝါယာမအဖွင့်

ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲက သမ္မာဝါယာမ ဆိုတာကို မြတ်စွာ
ဘုရားက သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ပြီး ဖွင့်ပြထား
တယ်။ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါးဆိုတာ (၁) မဖြစ်ပူးတဲ့ အကုသိုလ်ကို
မဖြစ်မှအောင် အားထုတ်ခြင်းက ၁-ပါး၊ (၂) မြဲ ပြီး
အကုသိုလ်ကို ပယ်နိုင်အောင် ကင်းငြိမ်းအောင် အားထုတ်
ခြင်းက ၁-ပါး၊ အဲဒီမှာ ဖြစ်ပြီးဆိုတာက မိမိသန္တာန်မှာ
တကယ်ဖြစ်ပူးတာရယ်၊ အရိယမဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးလို့ မိမိ
သန္တာန်မှာဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေတာရယ်၊ ဒီ ၂ မျိုးလုံးကို (ဥပဇ္ဇ)၊
ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်လို့ဆိုလို့ပါတယ်။ အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက တကယ်
ဖြစ်ပူးတဲ့ အကုသိုလ်ကိုတော့ ခနောက်ထပ် မဖြစ်အောင် အား
ထုတ်ရတယ်။ မပယ်ရသေးလို့ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကို
တော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ပက်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ပယ်နိုင်အောင် ဖြစ်ခွင့်
မရှိအောင် အားထုတ်ရတယ်။ (၃) မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်
ကို ဖြစ်အောင်အားထုတ်ခြင်းကတစ်ပါး၊ ဒါကတော့ မဖြစ်
ပူးသေးတဲ့ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် သမထတာဝနာကုသိုလ်
တွေလဲ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့၊ အထူး အားဖြင့်တော့
ဝိပဿနာကုသိုလ်နဲ့ အရိယမဂ် ကုသိုလ်တွေကို ဖြစ်အောင်
အားထုတ်ဖို့ပါ။ (၄) ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်ကို တည်တံ့

၁၁၄ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

အောင် တိုးပွားအောင်အရဟတ္တမဂ်အထိ ပြည့်စုံသွားအောင် အားထုတ်ခြင်းက ၁-ပါး၊ ဒီ ၄-ပါးဟာ သမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါးပဲ၊ ဒီ သမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါးဟာ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်ပဲ၊ ဒီသမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်က ဝိပဿနာရှုမှပြည့်စုံတယ်၊ အဲဒါကို လဲအထူးမှတ်ထားကြရမယ်။

သမ္မာသတိအဖွင့်

သမ္မာသတိ ဆိုတာကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက (၁) ကိုယ် အမှုအရာရှုတဲ့ ကာယာနုပဿနာ၊ (၂) ခံစားမှု ဝေဒနာကို ရှုတဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ (၃) စိတ်ကိုရှုတဲ့ စိတ္တာနုပဿနာ၊ (၄) ကာမစွန့်စသည် ရုပ်ဝေဒနာစသည် မျက်စိ အဆင်း စသည် သဘောတရားများကိုရှုတဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာ၊ ဒီ သတိ ပဋ္ဌာန် ၄-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်နှင့်အညီ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးကို ဖြစ်ပွားစေမှ သမ္မာသတိမဂ္ဂင်နှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွား တယ်ဆိုတာကိုလဲ အထူးမှတ်သားထားကြရမယ်။

သမ္မာသမာဓိအဖွင့်

သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ကိုတော့ မြတ်စွာဘုရားကဈာန်သမာဓိ ၄-ပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ပါဒကဈာန်သမာဓိ ၄-ပါးရယ် ပဏမဈာန် နှင့်အင်္ဂါအားဖြင့်ရော နီဝရဏကင်းခြင်းအားဖြင့်ရောတူညီတဲ့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိရယ်၊ မဂ်သမာဓိ ၄-ပါးရယ်၊ အဲဒီ

သမာဓိတွေကို ဖြစ်စေပါမှ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားတယ် ဆိုတာ ကိုလဲ အထူးသတိပြု မှတ်သားထားကြရမယ်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင် သုံးပါးဖြစ်အောင် သမထ ဝိပဿနာအလုပ်ကိုအားမထုတ်ရင် ဗုဒ္ဓသာသနာ့တော်မှာသာ ရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဖြစ်ဘူး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာရေး အယူဝါဒဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ လောဘ၊ ဒေါသစသော ကိလေသာကိုအမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ အရိယမဂ် လေး ပါးကို မရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမရှိတဲ့ ဘာသာ အယူဝါဒဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ သောတာပန်လဲ မရှိဘူး၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာလဲမရှိဘူး။ အဲဒီလို အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ မရှိဘူးဆိုတာလဲ ကိန်းသေမှတ်ထား ကြရမယ်။ အဲဒီလို နားလည်ပြီး ကိန်းသေ မှတ်သားဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး သန်းခေါင်ယံ အချိန်မှာ သုဘဒ္ဒဆိုတဲ့ ပရိဗိုဇ်အား ဒီလိုဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မဂ္ဂင်မဲ့ဝါဒ၌ အရိယာမရှိ

ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပ- လဗ္ဘတိ၊ ကတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ၊ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ (သုတ်မဟာ ဝါ၊ နာ-၁၂၄)

၁၁၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

သုဘဒ္ဒ-သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ယသ္မိံ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ-အကြင်
တရားဝိနည်း၌၊ ဝါ-ဝိနည်းတရားဟု ဆိုအပ်သော အကြင်
ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ အဋ္ဌဂီကော - အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော၊
အရိယော မဂ္ဂေါ-အရိယာမဂ်ကို၊ နုပလဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဝါ-
အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်မရှိ၊ တတ္ထ-ထိုအရိယမဂ်
ကို မရသော၊ အရိယမဂ်မရှိသော ဘာသာရေး ဝါဒ၌၊
သမဏောပိ - ကိလေသာငြိမ်းသော ပထမ သောတာပန်ကို
လည်း၊ နု ပလဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဝါ-သောတာပန်လဲမရှိချေ၊
တတ္ထ-ထို မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါး မရှိသော ဘာသာရေးဝါဒ၌၊ ဒုတိ
ယောပိ သမဏော-ဒုတိယ သမဏဟုဆိုအပ်သော သကဒါ
ဂါမ်ကိုလည်း၊ နု ပလဗ္ဘတိ-မရအပ်၊ ဝါ-သကဒါဂါမ်လဲ
မရှိချေ၊ တတ္ထ-ထို မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးမရှိသော ဘာသာရေးဝါဒ၌၊
တတိယောပိ သမဏော နု ပလဗ္ဘတိ - တတိယ သမဏဟု
ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ကိုလည်း မရအပ်၊ ဝါ-အနာဂါမ်
လည်း မရှိချေ၊ တတ္ထ-ထိုမဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးမရှိသော ဘာသာရေး
ဝါဒ၌၊ စတုတ္ထောပိ သမဏော နု ပလဗ္ဘတိ-စတုတ္ထသမဏဟု
ဆိုအပ်သော ရဟန္တာကိုလည်း မရအပ်၊ ဝါ-ရဟန္တာလည်း
မရှိချေ။

အတိုချုပ်ဆိုလိုတာကတော့ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါးကိုမဟောပြော
တဲ့ ဘာသာရေးဝါဒ၊ မဂ္ဂင်္ဂရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားစေခြင်း မရှိတဲ့
ဘာသာရေး ဝါဒ ဆိုင်ရာ လူစုထဲမှာ ကိလေသာ တစ်စိတ်
တစ်ဒေသ ကင်းငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် အနာ
ဂါမ်လဲမရှိဘူး၊ ကိလေသာအကုန်ငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာလဲမရှိဘူးလို့

ဆိုလိုဘာပါဘဲ၊ အဲဒါကို “မဂ္ဂင်ရှုစံဖြာ၊ မရှိရာ၊ ကိလေသာ
ငြိမ်းသူမရှိချေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီသားတယ်၊ အဲဒါကို ထိုကြ
ရမယ်။

မဂ္ဂင်ရှုစံဖြာ၊ မရှိရာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူ မရှိချေ။

မဂ္ဂင်ရှုဝါဒ၌ အရိယာရှိသည်

နောက်ပြီးတော့ မဂ္ဂင်ရှုစံပါးရှိတဲ့ ဘာသာ ဝါဒ ဘုံရ
ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ အရိယာဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ အရိယာရှိကြောင်း
ကို ဝဲ ဆက်ပြီး ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ယသ္မိံ စ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော
အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ သမဏောပိ တတ္ထ
ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ၊
တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဝဘုဒတ္ထောပိ
တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ။

သုဘဒ္ဒ-သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ယသ္မိံ စ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ-တရား
ဝိနည်းဟု ဆိုအပ်သော အကြင် ဘာသာရေးဝါဒ၌ မူကား၊
အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ-အင်္ဂါရှုစံပါး
ရှိသော အရိယာမဂ်ကို ရအပ်၏၊ ဝါ-အရိယာမဂ်ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို
ဘာသာဝါဒ၌၊ သမဏောပိ ဥပလဗ္ဘတိ-ကိလေသာငြိမ်းသော
ပထမရဟန်းသောတပန်ကိုလည်း ရအပ်၏၊ ဝါ-သောတ
ပန်လဲရှိ၏၊ တတ္ထ ထိုဘာသာဝါဒ၌၊ ဒုတိယောပိ သမဏော

ဥပလဗ္ဘတိ • ဒုတိယသမဏဟု ဆိုအပ်သော သကဒါဂါမ်ကို လည်းရအပ်၏။ ဝါသကဒါမ်လဲရှိပေ၏။ တတ္ထ-ထိုဘာသာဝါဒ ဌာ၊ တတိယောပိ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ - တတိယသမဏဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမ်ကိုလည်းရအပ်၏။ ဝါ-အနာဂါမ်လဲ ရှိပေ၏။ တတ္ထ-ထိုဘာသာ ဝါဒဌာ၊ စတုတ္ထောပိ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ-စတုတ္ထသမဏဟု ဆိုအပ်ကော ရဟန္တာကိုလည်း ရအပ်၏။ ဝါ-ရဟန္တာလဲရှိပေ၏။

အတိုချုပ်ဆိုလိုတာကတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုဟောပြောတဲ့ ဘာသာရေးဝါဒ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားစေတဲ့ ဘာသာရေး ဝါဒဆိုင်ရာလူစုထဲမှာ ကိလေသာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ကင်း ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်လဲ ရှိတယ်။ သကဒါဂါမ်လဲ ရှိတယ်။ အနာဂါမ်လဲ ရှိတယ်။ ကိလေသာအကုန်ငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာလဲ ရှိတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို “မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ရှိရာမှာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူရှိနိုင်ပေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါ ကို ဆိုကြရမယ်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ၊ ရှိရာမှာ၊ ကိလေသာငြိမ်းသူရှိနိုင်ပေ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌သာ အရိယာရှိသည်

အဲဒီကနေ့က မြတ်စွာဘုရားက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ မိမိ၏ သာသနာမှာသာရှိတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိ၏အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာပြီးမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားစေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များသာကိလေသာ

ငြိမ်းတဲ့ သမဏဖြစ်နိုင်တယ်၊ မိမိ၏သာသနာ၌သာ ကိလေသာ
ငြိမ်းတဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ်ဆိုတာကိုလဲ အတိအလင်း ဒီလို
မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဣမသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဓ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော
အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ဣမေဝ သုဘဒ္ဓ
သမဏော၊ ဣဓ ဒုတိယော သမဏော၊ ဣဓ တတိ-
ယော သမဏော၊ ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော၊ သုညာ
ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟိ။

သုဘဒ္ဓ သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ဣမသ္မိံ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ-ငါတုရား
ဟောထားသည့် ဓမ္မ ဝိနယဟုဆိုအပ်သော ဤသာသနာ
၌သာလျှင်၊ အဋ္ဌင်္ဂိကော - အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော၊ အရိယော
မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်ကို၊ ဥပလဗ္ဘတိ-ရအပ်၏၊ ဝါ-ဤငါတုရား၏
အဆုံးအမသာသနာ၌သာလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အရိယမဂ်
ရှိသည်၊ သုဘဒ္ဓ-သုဘဒ်ပရိဗိုဇ်၊ ဣမေဝ ဣဓေဝ-ဤငါတုရား
၏ အဆုံးအမသာသနာ၌ သာလျှင်၊ သမဏော-ကိလေသာ
ငြိမ်းသည့်ပထမသမဏမည်သောသောတာပန်ကိုရအပ်သည်၊
ဝါ-သောတာပန်ရှိသည်၊ ဣဓ ဝေ-ဤငါတုရား၏အဆုံးအပ
သာသနာ၌သာလျှင်၊ ဒုတိယော သမဏော-ဒုတိယ သမဏ
မည်သော သကဒါဂါမ်ရှိသည်၊ ဣဓ ဝေ-ဤငါတုရား၏
အဆုံးအမသာသနာ၌ သာလျှင်၊ တတိယော သမဏော-
တတိယသမဏမည်သော အနာဂါမ်ရှိသည်၊ ဣဓ ဝေ-ဤငါ
တုရား၏ အဆုံးအမ သာသနာ၌ သာလျှင်၊ စတုတ္ထော

သမဏော - ကိလေသာငြိမ်းသည့် စတုတ္ထသမဏ မည်သော ရဟန္တာရှိသည်။ ပရပွဝါဒါ-အခြားတစ်ပါးသော ဘာသာ ဝါဒတို့သည်။ အညေဟိ-မိမိတို့ ဝန်ခံသည့်အတိုင်း မှန်စွာ သိကုန်သော၊ သမဏေဟိ ကိလေသာငြိမ်းသည့်သမဏအစစ် တို့မှ၊ သုညာ-ကင်းဆိတ်နေကြသည်တဲ့။

မြန်မာစကား သက်သက်ဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် ဒီလိုဆိုလိုပါ တယ်။ ငါဘုရားဟောသားတဲ့ ဓမ္မစကြာသုတ်၊ အနတ္တလက္ခဏ သုတ်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်စသော ဓမ္မဂေါ်တဲ့တရားတွေလဲ ရှိပါတယ်။ ပါရာဒီကသိက္ခာပုဒ်၊ သံဃာဒီသိသိသိက္ခာပုဒ်၊ ပါစိတ်သိက္ခာပုဒ်စသော ဝိနယဂေါ်တဲ့ဝိနည်းတွေလဲရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ငါဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော်ပဲ။ အဲဒီ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ယုံကြည်လိုက်နာပြီး ကျင့်နေ ကြတဲ့သူတွေမှာသာ 'မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဖြစ်ပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သော တာပန်လဲဖြစ်နိုင်တယ်။ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်လဲ ဖြစ်နိုင် တယ်။ ရဟန္တာလဲဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ငါဘုရား၏သာသ နာ၌သာလျှင် ကိလေသာ အစဉ်ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်လဲရှိ တယ်။ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌သာလျှင် ကိလေသာ အစဉ်ငြိမ်းတဲ့ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် ရဟန္တာလဲရှိတယ်။

ငါဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော်ကို မနာကြားရဘဲ လိုက်နာပြီးမကျင့်ဘဲ ရှိနေကြတဲ့ (ပရပွဝါဒဆိုတဲ့) အခြား

ဘာသာဝါဒဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကိလေသာ တကယ်ငြိမ်းတဲ့ သမဏအစစ်တွေမရှိဘဲ ကင်းဆိတ်နေကြ တယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာ ကိလေသာ တကယ်ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်စသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှမရှိဘူးလို့ ဆိုလို ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားဟော ပါဠိတော်နှင့်အညီ ရှိသော စွာ လိုက်နာပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေမှ သောတာပန် စသည် ဖြစ်ပြီး အပါယ်ဆင်းရဲ၊ သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ဘုရားဟော တရားတော်နှင့်အညီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားစေ ရင်တော့ သောတာပန်တော့မဖြစ်ဘူး။ အပါယ်ဆင်းရဲမှ တောင် မလွတ်ဘူးဆိုတာ ကိန်းသေ မှတ်ထားကြရမယ်။ ဗုဒ္ဓ သာသာဝင်လို့ အမည်ခံထားပေမယ့်လို့ ဓမ္မစကြာသုတ်၊ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ မဟာပဒါနသုတ် စသည်တို့နှင့်အညီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားစေရင်တော့ ကိလေသာတကယ်ငြိမ်းတဲ့ သောတာပန် စသည်မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာကိုလဲ ကိန်းသေမှတ်ထားကြရမယ်။

ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မသေရီမြတ်ကလဲ “လောဘ ကိုလဲပယ်ရန် ဒေါသကိုလဲပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိ သည်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုရင် ကျွန်ုပ်တို့-ပညာမျက်စိကို ပြု တတ် ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဥပသမာယ။ ပ။ နိဗ္ဗာနယသံဝတ္တတိ-ကိလေ သာငြိမ်းရန်၊ အထူးသိရန်၊ ထိုးထွင်းသိရန်၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရန်

၁၂၂ တရားအမေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

ဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ပင်ဖြစ်သည်” လို့ ပြဆိုတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအတွက် ရှစ်လုံးဖွဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

မှန်စွာမြင်သိ ကြံမိမှန်ကန်၊ (ပညာမဂ္ဂင် ၂-ပါး)
မှန်စွာ ပြောပြု ရှာမှုလမ်းမှန်။ (သီလမဂ္ဂင် ၃-ပါး)
မှန်စွာ ကြောင့်ကြ မှတ်ရ မှန်ကန် { သမာဓိမဂ္ဂင် }
စူးစိုက်ကပ် ရှစ်ရပ် မဂ်လမ်းမှန်။ { ၃-ပါး }

မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ရန် ဟောထားတဲ့ တရားတွေကို ဒီသုတ်မှာ လောဘ၊ ဒေါသစသည်ဖြင့် ၁၆-ပါးပြထားတယ်။ အစုံအားဖြင့် ၈-စုံရှိတယ်။ အဲဒီ ၈-စုံထဲက ပထမအစုံဖြစ်တဲ့ လောဘနှင့် ဒေါသကိုပယ်ရန် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ကို ပြရာမှာ ဘုန်းကြီးက ဖွင့်ပြပြီး ဟောလာတာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခု ဒုတိယအစုံနှင့်ဆိုင်တဲ့တရားကို ဆက်လက်ပြီး ဖွင့်ပြဟောကြားရမယ်။

ပယ်ရမည့်တရားနှင့်ပယ်နိုင်ကြောင်းအကျင့် (၂)

တကြာဝူသော ကောဓော စ ပါပကော၊ ဥပနာဟော စ ပါပကော၊ ကောဓေ စ ပဟာနာယ ဥပနာဟဿ စ ပဟာနာယ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

အာရုံသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တကြ-ငါဟောပြခဲ့သော ထိုတရား ထဲ၌၊ (ပရိယာပနွော-ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရား အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သော၊) ကောဓော စ-အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ ယုတ်ညံ့၏၊ ဥပနာဟော စ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ ယုတ်ညံ့၏ တဲ့။

ကောဓ-အမျက်ထွက်ခြင်းနှင့် ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းဆို တာဟာ ပထမအစုံမှာ ပြခဲ့တဲ့ ဒေါသဆိုတာထဲ အတွင်းဝင် နေတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတာက တော့ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်ထဲက ဖော်ပြထားတဲ့ အာမိသ အမွေခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ ပစ္စည်းတွေကို ရခြင်းကြောင့် လောဘ ဖြစ် တယ်။ မရခြင်းကြောင့် ဒေါသဖြစ်တယ်။ မရသေးတာကို လောဘဖြင့် တောင့်တတယ်။ မရတဲ့သူမှာ ဒေါသဖြင့် ပင်ပန်း ဆင်းရဲတယ်။ လောဘက လူဖွယ်ပစ္စည်း၌ လိုချင်နှစ်သက် လျက် ဖြစ်တယ်။ ဒေါသက မလွတ်သူ မနှစ်သက်အပ်သူတို့၌ မလိုမုန်းထားလျက် ဖြစ်တယ်။ တဏှာအရင်းခံရှိတဲ့ အကုသိုလ် ၉-ပါးကို လောဘဖြင့် ပြည့်စေတယ်။ (အဲဒီ ၉-ပါးဆိုတာက ၁-တဏှာကိုမှီ၍ ရှာခြင်း၊ ၂-ယင်းရှာမှုကိုမှီ၍ ရခြင်း၊ ၃-ရလို့ မည်သို့ သုံးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ၄-ဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း နှစ်သက်တပ်မက်ခြင်း၊ ၅-တပ်မက်လို့ အလွန်တယ်တာခြင်း၊ ၆-အလွန်တယ်တာလို့ သိမ်းပိုက်ခြင်း၊ ၇-သိမ်းပိုက်ထားလို့ ဝန်တိုခြင်း၊ ၈-ဝန်တိုလို့ စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ၉-စောင့်ထိန်းလို့ တုတ်၊ ဓား၊ လက်နက်ကိုင်ခြင်း၊ ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊

လိမ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဒီ အကုသိုလ် ကိုးပါးပါပဲ။ ဝန်တိုခြင်း ငါး
ပါးကို ဒေါသဖြင့် ပြည့်စေတယ်-လို့ ပထမအစုံမှာ ဒီလို ဖွင့်
ပြထားတယ်။ ဒီ ဒုတိယအစုံကျတော့ ကောဓ ဆိုတာက
အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ကြမ်းကြုတ်ခြင်း သဘောပဲ။ ဥပနာဟ
ဆိုတာက ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းသဘောပဲ။ အမျက်ထွက်တာက
အစအဦးဖြစ်ပြီး နောက်တော့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်လို့လဲ
ဖွင့်ပြထားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အာမိသ အမွေခံပုဂ္ဂိုလ်
ဟာ ပစ္စည်းကို မိမိမရရင် ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမျက်ထွက်တယ်။
အဲဒီ ပထမတစ်ကြိမ် အမျက်ထွက်တာက ကောဓပဲ။ နောက်
ထပ် စိတ်ဆိုးတာကတော့ ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းပဲလို့ ဒီလို
လဲ အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ အဖွင့်တွေအရ
ခွဲခြားပြီး သိမှတ်ထားဖို့ကတော့ တယ်မလွယ်ပါဘူး။

ကောဓနှင့် ဥပနာဟ

သိမှတ်ဖို့လွယ်တာကတော့ လိုချင်နှစ်သက်သာယာမှု ဟူ
သမျှတွေကို လောဘလို့ယူပြီး စိတ်ဆိုးစိတ်ပျက်မှု၊ ပြစ်မှားမှု
ဟူသမျှတွေကို ဒေါသလို့ သာမညအားဖြင့် မှတ်ယူတာက
လွယ်ပါတယ်။ အဲဒီလို သာမညအားဖြင့် မှတ်ထားပြီးတော့
သဘင်ပါးကို စိတ်ဆိုးတာ၊ အမျက်ထွက်တာက ကောဓပဲ။
ပြန်ပြီး လက်စားချေဖို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာက ဥပနာဟပဲ။ ဒီကောဓ
နဲ့ ဥပနာဟ ၂-ပါးလုံးဟာ ပထမအစုံ၌ပြခဲ့တဲ့ ဒေါသထဲမှာ
ပါဝင်တဲ့ ဒေါသအထူးတွေပဲလို့ မှတ်ယူတာက သာပြီးရှင်း

ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အာမိသပစ္စည်းနှင့်စပ်ပြီး အမျက် ထွက်တာ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာကိုရော၊ တခြားအကြောင်းနဲ့ စပ်ပြီး အမျက်ထွက်တာ ရန်ငြိုးဖွဲ့တာကိုရော အားလုံးကို သိမ်းကြုံး ပြီးယူရင် ပယ်သင့်တဲ့ ကောဓ ဥပနာဟတွေ အကြောင်းမဲ့ ပြည့်စုံ သွားပါတယ်။

ဒါကြောင့် အာမိသ ပစ္စည်းနှင့် စပ်၍ ဖြစ်စေ၊ အခြား အကြောင်းများနှင့် စပ်၍ဖြစ်စေ၊ ပထမစပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်းဆိုတဲ့ ကောဓလဲ ယုတ်မာ သည်။ ယုတ်ညံ့သည်။ စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်ပြီးတော့ ရန်ငြိုး ဖွဲ့ခြင်းဆိုတဲ့ ဥပနာဟလဲ ယုတ်ညံ့သည်။ ယုတ်မာသည်လို့ သိနားလည်ထားကြဖို့ပါပဲ။ အဲဒီမှာ ကောဓ-အမျက်ထွက် ခြင်း ဆိုတာက မမြင်ချင်တာကို မြင်ရတဲ့အခါ၊ မကြားချင် တာကို ကြားရတဲ့အခါ၊ မတွေ့ချင်တာတွေကို တွေ့ရတဲ့အခါ စိတ်ကူးထဲမှာ မတော်မသင့်တာတွေ ပေါ်လာတဲ့အခါများ မှာ ဖြစ်တတ်တဲ့သဘောပဲ။ အထူးအားဖြင့်တော့ မကြားချင် တဲ့ အသံဆိုး၊ စကားဆိုးတွေကို ကြားရတဲ့အခါ ပိုပြီးအမျက် ထွက်တတ်၊ စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ အတွေ့အထိဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ထိ ရတဲ့အခါလဲ အမျက်ထွက်တတ် စိတ်ဆိုးတတ်တယ်။ မကြား ချင်တဲ့စကားလုံးကလေး တစ်လုံးကိုကြားရရုံနဲ့လဲ စိတ်ဆိုး တတ် အမျက်ထွက်တတ်တယ်။ မူလက အလွန်သိမ်မွေ့ ယဉ် ကျေးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေမယ့် ကဲ့ရဲ့အပြင်တင်တဲ့ စကားတင်လုံး ကို ကြားရတာနဲ့လဲ စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်လာတတ်တယ်။ ဒီ

၁၂၆ တရားအမွေခံ-မွေဒါယာဒသုတ် တရားတော်

အမျက်ထွက်တဲ့ ကောဓဆိုတာက မြေဟောက်ကြီးနဲ့ တူတယ်
တဲ့! မြေဟောက်ကြီးကို ခဲနဲ့ပေါက်လိုက်ရင် ရှူးကနဲ့ဟောက်
ပြီး ပါးပျဉ်းကြီးထောင်လာတယ်။ အဲဒါလိုပဲ ဒီကောဓဆို
တာကလဲ နားမခံသာတဲ့ စကားကလေးတစ်လုံးလောက်
ကြားရတာနဲ့ ချက်ချင်း ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ချက်ချင်းပင်
စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်တတ်တယ်။ အဲဒီလို အမျက်ထွက်ပြီး
မျက်နှာလဲ ပျက်သွားတတ်တယ်။ ကြမ်းတမ်းတဲ့စကားကိုလဲ
ပြောမိတတ်တယ်။ အဲဒီတော့ မူလက သည်းခံတတ်တယ်။
သိမ်မွေ့ ယဉ်ကျေးတယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာတွေ ပျက်သွားတာ
ပေါ့။ ဒါက အဲဒီအမျက်ဒေါသကြောင့် ချက်ချင်း အကျိုး
ယုတ်သွားပုံပဲ။ အဲဒီလို အမျက်ထွက်တာ မျက်နှာပျက်တာ
စကားကြမ်း ပြောမိတာဟာ သူတော်ကောင်း ပညာရှိ
အနေအားဖြင့် ရှက်စရာ အကျိုးမဲ့ဖြစ်တာပဲ။ အမျက်ထွက်ပြီး
မပြောသင့်တာကို ပြောမိရင် မိတ်ပျက်ဆွေပျက် အကျိုးမဲ့လဲ
ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အမျက်ထွက်တဲ့ ကောဓကို ယုတ်
ညံ့တယ်လို့ ဆိုရတာပဲ။

အဲဒီလို အမျက်ထွက်ပြီးတော့ ပြန်လည်ချေပဖို့ ရန်ငြိုးလဲ
ဖွဲ့တတ်တယ်။ အဲဒါကတော့ သူတစ်ပါးကိုနှိပ်စက်ဖို့၊ အကျိုး
မဲ့ပြုဖို့ ကြံစည်ပြီး အကုသိုလ်တွေ များစွာ ဖြစ်တတ်တယ်။
ဒါက သာပြီးယုတ်ညံ့တာပဲ။ ဒီရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်း
အာဇာတဝတ္ထုဆိုတာက ၉-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီအကြောင်း
၉-ပါးကြောင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့မှုဖြစ်တာပဲ။ ဖြစ်ပုံကတော့ ဒီလူ

ဟာ ငါ့အကျိုးမဲ့ကို ရှေးက ပြုခဲ့ဖူးတယ်လို့ နှလုံးသွင်းပြီး
 တော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ ယခု ပြုလုပ်ပြောဆိုနေတယ်လို့ နှလုံး
 သွင်းပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ နောင်လဲ ငါ့အကျိုးမဲ့
 ပြုလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပြီးတော့လဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့တယ်၊ အဲဒါက သုံး
 ပါးပဲ၊ ထို့အတူပင် ကိုယ်ချစ်ခင်ရင်းနှီးတဲ့သူ၏ အကျိုးမဲ့ကို
 ပြုခဲ့ဖူးတယ်၊ ပြုနေဆဲ၊ ပြုလိမ့်မယ်လို့ မှတ်ယူပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့
 တာကလဲသုံးပါး၊ ကိုယ့်ရန်သူ၏အကျိုးကို ပြုခဲ့ဖူးတယ်၊ ပြုနေ
 ဆဲ၊ ပြုလိမ့်မယ်လို့ မှတ်ယူပြီး ရန်ငြိုးဖွဲ့တာကလဲသုံးပါး၊
 အားလုံး ၉-ပါးပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဋ္ဌာနကောပ ဆိုတာလဲရှိတယ်၊ အဲဒါ
 ကတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်လို့ စိတ်မဆိုးသင့်ရာမှာ စိတ်
 ဆိုးတာပါပဲ၊ ခလုတ်တိုက်လို့၊ နေပူလို့၊ မိုးရွာလို့၊ လေတိုက်
 လို့ ချွေထားတဲ့ပစ္စည်းက ထားတဲ့အတိုင်းမတည်လို့ ဒီလိုဟာကို
 စိတ်ဆိုးတာဟာ စိတ်မဆိုးသင့်ရာ စိတ်ဆိုးခြင်းပါပဲ၊ ဒါက
 တော့ ကောဓ-အမျက်ထွက်ခြင်းနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေ
 မယ့် တိုက်မိတဲ့ခလုတ်ကို ထုလိုက် ရိုက်လိုက် လုပ်တာကတော့
 ရန်ငြိုးဖွဲ့ပြီး လုပ်ရာရောက်ပါဘယ်၊ ထို့အတူပင် ကိုယ်ထား
 တဲ့အတိုင်း မတည်တဲ့ ပစ္စည်းကို ထုရိုက်ခြင်း စသည်ကို ပြု
 တာလဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့ရာ ရောက်တာပါပဲ၊ အဲဒီလို စိတ်မဆိုးသင့်
 တာကို စိတ်ဆိုးပြီး ထုရိုက်ခြင်းစသည်ကို ပြုလုပ်တာကတော့
 အင်မတန် စိတ်တိုတဲ့သူ၊ အင်မတန် ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေမှာ
 သာ ဖြစ်ပါတယ်၊ အများ၏အမြင်အားဖြင့် အင်မတန် ရှက်
 စရာကောင်းတဲ့ဟာပဲ၊ ဒါလဲယုတ်မာယုတ်ညံ့တာပဲ။

ဒါကြောင့် အဲဒီ ယုတ်မာတဲ့ ကောဓ-အမျက်ထွက်ခြင်းနဲ့ စရာကောင်းတဲ့ဟာပဲ၊ ဒါလဲ ယုတ်မာတာ ယုတ်ညံ့တာပဲ။ ဥပနာဟ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ပယ်သင့်ပါတယ်။ အဲဒါတွေကို အမြစ်ပြတ်ငြိမ်းအောင် ပယ်ဖို့ အကျင့်လမ်းမှန်ရှိကြောင်း၊ အဲဒီ အကျင့်လမ်းမှန်ဖြင့် ပယ်သင့်ကြောင်းကို ဆက်ပြီး ဒီလို ဖော်ပြထားပါတယ်။

ကောဓဿ စ ပဟာနာယ-အမျက်ထွက်ခြင်းကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ဥပနာဟဿ စ ပဟာနာယ-ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကိုလဲ ပယ်ရန်၊ စက္ခုကရဏီ-ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဉာဏကရဏီ-အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဥပသမာယ။ပ။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ-ကံလေသာငြိမ်းရန်၊ အထူးသိရန်၊ ထိုးထွင်းသိရန်၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရန်ဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ-အလယ်လမ်းမှန်ဖြစ်သော အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီ ယုတ်မာတဲ့ အမျက်ထွက်ခြင်းနဲ့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကို အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားအောင် ပယ်ရန်အတွက် ကျင့်ဖို့ အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါတယ်တဲ့။ အဲဒီအကျင့်လမ်းက ပညာမျက်စိဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ကံလေသာကိုလဲ ငြိမ်းစေတတ်တယ်။ အထူးသိခြင်း၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိုလဲ ဖြစ်စေတတ်တယ်။ ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ရောက်စေတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီအကျင့်က ဘယ်ဟာသဲဆိုရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိအာရုံသော မဂ္ဂင်ရှုစပါးပါပဲတဲ့။ အဲဒီလိုလဲ ထပ်ပြီး ပြုထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ အမျက်ထွက်တဲ့ ကောဓလဲ ယုတ်မာသည်။ ရန်ငြိုး
ဖွဲ့တဲ့ ဥပနာဟလဲ ယုတ်မာသည်။ ကောဓကိုလဲ
ပယ်ရန်၊ ဥပနာဟကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်
အကျင့်ရှိသည်။ အဲဒီလမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာ
လဲဆိုလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟောဒီ မြတ်တရားပင်
ဖြစ်သည်။

ထိုတရားကလဲ-

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ - မှန်စွာမြင်ခြင်း... ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ -
မှန်စွာစူးစိုက်တည်ကြည်ခြင်း ဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင်
ဖြစ်သည်။

အဲဒီ စကားရုပ်ထဲမှာ အလယ်လမ်းအကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ကိုယ်ပြုံး ဖော်ပြထားတာကတော့ ဘုရားလက်ထက် ခေတ်
ကာလတုန်းက စနစ်တကျအသုံးအနှုန်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့်
ယခုနေအခါမှာတော့ အပိုလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်
ပါဠိမှာလဲ ပေယျာလ ထိုးတဲ့နည်းဖြင့် မြှုပ်ပြထားပါတယ်။
တတိယအစုံ စသည်ကျတော့ အဲဒါတွေကို မဆိုဘဲ ချန်ထား
ရမှာပဲ။

အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းပယ်ပုံ

ဒီနေရာမှာ အမျက်ထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းတို့ကို ပယ်ပုံ
ကျင့်ပုံတော့ ပြောဖို့လိုပါသေးတယ်။ နားမခံသာတဲ့ စကား
သံကို ကြားရလို့ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊

ဓမ္မဒါသာဒသုတ်-၃ (စတုတ္ထအကြိမ်)

အမျက်ထွက်လာရင် ကိုယ်နှုတ်အမှုအရာ မပျက်စေဘဲ စိတ်ထဲ တွင် ကင်းငြိမ်းသွားအောင် ပြုကျင့်ဖို့လိုပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုရင် အမျက်ထွက်တာဟာ ယုတ်ညံ့တဲ့ဟာပဲ။ အကျိုးမဲ့ ဖြစ် နိုင်တဲ့ဟာပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ငြိမ်းစေရမယ်။ ဒီလို ဆင်ခြင် ရုံနဲ့ မငြိမ်းသေးရင် အကျိုးမဲ့ ပြောတယ် ပြုတယ်လို့ ထင်ရတဲ့ လူဆိုတာ ရှုပ်နမ်းမျှပဲ သူ့ အခိုက်အတန့်နဲ့သူ ချုပ်ပျက်သွား ပြီ။ အဲဒီ အကျိုးမဲ့ ပြောတဲ့ ပြုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေဟာ မရှိတော့ ပါဘူး။ အပြောအပြုခံရတဲ့ ငါဆိုတာကလဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ရုပ်နာမ်မျှပဲ။ အဲဒီ အပြောအပြု ခံရစဉ်က ရုပ်နာမ်တွေဟာလဲ ချုပ်သွားကုန်ပြီ။ ယခုမရှိတော့ပါဘူး။ နောင်ပြီးတော့ သူက ပြောသင့်တာကိုပြောရင် သူ့ မှာ အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ပြီးတော့ သူသာလျှင် မကောင်းကျိုးတွေကို ခံစားရမှာပဲ။ ငါကလဲ အမျက်ထွက်နေရင် အကုသိုလ်ဖြစ်ပြီး ငါ့မှာ မကောင်းကျိုး တွေကို ခံစားရဖို့ရှိတာပဲစသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပယ်နိုင် ပါတယ်။

တတ်နိုင်ရင်တော့ အမျက်ထွက်တဲ့စိတ်ကို အမျက်ထွက် တယ် စိတ်ဆိုးတယ် စိတ်ဆိုးတယ်လို့ ရှုမှတ်ပြီးပယ်တာက ပိုပြီးကောင်းပါ့တယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ဆဲစိတ်ကို ရှုမှတ်တာက မဂ္ဂင်ရှုပ်ပါးပဲ အလယ်လမ်းအကျင့်ပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့ရာ အလယ်လမ်းအကျင့်ကို ဖော်ပြထားတာပါပဲ။ အဲဒါ ထက် ပိုပြီးကောင်းတာကတော့ စကားအသံဆိုးကို ကြားဆဲ ကတည်းက ကြားလျှင်ကြားချင်း ကြားတယ် ကြားတယ်လို့

မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး အမုက်ထွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ကျင့်
တာက အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ယခုယောဂီတွေမှာ မြင်တိုင်း၊
ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်
ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရတဲ့
အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး အကုသိုလ်ဟူသမျှတွေ ဖြစ်ခွင့်မရအောင်
လို့ ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး မပယ်နိုင်လို့ အမုက်
ထွက်လာရင်တော့ ခုတင်ကပြောတဲ့အတိုင်း ဆင်ခြင်ပြီးတော့
ဖြစ်စေ၊ အမုက်ထွက်တဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်
သွားဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို မပယ်နိုင်လို့ အမုက်ဒေါသကြောင့် မျက်နှာပျက်
လာရင် စကားကြမ်းကို ပြောမိရင်တော့ အဲဒါကိုလဲ သူတော်
ကောင်းဂုဏ် ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်ကြောင်းဖြစ်သည် သေသည်ဖြင့်
ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ။ အဲဒီအခိုက်၌ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို
ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ။ ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို နည်းနည်း ချွတ်
ယှင်းဝဠိက မပယ်နိုင်လို့ ကိုယ်အမှုအရာတွေ ကိုးရိုးကားထူး
ဖြစ်လာပြီး ကြိမ်းမောင်း ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်း
စသည်ဖြင့် နှုတ်အမှုအရာတွေလဲ အနည်းအပါးရှိတဲ့ လူအ
များသိသအောင် အဆင်အရှား ဖြစ်လာပြီဆိုရင်တော့ မူလက
ရှိနေတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာတွေလဲ ကျဆင်းသွားကြတယ်။ ရှုလဲစရာလဲ
ကောင်းတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မိတ်ပျက် ဆွေ
ပျက်ဖြစ်ပြီး အကျိုးမဲ့လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။

ဒီလို အမုက်ထွက်တာကလဲ နီးစပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အများချင်း
ဖြစ်တတ်ကြတာပဲ။ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်အောင် ကူညီဆောင်

ရွက်ကြတလဲ နီးစပ်သူအချင်းချင်းပဲ၊ ဒါကြောင့် အပြော အဆိုစသည် အဆင်မပြေတာကိုတွေ့ရင် မိမိအား ကျေးဇူး ပြုဖူးတာ၊ ကူညီဆောင်ရွက်ဖူးတာကို ဆင်ခြင်ပြီး စိတ်မဆိုး တဲ သည်းခံနေသင့်ပါတယ်။ တတ်နိုင်ရင်တော့ နားမချမ်း သာတဲ့ စကားသံကို ရှုမှတ်ပြီး သည်းခံနေရင် ပိုပြီးကောင်း တာပဲ။ တစ်ခါတုန်းက ယောဂီဟောင်းတစ်ဦးဟာ သူ့ ယောက္ခမ လူကြီးက သူ့ကို အပြစ်တင်ပြီး ပြောနေတဲ့အခါ သူက ကြားတယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေ သတဲ့။ အဲဒီတော့ ဘာပြောတယ်ဆိုတာမသိရဘဲ ကြားရုံမျှ သာ ထင်ရှားနေလို့ သူ့မှာ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်း တွေ ဘာမျှမဖြစ်ရဘဲ စိတ်အေးချမ်းမြဲ အေးချမ်းနေပါ သတဲ့။ အဲဒါဟာ သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ-ကြားရသည်၌ ကြားရုံမျှဖြစ်လိမ့်မယ်။ ကြားရုံမျှသာ ဖြစ်နေအောင် ရှုရ မယ်လို့ဟောထားတဲ့ ဒေသနာတော်နှင့် အညီပါပဲ။

ဒါလောက်ဆိုရင် ဒုတိယကိလေသာအစုံနဲ့ စပ်ပြီးပြော ဖို့က ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ယခု တတိယအစုံကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနဲ့ ပယ်ရန်အကျင့် (၃)

တကြာဝုသော မက္ခော စ ပါပကော၊ ပဋ္ဌာသော စ ပါပကော၊ မက္ခဿ စ ပဟာနာယ ပဋ္ဌာသဿ စ ပဟာနာယ အတ္တိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ။

အာပုဿ-ငါ့ရှင်တို့၊ တကြ-ငါ့ဟာပြုခဲ့သော ထို
 စကားထဲ၌၊ (ပါဝင်သော) မက္ခန္ဓာ စ-သုက္ခေယျေဇ္ဇေကို ချေ
 ဖျက်ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ ပဋ္ဌာသော ဝ-
 မြင့်မြတ်သူကို ဂုဏ်ပြိုင်ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ
 ၏၊ မက္ခန္ဓာ စ ပဟာနာယ ပဋ္ဌာသသ စ ပဟာနာယ-ပက္ခ
 ကိုလဲပယ်ရန်၊ ပဋ္ဌာသကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋ္ဌိပဒါ-
 အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဟောပြုသား
 ပါတယ်။

မက္ခန္ဓာ ပဋ္ဌာသ

မက္ခ-ဆိုတာ ကျေးဇူးပြုဖူးတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကို ကျေးဇူး
 မတင်ဘဲ သုက္ခေယျေဇ္ဇေကို ချေဖျက်ပစ်တဲ့ သဘောပဲ၊ မိဘတွေ
 ဆိုတာ သားသမီးတွေ အပေါ်မှာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ဖူးတဲ့
 ကျေးဇူးတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူယုတ်မာ
 စိတ်ရှိနေတဲ့ သားသမီးတွေက မိဘကို ကျေးဇူးမတင်ဘဲ ပရိ
 မဒေသ ပြောနေကြတာတွေလဲရှိတယ်။ မိဘတွေက သူတို့ဆို
 ငယ်ရွယ်စဉ်က ကျေးဇူးစောင့်ရှောက် လာခဲ့တာဟာ ဘာ
 ဝန် ဝတ္တရားအရ မလွဲသာလို့ စောင့်ရှောက်လာခဲ့တာပဲ၊ မိမိ
 တို့၏ ကုသိုလ်ကံကြောင့်လဲ စောင့်ရှောက်လာခဲ့တာပဲ၊ ကျေး
 ဇူးတင်စရာ မရှိဘူးလို့တောင် တချို့ကပြောဆိုကြသား
 တယ်။ အဲဒီလိုကျေးဇူးကန်းတဲ့ စိတ်နေစိတ်ထားဟာ မက္ခပဲ၊
 ဆရာသမားက စောင့်ရှောက်သင်ကြားပေးတာကိုလဲ ကျေး

ဇူးပတင်ဘဲ ကျေးဇူးကန်းတဲ့ သူတွေလဲရှိတယ်။ ဆရာကသင်ပေးလို့ တတ်သိတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာကစောင့်ရှောက်လို့ ကြီးပွားလာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လေ့လာပြီး တတ်သိလာတာပဲ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်အားထုတ်လို့ ကြီးပွားလာတာပဲလို့ ဒီလိုပြောဆိုတဲ့သူတွေလဲ ရှိတယ်။ ဒါလဲ မကွဲပဲ။

လူကြီးတွေက စောင့်ရှောက်ပေးလို့ ကြီးပွားလာတဲ့ လူငယ်ထဲကလဲ တချို့က ဒီလိုပဲ ကျေးဇူးမတင်ဘဲ သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ပြီး ပြောတတ်ကြတယ်။ ဒါလဲ မကွဲဘဲ။ အမှန်ကတော့ နည်းနည်းပေမယ့် ကျေးဇူးပြုဖူးတဲ့သူကို ကျေးဇူးတင်သင့်တယ်။ တတ်နိုင်ရင် ကျေးဇူးလဲ ဆပ်သင့်တယ်။ မိဘကျေးဇူးများ သားသမီးဖြစ်သူက မိဘကိုပခုံးနဲ့တမ်းပြီး ခေါင်းနဲ့ရှက်ပြီး တစ်သက်လုံး ပြုစုကျေးဇူးစောင့်ရှောက်နေတောင်မှ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းကိစ္စ မပြည့်စုံဘူးလို့လဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတယ်။ မူလက သရဏဂုံမတည်သေးတဲ့ မိဘကို သရဏဂုံတည်အောင် တရားထူးရအောင် ဟောပြောတိုက်တွန်းပေးနိုင်ရင်တော့ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းကိစ္စ ပြည့်စုံတယ်လို့လဲ ဟောထားတယ်။ အဲဒီမိဘကျေးဇူးကြီးမားတာကို ကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ရှေးဆရာများက မာတာပိတုဂုဏော အနန္တော-လို့ ဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီမှာ ဂုဏော-ဆိုတာ ဘုရားဂုဏ်စသည်လို့ ချီးမွမ်းဖွယ်ကို ဆိုလိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဥပကာရ-ဆိုတဲ့ ကျေးဇူးပြုဖူးတဲ့ ဂုဏ်ကို ဆိုလိုတာပဲ။ အာစရိယဂုဏော အနန္တော-ဆိုတာလဲ ဆရာကောင်း၏ ပြုဖူးတဲ့ကျေးဇူးကိုရည်ပြီး ဆိုထားတာပါပဲ။

အာမိသအမွေကို အလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဆရာသမား၏ ကျေးဇူးကို မေ့ပစ်ထားပြီး ဆရာသမားကို ပြစ်မှားတတ်တယ်။ ဘုရားလက်ထက်က ကောကောလိကဆိုတဲ့ ရဟန်းဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကိုမို့ပြီး ပစ္စည်းလတ်လာဘများများချအောင် အားထုတ်တယ်။ အဲဒီအစပိုင်း အချိန်တုန်းကသော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့၏ကျေးဇူးကို အမှီပြုနေတာပါ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ သူ့ရည်ချွယ်ချက်အတိုင်း ပစ္စည်းလတ်လာဘတွေကို မရတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ကို ပါပိစ္ဆာ-ယုတ်မာသော အလိုဆိုး ရှိကြတယ် ဝေဠုမြင့် စွပ်စွဲပြစ်မှားတယ်။ အဲဒီလိုမရွတ်ခွဲ မပြစ်မှားနဲ့လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမတာကိုလဲ သူက လက်မခံဘူး။ သူ့ညာချွယ်ဆရာမှ ဖြစ်လာတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးဆုံးမတာကိုလဲ လက်မခံဘူး။ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီးကိုလဲ သူက ပြစ်မှားပြောဆိုလိုက်သေးတယ်။ အဲဒီ ကောကောလိက ရဟန်းဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ကို စွပ်စွဲပြစ်မှားတဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ချက်ချင်းပင် ရောဂါဆိုးဖြစ်ပြီး သေဆုံးသွားတဲ့အခါ အဝိစိ ငရဲထဲက ပဗ္ဗမဆိုတဲ့ ငရဲမှာကျရောက်ပြီး ငရဲဆင်းရဲကို ခံစားနေရကြောင်း သဂါထာဝင် ဗြဟ္မသံယုတ်မှာ ဟောပြုထားပါတယ်။

ယခုနေ့အခါက ကျောင်းပစ္စည်းနဲ့စပ်ပြီး အိမ်တန် လေးစားအပ်တဲ့ ဆရာကို ပြစ်မှားပြောဆိုတာတွေ ရှိလာပဲ။ အဲဒါဟာ ဝက္ခ-သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်းဆိုတာထဲ ပါဝင်ပါတယ်။ အစာအာသတ်မင်းက ခမည်းဘော် ဗိမ္ဗိသာရကို သတ်

၁၃၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ပြီး မင်းအဖြစ်ကိုယူတာလဲ ကျေးဇူးကန်းတဲ့ ဒီမကွယ် ပါဝင်
သင့်တာပါပဲ။ အမှန်ကတော့ သူတစ်ပါးကျေးဇူးကို သိပြီး
စွမ်းနိုင်သမျှ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်တာက ပိုပြီး ကောင်းပါတယ်။
ဘုရားလက်ထက်က ရာဇဆို့တဲ့ ပုဏ္ဏားအိုကြီးကို ဘယ်မထေရ်
ကမျှ ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ်တာဝန်ယူပြီး ရဟန်းပြုမပေးဘဲ ရှိနေ
ကြရာမှာ သူ့ကျေးဇူးရှိဖူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ရဟန်းပြုပေးဖို့
မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်း
ပြုပေးတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီရာဇပုဏ္ဏားကြီးက
တစ်ချိန်တုန်းက အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဆွမ်းတစ်ဇွန်း လှူ
ဖူးတဲ့ ကျေးဇူးရှိလို့ အဲဒီကျေးဇူးကို တုံ့ပြန်တဲ့အနေဖြင့်
ရဟန်းပြုပေးတာတဲ့။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သူ့ကျေးဇူးကို
အဲဒီလိုသိပုံဟာ အင်မတန်ချီးမွမ်းစရာလဲ ကောင်းတယ်။
အတုယူစရာလဲ ကောင်းတယ်။ အဲဒီလို ကျေးဇူးတုံ့ မပြန်နိုင်
တောင် သူ့ကျေးဇူးကို မဖျက်ဖို့ကတော့ အလွန်ပင် အရေး
ကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကျေးဇူးကို မရှိမသေဘဲ စိတ်
ဖြစ်လာရင် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ
ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။

နောက်ဆုံးတော့ ပဋ္ဌာသဆိုတာက ကိုယ့်ထက်သာတဲ့သူ
ကို ကိုယ်နဲ့တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့သဘောပဲ။ တချို့က
ချိုရိုသေသေကျင့်တဲ့ သီလမရှိပါဘဲနဲ့ သီလပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို
သူနဲ့တန်းတူထားပြီး ပြောတတ်တယ်။ ဗုဒ္ဓစာပေတွေကို
မတတ်ပါဘဲနဲ့ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ သူနဲ့အတူတူပဲ။ သူ့

ထက်ပိုပြီး မသိပါဘူးလို့ ပြောတတ်တယ်။ ဘာဝနာအလုပ်ကို ကျကျနန အားမထုတ်ဖူးပါဘဲနဲ့ တကယ်အားထုတ်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူနဲ့တန်းတူပြုပြီး ပြောတတ်တယ်။ ကြီးမှ ရဟန်းပြုလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သူ့ထက်ပိုမသိဘူး၊ သူ့သိတာက မှန်တယ်။ စာပေကျမ်းဂန်တွေအရ သိနေကြတာက မမှန်ဘူးလို့ ဒီလိုတောင် ပြောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ရှိသေးတာပဲ။ ကျကျနန အားမထုတ်ဖူးပါဘဲနဲ့ သူက အရိယာအစစ် ဖြစ်နေသယောင်ယောင် စာတတ်ပေတတ် ရဟန်းများက သူ့လောက် မသိနားမလည် သယောင်ယောင် စသည်ဖြင့် ဒီလိုလဲ ဂုဏ်တုဂုဏ်ပြိုင်ပြုပြီး ပြောတတ်တယ်။ တချို့ကလဲ အဲဒီလို ပြောတဲ့အတိုင်း ဟုတ်မှန်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ကိုယ့်ထက်မြတ်သူကို ကိုယ်နှင့်တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဋ္ဌာသနဲ့ အဲဒီလိုပြောတာကို အကောင်းအမြတ် ထင်နေတာတွေပဲ။ ဘုရားလက်ထက်ကလဲ ဗုဒ္ဓဘုရားကို သူတို့နှင့်တန်းတူ ပြောဟောနေကြတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီလိုဟောတာကို အမှန်ထင်ပြီး ယုံကြည်စွဲလမ်းနေကြတာတွေလဲ ရှိခဲ့တယ်။

အဲဒီလို မြင့်မြတ်သူကို ကိုယ်နဲ့တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဋ္ဌာသဟာ အလွန်ယုတ်မာတဲ့ သဘောပဲ။ ယခုနေအခါ ခေတ်ပညာမသင်ဖူးသူ နားမလည်သူက ခေတ်ပညာတတ်သိတဲ့သူတွေကို မိမိနဲ့ အတူတူပါပဲလို့ ထင်မြင်တာ ပြောဆိုလာတာ ယုတ်မာသလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့

သို့ကျေးဇူး ချေဖျက်ဘာလဲ ယုတ်မာသည်၊ မြင့်မြတ်သူနှင့် တန်းတူပြုပြီး ဂုဏ်ပြိုင်တာလဲ ယုတ်မာသည်၊ အဲဒီ ယုတ်မာတဲ့ အကုသိုလ်တရားကို ပယ်သင့်သည်။ ပယ်ဖို့ရန် အလယ်လမ်း အကျင့်ကလဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ရှိနေပါသည်တဲ့၊ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ သို့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်တဲ့ မက္ခလဲ ယုတ်မာ သည်၊ မြင့်မြတ်သူကို ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့ ပဋ္ဌာသလဲ ယုတ်မာသည်၊ မက္ခကိုလဲ ပယ်ရန် ပဋ္ဌာသကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိသည်။

ဆောင်ပုဒ်ဝါရုက်ထဲမှာ တို့တို့နဲ့ ပြီးအောင်လို့ တချို့ကို မြှုပ်ထားတယ်၊ ယခုဆိုတဲ့ကောင်း၏ နောက်မှာ (အဲဒီ လမ်း မှန် အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟောဒီ မြတ်တရားပင် ဖြစ်သည်) စသော စကားရပ်ကတော့ ပထမ ဒုတိယ အစုံမှာ ပြခဲ့တဲ့ အတိုင်းပါပဲ၊ နောက်အစုံတွေကျ တော့လဲ နည်းတူပဲလို့ မှတ်ထားကြရမယ်၊ ယခုပြောလာခဲ့တဲ့ တတိယအစုံကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ၊ သလ္လောသုတ် တရားတော် ဒုတိယတွဲမှာလဲ ဒီ အစုံအစုံတရားတွေ ဖော်ပြ ထားတာ ရှိပါတယ်၊ အဲဒီမှာလဲ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်၊ ယခု စတုတ္ထအစုံကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၄)

အာဝုသော-ဝါရှင်တို့၊ တကြ-ဝါ ဟောပြခဲ့သော ထို ကောင်းထဲ၌၊ (ပရိယာပဇ္ဇာ-ပါဝင်သော)၊ ဣဿာ စ-မနာလို့

ခြင်းသည်လည်း၊ ပါပိကာ-ယုတ်မာ၏၊ မစ္ဆေရဉ္စ-ဝန်တို့ခြင်း
သည်လည်း၊ ပါပကံ-ယုတ်မာ၏၊ ဣဿာယ စ ပဟာနာယ-
မနာလိုတုံ ဣဿာကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မစ္ဆေရဿ စ ပဟာနာယ-
ဝန်တို့တုံ မစ္ဆေရကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္တိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-အလယ်
လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဣဿာ - မနာလိုခြင်း

ဣဿာ-ဆိုတာ ကိုယ့်ထက်သာတဲ့ သူတွေကို မနာလိုတဲ့
သဘောပါပဲ။ ကိုယ့်ထက် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများပြည့်စုံတဲ့သူ
ကို မနာလိုဘူး။ ကိုယ့်ထက် ရုပ်ရည်အဆင်း လှပတဲ့သူကို
မနာလိုဘူး။ ကိုယ့်ထက် ပညာတတ်တဲ့သူကို မနာလိုဘူး။
ကိုယ့်ထက် အခြွေအရံများတဲ့သူကို မနာလိုဘူး။ ကိုယ့်ထက်
ရာထူးကြီးမြင့်တဲ့သူကို မနာလိုဘူး။ ကိုယ့်ထက် ငှီးမင်းဖွယ်
ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သူကို မနာလိုဘူး ဒါပါပဲ။

မစ္ဆရိယငါးပါး

မစ္ဆရိယနဲ့ မစ္ဆေရဆိုတာ အတူတူပါပဲ။ အဲဒီ မစ္ဆရိယဆို
တာကတော့ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်တာတွေ သူများ မပိုင်ဆိုင်စေချင်
ဘူး။ ကိုယ့်မှာရှိတာတွေ သူများ မခုစေချင်ဘူး။ ကိုယ်နဲ့စပ်
တာတွေ သူများနဲ့ မစပ်စေချင်ဘူး။ ဒီလိုဟာတွေပါပဲ။ အဘို့
ချုပ်အားဖြင့်တော့ ကိုယ်လို သူတစ်ပါး မချမ်းသာ မပြည့်စုံ
စေချင်တာ ဝန်တို့တာဟာ မစ္ဆရိယပါပဲ။ အဲဒီမစ္ဆရိယက

အာဝါသမစ္ဆရိယ ကုလမစ္ဆရိယ လာဘမစ္ဆရိယ ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ
ဓမ္မမစ္ဆရိယလို့ ငါးမျိုးရှိတယ်။ အဲဒီ ငါးမျိုးထဲက—

(၁) အာဝါသမစ္ဆရိယဆိုတာ နေရာထိုင်ခင်းနှင့် စပ်ပြီး
ဝန်တို့တာပဲ။ ဒါက ရဟန်းများနှင့်သာပြီး စပ်ဆိုင်ပါတယ်။
သံဃာပိုင် သံဃိကကျောင်းမှာ ရဟန်းကောင်းများကို မနေ
စေလိုပဲ။ ရန်ဖြစ်တတ်တဲ့ရဟန်း၊ သီလ အကျင့်မပြည့်စုံတဲ့
ရဟန်း ဒီလိုရဟန်းဆိုးများ မနေစေချင်တာကတော့ မစ္ဆ
ရိယ မဟုတ်ပါဘူး။ လူများမှာလဲ ဒီရိပ်သာမှာလို ငယက်
အများနဲ့ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံမှာ ကိုယ်သာနေချင်ပြီး
လူကောင်းဖြစ်ပါလျက် အခြားသူကို မနေစေချင်တာဟာ
မစ္ဆရိယပါပဲ။

(၂) ကုလမစ္ဆရိယဆိုတာကတော့ ရဟန်းများမှာ ကိုယ်
နဲ့စပ်တဲ့ စကား ဒကားမတွေ ကိုယ်အခြေအရံဖြစ်သူတွေကို
အခြားရဟန်းများနှင့် မသက်ဆိုင်စေချင်တာ ဝန်တို့တာပါပဲ။
လူများမှာလဲ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးချစ်ခင်နေတဲ့သူတွေကို သူများနဲ့
မရင်းနှီး မစပ်ဆိုင်စေချင်တာ ဝန်တို့တာဟာ ကုလမစ္ဆရိယ
ပါပဲ။ သူယုတ်မာနဲ့ လူမိုက်နဲ့ အယူမှားသူနဲ့ မစပ်စေချင်တာ
ကတော့ ဝန်တို့တဲ့ သဒ္ဓဘာမဟုတ်ပါဘူး။ တရားကို လေး
စားပြီး စပ်ဆိုင်သူကို သနားတဲ့သဘောပဲ။

(၃) လာဘမစ္ဆရိယ ဆိုတာကတော့ ရသင့် ရထိုက်တဲ့
လာဘ်လာဘပစ္စည်းတွေကို မိမိသာရချင်တယ်။ သူတစ်ပါးမရ

စေချင်ဘူး၊ ဒီလိုပစ္စည်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပါပဲ၊ လူများမှာလဲ မိမိမှာ ပြည့်စုံနေတဲ့ ပစ္စည်းတွေ မိမိရနိုင်တဲ့ပစ္စည်းတွေကို သူတစ်ပါး မရစေချင်တာဟာ ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယပါပဲ။ ဒါကလဲ သူယုတ်မာတွေ မရစေချင်တာကတော့ မစ္ဆရိယ မဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မိမိမှာမရှိလျှင် မဖြစ်တဲ့ပစ္စည်းမို့ မပေးမလှူနိုင်တာကိုလဲ မစ္ဆရိယလို့ မဆိုရပါဘူး။ အဲဒါဟာ ဥဒါယိဆိုတဲ့ရဟန်းက ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီထံမှ ဝတ်ထားတဲ့ သင်းပိုင်ကိုတောင်းတဲ့အခါ အဲဒီ ရဟန္တာထေရီမက မလှူနိုင်ဘူးလို့ ငြင်းပယ်ခြင်းဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။

(၄) ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယဆိုတာကတော့ ကိုယ့်မှာ လှပတာလို့ သူတစ်ပါး မလှစေချင်တာရယ်၊ ကိုယ့်မှာပြည့်စုံနေတဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ကို သူတစ်ပါး မရှိစေချင်တာရယ် ဒီလို ဝန်တိုတာပါပဲ။

(၅) ဓမ္မ မစ္ဆရိယ ဆိုတာကတော့ မိမိ တတ်သိထားတဲ့ ပရိယတ္တိစာပေတွေကို သူတစ်ပါးအား မတတ်သိစေချင်တဲ့ ဝန်တိုခြင်းပါပဲ။

အဲဒီ ဝန်တိုခြင်းငါးမျိုးထဲက နေရာထိုင်ခင်းနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုမှုအကုသိုလ်ကြောင့် ဘီလူးသရဲဘော်လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာသော်လည်းကောင်းဖြစ်ပြီး အဲဒီ အဆောက်အအုံ၏ အမြိုက်ကို ထမ်းရွက်ပြီး နေရာတတ်တယ်တဲ့၊ သံအိပ်ငဲ့၌လဲ ဖြစ်တတ်တယ်တဲ့၊ ရင်းနှီးသူတွေနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုမှုကြောင့် ရင်းနှီးသူတွေက သူများနဲ့နီးစပ်တာကိုတွေ့ရပြီး အကြီးအကျယ် ဝိက်ဆင်းရဲလဲ ဖြစ်တတ်တယ်၊ နောက်ဘဝများမှာ လာဘ်မရခြင်း အခြေအရံနည်းပါးခြင်းလဲ ငြင်တတ်တယ်တဲ့၊

၁၄၂ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

လာဘ်ပစ္စည်းများနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းဖြင့် သံဃာ့ပစ္စည်း အများပိုင်ပစ္စည်းတွေကို ကိုယ်ပိုင်အနေဖြင့်သုံးစွဲလျှင် ဘီလူး သရဲသော်လည်းကောင်း၊ ပြိတ္တာသော်လည်းကောင်း စပါး ကြီးမြေ သော်လည်းကောင်း ဖြစ်တတ်တယ်၊ မစင်ငရဲလဲ ကျတတ်တယ်တဲ့၊ လှပခြင်းဂုဏ် ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ် ပရိယတ္တိ ဂုဏ်များနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းကြောင့် အရုပ်ဆိုးသူ ဆွံ့အသူ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ပြာပူငရဲလဲ ကျတတ်တယ်တဲ့၊ ဒါတွေက အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိ ပြုထားတာတွေပါပဲ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သူတစ်ပါးက ကိုယ့်ထက်သာတာ ကို မနာလိုတဲ့ ဣဿာဆိုတာလဲ ကိုယ့်အတွက် ဘာမျှအကျိုး မရှိဘူး၊ မျက်မှောက်မှာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရသည့်ပြင် နောင်ဘဝများမှာ အစစအရာရာ မပြည့်စုံခြင်း၏အကြောင်း သာ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယုတ်မာတဲ့တရားပဲ၊ ကိုယ်လို သူ တစ်ပါးမှာ မပြည့်စုံစေချင်တဲ့ ဝန်တိုမှု-မစ္ဆရိယကလဲ ဘာမျှ အကျိုးမရှိဘူး၊ မျက်မှောက်မှာ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရသည့် ပြင် နောင်ဘဝတွေမှာလဲ မကောင်းကျိုးတွေခံစားရခြင်း၏ အကြောင်းသာဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယုတ်မာတဲ့တရားပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီသုတ်တရားတော်မှာ မနာလိုတဲ့ ဣဿာလဲ ယုတ် မာသည်၊ ဝန်တိုတဲ့ မစ္ဆရိယလဲ ယုတ်မာသည်လို့ ဟောသား တာပဲ၊ ဒီယုတ်မာတဲ့ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့် ကာမဘုံက သတ္တဝါတွေဟာ ချမ်းသာချင်ကြပေမယ့် မချမ်းသာဘဲ ဆင်းရဲနေကြရတဲ့အကြောင်းကို သက္ကပဉ္စသုတ်မှာလဲ မြတ်စွာ ဘုရားက သိကြားမင်း၏ အမေးကို ဖြေရှင်းသောအားဖြင့်

ဟောကြားထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဒီလို တရား
ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။

ကမာဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ကောင်းစားပြည့်ဝ၊
ဘေးရန်-ပလျက်၊ အေးမြချမ်းသာ၊ နေလိုပါလည်း၊
ဣဿာမစ္ဆေ၊ သူရှုပ်ပေ၍၊ ထင်ခြေ မကျ၊ ဆင်းရဲ
ရတည့်-တဲ့။

ကမာဘုံကနတ်တွေ၊ လူတွေ ခိုပြင်သတ္တဝါတွေရော အား
လုံးပင် ကောင်းစား ချမ်းသာစွာ နေလိုကြတယ်။ ဘေးရန်
အန္တရာယ်ကင်းပြီး အေးမြချမ်းသာစွာ နေလိုကြတယ်။ အဲဒီလို
နေချင်ကြပေမယ့်လို့ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေနဲ့ မကြာခင်
တွေ့ပြီး ဆင်းရဲနေကြရတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့
သိကြားမင်းက မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ပါတယ်။
အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဣဿာနဲ့မစ္ဆရိယဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်
နှောင်ကြီးကလေးရှိနေလို့ မိမိတို့ လိုလားတဲ့အတိုင်း မနေကြ
ရပဲ ဆင်းရဲ နေကြရတယ်လို့ ဖြေကြားတော် မူပါတယ်။
အဲဒါကို-

ကမာဘုံသား၊ နတ်လူများတို့။ ပ။ အေးမြချမ်းသာ၊
နေလိုပါလည်း၊ ဣဿာ မစ္ဆေ၊ သူရှုပ်ပေ၍၊ ထင်ခြေ
မကျ၊ ဆင်းရဲရတည့်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။

ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယဆိုတဲ့တရားကိုတွေ့က ပြင်နေလို့ ဆင်းရဲ
နေကြရတယ်တဲ့။ ဟုတ်တယ်။ ဣဿာနဲ့မစ္ဆရိယတွေက သတ္တဝါ
တွေကို ရန်ဆိုးပေးနေတာပဲ။ သတ္တဝါတွေကဘေး ချမ်းသာ
ချင်ကြတာပဲ။ ရန်မဖြစ်ချင်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် မိမိ၏ကိုယ်တော်

မှာ ရှိနေတဲ့ ဣဿာ မစ္ဆရိယတွေက ရန်တိုက်ပေးနေတာနဲ့
 သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲနေကြရတာတဲ့။ ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယ ဒီ ၂-
 ပါးထဲက မစ္ဆရိယ ဝန်တိုတယ်ဆိုတာဟာ ခွေးများမှာ အင်
 မတန် အားကြီးတယ်။ ခွေးနှစ်ကောင် လိုက်တမ်းပြေးတမ်း
 ရင်းရင်းနှီးနှီး ကစားနေကြရာမှာ ထမင်းခဲကလေး တစ်ခု
 ပစ်ချလိုက်ရင် အဲဒီထမင်းခဲ အပိုင်စီးချင်တဲ့ မစ္ဆရိယဖြင့်
 တစ်ကောင်တစ်ကောင် အချင်းချင်း ကိုက်ကြတော့တာပဲ။
 အဲဒါဟာ ဣဿာနဲ့ တွဲဖက် မစ္ဆရိယဆိုတဲ့ တရားဆိုးက
 ရန်တိုက်ပေးလို့ အချင်းချင်းကိုက်ပြီး ဆင်းရဲကြရတာပဲ။
 ဒီဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့် ဆင်းရဲကြရပုံကို သက္ကပဉ္စသုတ်
 တရားတော်ထဲမှာလဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။ သလ္လေခသုတ်
 ဒုတိယတွဲမှာတော့ ဒီဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယအကြောင်းကို တော်
 တော် ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ဒီမှာတော့ ထပ်ပြီးအကျယ်မပြတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့်
 ဒီဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့် သာသနာ့အန္တရာယ်အထိ ဖြစ်
 နိုင်ပုံကို နည်းနည်းတော့ ဖော်ပြပါဦးမယ်။ အဲဒါဟာ သတိ
 သံဝေဂ ရကြဖို့ပါပဲ။

တရားအမွေကို အလေးမပြုဘဲ ပစ္စည်းအမွေလောက်သာ
 အလေးပြုခံယူနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက မိမိတို့ဘက် ကြည်ညို
 ဖွယ်ကောင်းတဲ့ ရဟန်းတော်များကို မိမိတို့၏ နယ်ပယ်
 အတွင်း မလာရောက် မနေထိုင်စေချင်ကြဘူး။ ကျောင်းထိုင်
 ဘုန်းကြီး မရှိတဲ့ကျောင်းမှာ ဒါယကာများက ဘုန်းကြီး
 အသစ်ပင့်ထားဖို့ သြဝါဒ ခံယူတောင်းပန်ရင် တရားအမွေ

အလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါက ဝိနည်းအလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖို့ ညွှန်ကြားဖွယ်ရှိ တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဗာချီက ဝိနည်းအလေးပြုတဲ့ ဂိုဏ်း ဂဏ ထဲက ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလိုမရှိကြဘူး။ သမဿ ဝိပဿနာဘက်က ထိထိရောက်ရောက် ကျင့်သုံး ဟောပြောနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ အလို မရှိကြဘူး။ အဲဒါဟာ မိမိထက် သာတာကို မနာလိုတဲ့ ဣဿာ နဲ့ မိမိနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေ တပည့်တွေ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်ထံ ရောက်သွားမှာ ဝိုးရိမ် ပန်တို့တဲ့ မစ္ဆရိယကြောင့်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆဆုံးအမ သာသနာတော်ကို အလေးပြုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင်တော့ မိမိ ကိုယ်တိုင်လဲ ပရိယတ် ဘက်ကရော၊ ပဋိပတ်ဘက်ကရော ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံ အောင် သတိပြုသင့်တာပဲ။ မိမိ၏ တပည့် ပရိသတ်တွေမှာ အကျိုးများအောင် ကိုယ်တိုင်လဲ ဟောပြောသင့်တာပဲ။ သူတစ်ပါးက ဟောပြောနေရင်လဲ စွမ်းနိုင်သမျှ ကူညီအား ပေးသင့်တာပဲ။ အဲဒီလိုဆိုရင် တရားအမွေကို အလေးပြု ရာလဲ ရောက်တယ်။ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ရာလဲ ရောက်တယ်။

အဲဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လဲ အကျိုးများစေနိုင်အောင်၊ ယုတ်ညံ့တဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေလဲ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်း အောင်၊ ဒီသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ချော့မော့ပြီး တိုက် တွန်းထားတဲ့အတိုင်း တရားအမွေလဲရအောင် ကျင့်သုံးခံယူဖို့ ရာ အရေးကြီးတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဟောပြောချက် အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ဖြင့် ယုတ်ညံ့တဲ့ ဣဿာ မစ္ဆယရိ

စသည်တို့ကိုလဲ အမြစ်ပြတ် ပယ်ရှားဖို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ဣဿာကိုလဲ ပယ်ရန် မစ္ဆရိယကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်-စသည်ဖြင့် ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြမယ်။

၄။ မနာလိုတဲ့ ဣဿာလဲ ယုတ်မာသည်။ ဝန်တို့တဲ့ မစ္ဆရိယလဲ ယုတ်မာသည်။ ဣဿာကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မစ္ဆရိယကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်။

ဒီက နောက်ပိုင်း ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ရှေးကနဲ့ အတူတူပါပဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းအကျင့်ကို မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ရိုရိုသေသေကျင့်ရင် ဝိပဿနာညာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်တယ်။ အဲဒီအခါ တတိယအစုံမှာ ပြခဲ့တဲ့ မကွနဲ့ ပဋ္ဌာသင်္ဂိုတာရယ်။ ဒီ စတုတ္ထအစုံက ဣဿာနဲ့ မစ္ဆရိယရယ်။ ပဋ္ဌမအစုံမှာ ပြရမည့် မာယာနဲ့ သာဠေယျရယ်-ဒီ ကိလေသာ ၆-ပါးလုံး အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားတယ်လို့ မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၇၅)မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် မနာလိုတဲ့ ဣဿာနဲ့ ဝန်တို့တဲ့ မစ္ဆရိယ ဆိုတဲ့ ဒီ ယုတ်မာတဲ့ အကုသိုလ်တွေ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းသွားအောင် အောက်ထစ်ဆုံး သောတာပတ္တိ မဂ်ဖိုလ်အထိ တရားအမွေကို ခံယူကြဖို့ အရေးတကြီးလိုပါတယ်။ အဲဒီ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ဆိုတဲ့ တရားအမွေကိုရရင် အပါယ်လေးပါးမှလဲ အစဉ်

ထာဝရ လွတ်မြောက်သွားပါတယ်။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝမှာ
 ဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ သေရမည့်ဆင်းရဲတွေလဲ အများဆုံး ခုနစ်
 ဘဝမျှသာ တွေ့ကြုံဖို့ရှိပါတော့တယ်။ ခုနစ်ဘဝ အတွင်းမှာ
 ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ပဲ
 ရှိပါတော့တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က အောက်ထပ်
 ဆုံး အဲဒီ သောတာပတ္တိမဂ်ပိုင်း တရားအမွေရအောင် ခံယူ
 ကြဖို့ အထူးတိုက်တွန်း ညွှန်ကြားနေတာပါပဲ။ ယခု ဒီမှာ
 ယောဂီတွေလဲ အဲဒီ တရားအမွေတွေကို ခံယူရရှိဖို့ အားထုတ်
 နေကြတာပါပဲ။ ယခု ပဉ္စမအစုံကို ဆက်ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၅)

အာဝုဇော-ငါ့ရှင်တို့၊ ဆတြ-ငါ ဟောပြောခဲ့သော ထို
 စကားလုံး (ပရိယာပနာ-ပါဝင်သော) မာယာ စ-ကိုယ်
 အဖြစ်ကို ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာသည်လည်း၊ ပါပိကာ-
 ယုတ်မာ၏။ သာဓဋ္ဌ-မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ဝါကြားစဉ်းလဲတဲ့ သာ
 ဓဋ္ဌယျသည်လည်း၊ ပါပကံ-ယုတ်မာ၏။ မာယာယ စ ပဟာ
 နာယ-မာယာကိုပယ်ရန်၊ သာဓဋ္ဌယသစ ပဟာနာယ-သာ
 ဓဋ္ဌယျကိုလဲ ပယ်ရန်၊ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-အလယ်လမ်းမရှိ
 အကျင့်ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဟောပြောထားပါတယ်။

မာယာနှင့် သာဓဋ္ဌယျ

မာယာဆိုတာ လှည့်စားတာပဲ။ ကိုယ်အပြင်ကို သူများ
 မသိရအောင် ဖုံးကွယ်ပြီး လှည့်စားတာ။ မိမိမှာ အပြင်မရှိ

သယောင် အပြစ်ကင်းပြီး စင်ကြယ်သယောင် ဟန်ဆောင် လှည့်စားတာပဲ။ အဲဒီမှာယာလဲ ယုတ်မာတယ်တဲ့။

သာဓဋ္ဌယျ ဆိုတာကတော့ ကိုယ့်မရှိတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ရှိသယောင် ဆောင်ပြီး ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ သဘောပဲ။ သီလမရှိဘဲနဲ့ ရှိသယောင် ဆောင်တယ်။ စာပေကျမ်းဂန် မတတ် မသိဘဲနဲ့ တတ်သိသယောင်ဆောင်တယ်။ နားမလည်ဘဲနဲ့ နားလည်သယောင် ဆောင်တယ်။ ဓူတင်အကျင့်ကို မကျင့်ပါဘဲနဲ့ ကျင့်သယောင် ဆောင်တယ်။ သမာဓိအကျင့်ကို မကျင့်ပါဘဲနဲ့ ကျင့်သယောင် ဆောင်တယ်။ ဈာန်မရပါဘဲနဲ့ရသယောင်ဆောင်တယ်။ အကြား အမြင် မပေါက်ပါဘဲနဲ့ အကြားအမြင်ပေါက်သယောင်ဆောင် တယ်။ သူတစ်ပါးစိတ်ကို မသိပါဘဲနဲ့ သိသယောင် ဆောင်တယ်။ တစ်ခါက ကိုယ်တော်တစ်ပါးက တရားဟောနေရင်း ဟို အနားက ဒကာမကြီးပဲ တွဲ ဝိတ်အပြင်ထွက်နေတယ်။ မတွက် စေနဲ့လို့ ပြောသတဲ့။ လူတွေဟာ အများအားဖြင့် စိတ်ပျံ့လွင့် နေတာက များတာပဲ။ အဲဒီတော့ စိတ်ပျံ့လွင့်နေတဲ့ ဒကာမ ကြီးတွေက ငါ့ကိုပြောတာပဲ။ ငါ့စိတ်ပျံ့လွင့်နေတာကို သိတဲ့ ကိုယ်တော်ပဲလို့ ထင်ပြီး ကြည်ညိုကြသတဲ့။ တရားရှုနေသူက လက်လှုပ်ရင် ဟ-လက်ဆီကို ဝိတ်မရောက်စေနဲ့လို့ ဒီလိုလဲ ပြောသတဲ့။ အဲဒီလို ငပြောတော့လဲ ငါ့စိတ်သိပြီး ပြောတယ် လို့ ထင်ပြီး ကြည်ညိုကြပါသတဲ့။ အဲဒီလို မရှိတဲ့ ဂုဏ်ကို ဟန်ဆောင်ပြတာလဲ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲတဲ့ သာဓဋ္ဌယျပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဝိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်း မရှိပါဘဲနဲ့

စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်း ရှိသယောင် ဟန်ဆောင်တယ်။
 အမှတ်သတိ မပြည့်စုံပါဘဲနဲ့ ပြည့်စုံသယောင်၊ သာမိ
 ဉာဏ် မကောင်းပါဘဲနဲ့ ကောင်းသယောင်၊ တရားထူး
 မပြည့်စုံပါဘဲနဲ့ ပြည့်စုံသယောင်၊ အရိယာ မဟုတ်ပါဘဲနဲ့
 အရိယာ ဖြစ်နေ သယောင်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်နေသယောင်၊
 ဒီလို ဟန်ဆောင်နေတာတွေလဲ ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲတဲ့
 သာဓဋ္ဌယျာပဲ၊ ဒီ သာဓဋ္ဌယျာကလဲ အင်မတန် ယုတ်မာတာပဲ၊
 တော်တော်ဆိုးရွားတဲ့ အကုသိုလ်တရားပဲ။

ဒီသာဓဋ္ဌယျာက ယုတ်မာသလိုပင် ခုကင်ကပြောခဲ့တဲ့ မာ
 ယာကလဲ ယုတ်မာတာပဲ၊ ကိုယ့်အပြစ်ကို သူများ မသိရ
 အောင် အပြစ်ကင်းသယောင် ဟန်ဆောင်ပြဆိုနေတာပဲ
 အလွန်ယုတ်မာတာပဲ၊ အဲဒီ ယုတ်မာတဲ့ မာယာနဲ့ သာဓဋ္ဌယျာကို
 ပယ်ဖို့ အကျင့်လမ်းမှန်လဲ ရှိပါတယ်တဲ့၊ တာလဲဆိုတော့ မဂ္ဂင်
 ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းအကျင့်ပါပဲ၊ ယခု ဒီမှာ မပြတ်
 ရှုမှတ်နေကြတာဟာ အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်ပါပဲ၊ မရှု
 မမှတ်လို့ရုံရင် မိမိအပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းလှည့်စားတဲ့ သဘောလဲ
 ဖြစ်နိုင်တယ်၊ မရှိတဲ့ဂုဏ်ဖြင့် ဟန်ဆောင်ပလ္လား ဝါကြွားချင်
 တဲ့သဘောလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒါပေမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းမှာတော့
 ဒီမာယာ သာဓဋ္ဌယျာက မဖြစ်တတ်ပါဘူး၊ ဘဝအဆက်ဆက်
 က အထုံဝါသနာ အကျင့်ပါလာတဲ့ သူတွေမှာတော့ ဒီမာ
 ယာနဲ့ သာဓဋ္ဌယျာက အဖြစ်များတတ်တယ်၊ တရားကျင့်တဲ့
 အပါမှာ ဒီမာယာနဲ့ သာဓဋ္ဌယျာက ကင်းဖို့လိုပါတယ်၊ ဒါ
 ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက-

ဘုရားက သန့်ရှင်းသူကို ဖိတ်ခေါ်ပုံ

တေ့ ဝိညူ ပုရိသော အသဋ္ဌော အမာယာဝီ ဥဇုဇာတိ-
ကော၊ အဟမနုသာသာမိ၊ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ-စသည်ဖြင့်
ဖိတ်ခေါ်တော်မူပါတယ်။

အသဋ္ဌော အမာယာဝီ-သာဋ္ဌေယျနှင့် မာယာ ကင်းသည်
ဖြစ်၍၊ ဝါ-ကြားဝါခြင်းနှင့် လှည့်စားခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်
၍၊ ဥဇုဇာတိကော-စိတ်သဘောထား ဖြောင့်မတ်သော၊
ဝိညူ-သိနားလည်ခြင်းရှိသော၊ ပုရိသော-ယောက်ျားသည်၊
တေ့-လာပါစေ၊ အဟံ အနုသာသာမိ-ငါက ဆုံးမညွှန်ကြား
ပေးမယ်၊ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ-ငါက ကျင့်နည်းတရားကို
ဟောပြုပေးမယ်၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ - ဆုံးမညွှန်ကြားပေးသည်
အတိုင်း ကျင့်လျင် အကြာဆုံး ၇-နှစ်အတွင်း အမြန်ဆုံး
၇-ရက်အတွင်း အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို
ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီး နေရပါလိမ့်မယ်လို့ ဒီလို ဖိတ်မန်တော်
မူပါတယ်။ (သုတ်ပါထေယျ နှာ ၄၅-၆)

တရားကို တကယ်အားထုတ်မည့်သူဆိုရှင် မိမိအပြစ်ကို
ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာလဲ ကင်းဖို့လိုပါတယ်၊ မဂ္ဂိတဲ့ဂုဏ်
ဖြင့် ကြားဝါစဉ်းလဲတဲ့ သာဋ္ဌေယျလဲ ကင်းဖို့လိုပါတယ်၊ အဲဒီ
မာဟာနှင့် သာဋ္ဌေယျဆိုတဲ့ မဖြောင့်မတ်တဲ့ သဘောကင်းမှ
ဆရာသမားက အချိုးတကျ ဆုံးမညွှန်ကြားပေးနိုင်တယ်၊
အချိန်ပြည့် မဂ္ဂမမှတ်ဘဲ ချွတ်ယွင်းနေတာတို့ စကားပြောနေ

တာတို့ အိပ်ချိန်မဟုတ်ဘဲ အိပ်နေတာတို့ ဒီလိုအပြစ်တွေကို ဆရာမသိအောင် ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာရှိနေရင် ဆရာက အချိန်ပြည့် ချမှတ်ဖို့ မညွှန်ကြားနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ ရောဂါတွေ ရှိနေပါလျက် မရှိသလိုပြောနေတဲ့ လူမမာကို ဆေးဆရာက သင့်တော်တဲ့ဆေးကို မပေးနိုင်တာလိုပဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ယောဂီ၏ချွတ်ယွင်းချက်ကို ပြုပြင်မပေးနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ သင့်တော်တဲ့ဆေးကို မမှီဝဲရလို့ ရောဂါမပျောက်တာလိုပဲ ယောဂီမှလဲ သမာဓိဉာဏ် မတိုးတက်ဘဲ ရှိနေတတ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ အမှတ်မကောင်းဘဲနဲ့ အမှတ်ကောင်းသယောင် အသိဉာဏ်မဖြစ်ဘဲနဲ့ ဖြစ်သယောင် ပြောပြီး စဉ်းလဲတဲ့ သဗ္ဗဿုရှိနေရင်လဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက အချိုးတကျ ညွှန်ကြားမပေးနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့လဲ ကျန်းမာသယောင် ပြောနေတဲ့ လူမမာကို ဆေးဆရာက ဆေးမပေးဘဲထားလို့ ရောဂါမပျောက်သလိုပင် ယောဂီမှလဲ ဘုရားမတိုးတက်ဘဲ နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မာယာနဲ့ သာဓုဿုကင်းပြီး စိတ်နေသဘောထား ဖြောင့်မတ်ဖို့ အလွန်ပင် အရေးကြီးပါတယ်။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ ကိုယ့်အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်လှည့်စားတဲ့ မာယာလဲ ယုတ်မာသည်။ မရှိဘဲဂုဏ်နဲ့ ဝါကြွားစဉ်းလဲတဲ့ သာဓုဿုလဲ ယုတ်မာသည်။ မာယာကိုလဲ ပယ်ရန် သာဓုဿုကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ရှိသည်။

အဲဒီကနောက် ဆောင်ပုဒ်ကတော့ ရှေးကအတိုင်းပါပဲ။
 မာယာနဲ့ သာဠေယျကိုပယ်ဖို့ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်
 ဆိုတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်ပါပဲ။ ယခု ဒီကယောဂီတွေ
 ဖောင်းတာ-ပိန်တာမှစပြီး မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊
 သိတိုင်း ဒွါရ ၆ -ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေ၏ အဖြစ်
 အပျက်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း တွေ့သိရအောင်
 ရှုမှတ်ပြီး ပွားများရတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်
 ပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် အမှန်အကိုင်သိနေရင် အဲဒီသိရသမျှ
 အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး မာယာဆိုတဲ့ လှည့်စားမှုလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘူး။
 သာဠေယျဆိုတဲ့ ဝါကြားစဉ်းလဲမှုလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘူး။ အကယ်
 ၍ မရှုမိတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီး ဖုံးကွယ်လှည့်စားချင်တာ၊ ဝါကြား
 စဉ်းလဲချင်တာ ဖြစ်လာရင်လဲ ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။
 အဲဒီလို ရှုမှတ်နေရင်း သမာဓိဉာဏ်အားကောင်းပြီး ဥဒ-
 ယဗ္ဗယဉာဏ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ လှည့်စားမှု ကောက်
 ကျစ် စဉ်းလဲမှု ဟူသမျှတွေဟာ သူ့ အလိုလိုကင်းပြီး စိတ်ဟာ
 အထူးစင်ကြယ်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စိတ်ဖြောင့်မတ်ပုံနဲ့
 စပ်ပြီး တစ်ခါက အမျိုးသမီး ယောဂီတင်ယောဂ်က ဒီလို
 ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောဖူးတယ်။

သူဟာ အရင်က သူ့ခင်ပွန်းအပေါ်မှာ အနိုင်ယူပြီး
 ပတော်မသင့်သာတွေကို ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ ယခုအော့ တရား
 ရှုမှတ်နေရင်း အဲဒါတွေကို အပြစ်မြင်လာပါတယ်။ နောင်
 တော့ ဒီလိုမတော်တာကို မပြောတော့၊ မပြုတော့ပါဘူးလို့

ဖြောင့်မတ်တဲ့ စိတ်အနေအထားဖြစ်ပြီး ဝန်ခံ ပြောပြဖူးပါ
 တယ်။ အဲဒါဟာမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်း အကျင့်ကြောင့်
 ကောက်ကျင်စဉ်းလဲမှု ကင်းငြိမ်းသွားတဲ့ အခြင်းအရာပါပဲ။
 ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်က သိပ်ကောင်းတာ၊ ရွှေပိုင်းက ဖော်
 ပြခဲ့တဲ့ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တွေလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တာ
 ပဲ။ သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဣဿာနဲ့ ပစ္ဆိမိယ
 ကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ ကျေးဇူးရှင်ကို ပြစ်မှားတဲ့ မကွန့်
 ပဋ္ဌာသကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ မိမိ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို
 ချက်ချင်းပင် ပျက်စီးကျဆင်းစေတဲ့ ကောဓနဲ့ ဥပနာဟကိုလဲ
 ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ သံသရာရှည်လျားစေတဲ့ လောသ
 တဏှာကိုလဲ ကင်းငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ ကြန့်တဲ့ ဣဗ္ဗိ၊ သာရမ္ဘိ၊
 မာန စသည်တို့ကိုလဲ ကင်းငြိမ်း စေနိုင်တယ်။ အင်မတန်
 မြင့်မြတ် ကောင်းမွန်တဲ့ အကျင့်ပဲ။ ယခု ဒီမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး
 အကျင့်ကို ကျင့်နေကြရတာဟာ အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက်
 စရာပဲ ယခု ဣဗ္ဗိနဲ့ သာရမ္ဘိဆိုတဲ့ အဋ္ဌအစုံကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၆)

အာရုံသော-ဝါရှင်တို့၊ တကြ-ဝါ ဟောပြခဲ့သော ထို
 စကားထဲ၌၊ (ပရိယာပနော-ပါဝင်သော)၊ ထမ္ဘော စ-မ
 ကိုင်းညွတ် မရိုသေတဲ့ ထမ္ဘသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ
 ၏၊ သာရမ္ဘော စ-နှိမ်ချိုးရန် သူ့ထက် ကျားအောင် ပြုတဲ့
 သာရမ္ဘသည်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ ထမ္ဘော စ
 ပဟာနာယ ထမ္ဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ သာရမ္ဘော စ ပဟာနာယ-

သာရမ္ဘကိုလဲ ပယ်ရန်၊ အတ္တိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ-အလယ်လမ်း
မှန် အကျင့်ရှိပါသည် စသည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။

ထမ္ဘနှင့် သာရမ္ဘ

မကိုင်းညွတ်မရိုသေနိုင်တဲ့ ထမ္ဘလဲ ယုတ်မာသည်တဲ့၊ ရိုသေ
ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မကိုင်းညွတ်နိုင်အောင် မရိုသေနိုင်အောင်
တောင့်တင်းနေတဲ့ မာနကို ထမ္ဘလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီမာနက
ရိုသေထိုက်တဲ့သူ၏ အနီးရောက်ပေမယ်လို့ မရိုသေနိုင်ဘူး၊
မိမိကိုယ်ကိုလဲ တိုင်ကြီးများလိုပင် တောင့်နေစေတတ်တယ်။
ကိုယ်ဖြင့်လဲ မရိုသေ မကိုင်းညွတ်နိုင်တာ နှုတ်ဖြင့်လဲ မရိုသေ
နိုင်တာဟာ ဒီမာနကြောင့်ပါပဲ။ ဘုရားဆင်းတုတော်၊ စေတီ
တော်တို့ သံဃာဒေတော်တို့ အသက်ကြီးသူတို့ ဒီလိုရိုသေထိုက်တဲ့
အရာတွေ၏ အနီးအပါးရောက်ရင် ကိုယ်ဖြင့်လဲ ကိုင်းညွတ်
ပြီး ရိုသေရတယ်။ နှုတ်ဖြင့်လဲ အရိုအသေ ပြောဆိုရတယ်။
ဒီ ထမ္ဘ ဆိုတဲ့ မာနရှိနေတဲ့သူကတော့ ကိုယ်ဖြင့်လဲ ခေါင်းငုံ့
ခြင်း၊ လက်အုပ်ချိုခြင်း စသည်ဖြင့် အရိုအသေမပြုနိုင်ဘူး၊
တောင့်ပြီးနေတယ်။ နှုတ်ဖြင့်လဲ ကန်တော့ပါ၏။ ရှိခိုးပါ၏-
ဝသည်ကို ပြောဆိုပြီး အရိုအသေမပြုနိုင်ဘူး၊ ငါတို့နဲ့ မထူး
ပါဘူး၊ အရိုအသေပေးစရာ မလိုပါဘူးလို့ နှလုံးသွင်းပြီး
ရိုသေကိုင်းညွတ်ခြင်း မရှိတာဟာ ထမ္ဘပါဘဲ။ ဒါကလဲ ရိုသေ
ထိုက်တဲ့ ဘုရားကိုတောင် မရိုသေလို့ ယုတ်မာတာဘဲ။ ပယ်
သင့်တာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ နှိမ်ချိုးရန် သူ့ထက်ကျောအောင် ပြုတဲ့
သာရမ္ဘလဲ ယုတ်မာသည်တဲ့၊ ဒါကတော့ သူ့ထက်သာအောင်

ပြုလုပ်ပြောဆိုပြီး သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချိုးတဲ့ သဘောပါပဲ။ သူက တစ်ခုလုပ်ရင် ငါက နှစ်ခုလုပ်မယ်၊ သူက တစ်ခုနဲ့ ပြောရင် ငါက နှစ်ခုနဲ့ပြောမယ်၊ သူက တစ်ထောင် တစ်သောင်း အကုန်အကျခံပြီး အခမ်းအနားကို လုပ်ယင် ငါက နှစ်ထောင် နှစ်သောင်း အကုန်အကျခံပြီး အခမ်းအနားကို လုပ်မယ် စသည်ဖြင့် သူ့ထက်ကျောအောင် လုပ်ချင်တဲ့ မာန တစ်မျိုးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကုသိုလ်ဘက်ကတော့ လုပ်သင့်တာလဲ ရှိပါသေးဘယ်၊ ဒါနပြုရာမှာဖြစ်စေ၊ သီလကျင့်ရာမှာဖြစ်စေ၊ သူက ဒါလောက်လှူတာဟာ သိပ်ကောင်းတာပဲ ငါကတော့ ဒါထက်ပိုပြီးလှူသင့်တာပဲလို့ စေတနာကောင်း ဖြင့် နှလုံးသွင်းပြီး သူများထက်ပိုလှူတာလဲရှိတယ်၊ သူတောင်မှ ငါးပါးသီလ စောင့်နိုင်သေးတာပဲ။ ငါကတော့ ဒါထက်ပိုပြီး စောင့်သင့်တာပဲလို့ စေတနာကောင်းဖြင့် ဗြဟ္မစရိယ ပဉ္စမသီလဖြစ်စေ၊ ဝိကာလဘောဇန ကြဉ်တာနှင့်တကွ ဆက္ကသီလဖြစ်စေ၊ ရှစ်ပါးသီလဖြစ်စေ၊ စောင့်ရှောက်တာလဲရှိတယ်၊ ရှစ်ပါးသီလကို သူက တစ်လလျှင် နှစ်ကြိမ်စောင့်ပါက ငါက လေးကြိမ်စောင့်မယ် စသည်ဖြင့် မိမိမှာ ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားရေးကိုသာ ပဓာနပြုပြီး ကျင့်တာလဲ ရှိတယ်၊ တရား ရှုမှတ်ကျင့်သုံးရာမှာလဲ သူတောင်မှ တစ်လ အားထုတ်နိုင် သေးရင် ငါက နှစ်လ အားထုတ်မယ် စသည်ဖြင့် စေတနာ ကောင်းနဲ့ နှလုံးသွင်းပြီး တရားရှုမှတ်အားထုတ်တာလဲ ရှိပါ တယ်၊ ဒီလို ကုသိုလ်ဖြစ်ပွားရေးကိုသာ ပဓာနပြုပြီး သူများ ထက်သာပြီး ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ကို ပွားစေတာ

ကတော့ ပြုသင့်ပြုထိုက်တဲ့ ကုသိုလ်အလုပ်ပါ။ အပြစ် မရှိ ပါဘူး။

အဲဒီလို စေတနာကောင်းနဲ့မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးက တစ် ထောင်ဖိုး၊ တစ်သောင်းဖိုးလှူရာမှာ အဲဒီလှူသူ၏ဂုဏ် တိမ် မြုပ်သွားအောင်၊ နောက်ထပ် ဒီလိုအလှူမျိုးကို မလှူရဲ အောင် မတော်မသင့် ကြံစည်ပြီးတော့နှစ်ထောင်သုံးထောင် ဖိုး နှစ်သောင်း သုံးသောင်းဖိုး စသည်ဖြင့် သူ့ထက် ကျော ရေးကိုသာ အလေးပြုပြီးလှူဒါန်းတာမျိုးကတော့ သာရမ္မ သဘော ရှိတာပါ။ သူတစ်ပါးဂုဏ်ကျသွားအောင် နှိမ်ချိုး တဲ့အနေနဲ့ ပြုရင်တော့ သာရမ္မပဲ။ အဲဒါဟာ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချိုးလိုသောကြောင့် ယုတ်မာတဲ့ အကုသိုလ်ပါ။ အဲဒီ သာရမ္မကိုလဲ ပယ်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရ မယ်။

၆။ မကိုင်းမညွတ် မချိုသေနိုင်တဲ့ ထမ္ဘာလဲ ယုတ်မာ သည်။ နှိမ်ချိုးရန် သူ့ထက်ကျောအောင် ပြုတဲ့ သာရမ္မလဲ ယုတ်မာသည်။ ထမ္ဘာကိုလဲ ပယ်ရန်၊ သာရမ္မကိုလဲ ပယ်ရန်၊ အကယ်လမ်းမှန် အကျင့် ရှိသည်။

ယခုဒီမှာ ဖောင်းတာ ဝိန်တာကစပြီး မြင်တိုင်း ကြား တိုင်းတွေ့တိုင်း သိတိုင်း ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှ ကိုမပြတ် ရှုမှတ်နေကြတာဟာဒီထမ္ဘာနဲ့ သာရမ္မကိုကင်းငြိမ်းစေ

နိုင်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကို ပွားနေကြတာပဲ။ ယခုလောလောဆယ်မှာတော့ စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းနဲ့ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဒီ ထမ္မနဲ့ သာရမ္မက ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အရဟတ္တမဂ် မရောက်သေးရင် တစ်ချိန်ချိန်တော့ ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိနေသေးတာပဲ။ အဲဒီ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေတဲ့ ထမ္မနဲ့ သာရမ္မကို အမြစ်ပြတ် ပယ်နိုင်အောင် ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ ဒီ မဂ္ဂိသေနိုင်တာနဲ့ သူ့ထက် ကျောအောင်ပြုချင်တာဆိုတဲ့ မာနက သူ့ဘာကောင်းတွေမှာ ဖြစ်ခဲမည့်သဘောပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါက အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ်ဆိုတော့ ကင်းငြိမ်းခဲ့တဲ့ တရားပဲ။ အကယ်၍ အဲဒီ မဂ္ဂိသေတဲ့စိတ် သူ့ထက်ကျောလိုတဲ့ စိတ် ဖြစ်လာရင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားရုံပါပဲ။ ယခု သတ္တမအစုံ လို့ ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၈)

အာဂုဿာ-ငါ့ရှင်တို့၊ တဗြဟ္မ-ငါ့ဟောပြောခဲ့သော ထို ကောင်းထဲ၌၊ (ဝရိယာပဇ္ဇာ-ပါဝင်သော)၊ မာနော စ- သမင်္ဂီကြီးတဲ့ မာနသည့်လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏။ အတိမာနော စ-တဝင်မြင့်တဲ့ အတိမာနသည့်လည်း၊ ပါပ- ကော-ယုတ်မာ၏။ မာနဿ စ ပဟာနာယ မာနကိုလဲပယ် ရန်၊ အတိမာနဿ စ ပဟာနာယ -အတိမာနကိုလဲပယ်ရန်၊ အတ္ထိ မန္တိမာ ပဒ္ဓိပဒါ-အလယ်လမ်းမှန် အကျင့် ရှိပါသည်။

မာနနှင့် အတိမာန

မာနဆိုတာ အကြောင်းအရာဂုဏ် တစ်ခုခုကိုမှီပြီး အထင်ကြီးဘဲ သဘောပါပဲ။ အမျိုးအနွယ်ကိုဖြစ်စေ၊ စီးပွားဥစ္စာကိုဖြစ်စေ၊ အခြွေအရံကိုဖြစ်စေ၊ အရေအဆင်းကိုဖြစ်စေ၊ အသိအလိမ္မာကိုဖြစ်စေ ဂုဏ်ယူပြီး မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးတာဟာ မာနပါပဲ။ ဒီမာနက (၁) သေယျမာန်၊ (၂) သဒိသမာန်၊ (၃) ဟိနမာန်လို့ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ၃-ပါးရှိပါတယ်။ အဲဒီ ၃-ပါးထဲက (၁) သေယျမာန်ဆိုတာ အမျိုးအနွယ်စသော ဂုဏ်ဖြင့် မိမိက သူများထက် မြင့်မြတ်တယ်လို့ အထင်ကြီးတာပါပဲ။ အဲဒါဟာ ထင်တဲ့အတိုင်း မဟုတ်ရင်တော့ အယာထာဝမာန် ခေါ်တယ်။ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်ရင် အဲဒီမဟုတ်ဘဲ အထင်ကြီးတဲ့ အယာထာဝမာန် ကင်းငြိမ်းတယ်။ ဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ အထင်ကြီးတဲ့ ယာထာဝမာန်ကတော့ အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ်။

(၂) သဒိသမာန်ဆိုတာ အမျိုးအနွယ်စသော ဂုဏ်တစ်ပါးပါးဖြင့် သူတစ်ပါးနဲ့မိမိဟာ အတူတူပဲလို့ အထင်ကြီးတာပဲ။ ဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ တန်းတူထင်ရင် ယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါက အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ကင်းငြိမ်းတယ်။ မဟုတ်မှန်တဲ့ဂုဏ်နဲ့ တန်းတူထင်တာကတော့ အယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်ရင် ကင်းငြိမ်းတယ်။

(၃) ဟိနမာန်ဆိုတာက ဂုဏ်တစ်ပါးပါးဖြင့် သူတစ်ပါးအောက် ယုတ်ညံ့တဲ့အနေဖြင့် ထင်မြင်တဲ့ သဘောပါပဲ။

ဒါကလဲ မိမိကိုယ်ကို အောက်တန်းချပြီး သူတစ်ပါးကို ချီသေ
 တဲ့သဘောတော့ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ ယုတ်ညံ့တဲ့ဂုဏ်နှင့်ပင် ဂုဏ်
 ယူပြီး အထင်ကြီးတဲ့သဘောပဲ။ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုရင် ငါက
 သူတို့လို အမျိုးကြီး အမျိုးမြတ်မှ မဟုတ်ဘဲ။ ဘယ်လိုပဲနေနေ
 ရပါတယ်။ ငါက သူတို့လို ဓနရှင်မှမဟုတ်ဘဲ။ ငါက သူတို့
 လို အရာရှိမှ မဟုတ်ဘဲ။ ငါက သူတို့လို ပညာရှင်မှ မဟုတ်
 ဘဲ။ ငါက သူတို့လို လူကြီးလူကောင်းမှမဟုတ်ဘဲ။ ငါက
 သူတို့လို စာချမထေရ်ကြီးမှ မဟုတ်ဘဲ။ ပုံတော်သလို နေလို့
 ရပါတယ် စသည်ဖြင့် မိမိ အောက်တန်းကျတာကိုပင် ဂုဏ်ယူ
 ပြီး အထင်ကြီးတာပါပဲ။ အဲဒါလဲ အမှန်အတိုင်း အထင်
 ရောက်တာက ယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါက အရဟတ္တမဂ်ကျမှ
 ကင်းငြိမ်းတယ်။ မဟုတ်ဘဲနဲ့ အထင်ရောက်တာကတော့
 အယာထာဝမာန်ပဲ။ အဲဒါကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်
 ရင် ကင်းငြိမ်းတယ်။

အတိမာန ဆိုတာကတော့ အလွန်အလွန် အထင်ကြီးတာ
 ပါပဲ။ အဲဒါကို ဘဝင်မြင့်တယ်လို့ ဘာသာပြန်ထားပါတယ်။
 သူများတွေကို အလွန်အထင်သေးပြီး မိမိကိုယ်ကို အလွန်
 အလွန် အထင်ကြီးတဲ့ သဘောပါပဲ။ မူလက သူတစ်ပါးနဲ့
 တန်းတူလောက်သာ အထင်ကြီးခဲ့တယ်။ နောက်ကျသော
 မိမိက သာလွန်တယ်။ အများကြီးသာလွန်တယ်လို့ အထင်
 ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်တာပါပဲ။ လောကဓားဘက်မှာ အခွင့်
 အထူးကလေးရလာတာနဲ့ ဒီလို အလွန်အလွန် အထင်ကြီးပြီး

၁၆၀ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ဘဝင်မြင့်နေတာတွေလဲ များပါကယ်၊ ပရိယတ္တိဘက်က
စာသင်စာချနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ တရားဟောနေတဲ့ ဓမ္မကထိက
တွေ၊ ပရိယတ္တိဘက်က တရားကျင့်သုံး ဟောပြောနေတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေထဲမှာလဲ တချို့က အစပိုင်းမှာ
မာနဖြင့် အထင်ကြီးရုံမျှပဲ၊ နောက်ပိုင်းကျတော့ အလွန်
အလွန် အထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်နေတာလဲ ရှိတတ်တယ်၊
ဒီဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဟောပြောရာမှာလဲ ဘဝင်မြင့်တဲ့
အပြောအဆိုတွေကို ပြောဆိုလေ့ ရှိတတ်တယ်၊ ကျမ်းစာရေး
ရာမှာလဲ ဘဝင်မြင့်တဲ့ အသုံးအနှုန်းတွေကို ရေးသားလေ့
ရှိတတ်တယ်၊ တရားအားလျှော့နေတဲ့ ယောဂီထံကတောင့်
တချို့က ဥဒယဗ္ဗယညဏ် ရောက်တဲ့အခါမှာ သူများက သူလို
မသိဘူးလို့ ထင်တတ်တယ်၊ သူ့ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကိုတောင်
သူသိသလို သိဟန်မတူဘူးလို့ ဒီလိုအထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်
သူလဲ နည်းနည်းရှိတတ်သေးတာပဲ။

ယခု မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ်လိုက်ပြီး
ရှုမှတ်နေကြတာဟာ အဲဒီ အထင်ကြီးမှု ဘဝင်မြင့်မှုတွေ ဖြစ်
ခွင့်မရအောင် အားထုတ်နေကြရတာပဲ၊ နောက်ဆုံးကျတော့
သေဘာပတ္တိမဂ် ရောက်ပြီးတော့ အယာထာဝမာန အမြစ်
ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားအောင် အရဟတ္တမဂ် ရောက်ပြီးတော့
ယာထာဝမာနလဲ အမြစ်ပြတ်ကင်းငြိမ်းသွားအောင် အား
ထုတ်နေကြရတာပဲ၊ အဲဒီ အထင်ကြီးတဲ့ ဘဝင်မြင့်တဲ့ မာနကို
ပယ်နိုင်အောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စိတ်သဘောထားပုံကို
လဲ အထူးသတိပြုသင့်ပါကယ်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ စိတ်သဘောထားပုံ

တစ်ချိန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့်အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မထေရ်မြတ်တို့ဟာ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ခွင့်ပန်လျှောက်ထား ပြီး ဒေသစာရီ လှည့်လည်ရန် ကြံသွားတော် မူကြပါတယ်။ အဲဒီအခါ အမှောင်သာရိပုတ္တရာနောက်သို့ များစွာသောရဟန်း တွေ လိုက်ပါသွားကြတာကို တွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် ရဟန်း တစ်ပါးက မနာလိုစိတ်ဖြစ်ပြီးတော့ ဒေသစာရီ ကြံချီမှုကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေရန် မြတ်စွာဘုရားထံ လာရောက်ပြီး ဒီလို လျှောက်သွားတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟာ တပည့် လောင်းကို ကိုယ်စောင်းတိုက်သွားပါတယ်။ တောင်းပန်ခြင်းလ မပြုဘဲ ထွက်သွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ သင်္ကန်းစွန်းနဲ့ မတော်တဆ ဆီသွားတာကို အခွံပြုပြီး စွပ်စွဲလျှောက်ထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အကြောင်းမှန်ကို သိပေမယ့် ပြဿနာ ပြေရှင်းသွားအောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လိုက်ခေါ်စေပြီး တော့ အဲဒီအကြောင်းကို မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဒီလို ပြေရှင်း လျှောက်ထားပါတယ်။

ရုပ်အပေါင်းကိုယ်၌ ကာယဂတာသတိ မထင်တဲ့သူဆိုရင် သိတင်းသုံးဖော်ရဟန်းကို ကိုယ်စောင်းတိုက်ပြီး မတောင်း ပန်ဘဲ ထွက်သွားတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘုရားတပည့်

၁၆၂ တရားအမေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

တော်ကတော့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်းကိုယ်ကို မြေကြီးလှိုပင် နှလုံးသွင်းလျက် နေပါသည်ဘုရား စသည်ဖြင့် လျှောက်ပါ တယ်။ ဆိုလိုတာကတော့....

(၁) မြေကြီးပေါ်မှာ စင်ကြယ်တာတွေရော၊ မစင်ကြယ် တာတွေရော ပစ်ချကြတယ်။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်မယ်တွေ၊ နှပ်၊ တံတုံး၊ သွေး၊ ပြိပုပ်တွေလဲ ပစ်ချကြတယ်။ ဒါပေမယ့် မြေ ကြီးက ညည်းညူခြင်း၊ စက်ဆုပ်ခြင်းမရှိဘဲ လက်ခံနေပါ တယ်။ အဲဒီမြေကြီးလှိုပဲ သူ့ကိုယ်ကို သဘောထားပါတယ်။ ဘယ်သူက ဘယ်လိုပင် ပြုမူပြောဆိုစေကာမူ မြေကြီးလှိုပင် သည်းခံနေပါတယ်တဲ့။ ဒါက သည်းခံပုံ (၁) အချက်ပဲ။

(၂-၃-၄) နောက်ပြီးတော့ ရေလှို၊ မီးလှို၊ လေလှိုလဲ သဘောထားပါတယ်တဲ့။ ရေထဲမှာလဲ အညစ်အကြေးတွေကို ပစ်ချကြတယ်။ မီးကလဲ အညစ်အကြေးတွေကို လောင်းရ တယ်။ လေကလဲ အညစ်အကြေးတွေကို တိုက်ခတ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ရေ၊ မီး၊ လေတွေက ညည်းညူဝင်ဆုပ်ခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒါတွေလှိုပင် သူကလဲ သည်းခံနေပါတယ်တဲ့။ ဒီသုံးမျိုးက သည်းခံပုံ (၂-၃-၄) အချက်တွေပါပဲ။

(၅) နောက်ပြီးတော့ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းမှာ ခြေက အညစ်အကြေးတွေကို သုတ်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့်-ခြေသုတ် ကြိုးဝန်းကတော့ ညည်းညူခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒါလိုလဲ သည်း ခံနေပါတယ်တဲ့။

(၆) နောက်ပြီးတော့ ဇာတ်နိမ့်တဲ့ စဏ္ဍာလအမျိုးသား
 ငယ်၊ အမျိုးသမီးငယ်လိုလဲ သဘောထားပါတယ်တဲ့။ အိန္ဒိယ
 နိုင်ငံမှာဇာတ်က အလွန်အရေးကြီးတယ်။ စဏ္ဍာလခေါ် ဇာတ်
 နိမ့် အမျိုး ဖြစ်သူတွေက ဇာတ်မြင့်တဲ့ ဗြဟ္မဏမျိုးလူတွေကို
 မထိရဘူး။ ဒါကြောင့် ဇာတ်နိမ့် စဏ္ဍာလမျိုးဖြစ်သူက ဇာတ်
 မြင့် လူတို့၏ရှာကိုဝင်သွားရင် တုတ်ချောင်းကလေး စသည်
 ရိုက်နှက် တီးခေါက်ပြီးဝင်သွားရသတဲ့။ ကျွန်တော်က ဇာတ်
 နိမ့် လူယုတ်ပါ။ ကျွန်တော်နဲ့ မထိရအောင် ရှောင်ကြပါလို့
 သတိပေးတဲ့ အနေနဲ့ အသံပေးပြီး ဝင်သွားရတာတဲ့။ အဲဒါ
 ဟာ ဇာတ်နိမ့်သူတွေက မိမိတို့ကိုယ်ကို အယုတ် အညံ့ အနေ
 ဖြင့် နှိမ်ချပြီး ဝင်ကြရတာပဲ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကလဲ အဲဒီ
 ဇာတ်နိမ့်သူများလိုပင် မိမိကိုယ်ကို နှိမ်ချထားပါတယ် တဲ့။
 အလွန်ကြည်ညို စရာပါပဲ။

(၇) ချိုကျိုးနေတဲ့ နွားဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှ မဝှေ့ဘဲ
 ယဉ်ကျေးနူးညံ့တယ်။ အဲဒီနွားလိုပဲ သဘောထားပါတယ်တဲ့။

(၈) ရေချိုးပြီး ဖြီးလိမ်း ပြင်ဆင်ထားတဲ့ လူပျို-အပျို
 ကလေးများဟာ လည်ပင်းမှာ မြွေကောင်ပုပ်၊ ခွေးကောင်
 ပုပ်ကို ဆွဲထားမယ်ဆိုရင် ရှုံ့ရှုံ့ စက်ဆုပ်သလိုပင် မိမိကိုယ်ကို
 စက်ဆုပ်ဖွယ်လဲ ထင်နေပါတယ်တဲ့။

(၉) နောက်ဆုံးတစ်ချက်ကတော့ အပေါက်များစွာမှ
 ယိုကျနေတဲ့ အမဲဆီအိုးကို ထမ်းဆောင်နေရသလိုပင် မိမိကိုယ်

၁၆၄ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ကို ရှက်ဆောင် နေရဘယ်လို့လဲ ထင်မြင် နေပါတယ်တဲ့၊ ဒီလို အချက် ၉-ချက်ဖြင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရှင်းလင်းလျှောက် ထားပါသည်။

အဲဒီအခါ စွပ်စွဲတဲ့ ရဟန်းဟာ မခံမရပ်နိုင်အောင် စိတ်ပူ လောင်ပြီး သူ့အပြစ်ကို ကန်တော့တောင်းခန် ပါတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း သည်းခံကြောင်း ပြောကြားပြီး တော့ အဲဒီရဟန်းကို သည်းခံပါလို့တောင် တောင်းခန်လိုက် ပါသေးတယ်။

အဲဒါဟာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ နှိမ်ချပုံပါပဲ၊ အတုယူ စရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်၊ ယခု ဒီသုတ်မှာ မာနနှင့် အတိမာနကို ပယ်ဖို့ရာ ညွှန်ပြ ဟောကြားနေတာလဲ ဒီအရှင် သာရိပုတ္တရာပဲ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာလောက် အပြည့်အစုံ မနှိမ် ချနိုင်သေးတောင် အတော်အတန်တော့ အတုလိုက်ပြီး ကျင့် သင့်ကြတာပါပဲ၊ သာမန်အထင်ကြီးတဲ့ မာနကို မပယ်နိုင် တောင် အလွန်အလွန် ဘဝင်မြင့်တဲ့ အတိမာနကိုတော့ ပယ် နိုင်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။

မာနနဲ့ အတိမာနအကြောင်းကတော့ တော်လောက်ပါပြီ ယခု နေ့စဉ်ဆုံး အစုံဖြစ်တဲ့ မဒနဲ့-ပမာဒကို ဟောရမယ်။

ပယ်သင့်တာနှင့် ပယ်ရန်အကျင့် (၈)

တကြာဝူသော မဒေါ ၈ ပါပကော၊ ပမာဒေါ ၈ ပါပကော၊ မဒဿ ၈ ပဟာနာယ၊ ပမာဒဿ ၈ ပဟာနာယ ၊ အတ္ထိ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒေါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သဗ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနယ သံဝတ္တတိ။

အာဝူသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တကြာ-ငါ့ဟောပြောခဲ့သော ထိုကား ထဲ၌၊ (ပရိယာပနော-ပယ်ရမည့် ပဟာဘဗ္ဗ ဘရားအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သော)၊ မဒေါ ၈-မာန်ယစ်တဲ့ မဒသည်လည်း၊ ပါပ-ကော-ယုတ်မာ၏၊ ပမာဒေါ ၈-မောဒလျာတဲ့ ပမာဒသည် လည်း၊ ပါပကော-ယုတ်မာ၏၊ မဒဿ ၈ ပဟာနာယ-မဒကို လဲပယ်ရန်၊ ပမာဒဿ ၈ ပဟာနာယ-ပမာဒကိုလဲ ပယ်ရန်၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒေါ-အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ သည်၊ (သာ-ထိုအလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သည်)၊ စက္ခုကရဏီ- ပညာမျက်စိကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဉာဏကရဏီ- အသိဉာဏ်ကိုလဲ ပြုတတ် ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဥပသမာယ- အဘိညာယ သဗ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ နိဗ္ဗာနီ-ကိလေသာ ငြိမ်းစေရန် အဆုံးသိရန် ထိုးထွင်းသိရန် ဆင်းရဲငြိမ်းရန် အလို့ငှာ လဲ ဖြစ်ပါသည်၊ ဝါ-ဆင်းရဲငြိမ်းရန် အလို့ငှာလဲဖြစ်သော၊ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒေါ-အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါ သည်တဲ့။

လောကနှင့် ဒေါသဆုံလွဲ ပထမဇာတိမှ မနေ့ ပမာဒကိုလွဲ ဝိနောကံဆုံး အပုံအထိ အပုံအားဖြင့် ရှင်တို့၊ အသီး အသီး

၁၆၆ တရားအမွေခံ·ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

အားဖြင့် ၁၆-ပါးသော အကုသိုလ်တရားတွေကို ရည်ရွယ် ပြီးသော် (ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ သတ္တာ ပဟာနမာဟ) အကြင် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဆရာဘုရားက ပယ်ဖို့ ဟောခဲ့သည်-လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က ဖော်ပြခဲ့တယ်။ အဲဒီ စကား ရပ်ထဲမှာပါဝင်တဲ့ နောက်ဆုံးအစုံထဲက မဒဆိုတဲ့ မာန်ယစ် တာလဲ ယုတ်မာလို့ ပယ်ရမည့်တရားပဲ။ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့ တာလဲ ယုတ်မာလို့ ပယ်ရမည့်တရားပဲ။ အဲဒီ မဒကိုလဲ ပယ် ရန် ပမာဒကိုလဲပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိပါတယ် တဲ့။ အဲဒါကို ပြီးဆိုကြရမယ်။

၈။ မာန်ယစ်တဲ့ မဒလဲ ယုတ်မာသည်။ မေ့လျော့တဲ့ ပမာဒလဲ ယုတ်မာသည်။ မဒကိုလဲ ပယ်ရန်၊ ပမာဒကိုလဲ ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့် ရှိသည်။

မဒတရား ၂၇-ပါး

မဒ-မာန်ယစ်တယ်ဆိုတာက ၂၇-ပါးရှိတယ်။ အဲဒါတွေ ကို ခုဒ္ဒကဒိတင်းပါဠိမှာ ပြဆိုထားတယ်။ အဲဒီပါဠိအရ မှတ် သားဖို့ရာ ဆောင်ပုဒ်စာရွက်ထဲမှာ မဒတရားအကျယ် ၂၇-ပါး လို့ ခေါင်းတပ်ပြီး ပြထားတယ်။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်များအရ အစဉ်အတိုင်း ပြောရမှာပဲ။ ဆောင်ပုဒ် အမှတ်(၁)က “မျိုး နွယ်၊ နာကင်း၊ ပျိုနုခြင်း၊ လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ” တဲ့။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ထဲကပါတဲ့ အမျိုးကို အနွယ်ကို အနာကင်း၍

ကျန်းမာခြင်းကို ပျို့နုခြင်းကို အလွန်အသက်ရှည်ခြင်းကို စွဲမှီ
ပြီးတော့ မာန်ယစ်တယ်လို့ ဒီလိုယူဖို့ရာ (စွဲမှီပြုလျင်း၊ မာန်
ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါလို့) နောက်ဆုံးအမှတ် (၆)
ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ စိထားပါတယ်။ အဲဒီ နောက်ဆုံးဆောင်ပုဒ်
နဲ့တဲပပ်ပြီး အနက်ယူဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုကို ဆိုကြ
ရမယ်။

၁။ မျိုး၊ နွယ်၊ နာကင်း၊ ပျို့နုခြင်း၊ လွန်မင်း
သက်ရှည်စွာ။

၆။ စွဲမှီပြုလျင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းပြုတတ်ပါ။

အမျိုးဆိုတာ ပါဠိလိုကဇာတိပဲ။ မြန်မာလိုကတော့ ဇာတ်
လို့လဲ ပြဆိုထားကြပါတယ်။ မင်းမျိုး၊ ဗြာဟ္မဏ-ပုဏ္ဏားမျိုး
သူကြွယ်မျိုး၊ လူဆင်းရဲမျိုးဆိုတဲ့ ဒီအမျိုး လေးပါးပါပဲ။
မင်းမျိုးဖြစ်လဲ လူက မင်းမျိုးစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တယ်။ ငါက
အမြတ်ဆုံး မင်းမျိုးပဲလို့ ဒီလိုစွဲလမ်းပြီး မာန်ယစ်တယ်။ မာန်
ယစ်ဆိုတာ ဆင်ကြီးများ မုန်ယစ်နေတာလို၊ သေရည်အရက်
သောက်တဲ့လူက သေရည်အရက်ဖြင့် မူးမေ့နေတာလို မာန်
မာနဖြင့် စိတ်တက်ကြပြီး အထင်ကြီးနေတာပါပဲ။ ထို့အတူ
ပင် ဗြာဟ္မဏမျိုး စသည်ကိုလဲ စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်း ဖြစ်တတ်
ပါတယ်။ ရှေးတုန်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဒီလိုအမျိုးစွဲမှီပြီး
မာန်ယစ်တာတွေ များပါတယ်။ အဲဒီလို အမျိုးမာန်ယစ်နေ
တာနဲ့ ကုသိုလ်ရေးဘက် ဘာဘာတရား အလုပ်ဘက်မှာ
လစ်ဟင်းနေတတ်ပါတယ်။

အနွယ်ဆိုတာကလဲ ရှေးတုန်းက အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ လင်ရှား ပါတယ်။ မင်းမျိုးထဲကဆိုရင် ကောဏ္ဍညအနွယ်၊ သာဒိစ္စ အနွယ် စသည်တွေပါပဲ။ ကောဏ္ဍညဆိုတဲ့ လူကြီးမှ ဖြစ်ပွား လာတဲ့သူတွေကို ကောဏ္ဍညအနွယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။ အခြား အနွယ်တွေကိုလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ အစဆုံး လူကြီး၏ အသည် ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့အနွယ်တွေပါပဲ။ ပုဏ္ဏားမျိုးလဲက ဆိုရင်လဲ ကသပအနွယ်၊ ဘာရဒွါဇအနွယ် စသည်တွေပါပဲ။ အဲဒီလို အနွယ်တွေထဲမှာ အထက်တန်းကျတဲ့ အနွယ်ကိုစွဲမှီပြီး ငါက ကောဏ္ဍညအနွယ်ပဲ စသည်ဖြင့် မာန်ယစ် တက်ကြွနေ တာဟာ အနွယ်ကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်းပဲ။

မြန်မာပြည်မှာလဲ မိသားစုတိုင်း ဆွေမျိုးတွေကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေတာ အထင်ကြီးနေတာတွေဟာ နည်းနည်း ပါး ပါးတော့ ရှိတာပါပဲ။

ကျန်းမာတဲ့သူကလဲ သူများတွေမှာ ဆေးဝါးတွေ မပြုတ် သုံးဆောင်နေကြရတယ်။ မကျန်းမာကြဘူး။ ငါတို့ကတော့ ကျန်းမာနေတာပဲ။ ဘာရောဂါမျှမရှိဘူး။ ဘာဆေးမျှ မသုံး ဆောင်ရဘူး စသည်ဖြင့် ကျန်းမာခြင်းကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေ တာ အထင်ကြီးနေတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို ကျန်းမာတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေတာနဲ့ အချို့မှာ သိပ်တူတူတူ မဖြစ်တဲ့ အတွက် ကုသိုလ်ဝရားတော်မှာ ချွတ်ယွင်းနေတတ်တယ်။ ဒါပေ မယ့် တချို့ကတော့ ငါ့မှာကျန်းမာတာဟာ ရှေးကုသိုလ်ကံ

ကြောင့်ပဲ။ နောင်လဲ ကျန်းမာ ချမ်းသာရအောင် ကုသိုလ်ကို
 ဖြစ်စေမယ်လို့ ယောနိသော မနသိကဒရဗြင့် ဆင်ခြင်ပြီး
 မကောင်းမှုများမှ ကြဉ်ရှောင်တယ်။ ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို
 လုပ်တယ်။ ဘုန်းကြီး မော်လမြိုင်မှာ နေခါစတုန်းက ဒကာမ
 ကြီး တစ်ယောက်ဟာ သိပ်ကျန်းမာတာပဲ။ ဘာရောဂါမှမရှိ
 ဘူး။ ဘာဆေးကိုမှလဲ မစားမသုံးရဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့၏ နေရာ
 တောင်ဝိုင်းကလေး ဆောင်ခြေဆိုတာ ဟိုတုန်းက ငှက်ဖျား
 ရာဂါဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒီမှာ တပ်လ နှစ်လလောက် လာ
 နေရင် ဖျားတတ်တာပဲ။ အဲဒီဒကာမကြီးကတော့ အဲဒီမှာ
 တစ်နှစ် နှစ်နှစ်ကြာအောင် လာနေတာတောင် နေမကောင်း
 တာရယ်လို့ မရှိဘူး။ အဲဒီဒကာမကြီးက ယခုဘဝ ကျန်းမာ
 တာကို အကြောင်းပြုပြီး သူက ဆေးတွေကို လှူငှါရုံတယ်။
 တခြား ကုသိုလ်တွေလဲ များစွာ ပြုပါတယ်။ အဲဒီဒကာမကြီး
 ကတော့ တယ်ချီးပွမ်းစရာ ကောင်းတာပဲ။ ဟိုတုန်းက သူဟာ
 အသက် ငါးဆယ်ကျော် ခြောက်ဆယ်လောက် ရှိနေပါပြီ။
 ယခုတော့ ရှိပုံမရပါဘူး။

အရွယ်အားဖြင့် မျိုးနုတာကို ခွဲမိပြီးတော့ မာန်ယစ်တာ
 လဲ ရှိတယ်။ ဟိုလူတွေက အိုမင်းကုန်ပြီ။ ငါကတော့ ငယ်ပါ
 သေးတယ်ဆိုပြီး မာန်ယစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီလိုလူက ဆေး
 ကျင့်ဖို့ရာတက်ကို စိတ်မဝင်စားဘဲ ရှိတတ်တယ်။ သူများက
 တရားကျင့်ဖို့ တိုက်တွန်းပေးမယ်လို့ ငါတို့က ငယ်ပါသေးတယ်
 လို့ မာန်ယစ်ပြီး တရားအားမထုတ်ဘဲနေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။
 တချို့ကတော့ အသက်ခြောက်ဆယ်ကျော် ခုနှစ်ဆယ်လောက်

၁၇၀ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒုသုတ် တရားတော်

ရှိနေတာတောင် ငယ်ပါသေးတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းပြီး တရားအားမထုတ်ဘဲနေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒီလို ငယ်သေးတယ်ထင်ပြီး မာန်ယစ်နေရင်း တချို့တော့ သေသွားရှာကြတာပဲ။

အသက်ရှည်တာကို စွဲမို့ပြီးတော့ မာန်ယစ်တာလဲရှိတယ်။ အသက် ၇၀-ကျော်, ၈၀-ကျော်, ၉၀-ကျော် အသက်ရှည်နေတဲ့ သူတွေက သူတို့ထက် အသက်ရှည်တာကို စွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်နေတတ်တယ်။ ဟိုလူတွေက အသက် လေး ငါးဆယ် အတွင်း သေကုန်ကြတာပဲ။ ငါတို့ကတော့ အသက်ရှည်တယ်လို့ စွဲမို့ပြီး စိတ်ဓာတ်ကြမာန်ယစ်နေတာပါပဲ။ “မျိုးနွယ် နာကင်း၊ ပျိုနုခြင်း၊ လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ၊ စွဲမို့ပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယှင်းပြုတတ်ပါ”တဲ့။ အမှတ် ၁-ဆောင်ပုဒ်မှ မျိုး-အရ အမျိုးကို စွဲမို့ပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တာပဲ။ ဒါက မဒတစ်ပါးပဲ။ ထို့ အတူ အနွယ်ကိုမို့ပြီးမာန်ယစ်တာကတစ်ပါး၊ အနာကင်းတာကို စွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်တာက တစ်ပါး၊ ပျိုနုတာကို စွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်တာက တစ်ပါး၊ အသက်ရှည်တာကို စွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်တာက တစ်ပါး၊ အားလုံး အမှတ် ၁-ဆောင်ပုဒ်အရ မာန်ယစ်ခြင်းငါးပါး ပြီးသွားပြီ။ အမှတ် ၂-ဆောင်ပုဒ်ကတော့ (လာဘ်သက္ကာရ၊ လေးပြုကြ၊ ဖြစ်ရရှေ့ဆောင်ပါတဲ့) အဲဒီမှာလဲ အမှတ် ၆-ဆောင်ပုဒ်နှင့် တွဲစပ်ပြီး တော့ လာဘ်ကိုစွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်ခြင်းစသည်ဖြင့် အနက်ကို မှတ်ယူကြရမယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ လာဘ် သက္ကာရ၊ လေးပြုကြ၊ ဖြစ်ရရှေ့ဆောင်ပါ။

အဲဒါနဲ့ တွဲစပ်ပြီး ယူရအောင် အမှတ် ၆-ကိုလဲ ထပ်ဆိုကြ ရဦးမယ်။

၆။ စွဲမိပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။ လာဘ်ဆိုတာ လာဘ်ခိုတဲ့ ပါဠိမှ ဖြစ်လာတဲ့ ပါဠိပျက် မြန်မာပြန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ယခုအခါမှာတော့ မြန်မာစကား ဖြစ်နေပါပြီ။ လာဘ်ဆိုတာရခြင်းပဲ။ ရတဲ့ဥစ္စာလို့လဲ အနက် ရပါတယ်။ လာဘ်လာဘ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ များများရတာကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာက မဒ တစ်ပါးပဲ။ လူ့လောကမှာ စီးပွား ဥစ္စာတွေနဲ့ မာန်ယစ်နေတတ်ကြတယ်။ ဥပုသ်စောင့်ဖို့ တရားနာဖို့ တရားအားထုက်ဖို့ဘက်မှာ စိတ်မဝင်စားဘဲ ရှိနေ တတ်တယ်။ အားလပ်တဲ့ အချိန်မရှိဘူး ဆိုပြီး အဲဒီ စီးပွားရေး ထဲမှာသာ စိတ်ဝင်စားနေတတ်တယ်။ ရဟန်းများမှာ လာဘ် လာဘ ပေါများပြီး ဘုန်းကြီးနေရင် အဲဒီ လာဘ်လာဘကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်နေတတ်တယ်။ ဟိုအလှူဒီအလှူ စသည်တွေ အတွက် ကြောင့်ကြစိုက်နေတာနဲ့ တရားကျင့်ရေးဘက်က လစ်ဟင်းနေတတ်တယ်။ သမဏဓမ္မ-ရဟန်းတရား ဆိုတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ဝညာ အကျင့်ကို အထူးအလေးပြုသင့်တာပဲ။ ဒီ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်အရ သားဖြင့်လဲ တရားအမွေခံဖို့ အလေး ပြုသင့်တာပဲ။

သက္ကရာဇ်ဆိုတာက အထူးတလည် သဒ္ဓါအသေ ပြုလုပ်ပြီး လှူလှိုမျှသာတာကို သက္ကရာဇ်ခေါ်တယ်။ လာဘ် ဆိုတာတော့

ရိုးရိုးလှူလို့ ရလာတာလဲ။ တရိုတသေအထူးပြုပြီး ပူဇော်လှူ
ဒါနိုးတာကို သက္ကာရခေါ်တာပဲ။ အဲဒီသက္ကာရကို စွဲမို့ပြီးတော့
လဲ မာန်ယစ်နေတတ်တယ်။ အများက အလေးပြုခံနေရတာ
ကို စွဲပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်တဲ့။ ဒါကတော့ မထေရ်
ကြီး ဆရာတော်များ ဂိုဏ်းဂဏ အကြီးအကဲများနဲ့ ဆိုင်ပါ
တယ်။ ရှေ့ဆောင် ပြုလုပ်ရတာ အကြောင်းပြုပြီး တော့လဲ
မာန်ယစ်တတ်တယ်။ ဟိုနေရာမှာ ခေါင်းဆောင်ရ ဒီနေရာမှာ
လဲ ခေါင်းဆောင်ရနဲ့ နေရာတကာမှာ လိုပင် ရှေ့ဆောင်အဖြစ်
နဲ့ ဆောင်ရွက်နေရတာမျိုးပေါ့။ ဟိုအဖွဲ့ ဒီအဖွဲ့ အဖွဲ့များစွာ
မှာ ဥက္ကဋ္ဌ အကြီးအကဲအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေရတာမျိုးပါပဲ။
အဲဒီလို ရှေ့ဆောင်ပြုရတာကို စွဲမို့ပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်
တယ်တဲ့။

ဘုရားလက်ထက်တော်ကလက သိဉ္ဇည်းဆိုတဲ့ ဘာသာ
ရေး ဂိုဏ်းဆရာကြီးရှိတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာနဲ့ အရှင် မဟာ
မောဂ္ဂလာန်တို့က တရားထူးရပြီး ငသဘတာပန် ဖြစ်တဲ့အခါ
အဲဒီဆရာကြီးထံသွားပြီး ဖိတ်မန်တိုက်တုန်းကြတယ်။ ဆရာ
ကြီး ကျွန်တော်တို့တော့ ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားကို ကြားနာပြီး
တရားမှန်ကို သိလာပြီ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဘုရား သာသနာတော်
မှာ သာသနာပြုပြီး ကျင့်ကြပါတော့မယ်။ ဆရာကြီးလဲ
ကျွန်တော်တို့နှင့်အတူ လိုက်ပါလဲ ပြီး ဗုဒ္ဓ တရားတော်ကို
ကျင့်ပါလို့ တိုက်တုန်းကြတယ်။ အဲဒီတော့ သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးက
အေးကွာ သင်တို့သဘောအတိုင်း သင်တို့သာသနာကြပါ။ ငါ
တော့ ဂိုဏ်းဆရာမျိုးလုပ်ပြီး ရှေ့ဆောင်လာကြတာ ကြာပြီ။

ယခုအခါမှာတော့ သူတစ်ပါးထံ တပည့်အဖြစ် ခံယူလို့မဖြစ်
ဘူး၊ ဥပမာအားဖြင့် ရေလှောင်အိုးကြီးအဖြစ်မှာ ရေခပ်အိုး
ငယ်ကလေး အဖြစ် ပြောင်းရသလို ဖြစ်နေမှာပဲ။ ဒါကြောင့်
သင်တို့သာသွားကြပါ။ ငါကတော့ မလိုက်ပါဘူးလို့ ပြန်
ကြား ပြောဆိုသတဲ့။

အဲဒီအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့က ဆရာကြီး ဦးစား
ကြည့်ပါဦး။ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်လာတယ်ဆိုတော့ အများက
ဘုရားထံ သွားကုန်မှာပဲ။ ဆရာကြီးမှာ တပည့် ပရိသတ်
အခြေအရံမရှိဘဲ ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားထံ
အတူလိုက်ခဲ့ပါလို့ ပြောကြတယ်။ ဟေ့ လောကမှာ ပညာရှိနဲ့
ပညာမဲ့ တယ်ဟာကများသလဲလို့ သိဉာဏ်ဆရာကြီးက မေး
တယ်။ ပညာရှိက နည်းပါးတယ်။ ပညာမဲ့တွေကပဲ များပါ
တယ်လို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာတို့က ပြန်ကြားတယ်။ အေး-
ပညာရှိတွေက ရဟန်းဂေါတမထံ သွားကြလိမ့်မယ်။ ပညာမဲ့
တွေ အများက ငါ့ထံ လာကြမှာပဲ-လို့ သိဉာဏ်ဆရာကြီးက
ပြောသတဲ့။ ဗုဒ္ဓဘုရားက သူ့ထက်သာတယ်ဆိုတော့ သိပ္ပံရ
ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူက ရှေ့ဆောင်လမ်းပြဆရာကြီး လုပ်
လာတာကြောင့်ပဲ။ အဲဒီ ရှေ့ဆောင်အဖြစ်ကို စွဲမိပြီး မာန်
ယင် နေတဲ့အတွက် ဘုရားထံကို မလိုက်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတာပဲ။
ယခုနေ့အခါလဲ ခေါင်းဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှ တခြားပုဂ္ဂိုလ်
ထံ နည်းခံပြီး မကျင့်နိုင်တဲ့ ခေါင်းဆောင်များလဲ ရှိမှာပဲ။
အဲဒါလဲ ဒီ မဒကြောင့် တရားအမွေ ခံယူရေးတက်မှာ ချို့
ယွင်းတာလို့ ဆိုရမှာပဲ။

အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်၏ အဆုံးမှာ (အနဝညာတ-ကို အလေး ပြု၍ သွင်းပါ) လို့ ညွှန်ကြားထားတာကတော့ အနက်အဓိပ္ပာယ် အားဖြင့်လဲ သဘောတူသည့်ပြင် သီးသန့် ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် မများ မကျယ်စေလိုသောကြောင့်လဲ ညွှန်ကြားထားတာပဲ။ အရတူပုံကတော့ အဝညာတ-ဆိုလျှင် အယုတ်အညံ့ အနေဖြင့် သိအပ်သည်၊ အထင်သေးခံရသည်လို့ အနက်ရတယ်။ အနဝ-ညာတ-ကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ အထင် သေး မခံရဘူး။ အမြင့်အမြတ်အနေဖြင့် သိမှတ်အပ်တယ်လို့ အနက်ရတယ်။ အဲဒါဟာ အလေးပြုအပ်တာနဲ့ အနက် ရတယ်။ အဲဒါဟာ အလေးပြုအပ်တာနဲ့ အနက်သဘောအရ တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလေးပြုခံရလို့ မာန်ယစ်သလိုပင် အထင်သေးမခံရဘဲ အမြင့်အမြတ်အနေဖြင့် သိမှတ်ခံရတာ ကိုလဲ ခွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်တတ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါ ကြောင့် ဒီဆောင်ပုဒ်မှာ (၁) လာဘ်ရတာကိုစွဲ၍၊ (၂) သက္ကာရကိုစွဲ၍၊ (၃) အလေးပြုတာကိုစွဲ၍၊ (၄) ရွှေဆောင် ဖြစ်တာကိုစွဲ၍၊ မာန်ယစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ၄-ပါးနှင့်တကွ ဒီအထင် သေး မခံရခြင်း၊ အမြင့်အမြတ်အနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခံရ ခြင်းကို စွဲ၍ မာန်ယစ်ခြင်းပါ မဒ ငါးပါးပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမဆောင်ပုဒ်က ငါးပါးနှင့် ပေါင်းလိုက်လျှင် (၁၀)ပါး ရှိသွားပါပြီ။ အဲဒီအထဲမှာ အထင်သေး မခံရတာကလဲ အရေး ကြီးပါတယ်။ အရည်အချင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် အများအား ဖြင့် အထင်သေးခံရမှာ ဝိုးရိပ်တတ်ကြပါတယ်။ ကဲ-နောက် တစ်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ ခြွေရုံ၊ ဘောဂ၊ ရုပ်ဆင်းလှ၊ သုဘ၊ ပဋိဘာ။

၄။ စွဲမိပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

အခြွေအရံများတာကို စွဲမိပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်။ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ (၁) ဘောဂ ဆိုတာ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေပဲ။ အဲဒီ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းပေါ်များရင်လဲ မာန်ယစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ (၂) ရုပ်အဆင်းလှတာကို စွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာကလဲ ထင်ရှားပါတယ် (၃)။

ဘုရားလက်ထက်က ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏မိဖုရားကြီးဖြစ်တဲ့ ခေမာဆိုတာဟာ မူလက သူ့ရုပ်အဆင်းအလှကို စွဲပြီး မာန်ယစ်နေတယ်။ ဘုရားက သူ့ရုပ်အဆင်းကို ရှုတ်ချပြီးဟောမှာ စိုးလို့ ဘုရားထံတော် မသွားဘဲ နေခဲ့တယ်။ နောက်တစ်ချိန်ကျတော့ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ စီမံချက်အရ ဝေဠုဝန်ဥယျာဉ် သွားကြည့်ရင်း မလွဲသာလို့ ဘုရားထံသွားပြီး ဖူးရတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက နတ်သမီးလို့ လှပတဲ့ အမျိုးသမီးရုပ်ကလေးကို ဖန်ဆင်းထားတယ်။ အဲဒီ အမျိုးသမီးရုပ်ကလေးက ဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီး ဝတ်ပြုနေတာတွေရှိတော့ ခေမာ မိဖုရားက အလွန်အံ့ဩသွားတယ်။ ဒါဒလောက် လှပတဲ့ ဇိနီးကလေး ဝတ်ပြုနေတာတောင် ဘုရားက ခွင့်ပြုထားသေးတာပဲ။ ဘုရားက လှတာကို ရှုတ်ချနေတယ်။ ငါ့ကိုလဲ ရှုတ်ချလိမ့်မယ်လို့ ငါထင်ခဲ့တာမှားတယ်။ ဒီကလေးမက ငါ့ထက် အဆပေါင်းများစွာ သာလွန်လှပတာပဲ။ နှလုံးသွင်းပြီး အဲဒီ ကလေးမလေးကို ဝူးစူးစိုက်စိုက် အလေးပြုလျက် ကြည့်

၁၇၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ရှုနေတယ်။ အဲဒီအခါ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီ ကလေးမကို တဖြည်းဖြည်း အိုဟန်၊ နာဟန်၊ သေဟန်၊ ဖန်ဆင်းပြီတယ်။ အဲဒီလို ဖောက်ပြန်မှုကို မြင်ရတော့ မိမိရုပ်လဲ ဒီလို ဖောက်ပြန် ပျက်စီးရမှာပဲလို့ သဘောပေါက်လာတယ်။ အဲဒီအခါ မှာ မြတ်စွာဘုရားက သင့်လျော်တဲ့ တရားကို ဟောလိုက်တော့ အဲဒီတရားကိုနာပြီ ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အမျိုးသမီး ရဟန်းအဖြစ် ပြုပြီး ပညာအရာမှာ အမြင့်မြတ်ဆုံး တေဒဂ်ဘွဲ့ထူးကို ရတဲ့ အဂ္ဂသာသကထေရီမ အထူးလဲ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ခေမာထေရီဟာ စောစောပိုင်းက ရုပ်အဆင်းလှပတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တဲ့အတွက် ဘုရားထံတော် မသွားဘဲ နေခဲ့တယ်။ အဲဒါဟာ ယုတ်မာတဲ့ မဒကြောင့် တရားနဲ့ ဝေးနေခဲ့တာပါပဲ။

ထို့အတူပင် ဇနပဒကလျာဏီလို့လဲ ခေါ်တဲ့ နန္ဒာထေရီဟာလဲ စောစောက လှပတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေခဲ့လို့ ဘုရားထံ မချဉ်းကပ်ဘဲ ရှိနေခဲ့တယ်။ နောက်တစ်ချိန်ကျတော့ မလွဲသာလို့ ဘုရားထံ သြဝါဒခံယူရန်သွားရတယ်။ အဲဒီအခါလဲ နည်းတူပင် မိန်းမလှကလေး ဖန်ဆင်းပြီထားပြီး သင့်လျော်တဲ့ အရာကို ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒီတရားလဲနာ၊ ဟရားလဲ ရှုသဖြင့် ရဟန္တာမ ဖြစ်သွားတယ်။ ဈာန်ငင်စားရေး တေဒဂ်ဘွဲ့ထူးဆံ့ရပါသတဲ့။ အဲဒီ နန္ဒာထေရီဟာလဲ စောစောပိုင်းက သူ့ ရုပ်အဆင်းလှပတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်နေခဲ့လို့ ဘုရားထံ တရားနာဖို့တောင် မလာဘဲ ရှိနေခဲ့တယ်။

ကုသလဇာတ်ထဲက ပဘာဝတီ ဆိုတာကတော့ သူ့ ရုပ်အဆင်း လှပတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တဲ့ ဒီ မဒကြောင့်ကုသဘုရင်မင်း ကိုတောင် ဂရုမစိုက်ဘဲ မရိုမသေပြုခဲ့ ပြောခဲ့သေးတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ သူတဆိုတာက အကြားအမြင်တဲ့ အမြင် ဆိုတာက ကိုယ်တိုင်တွေ့သိတာကို ဆိုပါတယ်။ ဒီ မာန်ယစ် တာကတော့ အဲဒီလို တရားမှန် တွေ့သိတာနဲ့ ဆိုင်ပုံမရပါဘူး။ တရားမှန်တွေ့ရင်တော့ မာန်ယင်ဖွယ် မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ သူတကတော့ ကြားနာပြီး တတ်သိတာကိုပဲ ဆိုလို့ ဟန် ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောကီပညာရေးတက်ကဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာဆိုင်ရာ ပရိယတ္တိစာပေ ပညာတက်က ဖြစ်စေ၊ အဲဒီစာပေတွေ ကြားနာလေ့လာပြီးတော့ တတ်သိတာကို စွဲမှီ ပြီး မာန်ယစ်တာလို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီ လောကီပညာ တရား ရေး ပညာတွေ တတ်သိလို့ မာန်ယစ်တာလဲ ထင်ရှားပါ တယ်။ (၄)။ ပဋိဘာဂဆိုတာကတော့ အကြံဉာဏ် ကောင်း တာပါပဲ။ တရားဟောတဲ့အခါ ဟောသင့်တဲ့ အကြောင်း အရာတွေ အလျင်အမြန် ပေါ်ပေါက်လာတယ်။ ခက်ခက်ခဲခဲ ကြံတွေးမနေရဘဲ ဟောသင့်တဲ့စကားလုံးတွေ အဆင်သင့် ပေါ်လာတယ်။ အခြေအတင်ပြောဆိုရာ အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းရာများ၌လဲ ပြောသင့်တာကို အဆင်သင့် တွေ့သိသွား တယ်။ ကျမ်းစာရေးရာမှာလဲ ရေးသင့်တဲ့ အကြောင်းအရာကို အလွယ်တကူပင် သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိသင့်တာ အလွယ် တကူ သိတာကို အာဝဇ္ဇန်းကောင်းတယ်လို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြ

ပါတယ်။ အဲဒီ အာဝဇ္ဇန်းကောင်းတာဟာ ပဋိဘာနခေါ်တဲ့ အသိဉာဏ်ကောင်းတာပါပဲ။ အဲဒီလို အာဝဇ္ဇန်းကောင်းတာ ပဋိဘာန အကြံဉာဏ်ကောင်းတာကိုလဲ စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တတ် တယ် (၅)။ ဒီအမှတ် (၃)ဆောင်ပုဒ်မှာလဲ မဒ ငါးပါးပဲ။ ရှေး ၂-ပုဒ်က (၁၀)ပါးနဲ့ ပေါင်းလိုက်ရင် (၁၅)ပါး ရှိ သွားပြီ။ အမှတ် (၄)ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ သက်ကြီး၊ ပိဏ္ဏ၊ ယာပထ၊ ယသ၊ ပြီးမြောက်တာ။

၆။ စွဲမှီပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

ပထမအပိုဒ်က လွန်မင်းသက်ရှည်စွာ-ဆိုတာက အသက် တမ်းပြည့် ဖြစ်စေ၊ အဲဒါထက် ကျော်လွန်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ သူများထက် ပိုပြီး အသက်ရှည်တာကို ဆိုတာ၊ ယခု ဒီမှာ သက်ကြီးဆိုတာကတော့ ရတ္တညု-ညဉ့် နေ့ကာလ အချိန်များ စွာကို သိတယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြတာပဲ။ ရဟန်းပြုသည်မှ စပြီး နှစ်များစွာ၊ ဝါများစွာ ရတာကို ဆိုတာပါပဲ။ ရဟန်းသက် ကြီးတာ၊ ဝါကြီးတာပါပဲ။ အဲဒီလို ရဟန်းသက်ကြီးတာ၊ ဝါကြီးတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာလဲ ရှိတယ်တဲ့။ လူတွေကလဲ ကိုယ့်အောက် သက်ငယ်တဲ့ သူတွေကို ဂရုစိုက်ဘဲ မာန်ယစ် တာဟာ ဒီ ရတ္တညုတာ ဆိုတဲ့ အသက်ကြီးခြင်းကို စွဲမှီပြီး ဖြစ်တဲ့ မဒပဲလို့ မှတ်ရမယ် (၁)။

ပိဏ္ဏ ဆိုတာကတော့ ပိဏ္ဏပါတ်စုတင် အကျင့်ကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်းပဲ။ ဒါကတော့ ရဟန်းများနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။

ယခုနေအခါတော့ ဒီလို မာန်ယစ်တာကိုရိုပုံတောင်မရပါဘူး။
 (၂)။ ယာပထဆိုတာက ဣရိယာပုတ်ကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်
 တာကို ဆိုပါတယ်။ မာန်ယစ်ပုံကတော့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်က
 ကျန်းမာရေး ကောင်းသည့်အတွက် လေး ငါး ခြောက်နာရီ
 စသည်လဲ ထိုင်နေနိုင်တယ်။ ထို့အတူ ကြာရှည်စွာလဲ ရပ်နေ
 နိုင်တယ်။ တစ်နေ့လုံးလဲ ခရီးသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ဣရိယာ
 ပုတ် ခိုင်ခံ့တာကို စွဲမှီပြီး ဟိုလူတွေက ကြာရှည်မထိုင်နိုင်
 မရပ်တည်နိုင်ဘူး။ ခရီးလဲ ကြာရှည်စွာ မသွားနိုင်ဘူး။ ငါ
 တို့ကတော့ အကြာကြီးထိုင်နိုင်တယ်။ ရပ်နိုင်တယ်။ ခရီးသွား
 နိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး မာန်ယစ်
 တာပါပဲ (၃)။

ယသ ဆိုတာကတော့ အခြွေအရံနဲ့ အကျော်အစော ၂-
 မျိုးလုံးနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမှတ် ၃-ဆောင်ပုဒ်
 အစက (ပရိဝါရ၏ ဘာသာပြန်) ခြွေရံဆိုတာကိုယူဖို့ အဋ္ဌ
 ကသာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီး အမြင်ကတော့
 ဒီနေရာမှာ အခြွေအရံကိုမယူဘဲ အကျော်အစောကိုယူတာက
 ပိုပြီး ရှင်းလင်းပြတ်သားမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်
 ရဟန်းဆိုရင် စာချပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားပြတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
 စသည်ဖြင့် ကျော်စောတာကိုစွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာကိုလဲယူနိုင်
 ပါတယ်။ လူတွေထဲမှာတော့ ရာထူး ဌာနနဲ့ရ အဖွဲ့အစည်း၏
 ဥက္ကဋ္ဌ စသည်ဖြင့် ကျော်စောတာကို စွဲမှီပြီး မာန်ယစ်တာကိုလဲ
 ယူနိုင်ပါတယ် (၄)။

ပြီးမြောက်ဆိုတာက ဣဒ္ဓိပုဒ်၏ အနက်ပါပဲ။ ဣဒ္ဓိ ဆိုတာ ဘုန်းတန်ခိုးလို့လဲ ဆိုရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနေရာမှာတော့ ဖန်ဆင်းတဲ့ တန်ခိုးကိုတော့ ယူဖို့မလိုပါဘူး။ အခြေအရံ စသည်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့အတွက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပြီးစီးအောင် မြင်တာ ပြီးမြောက်တာကိုသာ ယူရမယ်။ သူများတွေမှာ မပြီးမြောက်စေနိုင်ပေမယ့် မိမိမှာတော့ ပြီးမြောက် စေနိုင်တဲ့ အတွက် အဲဒါကို ဂုဏ်ယူပြီး မာန်ယစ်တာပါပဲ။ ပါဠိမှာတော့ ဒီ ဣဒ္ဓိမဒ်၏ အခြားမဲ့မှာမှ ယသမဒ်ကို ဟောထားပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ကာရန်ရသည်အားလျော်စွာ “ယသ-ပြီးမြောက်တာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်ကို စီထားရပါတယ် (၅)။ ဒီဆောင်ပုဒ်မှာလဲ မဒ ငါးပါးပါပဲ။ ရှေ့ဆောင်ပုဒ်များက ၁၅-ပါးနှင့် ပေါင်းလိုက်ယင် ၂၀-ရှိသွားပါပြီ။ ၇-ပါးသာ လိုပါတော့တယ်။ အဲဒီ ၇-နဲ့ဆိုင်တဲ့ နောက်ဆုံး ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ သီလ, ဈာန၊ တတ်သိပ္ပံ၊ ညီမျှလုံးရပ်ပါ။

၆။ စွဲမို့ပြုလျှင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ မယွင်းဖြစ်တတ်ပါ။

သီလနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိ၏သီလကိုစွဲမို့ပြီး မာန်ယစ်တတ်တယ်။ မိမိလို သီလမပြည့်စုံတဲ့သူကို အထင်သေးပြီး မရှိမသေ ပြောတတ်တယ်။ ဒါကတော့ စေတနာကောင်းနဲ့ပြောရင် အပြစ်မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် မာန်မာနဖြင့် ယစ်မှူးပြီး ပြောဆိုရင်တော့ မလျော်ပါဘူး (၁)။ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာဈာန်သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သမာဓိ

ကင်းတဲ့သူတွေကို အထင်သေးပြီး မာန်ယစ်တာကို ဈာနမဒလို့ ဟောထားတယ်။ ယခု တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ ယောဂီတွေ ထဲမှာ (၁၀)ရက် (၁၅)ရက်စသည် ကြာနေပေမယ်လို့ ဥပစာရ သမာဓိလို့ ဆိုရတဲ့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်လေ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒါကတော့ အများအားဖြင့် ရိုရိုသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် တစ်စပ်တည်း မပြတ် ရှုမှတ်မှုလိုနေလို့ဖြစ်မှာပါ။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာများက အထူးသတိပေးနေရတာပါ။ အဲဒါကတော့ မာန်ယစ်တာနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ သတိပေးသင့် ဆုံးမသင့်လို့ သတိပေး ဆုံးမရတာပါ။ အဲဒီ ခဏိကသမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သူမှာလဲ မာန်ယစ်ဖွယ်ကတော့ ရှိပုံမရပါဘူး။ ယခုနေအခါမှာ ဈာန်သမာဓိရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ရှားပါးသောကြောင့် ဈာန်ကိုစွဲမိပြီး မာန်ယစ်တာလဲ မရှိသလောက်ပင် ရှားပါလိမ့်မယ် (၂)။

တတ်သိပ္ပံ-တဲ့၊ အဲဒါကတော့ လောကီ အတတ်ပညာကို မှီပြီး မာန်ယစ်ခြင်းကို ပြတာပါ။ မိရိုးဖလာ အတတ်ပညာ ဖြစ်ဖြစ်၊ စာသင်ကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းများမှ သင်ယူရတဲ့ အတတ်ပညာဖြစ်ဖြစ် ထူးထူးခြားခြား တတ်သိ နားလည်သူက ပညာမတတ်တဲ့သူတွေကို အထင်သေးပြီး မာန်ယစ်တတ်တယ် (၃)။

ညီမျှလုံးရပ်ပါ ဆိုတာကတော့ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည်လဲညီမျှတယ်။ အရပ်လဲ မရှည်မတို ညီမျှတယ်လို့ဆိုလိုတာပါ။ အဲဒီ

မှာ အရပ်ညီမျှတယ်ဆိုတာက အာရောဟမဒ အတွက်ပါပဲ။
 တချို့က အရပ်ဟာ ၆-ပေကျော်အထိအလွန်ရှည်မြင့်နေတာ
 လဲရှိတယ်။ တချို့က ၅-ပေလောက်တောင်မရှိဘဲ အလွန်ပုန်မ့်
 နေတာလဲ ရှိတယ်။ ယခုနေအခါမှာ ၅-ပေကျော် ၆-ပေ
 လောက်ဆိုရင် အနေအထား ညီမျှတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီ
 အရပ် အချိုးကျတာကို စွဲမှီပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်တတ်တယ်။
 (၄) ကိုယ်လုံးညီမျှတယ်ဆိုတာကတော့ ပရိဏာဟမဒ အတွက်
 ပါပဲ။ တချို့က တစ်ကိုယ်လုံးမှာ သိပ်ပိန်နေတာလဲ ရှိတယ်။
 အလွန်ဝနေတာလဲရှိတယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲ မပိန်လွန်း မဝ
 လွန်းဘဲ ကိုယ်လုံးညီမျှနေတာကို စွဲမှီပြီးတော့လဲ မာန်ယစ်
 တတ်တယ်(၅)။ အဲဒီအရပ်ရော ကိုယ်လုံးရော ညီမျှနေတာ
 ဟာ ဂုဏ်ယူစရာပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်အဆုံးမှာ (သဏ္ဍာန်၊
 ပါရိပုရိတို့ကို လုံးရပ်ညီ၌ သွင်းပါ)လို့ မှာထားချက်ရှိတယ်။
 အဲဒါလဲ ဆောင်ပုဒ်သီးသန့်ဖြင့် မကျယ်ဝန်းရအောင်လို့ ချဉ်း
 ပြတာပါပဲ။ ပုံသဏ္ဍာန် အချိုးကျတာဟာ လုံးရပ်ညီတာနဲ့
 သဘောအားဖြင့် ခပ်တူတူပါပဲ။ ကိုယ်မှာ ချွတ်ယွင်းခြင်းမရှိဘဲ
 ပြည့်စုံနေတယ်ဆိုတာလဲ လုံးရပ်ညီတာနဲ့ ခပ်တူတူပါပဲ။ ဒါ
 ကြောင့် လုံးရပ်ညီတာထဲ ပေါင်းယူဖို့ ချဉ်းပြတာပါပဲ။ အဲဒီ
 မှာ မှုရင်းက ငါးပါး၊ ပေါင်းထည့်တာက ၂-ပါးဆိုတော့
 (၇)ပါး ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့ ၄-ပုဒ်က(၂၀)နဲ့ပေါင်းလိုက်ရင်
 (၂၇)ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ (၂၇) ပါးဟာ မဒဆိုတဲ့ မာန်ယစ်မှုတွေ ပါပဲ။
 အဲဒီ(၂၇)ပါးထဲက ပျိုမျစ်နုနယ် အသက် ငယ်သေးတာကို

အကြောင်းပြုပြီး မာန်ယစ်နေလို့ တရားအားမထုတ်နိုင်တာလဲ ရှိတယ်။ လာဘ်လာဘ ပစ္စည်းတွေ ပေါများလို့ မာန်ယစ်ပြီး အားမထုတ်နိုင်တာလဲ ရှိတယ်။ အများက အလေးပြုနေကြလို့ ရှေ့ဆောင်ဖြစ်နေလို့၊ အခြေအရံတွေများနေလို့ စသည်ကြောင့် မာန်ယစ်ပြီးတော့ တရား အားမထုတ်နိုင်တာလဲရှိတယ်။ ပရိယတ် စာပေတတ်နေလို့ စာမတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထံမှာ အားမထုတ်နိုင်တာလဲရှိတယ်။ အကျင့် သီလနဲ့ပြည့်စုံနေတာကို စွဲမိပြီး အဲဒါလောက်နဲ့ အားရနေလို့အားမထုတ်နိုင်တာလဲရှိတယ်။ တရားအားထုတ်ဖို့ စပ်ဆိုင်သူက တိုက်တွန်းရင် တချို့က ဒီလို ငြင်းပယ်နေတာလဲ ကြားသိရတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ကျွန်မတို့မှာ သီလပြည့်စုံနေတာပဲ။ မတော်မသင့်တာ ပြုမိတယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဒီတော့ အားထုတ်ဖို့မလိုပါဘူးလို့ ဒီလိုငြင်းပယ်တာလဲရှိတယ်။ တချို့က ပုတီးစိတ်နေတာနဲ့ အားရပြီးနေလို့ တရားအားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းတာကို ငြင်းပယ်တာလဲရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ တရားအားထုတ်ရေးကို အန္တရာယ်ပြုတဲ့ မာန်ယစ်မှုတွေပါပဲ။ အဲဒီလို မာန်ယစ်မှု ဟူသမျှတွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ ပယ်ဖို့ပါပဲ။

ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်း

ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းဆိုတာကိုလဲ ခုဒ္ဒကဝိဘင်းပါဠိတော်က ဒီလိုဝေဖန် ဖွင့်ပြထားတယ်။

တတ္ထံ ကတမော.ပမာဒေါ၊ ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ
ဝစီဒုစ္စရိတေ ဝါ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ . ပဉ္စသု .ဝါ
ကာမဂုဏေသု စိတ္တဿ ဝေါဿဂ္ဂေါ ဝေါဿဂ္ဂါ-
နုပ္ပဒါနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အသက္ကစ္စ-
ကိရိယတာ အသာတစ္စကိရိယတာ အနဋ္ဌိတကိရိယတာ
ဩလိနုဇ္ဈိတာ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ နိက္ခိတ္တဓုရတာ အနာ
သေဝနာ အဘာဝနာ အပဟုလိကမ္ပံ အနဓိဋ္ဌာနံ
အနုနုယောဂေါ ပမာဒေါ၊ ယော ဝေရူပေါ
ပမာဒေါ ပမဇ္ဇနာ ပမဇ္ဇိတတ္ထံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
ပမာဒေါ။

တတ္ထ-ကေကခေါ်တစ်ခုချင်းထုတ်ပြုထားသည့်အကုသိုလ်
တရားတို့တွင်၊ ပမာဒေါ-မေ့ခြင်းဟူသည်၊ ကတမော-ဘယ်လို
ဟာပါလဲဆိုလျှင်၊ (ဇာတိမဒစသည်ဖြင့် တစ်ခုချင်း ထုတ်ပြု
ထားတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို ကေကလို့ အမည်ပေးထား
တယ်၊ အဲဒီ ကေကခေါ်တဲ့ အကုသိုလ်တွေထဲက ပမာဒကို
ဖွင့်ပြမယ်လို့ ပမာဒဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲလို့ မေးခွန်းကို
ထုတ်ပြတာပဲ။

ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ-ကာယဒုစ္စရိက်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-
ကိုယ်ဖြင့် မတော်မသင့် ပြုမှု၌ လည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစ္စရိတေ
ဝါ-ဝစီဒုစ္စရိက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှုတ်ဖြင့် မတော်မသင့်
ပြောဆိုမှု၌ လည်းကောင်း၊ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ-မနော-
ဒုစ္စရိက်၌ လည်းကောင်း၊ ဝါ စိတ်ဖြင့် မတော်မသင့် ကြံမှု၌

လည်းကောင်း၊ စိတ္တဿ-စိတ်ကို၊ ဝေါဿဂ္ဂေါ-မစောင့်ထိန်းဘဲ လွတ်ထားခြင်းသည်၊ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပဒါနံ-လွတ်ထားခြင်းကို အဖန်ဖန် ခွင့်ပေးခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းပေတည်းတဲ့။

ဒါက ပမာဒ-မေ့ခြင်းအများထဲမှာ အကြမ်းဆုံး အဆိုးဆုံး မေ့ခြင်းပဲ။ (၁) ကာယဒုစရိုက်ဆိုတာ ကိုယ်ဖြင့် မတော်မသင့်ပြုတဲ့ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ မပိုင်မဆိုင်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျားတို့၌ မေထုန်အကျင့် ကျူးလွန်ခြင်းဆိုတာတွေပါပဲ။ စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းဘဲ အဲဒီ သတ်မှုစသော ဒုစရိုက်ကို ပြုလုပ်ကျူးလွန်ရင် အဲဒါဟာ ပမာဒ-မေ့တာပဲ။ (၂) ဝစီဒုစရိုက်ဆိုတာ နှုတ်ဖြင့် မတော်မသင့်ပြောတဲ့ လိမ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ဆဲဆိုခြင်း အပြန်အဖျင်း ပြောခြင်း ဆိုတာတွေပါပဲ။ အဲဒီ ဝစီဒုစရိုက်ဆိုတဲ့ မပြောသင့်တာတွေကို ပြောနေရင် စိတ်မထိန်းသိမ်းဘဲ လွတ်ထားတဲ့ ပမာဒ-မေ့တာပဲ။ (၃) မနောဒုစရိုက်ဆိုတာ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို မတရားရဖို့ ကြံခြင်း၊ သူတစ်ပါးကို သေကြေအောင်ကြံခြင်း၊ ကံ ကံ၏အကျိုး မရှိဟု မှားယွင်းစွာ ယူခြင်းဆိုတာတွေပဲ။ အဲဒီ မကြံသင့်တာတွေကို ကြံနေရင် စိတ်ကိုမထိန်းသိမ်းပဲ လွတ်ထားတဲ့ ပမာဒ-မေ့တာဘဲ။ ဒီ ဒုစရိုက် မကောင်းမှုတွေကို ကြံစည်ပြုလုပ် ပြောဆိုနေတာကတော့ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုတွေထဲမှာ အဆိုးဆုံး အကြမ်းဆုံး ပမာဒပဲ။

သူတစ်ပါးကို သတ်ဖို့ ညှဉ်းဆဲဖို့ ဖျက်ဆီးဖို့ ကြံနေရင် ဗျာပါဒ ဆိုတဲ့ မနောဒုစရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ သူတစ်ပါးဥစ္စာ

ကို ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ဖို့၊ ခိုးဖို့၊ လုယက်ယူဖို့၊ လိမ်ဖို့ စသည်ဖြင့် မကောင်းမှုပြုလုပ်ဖို့၊ ပြောဆိုဖို့ ကြံစည်နေရင် မနောဒုစရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ “ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဆိုတာ မရှိဘူး၊ အဲဒီကံက ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို ပေးတယ် ဖြစ်စေတယ် ဆိုတာလဲ မဟုတ်ဘူး” လို့ ယုံကြည် ကြံစည်နေရင်လဲ မနောဒုစရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ သတ္တဝါကို သတ်ရင်၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးရင်၊ လုယက်ရင်၊ မပိုင်မဆိုင်သူနှင့် မေထုန်အမှုကို ပြုရင် ကာယဒုစရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ လိမ် ပြော ရင် ညိညွတ်နေသူအချင်းချင်း ကဲ့ပြားအောင် ကုန်းတိုက်ရင်၊ ဆဲရေးရင် ဝစီဒုစရိုက် ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒီ ဒုစရိုက်မကောင်းမှုကို ကြံစည် ပြုလုပ်ပြောဆိုတိုင်း ပမာဒဆိုတဲ့ ငမုလျော့မှု ဖြစ်နေတာပဲ။ အဲဒါဟာ နွားများကို သွားချင်ရာသွားရော့လို့ ချည်ထားတဲ့ ကြိုးကိုဖြုတ်ပြီး လွတ်လိုက်သလိုပင် ကြံချင်တာကြံဖို့ ပြုချင်ရာပြုဖို့ ပြောချင်ဟာပြောဖို့ စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းဘဲ လွတ်ထွားလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် စိတ္တသင်္ဂေဟိယဒဂ္ဂါ-စိတ်ကို လွတ်ထွားခြင်းဟာ ပမာဒ-ငမုလျော့ခြင်းလို့ပဲပြဆိုထားတာပါပဲ။

အဲဒီ ပမာဒ မဖြစ်ရအောင် သီလကို ဆောက်တည်ပြီး ဂိုဏ်းဝေဝေဝေဝေဝေဝေရှောက်နေရင် ကိုယ်ဖြင့်မတော်တာပြုမှု ပမာဒကင်းငြိမ်းတယ်။ နှုတ်ဖြင့် မတော်တာပြောဆိုမှုပမာဒလဲ ကင်းငြိမ်းတယ်။ သမထဘာဝနာကို မပြတ်ပွားများနေရင် စိတ်ဖြင့် မတော်တာကြံမှု ပမာဒလဲ ကင်းငြိမ်းတယ်။ ဝိပဿနာရူ

နေရင်တော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုမိတဲ့အာရုံနဲ့စပ်ပြီး မေ့လျော့မှု ပမာဒ လုံးဝကင်းငြိမ်းတယ်၊ အရိယမဂ် ရောက်တဲ့ အခါ ကျတော့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မေ့လျော့မှုပမာဒတွေ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားကြတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်ရင် သီလပျက်မှုဆိုင်ရာ ဒုစရိုက်ပမာဒတွေ အကုန် ကင်း ငြိမ်းတယ်၊ အနာဂါမိမဂ်ရောက်ရင် ကာမရာဂ ဗျာပါဒဆိုင် ရာ မနောဒုစရိုက် အကုန်ကင်းငြိမ်းတယ်၊ ဆရဟတ္ထမဂ် ရောက်ရင် ဘဝရာဂ စသည်ဆိုင်ရာ ကျန်တဲ့ ပမာဒတွေ အကုန် ကင်းငြိမ်းတယ်လို့ ဆိုသင့်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် မူလပဏ္ဏာသ၊ ဝတ္ထုသုတ်အပွင့် အဋ္ဌကထာ စသည်မှာတော့ “ဗျာပါဒ ကောဓ ဥပနာဟ ပမာဒဆိုတဲ့ ကိလေသာ ၄-ပါးကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်ကြောင်း ကင်းငြိမ်းကြောင်း” ပြဆိုသား ပါတယ်၊ အဲဒီ အဆိုအရအားဖြင့် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန် ၌ မကင်းသေးသော ဘဝရာဂ မာန ဆဝိဇ္ဇာစသော ကိလေ သာတွေကတော့ ပမာဒထဲ၌ မပါဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။

အဲဒီတော့ ဒီပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှု ကိလေသာတွေ အကုန်ငြိမ်းအောင် အနာဂါမိမဂ်အထိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွား စေဖို့ လိုပါတယ်၊ ယခု ပြဆိုတဲ့ ဒုစရိုက်တို့၌ စိတ်ကို လွတ်လား ခြင်းဆိုတဲ့ အကြမ်းဆုံး ပမာဒတွေပြုပြီးနောက် ကာမဂုဏ် တို့၌ စိတ်ကို လွတ်လားခြင်း ဆိုတာကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီး ပြဆို တားပါတယ်။

ပဉ္စသု ဝါ ကာမဂုဏေသု-ဝါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌ လည်း၊ စိတ္တဿ-စိတ်ကို၊ ဝေါဿဂ္ဂေါ-မစောင့်ထိန်းဘဲ လွတ် ထားခြင်းသည်၊ ဝေါဿဂ္ဂုပုဒါနံ-လွတ်ထားခြင်းကို အဖန် ဖန် ခွင့်ပေးခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းပေတည်း။

သက်ရှိသက်မဲ့ အဆင်းရူပါရုံ၊ အသံသဒ္ဒါရုံ၊ အနံ့ ဂန္ဓာရုံ၊ အရသာ ရသဓာရုံ၊ အတွေ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဆိုတဲ့ ကာမဂုဏ် အာရုံ တွေမှာ စိတ်ကို လွတ်ထားခြင်းလဲ ပမာဒဘဲ တဲ့။ ဒုစရိုက် ထိ မငရောက်ပေမယ့် စိတ်ကိုမထိန်းသိမ်းဘဲ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံ တွေကို ကြံနေတာလဲ ပမာဒပဲ။ အဲဒါတွေကို သာယာတပ်မက် ပြီး ခံစားနေတာလဲ ပမာဒပဲတဲ့။ ရဟန်းတော်များမှာ ဆွမ်း သင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းလေးပါး သုံးဆောင်တဲ့ အခါ အဲဒီ ကာမဂုဏ်ဆိုင်ရာ ပမာဒ မဖြစ်ရအောင် ပစ္စင်္ကဏာဖြင့် ဆင် ခြင်ပြီးသုံးဆောင်ဖို့မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုလျက် သုံးဆောင်ရင်တော့ အဲဒီ ပမာဒ ဖြစ်ခွင့် မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းတာ အထူးထင်ရှားပါတယ်။ နောက်ပြီး တော့ သမထဘာဝနာဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဖြစ်စေ၊ မပြတ်ပွားစေရင် ကာမဂုဏ်အာရုံတို့ စိတ်ကူး ကြံစည်ရုံမျှ ပမာဒတောင် မဖြစ်ဘဲ ကင်းငြိမ်းပါတယ်။ အဲဒီလို ပစ္စင်္ကဏာဖြင့် မဆင်ခြင်ဘဲ ပစ္စည်းလေးပါး သုံးဆောင်ရင် ကာမဂုဏ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ မေ့လျော့မှု ပမာဒဖြစ်နိုင်တယ်။ မရှုမမှတ် ပဲနေရင်ဘဲ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေ ကြံစည်၍ မေ့လျော့မှုပမာဒ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါဟာ ဆင်ခြင်သင့်တာကို မဆင်ခြင်ဘဲ

ရူမုတ်သင့်တာကို မရူမုတ်ဘဲ စိတ်ကိုသွားချင်ရာသွားရော့ ကြံ
 ချင်တာ ကြံရော့ လုပ်ချင်တာလုပ်ရော့လို့ ဆိုတဲ့အနေနဲ့ လွတ်
 ထားလို့ ဖြစ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် စိတ္တဿ ဝေါဿဂေါ-စိတ်ကို
 မစောင့်ထိန်းဘဲ လွတ်ထားခြင်းဟာ ပမာဒ မေ့လျော့ခြင်းပဲ
 လို့ ပြဆိုထားတာပဲ။ ယောကျ်ား မိန်းမတွေ အချင်းချင်း
 ကြည့်လျက်ဖြစ်စေ၊ နားထောင်လျက် အနံ့ ခံလျက် အရသာ
 ခံလျက် ထိပါးလျက် ဖြစ်စေ ကာမအာရုံတွေ ခံဘေးရာ၌ မေ့
 လျော့မှု-ပမာဒဖြစ်ပုံကိုတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး။
 ဒါပေမယ့် ကာမအာရုံ စိတ်လွတ်ထားတဲ့ ပမာဒ ကတော့
 ဒုစရိုက်မှာ လွတ်ထားတဲ့ ပမာဒလောက် မကြမ်းတမ်း မဆိုး
 ဝါးပါဘူး။ အဲဒီ ကာမအာရုံဆိုင်ရာ ပမာဒထဲမှာလဲ စိတ်ကူး
 ကြံစည်ရုံ ပမာဒက တွေ့ဆုံခံစားတဲ့ ပမာဒလောက် မကြမ်း
 ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီ ဒုစရိုက်တွေ ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ စပ်ဆိုင်တဲ့
 ပမာဒတွေကို (ဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ကာမ ငါး၊ စိတ်သွားစေဖို့
 လွတ်ထားလျှင်) လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါနဲ့ ဆက်စပ်
 ပြီး မှတ်ယူဖို့ရာလဲ (သွားလာသောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊
 သူ့အားမေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်) လို့ နောက်ဆုံး ဆောင်ပုဒ်လဲ
 စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ကာမ ငါး၊ စိတ်သွားစေဖို့
 လွတ်ထားလျှင်။

၅။ သွားလာသောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူ့အား
 မေ့လျော့ ခေါ်သည်ပင်။

ဒုစရိုက်သုံးပါးကို ကြံစည်ပြုလုပ်ပြောဆိုဖို့ စိတ်ကိုမစောင့် ထိန်းဘဲ လွတ်စားလို့ရှိရင် ကာမဂုဏ် အာရုံများကို ကြံဖို့ ခံစားဖို့ စိတ်ကိုလွတ်ထားရင် အဲဒါ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှု ပဲ။ အဲဒီလူက သွားလာနေသည်ဖြစ်စေ၊ စားသောက်နေ သည် ဖြစ်စေ၊ ကြံစည်ခံစားပြီး ပျော်နေသည်ဖြစ်စေ မေ့နေ တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်တဲ့။ ဒုစရိုက်တွေ ပြုဖို့ကြံနေရင်လဲ မေ့နေ သည် မည်တယ်။ ပြုလုပ်ပြောဆိုနေရင်လဲ မေ့နေသည် မည် တယ်။ ကာမ အာရုံတွေကို ကြံနေရင်လဲ မေ့နေသည် မည် တယ်။ ခံစားနေရင်လဲ မေ့နေသည် မည်တယ်တဲ့။

အဲဒီ ၂-မျိုးထဲက ကာမအာရုံနဲ့စပ်တဲ့ ပမာဒမဖြစ်ရအောင် အသုဘစသည်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပြီး စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းဖို့ လိုပါ တယ်။ သမထအာရုံ တစ်ခုခုကို မပြတ်ရှုလျက် ထိန်းသိမ်းထား ဖို့လဲ လိုပါတယ်။ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ် ရှုမှတ်လျက် စိတ်ကို အမြဲ ထိန်းသိမ်းထားဖို့လဲ လိုပါတယ်။ ယခု ဒီမှာ ဖောင်းတာ ပိန်တာမှစပြီး ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ် တွေကို မပြတ်ရှုနေကြရတာဟာ အဲဒီမေ့လျော့မှု-ပမာဒ ကင်း အောင်လို့ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းနေကြရတာပဲ။ အကောင်းဆုံး ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းမြတ်ပါပဲ။ အဲဒီလို မဂ္ဂ မမှတ်နိုင်ရင် မေ့လျော့မှု ပမာဒဖြစ်တတ်ပုံကို ဒီလိုလဲ ဆက်ပြီး ပြဆိုထားပါတယ်။

ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဘာဝနာယ-ဖြစ် ပွားစေခြင်းငှာ၊ အသက္ကစ္စကိရိယဘာ-ရို့သေဇွာ မပြုခြင်းသည် ပမာဒေါ-မေ့လျော့မှုပေတည်း တဲ့။

အဲဒီမှာ “ကုသိုလ်တရားဆိုတာက ဒါန စသော ကုသိုလ်
 တရားတွေ ဖြစ်ကြောင်း” ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထား
 ပါတယ်။ အဲဒီအလိုအားဖြင့် ဒါနပြုဖို့ ပေးလှူဖို့ သီလကျင့်ဖို့
 ရှိသေစွာ မပြုတာလဲ ပမာဒပဲ။ သီလကို ရှိသေစွာ မကျင့်ရင်
 ဒုစရိုက်တွေ ကျူးလွန်တဲ့ ပမာဒဖြစ်တယ်။ ဘာဝနာ မပွား
 စေရင်တော့ ဒုစရိုက်တွေ ပြုရန် ပြောရန်ကြံတဲ့ ပမာဒလဲ
 ဖြစ်တယ်။ ကာမအာရုံတွေကြံတဲ့ ခံစားတဲ့ ပမာဒတွေလဲ ဖြစ်
 တယ်လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ အထူးအားဖြင့်လော့ဝိပဿနာ ဘာဝနာ
 ကို ပွားစေဖို့ ရှိသေစွာမပြုလျှင် ကာမအာရုံနဲ့စပ်တဲ့ ပမာဒလဲ
 ဖြစ်တာပဲ။ ဒုစရိုက်နဲ့စပ်တဲ့ ပမာဒလဲ ဖြစ်တာပဲ။ စိတ်ပျံ့လှင့်တဲ့
 မေ့မှု ပမာဒလဲ ဖြစ်တာပဲ။ တရားအားထုတ်နေတယ် ဆိုပေ
 မယ့် ရှိရှိသေသေ လေးလေးစားစား ဂရုစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေမှ
 အမှတ်သတိက ကောင်းကောင်းဖြစ်တာ၊ ပေါ့ပေါ့ဆဆ
 အားထုတ်နေရင်တော့ ရှုမှတ်နေရင်း စိတ်တွေက တခြား
 ရောက်ရောက်ပြီး မေ့လျော့နေတတ်တယ်။ အမှတ်လွတ်နေတတ်
 တယ်။ ဂရုစိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတာတောင် အားထုတ်ခါစဆိုရင်
 မရှုမမှတ်မိဘဲ မေ့သွားတာတွေ တခြား မိတ်ထွက်သွားတာ
 တွေ ရှိသေးတာပဲ။ အဲဒီလို တခြားမိတ်ထွက်သွားတာတွေလဲ
 မေ့လျော့မှု ပမာဒပဲ။ အဲဒါကို “ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဖို့ကား၊
 လေးစားကောင်းစွာ မပြုလျှင်” လို့ ဆောင်ပုဒ်မီထားတယ်။
 ဆိုကြရမယ်။

၂။ ကုသိုလ်တရား၊ ပွားဖို့ကား၊ လေးစားကောင်း
 စွာ မပြုလျှင်။

၅။ သွားလာသောက်စား၊ ပျော်နေကြား၊ သူ့အား မေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်။

ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်ကို ပွားစေဖို့ ဘာဝနာကုသိုလ် ကို ပွားစေဖို့ ရှိသေစွာ လေးစား ကောင်းစွာမပြုရင် အထူး အားဖြင့် ဖောင်းတာ ပိန်တာမှစပြီး ပေါ်လာသမျှကို ရှုမှတ် နေရာမှာ ရှိရှိသေသေ လေးလေးစားစား ကောင်းစွာ မပြု ကောင်းစွာ မရှုမှတ်ရင် သွားလာလုပ်ကိုင် စားသောက် ပျော်ပါးနေပေမယ့် သို့ အဲဒီလိုလူကို မေ့လျော့နေသလိုဆိုရတာ ပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အသက္ကဏ္ဍကိရိယတာ ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို ဒီလိုလဲ ထပ်ပြီးဖွင့်ပြထားပါတယ်။

(ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ- ကုသိုလ်တရား တို့ကို ပွားစေရန်အတွက်) အသာတစ္စကိရိယတာ-အမြဲမပြုခြင်းသည် အနိဋ္ဌိတကိရိယတာ-မရပ်နားဘဲ အမြဲမပြုခြင်းသည်၊ ဝါ-ရပ် နား, ရပ်နားနေခြင်းသည်၊ (ဒီ ၂-ပုဒ်ဖြင့် ရပ်နားခြင်းမရှိဘဲ အမြဲ မပြတ် ရှုမှတ်နေမှ အပူမာဒဆိုတဲ့ မမေ့မှုကိစ္စ ပြည့်စုံ ကြောင်း၊ သို့မဟုတ်ဘဲ တစ်ခဏလောက် ရှုမှတ်ပြီး ရပ်နားနေ ရင်၊ တစ်နာရီလောက်သာ ရှုမှတ်ပြီး ရပ်နားနေရင် မေ့လျော့ နေသည် မည်ကြောင်းများကို ပြဆိုပါသည်)၊ သြလီနဝုတ္တိတာ လျော့စွာဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ရှုမှတ်မှုလျော့ပါး ခြင်းသည်၊ (ရှုမှတ်မှု လျော့နေဘာလဲ ပမာဒပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီလိုရှုမှတ်မှုလျော့နေတဲ့အခါမှာ စိတ်က

အထွက် များနေတတ်သောကြောင့်ပါပဲ။) နိက္ခိတ္တဆန္ဒ
 တာ-အားထုတ်လို့မကို ချထားခြင်းသည်။ နိက္ခိတ္တရတာ-
 အားထုတ်သည့်ဘာဝန်ကို ချထားခြင်းသည်။ (ပျင်းရိပြီး
 အားထုတ်လို့ခြင်း မရှိဘဲလဲ ပမာဒပဲ အားမထုတ်တော့ပါ
 ဘူးလို့ ဝန်ချထားဘာလဲ ပမာဒပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို
 အားမထုတ်ဘဲမရှုမှတ်ဘဲနေရင်တော့ကာမအာရုံစသည်ကိုသာ
 စိတ်ရောက်ပြီး မေ့လျော့နေတာ။ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။)
 (ပမာဒေါ-မေ့လျော့မှုပေတည်းဘွဲ့၊ အဲဒါကို မပြတ်မပွား၊
 စိတ်လျော့ငြား၊ လိုလားစုရ ချထားလျှင်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီ
 ထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ မပြတ်မပွား၊ စိတ်လျော့ငြား၊ လိုလား စုရ
 ချထားလျှင်။

၄။ သွားလာ သောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူအား
 မေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်။

ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ စိတ်တိုင်း
 ရုပ်တိုင်းကို မပြတ်ရှုနေရတာပဲ။ စိတ်တစ်ခုမျှ မရှုမိပဲ လွတ်
 မသွားရအောင် မပြတ်ရှုနေရတာပဲ။ အဲဒီလိုမဟုတ်ပဲ မပြတ်
 အခြားတွေ ရှိနေရင် အဲဒါဟာ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုပဲ။
 တစ်နာရီလောက်သာ ရှုမှတ်ပြီး တစ်နာရီလောက်၊ နှစ်နာရီ
 လောက် ဖြစ်စေ၊ သုံး-လေးနာရီလောက်ဖြစ်စေ၊ တစ်နေ့လုံး
 ဖြစ်စေ မရှုမမှတ်ပဲ ရပ်နားနေရင်တော့ အဲဒါဟာ မေ့လျော့မှု

ပမာဒဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး၊ နောက်ပြီး တော့ ရှုမှတ်အားထုတ်နေရင်း စိတ်အားလျော့နေရင်လဲ ပမာဒဆိုတဲ့ မေ့လျော့မှုပဲ။ အားထုတ်လို့မဆန္ဒကို စွန့်ချထားရင်၊ အားမထုတ်တော့ပါဘူးလို့ လုံးဝစွန့်ချထားရင် စိတ်တွေက လွင့်ချင်ရာလွင့်သွားပြီး မေ့လျော့နေတာကို အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး၊ တရားအားမထုတ်ဘဲ နေထွဲလူတွေနဲ့ အတူတူဖြစ် နေတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့-

(ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ-ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားစေရန်အတွက်) အနာသေဝနာ-အဖန်ဖန်ရှုမှတ်လျက် မမှီဝဲခြင်းသည်၊ အဘာဝနာ -မပွားစေခြင်းသည်၊ အဗဟုလီကမ္မိ-အကြိမ်များစွာ မပြုခြင်းသည်၊ အနိဓိဋ္ဌာနံ-မပြတ် ရှုမှတ်ရန် အဓိဋ္ဌာန်မပြုခြင်းသည်၊ အနုယောဂေါ-အားမထုတ်ခြင်းသည်၊ ပမာဒေါ-မေ့လျော့ခြင်းပေတည်း တဲ့၊ အဲဒါအတွက် ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ မမှီဝဲငြား၊ မပွားများ၊ အားပါးမထုတ် နေခဲ့လျှင်။

၅။ သွားလာ၊ သောက်စား၊ ပျော်နေငြား၊ သူအား မေ့လျော့ခေါ်သည်ပင်။

အဖန်ဖန်ရှုမှတ်ပြီး မမှီဝဲလျှင် မပွားစေလျှင် ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းပဲတဲ့၊ အကြိမ်များစွာ မပြုချင်း ဆိုတာကိုတော့

မပွားများခြင်းနှင့် သတောတူတဲ့ အတွက် ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ သီးခြားမပြတ် ချန်ထားတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အနိဗ္ဗာန်-ကိုလဲ အားမထုတ်ခြင်းနှင့် သဘောတူသောကြောင့် သီးခြားမပြတ် ချန်ထားတယ်။ ဒါလောက်ဆိုရင် ထင်ရှားလှပဲ ပြီး နောက်ပြီးတော့ နိဂုံးချုပ်ကိုလဲ ဆက်ပြီး ဒီလိုပြထားပါသေးတယ်။

ဧဝရူပေါ-ဒုစရိုက်ကာမဂုဏ်တို့၌ စိတ်ကို လွှတ်ထားခြင်း ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားစေရန် ရှိသေစွာမပြုခြင်း သေညံ့ဖြင့် ဖွင့်ပြခဲ့သည့် ဤလိုသဘောရှိသော၊ ယော ပမာဒေါ-အကြင် မေ့လျော့ခြင်းသည်၊ ယာ ပမဇ္ဇနာ-အကြင် မေ့လျော့မှုအခြင်း အရာသည်၊ ယံ ပမဇ္ဇိတတ္ထံ-အကြင် မေ့လျော့သူ မည်ကြောင်း (စိတ်လွင့်ပါး) သည်၊ အတ္ထိရှိ၏၊ အဟံ-ဤ မေ့လျော့ခြင်း ကို၊ ပမာဒေါ-ပမာဒဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်သည် တဲ့။

ပမာဒ မေ့လျော့မှု ၆-ပါး ခွဲခြားချက်

ဒါလောက်ဆိုရင် ပမာဒ-မေ့လျော့ခြင်းဆိုတာ ဘယ်လို ဟာပဲလို့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သာပြီးထင်ရှား အောင် မေ့မှုအဆင့် အမျိုးအစားကိုပဲ ခွဲခြားပြီး ကော်ပြပါ ဦးမယ်။ ဂုဗ္ဗတ်နေရင်း စိတ်ထွက်သွားတာ၊ မမှတ်မိပဲ မေ့သွား တာက အားအနည်းဆုံး အသိမ်အဒမ္မဆုံးမေ့မှုပမာဒပဲ (၁)။ မမှတ်မိပဲ နားနေတာက အဲဒါထက်ကြမ်းတဲ့မေ့မှုပမာဒပဲ

(၂) အဲဒီလို မရှုမမှတ်ဘဲ စိတ်ကိုလွှတ်ထားတော့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေဆီ စိတ်ရောက်ပြီး ကြံနေတာက အမှတ် (၂) ပမာဒ ထက် ကြမ်းတမ်းယုတ်မာတဲ့ မေ့မှု ပမာဒပဲ (၂)၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ တွေ့ထိခြင်းစသည်ဖြင့် ခံစားနေတာက အဲဒီ အမှတ်(၃) ထက် ကြမ်းတမ်း ယုတ်မာ တဲ့ မေ့မှု ပမာဒပဲ (၄) သတ်ရန် ခိုးရန် လိမ်ရန် စသည်ဖြင့် ဒုစရိုက် အမှုတွေကို ပြုရန် ပြောရန် ကြံနေတာက အဲဒီအမှတ် (၄) ထက် ကြမ်းတမ်းယုတ်မာတဲ့ မေ့မှု ပမာဒပဲ(၅)၊ ညှဉ်းဆဲ ခြင်း သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လိမ်ခြင်းပေသာ မကောင်းမှုကိုပြု လုပ် ပြောဆိုနေတာကတော့ အကြမ်းတမ်း အယုတ်မာဆိုး အဆိုးဆိုး မေ့မှု-ပမာဒပဲ (၆)။

အဲဒီ ပမာဒ ၆-မျိုးထဲက အမှတ်(၆) ပမာဒကိုတော့ ဗုဒ္ဓ သာသနာ့ငင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကင်းရှင်းအောင် ကျင့်ဖို့ လိုပါ တယ်၊ ထို့ပြင် အမှတ်(၅) ပမာဒကိုလဲ ကင်းရှင်းစေဖို့ လိုပါ တယ်၊ ရဟန်းတွေများနှင့် တရားအားထုတ်နေတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ် များဆိုရင်တော့ အမှတ်(၄) ပမာဒလဲ ကင်းရှင်းအောင် ကျင့်ဖို့ လိုပါတယ်၊ ထို့ပြင် ကာမဂုဏ် အာရုံဆီ ရောက်ပြီး ကြံစည်နေတဲ့ အမှတ်(၃) ပမာဒလဲ ဖြစ်ခွင့်ပိုင်အောင် မပြတ် မေ့တ်နေဖို့ လိုပါတယ်၊ ရှုမှတ်နေရင်း အဲဒီလို စိတ်အကြံ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လဲ ချက်ချင်းပင် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ဖို့လိုပါတယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ထူး မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ထူးများကို ရအောင် တကယ် တမ်း တရားအားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းရှင်လူ လူပုဂ္ဂိုလ်များက

ကိလေသာ ၁၆-ပါးကို အရိယမဂ် ၃-ပါးဖြင့်ပယ်ပုံ ၁၉၇

တော့ အမှတ် (၁-၂) ပမာဒတွေ့ပါကင်းရှင်းအောင် မပြတ် ရှုမှတ်နေဖို့ လိုပါတယ်။ ယခု ဒီမှာ ဖောင်းတပိန်တာကပြီး ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မပြတ် ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီ ပမာဒ ၆-မျိုးလုံး လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းကင်းရှင်းအောင် ရှုမှတ်နေကြရတာပဲ။ လောဘမှစပြီး ဒီပမာဒအထိ ၆-မျိုး သော အကုသိုလ်ကိလေသာတွေကို ပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန် အကျင့် ရှိပါသည်ဆိုတဲ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာပထေရ်မြတ်၏ ဟောပြောချက်အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှုစိပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်ကို ကျင့်နေကြရတာပဲ။ အင်မတန် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

ကိလေသာ ၁၆-ပါးကို အရိယမဂ် ၃-ပါးဖြင့် ပယ်ပုံ

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲစသည်၌ ပေါ်လာ သမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို မမေ့မလျော့ မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာ ပဋ္ဌာန်တရားတွေကို ပွားစေလျှင် သောတာပတ္တိပရိ ရောက်တဲ့ အခါ ပစ္စုပ္ပန်ပဋ္ဌာသ၊ ဣဿာနှင့်မစ္ဆရိယ၊ ပာ ဇာနှင့်သာဒဋ္ဌ ဆိုတဲ့ အယုတ်တရား ကိလေသာ ၆-ပါးဟာ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားမယ်။ အနာဂါမိမဂ် ရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ ဗျာပါဒေဋ္ဌိလဲဆိုရင် ဒေါသရယ်၊ ကောဓနှင့် ဥပနာဟ နယ်၊ ယခု သောက်ဆုံးပြောနေတဲ့ ပမာဒရယ် ဒီ အယုတ်တရား ကိလေသာလေးပါးဟာ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားမယ်။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါ ကျတော့ လောဘရယ် ယမ္မနှင့် သာဗုဒ္ဓိရယ် မာနနှင့် အတိမာနရယ် ယခုပြောခဲ့တဲ့ နောက်

ဆုံးအစုံထဲက မဒရယ် ဒီအယုတ်တရား ကိုလေသာ ၆-ပါး
ဟာ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းသွားမယ်၊ အဲဒီလို အရိယမဂ်တို့ဖြင့်
(အစုံအားဖြင့် ၈-စုံ၊ အသီးသီးအားဖြင့် ၁၆-ပါးသော)
ကိုလေသာတွေ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်းပုံကို မူလပဏ္ဏာသ အဋ္ဌ-
ကထာ, ဝတ္ထုသုတ်အဖွင့် စသည်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီလို အဋ္ဌကထာများက ပြုထားသည့်အတိုင်းဆိုတော့
ယခုပြောနေတဲ့ ပမာဒ-ဓမ္မဆိုတာက အနာဂါမ်ဖြစ်ရင်
ကင်းငြိမ်းတော့တာပဲ၊ ဒါပေမယ့် ဘဝ၌ ခင်မင်တူယ်တာတဲ့
ဘဝရာဂရယ်၊ အမှန်အတိုင်း ဖိတ်တက်ကြွတဲ့ ယာသာဝမာန
စသည်ရယ်၊ အဝိဇ္ဇာရယ် ဒီ ကိုလေသာတွေကဟော့ ကျန်နေ
သေးတယ်၊ အဲဒီကိုလေသာတွေလဲ ကင်းငြိမ်းအောင် အနာ
ဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ဆက်လက်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အလယ်လမ်း
အကျင့်မှန်တရားတွေကို ပွားစေတတ်တာပဲ၊ အဲဒီလိုပွားစေလို့
အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဘဝရာဂစသော ကိုလေ
သာ ဟူသမျှတွေ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွားကြမယ်၊ အဲဒီ
အထိ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေပြီး တရားအမွေကို ခံယူဖို့ရာ
မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတိုက်တွန်းတော်မူသည့်အတိုင်း
အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကလဲ ပယ်ရမည့် ကိုလေသာ
၁၆-ပါးနှင့် အဲဒီ ကိုလေသာတွေကိုပယ်ဖို့ရာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မြတ်တရားကို အထပ်ထပ် ဖော်ပြဟော
ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ အဲဒီ ဟောကြားချက်တွေထဲက
နောက်ဆုံးအပိုဒ်၏ အစပိုင်းကို ခုတင်က ထုတ်ပြခဲ့ပါပြီ (နှာ
၁၆၅-မှာကြည့်) အဲဒါကို ယခု ထပ်ပြီး ရှုတ်ပြဦးမယ်။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် နောက်ဆုံးအပိုဒ်

တတြာဂုသော မဒေါ စ ဝါပကော ။ပ။ နိဗ္ဗာ
နာယ သံဝတ္တတိ။

အာဂုသော-ငါ့ရှင်တို့၊ တတြ ငါတောပြုခဲ့သော ထို
စကားထဲ၌ (ပရိယာပနော-ပယ်ရမည့် ပဟာဘဗ္ဗဘရား
အဖြစ်ဖြင့် ဝါဝင်သော) မဒေါ စ-မာန်ယစ်တဲ့ မဒသည်
လည်း၊ ဝါပကော-ယုတ်မာ၏၊ ပမာဒေါစတဲ့ မေ့လျော့တဲ့
ပမာဒသည်လည်း၊ ဝါပကော-ယုတ်မာ၏၊ မဒဿစ-ပဟာ
နာယ-မဒကိုလဲပယ်ရန်၊ ပမာဒဿ စ ပဟာနာယ-ပမာဒကိုလဲ
ပယ်ရန်၊ မဒ္ဓိမာ ပဒ္ဓိပဒါ-အလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-
ရှိပါသည်၊ (ဘယ်လို စွမ်းရည်ဂုဏ်ဘူး ရှိသလဲဆိုတော့၊ သာ-
ထိုအလယ်လမ်းမှန်အကျင့်သည်၊) ဘက္ခကရဏိ-ပညာမျက်စိ
ကိုလဲ ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဉာဏကရဏိ-အသိဉာဏ်
ကိုလဲ ပြုတတ်၊ ဖြစ်စေတတ်ပါသည်၊ ဥပသပာယ အဘိညာယ
သဗ္ဗောဘာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ-ကိလေသာ ဖြစ်ရန် အထူး
သိရန်၊ ထိုးထွင်းသိရန်၊ ဆင်းရဲငြိမ်းရန်အလို့ငှာလဲ ဖြစ်ပါ
သည်၊ ဂါ-ဆင်းရဲတင်းရန် အလို့ငှာလဲဖြစ်သော၊ မဒ္ဓိမာ
ပဒ္ဓိပဒါ-အလယ်လမ်း မှန်အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိပါသည် တဲ့။

အဲဒီကနေ့နောက် ထိုအလယ်လမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲ
ဝယ်ည်ဖြင့် သေး၊ ပြေသား ဝါ ဉာဏဘာ ချောပိုင်း (၁၁-၉၇)
မှာ ပြုခဲ့တဲ့အတိုင်းပါပဲ၊ ကဲ-အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ မာန်ယစ်တဲ့ ပမာဒကလဲ ယုတ်မာသည်၊ မေ့လျော့
တဲ့ ပမာဒလဲ ယုတ်မာသည်၊ မဒကိုလဲပယ်ရန်၊
ပမာဒကိုလဲပယ်ရန် အလယ်လမ်းမှန်အကျင့် ရှိ
သည်။

အဲဒီ လမ်းမှန်အကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
ဟောဒီမြတ်တရားပင်ဖြစ်သည်။ ထိုတရားကလဲ--

သမ္မာဒိဋ္ဌိ-မှန်စွာမြင်ခြင်း။ပ။ သမ္မာသမာဓိ-မှန်စွာစူးစိုက်
တည်ကြည်ခြင်းဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်။

၈၅။ နေဘက် နှိုးနှောပြုဆိုချက်

မဒနှင့် ပမာဒကိုပယ်ရန် သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး
အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ ဘယ်လို
လုပ်ပြီး ဖြစ်ပွားစေရမှာလဲဆိုတော့ ရွှေပိုင်းကပြောခဲ့တဲ့
အတိုင်း မြင်ဆဲ၊ ဤသို့ဆဲ၊ ဤသို့မှသာ ဆင်ပျံ၊ ဒေါက်သတ်
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဝေ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပြတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်
ပွားစေရမယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပွားစေလို့ သမ္မာသမာဓိခေါ်တဲ့
ဝိပဿနာဝဏိက သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါ သိစရာရုပ်နဲ့
သိတဲ့နာမ်၊ ဒီရုပ်နာမ် ၂ ပါးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပညာမျက်စိ
လဲဖြစ်တယ်။ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပညာ
မျက်စိလဲ ဖြစ်တယ်။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသိပြီး ပြီးတုန်း
စသည်ဖြင့်သိတဲ့ ပညာမျက်စိလဲ ဖြစ်တယ်။ ပညာမျက်စိ ထိုတာ
အသိဉာဏ်ပါပဲ။ အဲဒီ အသိဉာဏ်က သာမန်အသိမျိုး ဟုတ်
တုန်း၊ ထူးခြားစွာလဲသိတယ်။ ထိုးထွင်းပြီးလဲ သိတယ်။ အဲဒီလို

သိတိုင်း သိတိုင်း ငြိမ်းသင့်သမျှ ကိလေသာတွေလဲ ငြိမ်းတယ်။
နှောက်ဆုံးမှာ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သေည်ဖြစ်ပြီးတော့
နိဗ္ဗာန်အစစ်ကိုလဲ မျက်မှောက်တွေ့ သိမြင်သွားတယ်။ အဲဒီလို
အသိအမြင်တွေဖြစ်ပြီး ကိလေသာတွေကို ပယ်နိုင်ရင် -

ယေသည ဓမ္မာနံ-လောဘ အစ, ပမာဒ အဆုံးရှိသော
၁၆-ပါးသော အကြင်ကိလေသာ တရားတို့ကိုလည်း၊ ပဟာနံ-
ပယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-ပယ်ရန်၊ သတ္တာ အာဟ-ဆရာဘုရားက ပိန့်
ကြားတော်မူ၏။ တေ စ ဓမ္မေ-ထိုကိလေသာ တရားတို့ကို
လည်း၊ ပဇဟန္တိ-ဘုရားတပည့်တို့ကို ပယ်ကြပါမူ “အဲဒီ
ကိလေသာကိုပယ်သော အကျင့်ဖြင့် ဆရာဘုရားက ညွှန်ကြား
တော်မူတဲ့အတိုင်း ကိလေသာတွေကို ပယ်တော်မူကြ ပါလေ
တယ်” လို့ ဆယ်ဝါရပြီးဖြစ်သော မထေရ်ကြီးများကိုလဲ ချီး
မွမ်းသင့်ပါတယ်။ ငါးဝါရပြီးဖြစ်သော ရဟန်းသတ်များကို
လဲ ချီးမွမ်းသင့်ပါတယ်။ ငါးဝါမရသေးသော ရဟန်းသတ်
ရဟန်းငယ်များကိုလဲ ချီးမွမ်းသင့်ပါတယ်လို့ပြဆိုခဲ့တဲ့ ချီးမွမ်း
ဖွယ် ကျန်နှင့် ပြည့်စုံကြတာပါပဲ။ အဲဒီရက်နှင့် ပြည့်စုံရင်-

“ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဣန္ဒြေေ ဘဝေ ပာ အာပိသ
ဒါယာဒါ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက တိုက်တွန်းကားတဲ့အတိုင်း
တရားအမေခံအာပိ ဖြစ်ကြတာပါပဲ။ အဲဒီလို တရားအမေခံ
အစင် ဖြစ်ကြဖို့ရဲ့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ
မထေရ်မြတ်က ဝေဖန်ဟောကြားတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါ
ဟာ အလွန်နက်နဲပါတယ်။ ဟောသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပဟာ

ပဒါနသုတ် စသည်နှင့်အညီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများနည်းကို မသိနားမလည်ရင် “မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားအမှုအစစ်ကို ခံယူရအောင် ဘယ်လိုအားထုတ်ရမယ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဘယ်လို ပွားစေရမယ်” ဆိုတာ သဘောပေါက်နားလည်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့မှာတော့ မွေစကြာသုတ်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် မဟာပဒါနသုတ် စသည်တို့နှင့်အညီ အားထုတ်ဖူးတဲ့အတွက် အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေပုံနည်းဟာ အင်မတန် တင်ရှားနေပါတယ်။ အများနားလည်အောင် ဟောပြောဖို့ လွယ်ကူနေပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဟောပြောညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြီး ရှိရှိသေသေ ကျင့်သုံးကြရင် အဲဒီ ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားနေမှာပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားက “ငါ့ဘုရား၏ တရားအမှုကို ခံယူကြ၊ ပစ္စည်းအမှုကို မခံယူကြနဲ့၊ ပစ္စည်းအမှု ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရမနေကြနဲ့” လို့ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အပြစ်သုံးပါးနဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ် ဂုဏ်သုံးပါးဖြင့် ဝေဖန်ဖွင့်ပြပြီးတော့ “မြတ်စွာဘုရားက ပယ်ရန်ဟောထားတဲ့ လောဘ အစ-ပမာဒ အဆုံးရှိသော ကိလေသာ ၁၆-ပါးတို့ကို ပယ်ကြရမယ်။ အဲဒီလို ပယ်ရင် ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပြီး တရားအမှုခံအစစ် ပြစ်နိုင်တယ်” ဆိုတာကိုလဲ သိစေပါတယ်။ အဲဒီ ကိလေသာတွေကို ပယ်ဖို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းမှန် အကျင့်တရားကိုလဲ ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေရင် ရောဂါဆိုး စွဲကပ်နေတဲ့ လူမှာ အဲဒီရောဂါပျောက်အောင် ဆေးကောင်းကို သုံးဆောင် တာနဲ့ တူပါတယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ ဆေးကောင်းတွေ ဝင်ရောက် လာသလောက် ရောဂါဆိုးတွေ ဆုတ်ယုတ် ပျောက်ကင်းသွား သလိုပင် မိမိတို့သန္တာန်မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွေ ပြည့်စုံသလောက် ကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းသွားနိုင်ပါတယ်။ ရှေးဦးစွာ ပုဗ္ဗ ဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေကို ပွားစေရတယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေကလဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ် တွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုပါမှ ဖြစ်ပွားတာ။ အဲဒီလို ရှုရင် ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောမှန်ကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အဲဒီ လို တွေ့ပြီး အဖြစ်အပျက်ကိုလဲ လက်နဲ့ ကိုင်ကြည့်ရသလို ထင်ရှားသိရတယ်။ အမှန်အတိုင်း အဖြစ်အပျက်ကို သိတော့ အနိစ္စစသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော ဝိပဿ- နာ မဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒါဟာ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ပဲ။ အရိယ မဂ်၏ရှေ့သွား အခြေခံပင်ပေါ့။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ်က အင် အား ပြည့်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေ ဖြစ်ပွားကြတော့တာပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံဟာ အင်မတန် ရှင်းပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာပထေရ်မြတ်က ပုဗ္ဗ- ဘာဂဝိပဿနာ မဂ်နှင့်တကွ အရိယမဂ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေပြီးတော့ တရားအမွေအစစ်ကို ခံယူကြဖို့ရာ ဝေပန် ယောကြားတော်မူတာပါပဲ။

အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားစေပုံကို နည်း
၂-ပါးဖြင့် ဒီလို ပြဆိုထားပါတယ်။

မဂ္ဂင်ပွားပုံ ဘာဝနာနည်း ၂-ပါး

ဘာဝနာနယောတိ ကောစိ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ
ဘာဝေတိ။ ကောစိ ဝိပဿနာ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ။
ကတံ-ဣဇကေစ္စော ပဌမံ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ
အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ ဥပ္ပာဒေတိ။ အယံ သမထော၊
သော တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တေ စ ဓမ္မေ အနိစ္စာဒီဟိ
ဝိပဿတိ။ အယံ ဝိပဿနာ။ ဣတိ ပဌမံ သမထော
ပစ္ဆာ ဝိပဿနာ။ တေန ဝုစ္စတိ “သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဝိပဿနံ ဘာဝေတိ”တိ။ တဿ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဝိပဿနံ ဘာဝယံတော မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ။ သော
တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလိကရောတိ။
တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယံတော
ဗဟုလိကရောတော သိယောဇနာနိ ငဟိယန္တိ။ အနု-
သယာ ဗျန္တိ ဟောန္တိ။

ဘာဝနာနယောတိ-မဂ္ဂင်ကို ပွားစေနည်း ဟုသည့်ကား၊
ကောစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ-သမထ ရှေ့သွားရှိ
သော၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၊ ပွားစေ၏။
ကောစိ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ-ဝိပဿနာ ရှေ့
သွားရှိသော၊ သမထံ-သမထရှိ၊ ဘာဝေတိ-ဖြစ်စေ၊ ပွားစေ၏။

ကထံ-အဘယ်သို့နည်းဟူမူ၊ ဣ-ဤသာသနာသော်၌၊ ဧက-
စွော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပစာရသမာဓိ' ဝါ-ဥပစာ သမာဓိ
ကို သော်လည်းကောင်း၊ အပ္ပနာသမာဓိ' ဝါ-အပ္ပနာသမာဓိ
ကို သော်လည်းကောင်း၊ ပဌမံ-ဝိပဿနာမဂ္ဂမိံ ရှေးဦးစွာ၊
ဥပ္ပာဒေတိ - ဖြစ်စေ၊ ပွားစေ၏။ အယံ - ဤသမာဓိသည်၊
သမာဓာ-သမာဓာပေတည်း။

မဂ္ဂင်ပွားပုံကို ပွားစေတဲ့နည်းဟာ ၂-ပါးရှိတယ်။
သမထ သမာဓိရအောင် အားထုတ်ပြီးမှ ဝိပဿနာပစ္စင်ကို
ပွားစေတဲ့နည်းကတစ်ပါး၊ သမထသမာဓိကို မပွားစေဘဲ
ဝိပဿနာကပြီး ပွားစေတဲ့နည်းကတစ်ပါး ခဲလို့ ၂-ပါးရှိ
တယ်။ အဲဒီမှာ သမထသမာဓိဆိုတာက အပ္ပနာဆိုတဲ့ ဈာန်
သမာဓိလဲရှိတယ်။ ဈာန်မရသေးခင် နိဝရဏ ကင်းလောက်
အောင် စိတ်တည်ကြည်တဲ့ ဥပစာသမာဓိလဲရှိတယ်။ အဲဒီ
သမာဓိ ၂ ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို ရအောင်အားထုတ်ပြီး
မှ ဝိပဿနာရှုတာကို သမထရွှေ့သွားရှိတဲ့ မဂ္ဂင်ပွားစေသော
နည်းလို့ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့်-

သော-သမထ တစ်ပါးပါးကိုဖြစ်စေပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်၊ တစ္ဆ-ကဲ့ မိဝိသန္တာန်၌ဖြစ်သော သမာဓိကိုလည်း
ကောင်း၊ ကံ သမ္ပယုတ္တေ စ မဓမ္မ-ထိုသမာဓိနှင့် ယှဉ်တွဲကျက်
ဖြစ်သော ကဏ္ဍ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စာနိယံ-အနိစ္စ
စေသာ ပာပြင်းအရာကိုဖြင့်၊ ဝိပဿတိ-၏။ အယံ-အနိစ္စ
သမာဓိတို့ဖြင့် စွဲသော ဤသဘောတရား၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာ
ပေတည်းလို့ ဆက်ပြီးဖြသေးသောပါပဲ။

ဈာန်ရသူက ဈာန်ကို ဝင်စားပြီးတော့ အဲဒီ ဈာန်ကိုရော အဲဒီဈာန်နဲ့အတူဖြစ်တဲ့ တရားတွေကိုရော ရှုပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တယ်။ ဥပစာ သမာဓိလောကီရဟံ့သူကလဲ အဲဒီ သမာဓိကိုရော အဲဒါနဲ့အတူဖြစ်တဲ့ တရားတွေကိုရော ရှုပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တယ်။ အဲဒီလိုရှုပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တာဟာ ဝိပဿနာပါပဲတဲ့။ အဲဒီစကားထဲမှာ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိမြင်တယ်ဆိုတာက ပဓာနအားဖြင့် ပြတာပဲ။ အမှန်ကတော့ စပြီးရှုခါစမှာ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ရှေးဦးစွာသိတယ်။ အဲဒီနောက် အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ သိတယ်။ အဲဒီလို သိပြီးတဲ့နောက်ကျမှ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့ပြီး အနိစ္စစသည်ဖြင့် သိမြင်တယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိတာက လိုရင်းဖြစ်လို့ အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ရှုတယ်လို့ ပြဆိုထားတာ ပါပဲ။

ဣတိ-ဤဝံဤနည်းဖြင့်၊ ပဌမံ သမထော-သမထ-က ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သည်။ ပစ္ဆာ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာ-က နောက်မှ ဖြစ်သည်။ တေန-ထို့ကြောင့်၊ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတီတိ-သမထရှေ့သွားရှိသော ဝိပဿနာကို ပွားစေသည် ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ပြောဆိုအပ်ပါသည်တဲ့။ အဲဒီလို ဝိပဿနာရှုခြင်းဖြင့် အရိယမဂ္ဂင် ဖြစ်ပွားပုံကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ပြဆိုထားပါတယ်။

သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဝိပဿနံ ဘာဝေတော-သမထ ရှေ့သွားရှိသည့် ဝိပဿနာကို ပွားစေသော၊ တဿ-ထိုသမထယာနိက

ခေါ် သမထယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မဂ္ဂေါ-အရိယမဂ်
သည်၊ သဗ္ဗာယတိ-ကောင်းစွာဖြစ်သည်တုံ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သမသသမာဓိ တစ်ပါးပါးကို
အခြေခံပြုပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မဂ်ဖြစ်
တယ်တဲ့၊ ဘာမဂ်လဲဆိုတော့ ပုထုဇဉ်မှာဆိုရင် သောတာပတ္တိ
မဂ်ပါ။ ဒါကြောင့် ဘတုက္ကင်္ဂတ္ထရ-ဋ္ဌ(နာ-၃၄၆)မှာ “ပဋ္ဌမော
လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ နိဗ္ဗုတ္တတိ-လောကုတ္တရာ ပဓာမ မဂ်ဖြစ်
သည်”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါက ပုထုဇဉ်မှာ ဖြစ်ပုံကို
ဖွင့်ပြတာပါ။ သောတာပန်စသည်မှာတော့ အထက်မဂ်များ
ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီသုတ်ဆိုင်ရာဋီကာမှာတော့ မဂ္ဂေါ-
အရကို လောကီမဂ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကတော့
အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် မညီသည်ပြင် အသင့်ယုတ္တိသံ
ရှိပုံမပေါ်ဘူး။ အဲဒီကနောက် အထက်မဂ်များကို ဆက်ပြီး
ပွားစေရင် သံယောဇဉ်တို့ အနုသယတို့ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေ
ကင်းငြိမ်းကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ပြဆိုထားပါ တယ်။

သော-အရိယမဂ်ကို ရပြီးသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ မဂ္ဂ-
ထိုမဂ်ကို၊ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလိကဇရာတိ-သကဒါ
ဂါမိမဂ် စသည်ကိုဖြင်စေသောအားဖြင့် မှီဝဲ၏ ပွားများ၏
အကြိမ်များစွာပြု၏။ (ဒါလဲ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာနှင့်အညီ
ပါပဲ) တံ မဂ္ဂ-ထိုရပြီးမဂ်ကို၊ အာသေဝတော ဘာဝယတော
ဗဟုလိကဇရာတော-မှီဝဲလျက် ပွားစေလျက် အကြိမ်များစွာ
ပြုသော၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သံယောဇနာနိ မဟိယန္တိ-
သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဝါ-သံယောဇဉ်တို့ ကင်း

ကုန်၏။ အနုသယာ-ဖြစ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့သည်။ ဗျန္တိ
ဟောန္တိ-အစအနမျှမကျန်အောင် ကင်းကုန်၏ဘွဲ့။ အဲဒါက
တော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရပြီးနောက် ဆက်ပြီး ဝိပဿနာရူ
လျက် အဆက်မဂ်များကို ဖြစ်ပွားစေလျှင် အရဟတ္တမဂ်
ရောက်တော့ ကိလေသာတွေအကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းပြီး ကင်း
ရှင်းသွားပုံကို ပြထားပါပဲ။

ယခုပြဆိုခဲ့တာက သမထကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို
ပွားစေခြင်းဖြင့် အရိယမဂ္ဂင်ကိုပွားစေခြင်း ကိစ္စပြီးစီးပုံပါပဲ။
သမထအခြေခံမရှိဘဲ ဝိပဿနာယာဉ်သက်သက်ဖြင့် မဂ္ဂင်
ရှစ်ပါး ပွားစေပုံကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ပြထားပါတယ်။

သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂင်ကို ပွားစေပုံ

ဣစ္စ ပနေကစ္စော ဝုဒ္ဓုပ္ပကာရံ သမထံ အနုပ္ပာ-
ဒေတွာဝ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စာဒီဟိ ဝိပဿတိ။
အယံ ဝိပဿနာ။ တဏှ ဝိပဿနာပါရိပုရိယာ တတ္ထ
ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
ခိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ။ အယံ သမထော။ ဣတိ ပဌမံ
ဝိပဿနာ ပဉ္စော သမထော။ တေန ဝုစ္စတိ ဝိပဿနာ-
ပုဗ္ဗင်္ဂမံ သမထံ ဘာဝေတီတိ။ တဿ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ
သမထံ ဘာဝယတော မဂ္ဂေါ သဉ္စာယတိ။ သော
တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလိကဧရာတိ။
တဿ ကံ မဂ္ဂံ အာသေဝတော ဘာဝယတော ဗဟု-
လိကဧရာတော သံယောဇနာနိ ပဟိယန္တိ။ အနုသယာ
ဗျန္တိ ဟောန္တိ။

ပန-ဝိပဿနာ ရှေ့သွားရှိသည့် မဂ္ဂင်ပွားစေပုံကား၊ ဣဓ-
ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗုတ္တပ္ပ-
ကာရံ-သမထရှေ့သွားရှိသည့်နည်း၌ ဆိုခဲ့သည့် ဥပစာအပ္ပနာ
အပြားရှိသော၊ သမထံ - နှစ်ပါးသော သမထ သမာဓိကို၊
အနုပ္ပါဒေတွာ ဧဝ-မမြင်စေမူ၍သာလျှင်၊ ပဉ္စ ဥပါဒါ-
နက္ခန္ဓ-ငါးပါးကုန်သော ဥပပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို၊ အနိစ္စာဒီဟိ-
အနိစ္စစသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ ဝိပဿတိ-ရှု၏၊ အယံ-ဤရှု
ခြင်းသည်၊ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာပေတည်း၊ တဿ-ဝိပဿနာက
စ၍ရှုသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝိပဿနာပါရိပုရိယာ - ရှုမှု
ဝိပဿနာ ရင့်သန်ပြည့်စုံလတ်သော်၊ ဗုတ္တဇာတာနံ ဓမ္မာနံ-
ထိုရှုမှု၌ မြစ်ကုန်သော စိတ် စေတသိက် နာမ်တရားတို့၏၊
ဝေါယဂ္ဂါရမ္မဏတော-မရှုမိဘဲ ဆင်ခြင်မှုဆိုင်ရာ အပြင်အာရုံ
တို့ကို စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့်၊ ဝါ-ရှုသင့်သော အာရုံ၌သာ
ပြေးပင်သောအားဖြင့်၊ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂဇာ-ရှုစိတ်၏တပ်အာရုံ
တည်းရှိခြင်းဟူသောစူးဝိုက်တည်ကြည်မှုသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊
အယံ-ဤဝိပဿနာစိတ်၏ တည်ကြည်မှုသည်၊ သမထော-
နိဂရုဏတို့ကို ကင်းငြိမ်းစေသော သမထပေတည်းတုံ။

ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့ ပါဠိအနက်ထဲမှာ ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်တဲ့
ဈာန်သမာဓိကိုလဲ ဖြစ်အောင် အားမထုတ်ခဲ့ဘူး၊ ဈာန်၏အနီး
ဥပစာသမာဓိကိုလဲ ဖြစ်အောင် အားမထုတ်ခဲ့ဘူး၊ အဲဒီလို
သမထသမာဓိအခြေခံ လုံးဝမရှိဘဲနဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တဲ့
ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ဝိပဿနာကစပြီး ရှုကြောင်း
ပြဆိုထားတယ်၊ အဲဒီမှာ အနိစ္စစသည်တို့ဖြင့် ရှုကြောင်း ပြတာ

ကတော့ သမထယာနိကရူပုံမှာတုန်းကလိုပင် ပဓာနနည်းဖြင့် ပြုတာပါပဲ။ အပ္ပဓာနအားဖြင့်တော့ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား သိတဲ့ဉာဏ်ကစပြီး ဖြစ်တယ်လို့သာ မှတ်ယူရပါတယ်။ အဲဒီလို နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိပြီး ပြည့်စုံတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဆိုတာကလဲ နိဂရုဏတေ့ကို ကင်းစေနိုင်တဲ့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိပြည့်စုံပြီးမှ ဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမထသမာဓိ ၂-ပါးလုံးမရှိခဲ့ ပေမယ့် ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိကတော့ ရှိဖို့ မုချလိုနေ ပါတယ်။

အဲဒီလိုမုချလိုနေသောကြောင့် ဒီကမ္ဘာမှာ “သမထကိုမဖြစ် စေမူ၍သာလျှင်ဆိုတဲ့ ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့် ဥပစာသမာဓိကိုသာ လျှင် နစ်ငစပါတယ်။ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိကိုတော့ မနစ် ငစပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခဏိကသမာဓိနှင့် ကင်းပြီး ဝိပဿနာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်ပါပဲ” လို့ ဖွင့်ပြထားပါ တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝိပဿနာခဏိကသမာဓိအားရှိတဲ့အခါ နိဂရုဏတေ့ကင်းပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တဲ့အခါမှစပြီး နာမ်ရုပ်ကိုပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီကနေောက်မှ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ခဲ့ တယ်။ အဲဒီကနေောက်မှ သမုသနဉာဏ်စသည်ဖြင့် အနိစ္စစသည် ကို ရှုမြင်နိုင်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အဝင်များ ဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို ခိုင်မြဲစွာ မှတ်တားကြဖို့ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏတော-ပုဒ်၏ အနက်ကလေး သိနားလည်ဖို့ အလွန်ခက်ပါတယ်။ အဲဒီ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကျကျနန သိချင်ရင်တော့ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း ပထမဘွဲ့၌

စိတ္တဝိသုဒ္ဓိနှင့် မဂ်ကိုပွားနည်း ၂-ပါး ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အရ ပြုထားတာကို ကြည့်ရှုကြပါလို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ ဒီတရား စာထဲမှာတော့ အတိုချုပ်လောက်ပြရမှာပဲ။ အဲဒီမှာ ဟင်္ဂု- သမ္ဘိဒါမဂ်ကစာပိုဒ်တစ်ခုကို ထုတ်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီစာပိုဒ် မှာ “ရုပ်ကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ရှုတာက ဝိပဿနာပဲ။ တတ္ထ ဇာတာနံ ဓမ္မာနံ စ ဝေါဿဂ္ဂါရမ္မဏတာ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ အဝိက္ခေပေါ သမာဓိ”လို့လဲ ပြထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ တတ္ထဇာတာနံ ဓမ္မာနံ-ထို၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏ လို့ဆိုတဲ့ဝကားဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ရှုရာ၌ ဖြစ်တဲ့ တရား တွေဆိုတော့ဝိပဿနာရှုတဲ့တရားတွေပင်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား ပါတယ်။ အဲဒီဝိပဿနာရှုတဲ့တရားတွေဟာ ဧဝါစရဗ္ဗတ္ထ ခေါ် ရှုသင့်တဲ့အာရုံကိုသာရှုလျက်ဖြစ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ရှုသင့်တာကို မပြတ် ရှုနေရင် မရှုမိဘဲ အခြားအာရုံကို ဆင်ခြင်မိတာလဲမရှိ ဘူး။ အဲဒီလို အလွတ်ဆင်ခြင်မိတဲ့အာရုံက ဝိပဿနာ၏အာရုံမှ အလွတ် ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓ-အပြင်ပ အာရုံလို့ ဆိုရပါ တယ်။ အဲဒီလို အလွတ်အာရုံကို ဆင်ခြင်ပိုခြင်းမရှိဘဲ ရှုသင့်တဲ့ အာရုံကိုသာမပြတ်ရှုနေနိုင်လျှင် ရှုသင့်တဲ့ ဖတ်ခုတည်းသော အာရုံမှာသာ တည်နေတဲ့ ဧကဂ္ဂတာခေါ် ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိပြည့်စုံနေတာပဲ။ ဝေါဿဂ္ဂ-ဆိုတာကလဲ စွန့်ခြင်းနှင့် ပြေးဝင်ခြင်းလို့အနက် ၂-မျိုးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဝေါဿဂ္ဂါ ရမ္မဏဘော-မရှုမိဘဲ ဆင်ခြင်မှုဆိုင်ရာ အမြင်အာရုံတို့ကို စွန့်လွှတ်သောအားဖြင့် ဝေါ-ရှုသင့်သော အာရုံ၌သာပြေးဝင်

သောအားဖြင့်လို့ အနက်ပြန်ဆိုထားတာပဲ။ အဲဒီလို အလွတ်ဆင်ခြင်မှု စိတ်ပျံ့လွင့်မှုမရှိဘဲ ရှုသင့်သမျှကိုသာ မပြတ်ရှုနေနိုင်ရင် “တစ်ခုတည်းသောအာရုံ၌ စိတ်တည်တယ်” ဆိုတဲ့ ကေဂ္ဂတာခေါ် သမာဓိပြည့်စုံတာပဲ။

အဲဒီလို သမာဓိအားပြည့်စုံနေတဲ့အခါ တခြားတစ်ပါးသို့ ထွက်သွားတဲ့စိတ်ရယ်လို့မရှိဘူး။ မှတ်စရာအာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်ဟာ အံကျကိုက်ပြီးတော့ ကျနေတာပဲ။ မမှတ်မိလဲလွတ်သွားတဲ့စိတ်ရယ်လို့မရှိဘူး။ ရှေ့စိတ်လဲ မှတ်စိတ်၊ နောက်စိတ်လဲ မှတ်စိတ် စသည်ဖြင့်မှတ်စိတ်ချည်းတစ်စဉ်တစ်တန်းချည်းဖြစ်နေတယ်။ မှတ်စရာအာရုံကကွဲပြားပေမယ့် မှတ်စိတ်၏အာရုံ၌ကပ်ကပ်ပြီး တည်တံ့ပုံကတော့ အခြေမပျက်ဘဲ ကောင်းမြဲ ကောင်းနေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုအခါမှာ နိဝရဏစိတ်တွေ လုံးဝ ကင်းနေတယ်။ အဲဒီလို နိဝရဏကင်းအောင် စိတ်တည်ကြည်နေတာဟာ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိပဲ။ အဲဒီ သမာဓိဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီအခါမှစပြီး မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း သိစရာ ရုပ်နဲ့သိတဲ့နာမ်စသည်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကနောက်မှာ အကြောင်းနဲ့ ကျိုးကိုခွဲခြားပြီးသိတဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကနောက်မှာမှ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်မိတဲ့ရုပ်နာမ်၏ အစနဲ့ အဆုံးဆိုတဲ့အဖြစ်နဲ့အပျက်ကို ထင်ရှားတွေ့ပြီး မမြဲတာတွေပဲ စသည်ဖြင့်သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်အစစ်တွေဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် စပြီးရှုကတည်းက အဲဒီလိုမမြဲဘူးစသည်ဖြင့် သိရမယ့်ရုပ်နာမ်ကို စပြီး ရှုသင့်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဝိပဿနာက ရှေးဦးစွာ

ဖြစ်တယ်။ သမထက နောက်မှ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရတာပါ။
အဲဒီလိုဆိုရပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီးပြဆိုသွားပါတယ်။

ဣတိ-ဤပုံ ဤနည်းဖြင့်၊ ပဌမံ ဝိပဿနာ ဝိပဿနာက
ရှေးဦးစွာ ဖြစ်သည်။ ပဉ္စာသမယော-သမထဒေါတံ ဝဏိက
သမာဓိက နောက်မှဖြစ်သည်။ ကေန-ဆို ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ-
ပုဗ္ဗင်္ဂံ သမထံ ဘာဒေတိတိ-ဝိပဿနာရှေ့သွားရှိသော သမထ
ကို ပွားစေသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်သည်။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂံ-
သမထ ဘာဒေတိတိ-ဝိပဿနာ ရှေ့သွားရှိသော သမထကို
ပွားစေသည်ဟူ၍ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ ဝိပဿနာ ပုဗ္ဗင်္ဂံ-
သမထ ဘာဝယဒေတာ-ဝိပဿနာရှေ့သွားရှိသော သမထကို
ဖြစ်စေပွားစေသော၊ ကဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ မဂ္ဂေါ-အရိယာ
မဂ်သည်၊ သဉ္စာယတိ-ကောင်းစွာဖြစ်၏။ (အဲဒီမှာ မဂ္ဂေါ-
ပုဒ်ကို အရိယမဂ် ဟု အနက်ပြန်ခြင်း၏ နိရာ အဋ္ဌကထာဆို
ရှေ့နားက ပြခဲ့ပြီ။ ကျကျနနသိချင်လျှင် ဝိပဿနာရှုနည်း
ကျမ်း ပထမဘွဲ့ကိုကြည့်ပါ) သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ မဂ္ဂ-
ထိုအရိယာမဂ်ကို၊ အာသေဝတိ ဘာဒေတိ မဟုလိကရာဟိ-
မိဝံ၏ ပွားစေ၏ အကြိမ်များစွာပြုသော၊ ကဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်
အား၊ သံယောဇနာနိ ပဟိယန္တိ-သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်အပ်
ကုန်၏။ ဝါ-သံယောဇဉ်တို့ ကင်းကုန်၏။ ဇနုသယာ-ဖြစ်ထိုက်
သော ကိလေသာတို့သည်၊ ဗျန္တိ ဟောန္တိ-အစအနမျှ မကျန်
ရအောင် ကင်းကုန်၏ တဲ့။

ဒါကတော့ ဝိပဿနာရှုသင့်တဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ
စသည်ဖြင့် သိရအောင် စပြီးရှုခို၊ အဲဒီလိုရှုနေရင်း ဝဏိက

သမာဓိဆိုတဲ့ သမထအားကောင်းပြီး စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပုံ၊ အဲဒီက
နောက်မှာ ဝိပဿနာနှင့် ခဏိကသမာဓိကို ယှဉ်ဖက် အခြား
မဂ္ဂင်များနှင့်တကွ ဖြစ်ပွားစေသောသူမှာ အရိယမဂ္ဂင်များ
ဖြစ်ပွားပုံ နောက်ဆုံး၌ အရဟတ္တမဂ္ဂင်များဖြစ်လျက်သံယော-
ဇဉ် အနုသယ ကိလေသာဟူသမျှ ကင်းပဲ့တို့ကို ပြုတဲ့စကား
ပါပဲ။ ဒီစကားရပ်ကိုတို့ဖြင့်လဲ ပယ်သင့်တဲ့ ကိလေသာတွေကို
ပယ်ပြီး ရသင့်တဲ့ အရိယမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တရားအမွေ
အစစ် ခံယူပုံကို ပြတာပါပဲ။ တရားအမွေခံရေးနှင့် စပ်ပြီး
ဖွင့်ပြ ပြောဟောလာတာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ယခု မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်၏ တိုက်တွန်းညွှန်ကြားပုံ ပါဠိအနက်ကို ထပ်မံ
ရွတ်ဆိုပြီးနောက် အဲဒါနဲ့ ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ ရွတ်ဆိုကြ
ပြီး တရားပွဲသိမ်းရမယ်။

တရားအမွေခံရန် တိုက်တွန်းတော်မူပုံ

မွေဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အာမိသ
ဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုမေသု အနုကမ္မာ “ကိန္တိ
မေ သာဝကာ မွေဒါယာဒါ ဘဝေယျံ နော အာမိသ
ဒါယာဒါ” တိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ တုမေ-သင်တို့သည်၊ မေ-ငါဘုရား
၏၊ မမွေဒါယာဒါ-တရားအမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝထ-
ဖြစ်ကြပါကုန်လော့၊ အာမိသဒါယာဒါ- ပစ္စည်းအမွေကို
ခံယူရုံမျှဖြင့် အားရနေသော အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ မာ
ဘဝထ-မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်၊ မေ-ငါ၏၊ သာဝကာ-တပည့်

တို့သည်၊ ကိန္တိ-ဘယ်ပုံဘယ်နည်းဖြင့်၊ ဓမ္မဒါယာဒါ-တရား
အမွေကို ခံယူကြကုန်သည်၊ ဘဝေယျုံ-ဖြစ်ကြပါကုန်အံ့နည်း၊
အာမိ သဒါယာဒါ-စွဲပည်းအမွေကိုခံရုံမျှဖြင့် အားရနေသော
အမွေခံအညံ့စားတို့သည်၊ နှော ဘဝေယျုံ-မဖြစ်ကြပါကုန်
အံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မေ-ငါဘုရားမှာ၊ တုမေသု-သင် ချစ်
သားတို့၌၊ အနုကမ္ဘာ-နှောင်ရေးကို မြော်မြင်၍ အစဉ်သနား
ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိနေပါသည်တုံ။

ဒါက မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်း ညွှန်ကြားတော်မူပုံ၊
အဲဒါနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဆောင်ပုဒ်များကို ဆိုကြရမယ်။

- ၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။
- ၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ ခံစေချင်လှသည်။
- ၃။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။
- ၄။ တရားအမွေ၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါ။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်ဖွား၊ တရားမွေတုပါ။
- ၆။ စစ်, တု ၂-ထွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှပါ။
- ၇။ အာမိသမွေ၊ အစစ်ပေ၊ လေးထွေပစ္စည်းပါ။
- ၈။ လူ, နတ် သုခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန, သီလ, ဘာ။
- ၉။ အာမိသမွေ၊ အတုတွေ၊ မှတ်လေမွေညံ့သာ။
- ၁၀။ ပစ္စည်းမွေမျှ၊ ခံယူက၊ ဒုက္ခမကင်းပါ။ (အသစ်)
- ၁၁။ အိုနာမစံ၊ သေမစံ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။ (အသစ်)
- ၁၂။ အပါယ်မှလဲ၊ မလွတ်ဘဲ၊ ကျွဲကြံ့နေမှာ။ (အသစ်)
- ၁၃။ သို့ဖြစ်မည်များ၊ ငါမြင်ကား၊ သနားနေပါသည်။
(အသစ်)

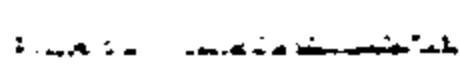
၂၁၆ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်

၁၄။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမွေ၊ ခံစေချင်လှသည်။
၁၅။ အာမိသမွေ၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။

ယနေ့အဖို့၌ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ် ဝေယျာဝဇ္ဇကုသိုလ် တရားဟောရသောကုသိုလ် တရားနာရသော ကုသိုလ် အစရှိသော ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အမိအဘတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အဆွေအမျိုးတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဤအရပ်၌ ဆောက်ရှိနေသော လူပရိသတ် နတ်ပရိသတ် အပေါင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အမိအဘတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် အမျှရကြ၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။
သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော် ဤသွင်ပြီး၏။

နောက်ဆက်တွဲ

ဓမ္မဒါယာသုတ် တရားကို ဟောစဉ်က ကပိလ ရဟန်း အကြောင်း၊ ရဟန်းယုတ်များအကြောင်း ဝသည့်တို့ကို အကျဉ်းချုပ်မျှ ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းအကြောင်းတရား တို့ကို ထို့ထက် ကျယ်ပြန့်စွာ သိလိုသူများအတွက် စာမူချော ပြုစဉ်မှာ ဤနောက်ဆက်တွဲကို ဖြည့်စွက်ထည့်လိုက်သည်။

ကပိလဝတ္ထု

ဤ စာအုပ် (နှာ-၂၅) ၌ ဖော်ပြခဲ့သော ကပိလဝတ္ထုကို သုတ္တန်ပါဏိ အဋ္ဌကထာ (ဒု-၄၂) ၌ ဤသို့ ပြဆိုသားသည်။ ကဿပ ဗြတ်စွာဘုရား ပရိနဗ္ဗာန် ခံတော်မူပြီး နောက်ကာလ၌ အင်ကို သောဓနဆိုသူနှင့် ညီ ကပိလတို့သည် သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုကြသည်။ သူတို့၏မိခင် သာဓနနှင့် နှုတ်ဖြစ်သူ ဘာသာတို့လည်း ရဟန်းမ ပြုကြသည်။ အင်ကို သောဓနသည် ငါးခါအထိ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်များကို လေ့လာပြီးတော့ တရား အားထုတ်သဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။ ညီဖြစ်သူ ကပိလ ရဟန်းသည်ကား “ငါက ငယ်ပါသေးတယ်၊ ကြီးသော အခါ ကျမှ တရားအားထုတ်မည်” ဟု ကြံစည်ပြီး ဘာပေ သင်ယူ သဖြင့် ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် ဘာတတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။ ပရိယတ်ကိမ္မိ၍ အခြေအရံလည်း များသည်။ လာဘ်လာဘ လည်း ပေါများသည်။

ယင်းကပိလသည် အကြားအမြင် များခြင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ယစ်ခြင်းဖြင့် မာန်ယစ်လျက် ပညာရှိ အနေဖြင့် မာန်စောင်လျက် မသိသည် တို့ကိုလည်း သိယောင် မာန်ထောင် အထင်ကြီးပြီးလျှင် မသိသည် တို့ကိုလည်း သိယောင် မာန်ထောင် အထင်ကြီးပြီးလျှင် အခြားသူတို့က အပ်စပ်သည် ဟု ဆိုသည်ကိုလည်း သူက မအပ်ဟု ဆိုသည်။ မအပ်စပ်ဟု ဆိုသည်ကိုလည်း အပြစ်မရှိဟု ဆိုသည်။ အပြစ်မရှိဟု သူများက ဆိုသည်ကိုလည်း သူက အပြစ်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသူတို့က “ငါ့ရှင် ကပိလ၊ ဒီလို မပြောပါလင့်” စသည်ဖြင့် ဆုံးမလျှင် “သင်တို့က ဘာကိုသိကြသလဲ၊ အချည်းနှီးလက်ဆုပ်နှင့် တူကြပါလယ်” စသည်ဖြင့် ဆဲရေးရှုတ်ချ၊ နေတတ်သည်။ ရဟန်းတော်များက သူ့အစ်ကို သောဓန မထေရ်အား ထိုအကြောင်းကို ပြောကြသည်။ သောဓန မထေရ်က “ငါ့ရှင်ကပိလ၊ သာသနာ၏ တည်တံ့ရေး၊ အသက်ဟာ သင်လိုရဟန်းတို့၏ ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းပဲ၊ အပ်သည်ကို မအပ် စသည်ဖြင့် မပြောပါလင့်” ဟု ဆုံးမ၏။ ကပိလ ရဟန်းကမူ ထိုအဆုံးအမကို မနာယူချေ။ သောဓနမထေရ်က နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဆိုဆုံးမပြီးနောက်—

ကောဝိဓမ္မိ န္ဒိဝါစံ၊
 ဘဇဏယျ အနုကမ္ပကော။
 တတုတ္တရိံ န ဘာသေယျ၊
 ဒါသောဝယျဿ သန္တိကေ။

အနုကမ္မကော-သနာဒေသာသုသည်၊ ဧကဝါစမ္ပိ ဒွိဝါစိ-
 တစ်ခွန်းနှင့်ခွန်းသော စကားကို၊ ဘဏေယျ-ပြောဆိုရာ၏၊
 အယုဿ သန္တိကေ-အရှင်သခင်၏ အထံ၌၊ ဒါသောဣဝ-ကျွန်
 ကဲ့သို့ပင်၊ တတုတ္ထရိ-ထိုထက်အလွန်၊ န ဘာသေယျ-မပြော
 ဆိုရာ-လို့ ပြောလျက် ‘ ငါ့ရှင် သင်ကိုယ်တိုင်ပင် ကိုယ်အမှုဖြင့်
 ထင်ရှားပါလိမ့်မည်’ ဆိုပြီး ရှောင်ဖယ် သွားသေတော့သည်၊
 ထိုအခါမှစ၍ သီသကို ချစ်မြတ်နိုးသော ရဟန်းထော်တို့က
 လည်း သူ့ကို စွန့်ပစ်ထားကြလေသည်။

ယင်း ကပိလသည် သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း အကျင့်မကောင်း၊
 သူ့ အခြေအရံတွေကလည်း အကျင့်မကောင်းဘဲ ရှိနေသည်၊
 တစ်နေ့သ၌ ပါတိမောက်ပြုမှုကို အဆုံးသတ်မည်ဟု ကြံရွယ်
 လျက် သိဟာသနဂေါ ပလ္လင်မြတ်ပေါ်၌ ဆန်းကြယ်သည့်
 ယပ်ကိုကိုင်လျက် ထိုင်နေရင်း “ ငါ့ရှင်တို့ ဤရဟန်းတို့ကဲ့သို့
 အဘယ်ရဟန်းမှာ ပါတိမောက် ရှာပါသနည်း” ဟု သုံးကြိမ်
 မေးသည်၊ တစ်ပါးမျှရကြောင်းမပြောကြချေ၊ ယင်းကပိလ
 မှာရော အခြား ရဟန်းများမှာရော ပါတိမောက်က မရဘူး
 တဲ့၊ ထိုအခါ ပါတိမောက်ကို ကြားနာရသည်ဖြစ်စေ၊ မကြား
 မှာရသည်ဖြစ်စေ ဝိနည်းမည်သည် မရှိတော့ပါဘူး” ဟု
 ပြောဆိုပြီး နေရာမှ ကသွားသွား ဤ ဤနည်းဖြင့် ကသေ
 ဘုရား၏ သာသနာကို ဆုတ်ယုတ်ပေးခဲ့သည်၊ ယုတ်ပေးခဲ့သည်။

ထိုအခါ သောဓနမဒေထရ်သည်လည်း ထိုနေ့မှာပင် ကရိ-
 နိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေသည်၊ ထိုကပိလရဟန်းသည်လည်း ယခု

ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း သာသနာကို ဆုတ်ယုတ်စေပြီးနောက် သေ
သောအခါ အစိုစိစင်ရဲကြီး၌ ဖြစ်လေသည်။ သူ့မိခင်နှင့် သူ့
နှမသည်လည်း သူ၏ အပြုအမူကိုလိုက်၍ သီလအလေးပြုသည့်
ရဟန်းများကို ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းကြသောကြောင့် သေပြီး
လျှင် ငရဲ၌ ဖြစ်ကြလေသည်။

ယင်း ကပိလသည် ယခု ဂေါတမဘုရား လက်ထက်တော်
ကာလ၌ ငရဲမှ လွတ်ခဲ့၍ အကုသိုလ်ကံကြွင်းကြောင့် သာဝတ္ထိမြို့
အနီး အစိုရေတီမြစ်ထဲ၌ ငါးကြီးဖြစ်နေသည်။ ရွှေရောင်
အဆင်းရှိသည်။ ခံတွင်းကတော့ အပုပ်နံ့ ရှိသည်။ တစ်နေ့
သောအခါ သာဝတ္ထိမြို့ဝှံ့ရှိ တံငါရွာမှ တံငါသားသူငယ်
ငါးရာတို့က ငါးဖမ်းကြရာ ယင်း ကပိလငါးကို ရကြလေသဖြင့်
ရွှေရောင်အဆင်းကို မြင်ကြရ၍ ယင်း ကပိလငါးကို ကော-
သလမင်းထံ ယူဆောင်၍ ပြုကြလေသည်။ မင်းကလည်း
အထူးအဆန်းကို မြင်ရသဖြင့် အကြောင်းကံ သိလိုသော
ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံ ဆောင်ယူ၍ ပြီးလျှင် အဘယ်သို့
သော အကြောင်းကြောင့်တို့ငါးမှာရွှေအဆင်း ရှိပါသနည်း၊
အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် ခံတွင်း၌ အပုပ်နံ့ ရှိနေ
ပါသနည်းဟု မေးလျှောက်သည်။

မင်းကြီး၊ ဤငါးသည် ကမ္မပစ္စည်းလက်ထက်က ကပိလ
ရဟန်းဖြစ်ခဲ့သည်။ အကြားအမြင်များခဲ့သည်။ မိမိကားကို
လက်မခံသောရဟန်းတို့ကို ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းခဲ့သည်။ ကသာ
ဘုရား၏သာသနာတော်ကိုလည်း ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ (ယံ သော

တဿ ဘဂပတော သာသနံ ဝိနာသေတိ၊ တေန ကမ္မေန
 အဝီစိမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ) ကဿပဘုရား၏ သာသနာကိုဖျက်
 ဆီးခဲ့သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် အဝီစိငရဲကြီး၌ဖြစ်ခဲ့ရသည်။
 အကုသိုလ် ကံကြွင်းကြောင့် ယခု ငါးဖြစ်နေသည်။ ကဿပ
 ဘုရားကောင်းတော်ကုပ္ပိချုပ်ပေးခဲ့သည့် ကံ ဘုရား၏ကံကို ပြော
 ဟောခဲ့သည့် ကံဟူသော ယင်း ကုသိုလ်ကံများကြောင့် ရှေ့
 အဆင်းရှိနေသည်။ အခြားရဟန်းတော်များကို ဆဲရေးကြိမ်း
 မောင်းခဲ့ခြင်းကြောင့် ခံတွင်း၌ အပုပ်နံ့ရှိနေသည်။ သူ့ကို
 စကားပြောစေမည် မင်းကြီးဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူ
 သည်။ ကောင်းပါတယ်ဘုရားလို့ မင်းကြီးကထောက်ခံသည်။

သင်ဟာ ကပိလရဟန်း မဟုတ်လားလို့ ဘုရားက မေး
 သည်။

ဘပည့်တော်ဟာ ကပိလရဟန်း ဟုတ်ပါသည် ဘုရားဟု
 ဖြေကြားချောက်ထားသည်။

- ဘယ်မှလာခဲ့သလဲ၊
- ဘဝီပရဲမှ လာခဲ့ပါသည်အရှင်ဘုရား။
- ဘဝီပရဲကို သောနေ က ဘယ်ရောက်သွားသလဲ၊
- ဘဝီပရဲနံ စံဝင်သွားပါသည် အရှင်ဘုရား။
- မိဝင် သာခနိဒကာ ဘယ်ရောက်သွားသလဲ၊
- ငရဲကြီး၌ ဖြစ်ရပါသည် အရှင်ဘုရား။

၂၂၂ တရားအမွေခံ့မွေဒါယာဒသုတ်တရားတော်

သင့်နှမ တာပနာကော ဘယ်ရောက်သွားသလဲ။
ငရဲကြီး၌ ဖြစ်ပါသည်အရှင်ဘုရား။
ယခု သင်ဟာ ဘယ်သွားရမှာလဲ။

အဝီစိ ငရဲကြီးသို့ သွားရပါမည် အရှင်ဘုရား။ (ဒီလို
ဘုရားက မေးတာကို ငါးကနားလည်ခြင်း၊ ငါးကပြန်ပြော
နိုင်ခြင်း၊ ယင်းပြောဆိုစကားကို အများကနားလည်ခြင်းများ
မှာ ဘုရား၏ အဓိဋ္ဌာန် တန်ခိုးတော်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်
ယူအပ်ပါသည်။)

ထိုသို့ ဖြေကြားပြီးနောက် နှလုံးမသာခြင်း စိတ်ပူပန်ခြင်း
ကြောင့် ယင်းငါးသည် လှေကို ခေါင်းဖြင့်ရိုက်ခတ်ပြီး သေ
သွားသည်။ အဝီစိငရဲကြီး၌ ဖြစ်ရရှာလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက
ကြားနာပြီးသိကြရသောလူများမှာ ထိတ်လန့်လျက် ကြက်သီး
မွေးညင်းများထလျက် ရှိလေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား
ရှင်က ရောက်လျက်ရှိသော ပရိသတ်အား ဤသုတ်တရားကို
ဟောကြားတော်မူသည်။ ကြည်ညို မှတ်သားနိုင်ရန် ပါဠိနှင့်
အနက်မျှ ဖော်ပြမည်။

၁။ ဓမ္မစရိယံ ဗြဟ္မစရိယံ၊
တေဒါဟု စ သုတ္တံ။
ပဗ္ဗဇိသောင်္ဂိ ခေ ငဟာတိ၊
အဂါရာ အနဂါရိယံ။

၂။ သော စေ မုခရုဇာတိကော၊
 ဝိဟေသာဘိရုတော မဂေါ။
 ဇီဝိတံ ကဿ ပါပိယော၊
 ရဇံ ဝဇုတိ အတ္တနော။

ဓမ္မဝရိယံ-သုဇရိုက် ၁၀-ပါးဟူသော ဝေရားအကျင့်ကို လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဝရိယံ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော အကျင့်မြတ် ကိုလည်းကောင်း၊ ဧတံ-ဤအကျင့် ၂-ပါးကို၊ ဝသုတ္တမံ- မြတ်သောရတနာဟူ၍၊ အာဟု-ဘုရားရှင်တို့က ဟောကြပေ သည်။ (ဤစကားရပ်ဖြင့် လူ့ ရှင် ရဟန်းများ အလေးပြု၍ ကျင့်အပ်သော အားကိုးဖွယ်အကျင့်ကို ပြဆိုပါသည်။)

အဂါရာ-အိမ်ရာတည်ထောင်သည့်လူ့ တောင်မှထွက်ခွါ၍၊ အနဂါရိယံ - အိမ်ထောင်မှုငိစွ မရှိသော ရဟန်းတောင်၌၊ ဝဇုဒီဇော - ရဟန်းပြုသည်။ ဝေပိ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ် ကုန်သော သော-ထိုသူသည်။ မုခရုဇာတိကော- နှုတ်အပြော ပြုမ်းသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟေသာဘိရုတော-ညှဉ်းဆဲမှု၌ ပျော်မွေ့ သော၊ မဂေါ-သားတိရစ္ဆာန်သဖွယ် မိုက်သောသူသည်။ ဝေ ဟောတိ - အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဝဿ ဇီဝိတံ - ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည်။ ပါပိယော-အထူးသဖြင့် ယုတ်ညံ့လှ ပါပေသည်။ အတ္တနော ရဇံ-မိမိ၏ ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကို၊ ဝဇုတိ-ဖားဝေပါသည်။ (ရဟန်းပင်ဖြစ်ငြားသော်လည်း သေပြောကြမ်း၍ ညှဉ်းဆဲတတ်သောသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းဟာ

၂၂၄ တရားအမွေခံ-ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်

ယုတ်ညံ့သည်၊ အသက်ရှင်နေသလောက် ကိလေသာကိုလဲပွား
စေတတ်သည်၊ ထို့ကြောင့်လဲ ယုတ်ညံ့သည်လို့ဆိုလိုပါတယ်။)

၃။ ကလာဟာဘိရဇော ဘိက္ခု၊
ဒောဟဓမ္မန အာဂုတော။
အက္ခာတမ္ပိ န ဇာနာတိ၊
ဓမ္မံ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ။

ကလာဟာဘိရဇော ဘိက္ခု-ငြင်းခုံခြင်း၌ ပျော်မွေ့သော
ရဟန်းသည်၊ ဒောဟဓမ္မန အာဂုတော-ဒောဟ တရားက
ပိတ်ဆို့ထားသည်ဖြစ်၍၊ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ ဓမ္မံ ဘုရားဟော
တရားစစ်ကို၊ အက္ခာတမ္ပိ-ဇာတ်သိသူက ဟောပြောပေသော်
လည်း၊ န ဇာနာတိ-မသိဘဲ သဘောမကျဘဲ ရှိတတ်ချေသည်။
(ကပိလ ရဟန်းအား ရဟန်းကောင်းများက ဟောပြောပေမယ့်
ဘုရားဟောတရားစစ် တရားမှန်ကို သူက သဘောမကျ နား
မလည်ခဲ့ဘူး၊ လက်မခံဘူးတဲ့၊ ယခုနေအခါလဲ သတိပဋ္ဌာန်
ဒေသနာဘော် စသည်နှင့်အညီ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်ဖြင့် ကျကျနန
ဟောပြောပေမယ့် သဘောမပေါက်၊ နားမလည်ကြ၊ လက်
မခံနိုင်ကြတာတွေရှိတယ်၊ အသူးသတိပြုစရာပါပဲ)။

၄။ ဟေသံ ဘာဝိတတ္တာနံ၊
အဝိဇ္ဇာယ ပုရုက္ခတော။
သိကိလေသံ န ဇာနာတိ၊
မဂ္ဂံ နိရယဂါမိနံ။

ဘာဝိတတ္တာနံ-ပွားစေအပ်ပြီးသော မဂ်ပိုလ်စိတ် ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝိဟေသံ - သင်တို့ပြောတာ မမှန်ဘူး၊ သင်တို့ကဘာမျှမသိဘူး စသည်ဖြင့်ကြိမ်းမောင်းညှဉ်းဆဲမှုကို၊ နိရယဂါမိနံ မဂ္ဂံ သံကိလေသံ-ရေ့ရောက်စေမည့်လမ်းကြောင်း ကိလေသာဟူ၍၊ အဝိဇ္ဇာယ ပုရုဗ္ဗေဟာ-အမှားသိ အဝိဇ္ဇာက ရှေ့ဆောင်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ န ဇာနာတိ-မသိဘဲ ရှိနေချေသည်၊ (ဝိဟေသံ ဝိဟေသန္ဓော - ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝိဟေသံ ကဒရာန္ဓော-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ထားသည်၊) အရှင်သောဓနာဝသော ရဟန္တာတို့ကို ကြိမ်းမောင်းညှဉ်းဆဲမှုကို ရေ့ ကျရောက်စေတတ်သည့် အကုသိုလ်ဖြင့်ကြောင်း ကပိလ ရဟန်းက မသိ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အလွဲသိ အဝိဇ္ဇာက ဝေါင်းဆောင်နေသောကြောင့်ဟု ဆိုလို၏။

၅။ ဝိနိပါတံ သမာပန္နော၊
 ဂဗ္ဘာ ဂဗ္ဘံ တမာ တမံ။
 သ ဝေ တာဒိသကော ဘိက္ခု၊
 ဝေစ္စ ဒု နိဂစ္ဆတိ။

သောသော-ထိုသို့ ဝေ့ကျစေသော အကုသိုလ်ကိုမသိသော၊ တဒိသကော ဘိက္ခု - ထို ကပိလကဲ့သို့သော ရဟန်းသည်၊ ဝိနိပါတံ သမာပန္နော-ပျက်စီးကျရာ အပါယ်ဘုံသို့ ရောက် လျက်၊ ဂဗ္ဘာ ဂဗ္ဘံ-အိမ်မီးတစ်ခုမှဝမ်းတစ်ခုသို့ရောက်လျက်၊ တမာ တမံ-အမှောင်ဘဝတစ်ခုမှ အမှောင်ဘဝ တစ်ခုသို့ ရောက်လျက်၊ ဝေစ္စ-နောင်ဘဝ၌၊ ဝေ-စင်စစ်၊ ဒု နိဂစ္ဆတိ- ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ်-၁၇ (စတုတ္ထအကြိမ်)

၆။ ဂူထကူပေါ ယထာ အဿ၊
သမ္ပုဏ္ဏော ဂဏဝဿိကော။
ယော စ ဝေဂ္ဂပေါ အဿ၊
ဒုဗ္ဗိသောဓော ဟိ သာဂံဏော။

ဂဏဝဿိကော-နှစ်ပေါင်းများစွာတည်လျက်၊ သမ္ပုဏ္ဏော-
မစင်ပြည့်နေသော၊ ဂူထကူပေါ - အိမ်သာ တွင်းကြီးသည်၊
ဒုဗ္ဗိသောဓော အဿ ယထာ-ဆေးကြောသုတ်သင်ရန် ခဲယဉ်း
သကဲ့သို့၊ ယော စ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ ဝေဂ္ဂပေါ-
ဤကပ်လက်သို့ သဘောရှိသည်၊ အဿ-ဖြစ်ငြားအံ့၊ သော-
ထုံရဟန်းသည်၊ သာဂံဏော-အကုသိုလ် အညစ်အကြေးများ
လှသည်ဖြစ်၍၊ ဒုဗ္ဗိသောဓော ဟိ-သန့်ရှင်း စင်ကြယ်စေရန်
ခဲယဉ်းသည်သာတည်း။

၇။ ယံ ဝေဂ္ဂပံ ဇာနုဘထ၊
ဘိက္ခဝေါ ဝဂဟနိသိတံ။
ပါပိစ္ဆံ ပါပသကံပုံ၊
ပါပဇာဘဝရဝေါ ဝရံ။

၈။ သဗ္ဗေ သမ္ပေါ ဟုတုာန၊
အဘိနိဗ္ဗဗ္ဗယာဓာနံ။
ကာရဏံ နိဒ္ဒမထ၊
ကသမ္ပု သပကဗ္ဗထ။

တိက္ခာဝေဂါ - ရဟန်းတို့၊ တုမေ - သင်တို့သည်၊ ဝေရူပံ -
 ဤ ကပိလကဲ့သို့ သဘောရှိသော၊ ယံ - အကြင် ရဟန်းကို၊
 ဂေဟနိဿိတံ နေအိမ်နှင့် အလားတူသော ကာမဂုဏ်ကို မှီနေ
 သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါပိစ္ဆံ-မရှိသောဂုဏ်ဖြင့် ထင်ရှား
 စေလိုသည့် အလိုဆိုးရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပါပသင်္ကပ္ပံ-
 ကာမဝိတက် စသော ယုတ်မာသည့် အကြံဆိုး ရှိသည်ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ပါပအာစာရဂေါစရံ-ယုတ်မာသော အကျင့်
 ယုတ်မာသောကျက်စားရာ ရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (သတ်
 ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ လိမ်ခြင်း စသော ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးကိုလဲ
 ယုတ်မာသောအကျင့်ဟု ဆိုသက်၊ မိမိအား ကြည်ညိုခင်မင်
 အောင်မြင်ဆွယ်သည့်အနေဖြင့် ဝါးပေးခြင်း သစ်ရွက် ပန်း
 သစ်သီးစသည်ကိုပေးခြင်းစသော အကျင့်ကိုလဲ ယုတ်မာသော
 အကျင့်ဟုဆိုသည်၊ ပြည့်တန်ဆာမ၊ မုဆိုးမ၊ အပျိုကြီး၊ ပဏ္ဍုက်
 တိက္ခာနီ၊ သေရည်ဆိုင်တို့၌ ရင်းရင်းနှီးနှီး သွားလာနေလျှင်
 ထိုဌာနများကို ယုတ်မာသော ကျက်စားရာဟု ဆိုသည်။)
 ဇာနာသ-အသိအမှတ် ပြုကြရာ၏၊ ဝါ-သိကြပါမူ၊ သဗ္ဗေ
 သမဂ္ဂါ ဟုတွာန-အားလုံးတို့ပင် အညီအညွတ်ဖြစ်ကြ၍၊ နံ-
 ထိုယုတ်မာသော ရဟန်းကို၊ အဘိနိဗ္ဗဇ္ဇယာထ-ကြည့်ကြပယ်
 ထုတ်ကြကုန်လော့၊ ကာရဏ္ဍဝံ - အညစ်အကြေးသဖွယ်ဖြစ်
 သော ထိုရဟန်းကို၊ နိဒ္ဒမထ-ဖယ်ရှင်း ထုတ်ပစ်ကြကုန်လော့၊
 ကသမ္ပု-အမှိုက်သဖွယ်ဖြစ်သော ထိုရဟန်းကို၊ အဝကသထ-
 ဖယ်လှုတ်ကြကုန်လော့။

(ဤသည်ကား မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဖြစ်သော ဝိနည်းတော် တရားတော်နှင့်မညီဘဲ အကျင့်ပျက်နေသူကိုသာ ကြည့်ထုတ် ဖယ်ရှားရန် ညွှန်ကြားသော ဩဝါဒဖြစ်သည်။ ဝိနည်းတော် တရားတော်တို့နှင့်အညီ ကျင့်နေသော ရဟန်း ကောင်းကိုမူ ကြည့်ရန် ညွှန်ကြားခြင်းမရှိပါ။ ဤအချက်ကို အလေးအနက်သတိပြုသင့်လှပါသည်။)။

၉။ တတော ပလာပေ ဝါဟေထ၊
အဿမဏေ သမဏမာနိနေ။
နိဒ္ဒမိတွာန ပါပိစ္ဆေ၊
ပါပအာစာရဂေါစရေ။

၁၀။ သုဒ္ဓါ သုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ၊
ကပ္ပယုဝေါ ပတိ ဂ္ဂိ တာ။
တတော သမဂ္ဂါ နိပကာ၊
ဒုက္ခဿန္တိ ကရိယထ။

တတော-ထို့ကြောင့်၊ အဿမဏေ-ရဟန်းအစစ် မဟုတ် ကြပါဘဲ၊ သမဏမာနိနေ-သင်္ကန်း ဝတ်ထားရုံမျှဖြင့် ရဟန်း၊ ဟုတ်ယောင် မာန်ထောင် နေကြသော၊ ပလာပေ - ရဟန်း အဖြစ်ကင်းသည့်စပါးဖျဉ်းတို့ကို၊ ဝါဟေထ-ထုတ်ပစ်ကြကုန် လော့၊ ပါပိစ္ဆေ-ယုတ်မာသည့် အလိုဆိုးရှိကုန်သော၊ ပါပ အာစာရဂေါစရေ-ယုတ်မာသည့် အကျင့်လဲ ရှိကြ၊ ယုတ်မာ သည့် ကျက်စားရာလဲ ရှိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ နိဒ္ဒမိ တွာန-ပယ်ရှင်း ထုတ်ပစ်ကြပြီး၍၊ သုဒ္ဓါ - စင်ကြယ်ကြသော

ရဟန်းတို့သည်၊ ပတိဿတာ-အချင်းချင်း ရိုသေကြကုန်လျက်၊
သုဒ္ဓေဟိ-စင်ကြယ်ကြသော ရဟန်းတို့နှင့်၊ သံဝါသံ-ပေါင်း
သင်းဆက်ဆံခြင်းကို၊ ကပ္ပယုဂ္ဂေါ-ပြုကြကုန်လော့၊ တတော-
ထိုသို့ ပြုသောအခါ၌၊ သမဂ္ဂါ-အယူသီလ တူညီကြသဖြင့်
အချင်းချင်း ညီညွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ နိပကာ-ဉာဏ်ပညာ
ရင့်ကျက်ကုန်လျက်၊ ဒုက္ခဿ-ဆင်းရဲဟူသမျှ၏၊ အန္တံ-အဆုံး
ဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ကရိဿထ-ပြုကြ၊ ရကြ
ပါလိမ့်မည်တဲ့။

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ ကပိလသုတ်တရား
တော်အပြည့်အစုံပါပဲ။ အဲဒီ တရားနာကြရပြီးတော့ ကပိလ
ငါးကို ဖမ်းလာကြတဲ့ တံငါသည်တို့ သားဖြစ်သူတွေ ငါးရာ
ဟာ သာသနာတော်မှာ ဝင်ရောက် ရဟန်း ပြုကြပြီးလျှင်
တရားကျင့်သုံးကြသဖြင့် မကြာမီပင် ရဟန္တာဖြစ်ကြကြောင်း
အဲဒီသုတ်အဖွင့်အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါပဘိက္ခုသုတ် (နှာ-၄၅၁)

မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတိုက်၌
သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်က အရှင်လက္ခဏနှင့် အရှင်မဟာ
မောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ပေါ်၌ သီတင်းသုံးနေကြ
ပါသတဲ့။ တစ်နေ့သောအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မဒထရီ
မြတ်ဟာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့ ဆွမ်းခံရန် အရှင်လက္ခဏနှင့်အတူ
ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဆင်းလာတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းလာစဉ်မှာ

တစ်နေရာ၌ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က ပြုံးတော်မူတယ်။ အဲဒီလို ပြုံးတာကို မြင်ရတော့ အရှင်လက္ခဏက ဘာကြောင့် ပြုံးပါသလဲ လို့မေးတယ်။ ယခုတော့ ဖြေကြားဖို့ အချိန်မကျသေးပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားထံတော် ကျမှမေးပါလို့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် က ပြန်ကြားတယ်။

အရှင်လက္ခဏနှင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ဟာ ဆွမ်းခံ ပြီးတော့ ဆွမ်းကိစ္စလဲ ပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားထံ လာ ရောက်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး သင့်လျော် တဲ့နေရာမှာ ထိုင်နေကြတယ်။ အဲဒီအခါ အရှင်လက္ခဏက “ငါ့ရှင် မောဂ္ဂလာန်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ ဆင်းလာကြစဉ်က တစ်နေရာမှာ ငါ့ရှင်က ပြုံးတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲ” လို့ မေးပါတယ်။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် မထေရ်မြတ်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အာဝုသော - ငါ့ရှင် လက္ခဏ၊ ဣဓ-ဤဌာန၌၊ (ဤပုဒ် ဟာ စကားချောမောအောင် ပြောရိုးပြောစဉ်မျှ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ ပါတယ်။ အနက်ထူးတော့ ပြစရာမရှိပါ။) အဟံ-ငါသည်။ ဂိဇ္ဈကုဋာပဗ္ဗတာ - ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ၊ သြရောဟန္ဓော-ဆင်း လာစဉ်၊ ဝေဟာသံဂစ္ဆန္တိ-ကောင်းကင်သို့တက်သွားနေသော၊ ဝါ-ကောင်းကင်ထဲ၌ သွားနေသော၊ ဘိက္ခု - ရဟန်းကို၊ အဒ္ဓသံ - မြင်ခဲ့ပါသည်။ တဿ - ထိုရဟန်း၏၊ သံဃာဋီပိ- သင်္ကန်းသည်သည်။ (သင်းပိုင်ရော၊ ကေသီရော သာမန် သင်္ကန်းကို ဆိုလို၏။) အာဒိတ္တာ - မီးရဲရဲ တောက်လောင်နေ သည်။ သမ္ပဇ္ဇလိတာ-မီးရောင်တောက်လျက်ရှိသည်။ သဇော တိ

ဘူတာ-မီးရောင်ရှိနေသည်။ ပတ္တောပိ-သုပ္ပေပိုက်ထားသော သမိတ်သည်လည်း၊ အာဒိတ္တော သမ္ပုဇ္ဇလိတော သဇောတိ ဘူတော-မီးရဲရဲတောက်လောင်လျက်၊ မီးရောင်တောက်လျက်၊ မီးရောင် ရှိနေသည်။ ကာယဗန္ဓနဗ္ဗိ - သူ့ခါးပန်းကြိုးသည်လည်း၊ ကာယေဒပိ-သူ့ ကိုယ်သည်လည်း၊ အာဒိတ္တော-မီးရဲရဲတောက်လောင်လျက်၊ မီးရောင်တောက်လျက်၊ မီးရောင်ရှိနေသည်။ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အန္ဓသရုံ-ပူလောင် နာကျင်လှသဖြင့် ငိုယိုမြည်ဆမ်းသော အသံကို၊ ကရောတိ - ပြုနေ၏။ အာဝုသော ငါ့ရှင်၊ တဿ မယံ-ထိုရဟန်းကို မြင်တွေ့ရသော ငါ့မှာ၊ ဧကဒေဟာသိ-ဤသို့သော စိတ်အကြံဖြစ်ပါသည်။ အစ္စရိယံဝတ ဘော-အချင်းတို့ အံ့ဩစရာ ကောင်းလှပါတကား၊ အပ္ပုတံ ဝတ ဘော-အချင်းတို့ မဖြစ်စေမှူး ထူးလှပါကကား၊ ဧဝရူပေပါပိ နာမ သက္ခော ဘဝိဿတိ-ဤသို့သော သတ္တဝါဘောင်မှ ဖြစ်လျက် နေတုံတိ၏။ ဧဝရူပေပါပိ ယက္ခော ဘဝိဿတိ-ဤသို့သောပြိတ္တာဘောင်မှ ဖြစ်လျက် ရှိနေတုံတိ၏။ ဧဝ ရူပေပါပိ နာမ အတ္တဘာဝ ပဒ္ဓိလာဘော ဘဝိဿတိတိ-ဤသို့သောရုပ်ကိုယ်ကို ရခြင်းဘောင်မှ ရှိနေတုံတိ၏လို့ စိတ်အကြံဖြစ်ပါသတဲ့။

(အဲဒါဟာ “သံသရာဘဝထဲ ကျင်သည်နေတဲ့ သတ္တဝါဟာ ဒါလိုဆင်းရဲတဲ့အဖြစ်မျိုးမှ မလွတ်မကင်းနိုင်ဘူး” လို့ ဆင်ခြင်ပြီး သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ ဖြစ်တဲ့ သနားခြင်းကို မှီပြီး သံဝေဂ ဖြစ်ပုံပါပဲ။ အရှင်မဟာဒေဝဂ္ဂလာနိက မိမိမှာတော့

ဒီလို ဆင်းရဲတဲ့အဖြစ်မျိုး မရှိတော့ဘူး ဆိုတာကိုလဲ ဆင်ခြင်မိ ပြီးတော့ဝမ်းမြောက်လို့ ပြုံးမိတာပါတဲ့။) အဲဒီအခါမြတ်စွာ ဘုရားက ဒီလိုမိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ရဟန်းတို့- တပည့်သဘာဝကတွေဟာ မျက်စိပွင့်လျက်၊ အသိ ညှက်ဖြစ်လျက် နေကြပါပေစို့။ ချီးမွမ်းရခြင်း၏ အကြောင်း ကတော့ တပည့်သဘာဝမျှ ဖြစ်ပါလျက် ဒီလိုသတ္တဝါကိုသိပါ ပေစို့။ မြင်ပါပေစို့။ ငါဟောသည့် တရားအတွက် ကိုယ်တိုင် တွေ့သက်သေအဖြစ်ကိုပြုနိုင်ပါပေစို့။ ငါသည် ဘုရားဖြစ်ခါနီး ညဉ့်သန်းခေါင်ယံ ရှေးကပင် ဒီသတ္တဝါကိုမြင်ခဲ့ပြီ။ သို့သော် လည်းမပြောကြားခဲ့သေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ငါပြော ဟောတာကို မယုံဘဲသူတွေမှာ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖို့ ဆင်းရဲဖို့သာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ သက်သေမရှိမီ ရှေး ကာလကမပြောကြားခဲ့ဘဲရှိသည်။ (အလွယ်တကူသိနားလည် ရအောင် ပါဠိမပါဘဲ မြန်မာစကားသက်သက်ဖြင့် ပြန်ခဲ့ပါ သည်။ ယခု ပါဠိပါ ပြဆိုပါမည်)။

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ သော ဘိက္ခု-ထိုရဟန်းသည်။ ကဿ ပဿ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ပါဝစနေ-ကဿပဘုရား၏သာသနာ၌၊ ပါပဘိက္ခု အဟောသိ ယုတ်မာသောရဟန်းဖြစ်ခဲ့၏။ သော- ထိုရဟန်းသည်။ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန-ထိုယုတ်မာသော အကျင့်ကံ၏အကျိုးအဖြစ်ဖြင့်၊ ဗဟူနိ ဝဿာနိ-များစွာသော နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ဗဟူနိ ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ - အနှစ် ရာပေါင်းများစွာ

ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာတို့ ကာလပတ်
လုံး၊ နိရယေပစ္စိတော-ငရဲ၌ အပူလောင်ခံခဲ့ရပြီး၍၊ တထေဝ
ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန-တိုက်၏ပင်လျှင် အကျိုးအဖြစ်
ဖြင့်၊ ဧဝရူပံအတ္တဘာဝပဋိလာဘံ-ဤသို့သော ရုပ်၊ ကိုယ်ကို
ရနေခြင်းကို၊ ပဋိသံဝေဒယတိ-ခံစားနေရ ချေသည်-လို့
မြတ်စွာဘုရားက ဖော်ပြ ဟောကြားတော်မူပါသည်။

အဲဒီမှာ အဋ္ဌကထာကလဲ ဒီလိုဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်။

ပါပဘိက္ခုတိ- ပါပဘိက္ခု ဟူသည်မှာ၊ လာမကဘိက္ခု-
ယုတ်ညံ့သော ရဟန်းတည်း၊ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ လော-
ကဿ-လူအပေါင်း၏၊ သဒ္ဓါဒေယျ-ရဟန်းမြတ်တို့အား ပေး
လှူခြင်းကြောင့် နတ် လူ ချမ်းသာ များစွာသော အကျိုးကို
ရပေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်၍ ပေးလှူအပ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော
ပစ္စယေ-ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတော-သုံးဆောင်၍၊
ကာယ-ဝစီဒ္ဓါရေဟိ-ကိုယ်နှင့်နှုတ်ဟူသော ဒ္ဓါရတို့ဖြင့်၊ အသံ
ယတော-မစောင့်မူ၍၊ ဘိန္နာဇီဝေါ-မတရားသဖြင့် ပစ္စည်းကို
ရှာကာ အသက်မွေးမှုအကျင့်လဲ ပျက်သည်ဖြစ်၍၊ စိတ္တကေဋ္ဌိ-
ကိဋ္ဌန္တော ဝိစရိ-စိတ်၏ ပျော်ပါးကစားခြင်းကိုပြုလျက် နေ
ထိုင်ခဲ့လေသည်၊ (စိတ်ဖြင့် ပြုလိုရာကို ပြုလုပ်လျက် နေခဲ့သည်
ဟု ဆိုလိုပါသည်။) တတော-ထိုရဟန်းဘဝမှ နောက်ကာလ
၌၊ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ-ဘုရားနှစ်ဆူတို့၏ အကြား ကာလတစ်ခုလုံး၊
(ကဿပဘုရား လက်ထက်မှ ယခု ဂေါတမဘုရား လက်ထက်
အထိလို့ ဆိုလိုပါတယ်)၊ နိရယေ ပစ္စိတော-ငရဲ၌ အပူလောင်

ခံခဲ့ရပြီး၍၊ ပေတလောကေ-ပြိတ္တာလောက၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တော-
ဖြစ်လတ်သော်၊ ဘိက္ခုသဒိသေနော အတ္တ ဘာဇေန-ရဟန်း
ပုံစံနှင့်တူသော ရုပ်ကိုယ်အသွင်ဖြင့်သာလျှင်၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်နေ
ခဲ့လေသည်။ ဘိက္ခုနီ သိက္ခမာန သာမဏေရ သာမဏေရီ
ဝတ္ထုသုပိ-ဘိက္ခုနီပြိတ္တာ သိက္ခမာနပြိတ္တာ သာမဏေပြိတ္တာ
သာမဏေရီပြိတ္တာ အကြောင်းအရာတို့၌လည်း၊ အယမေဝ
ဝိနိစ္ဆယော-ဤအဆုံးအဖြတ်ကိုပင် သိအပ်၏-တဲ့။

ယခု ပါဠိအနက် အပြည့်အစုံပြခဲ့တာဟာ ယုတ်မာသော
ရဟန်းက ငရဲကျပြီးနောက် ပြိတ္တာဖြစ်နေပုံပဲ။ အဲဒီ ပြိတ္တာကို
သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ မမြင်ရဘူး။ အရှင်လက္ခဆိုတဲ့ ရဟန္တာ
တောင် မမြင်ရဘူး။ အဲဒီ ပြိတ္တာဟာလဲ တစ်ယောက်တည်း
ဟုတ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ကဿပဘုရားလက်ထက်က အကျင့်ပျက်
ခဲ့တဲ့ ရဟန်းတွေရှိသလောက် ပြိတ္တာတွေလဲ အများကြီး ရှိမှာ
ပါပဲ။

ထို့ အတူပင်ရဟန်းပြိတ္တာကိုလဲမြင်ရပြီး အရှင်မောဂ္ဂလာန်
က ပြုံးလို့ မေးတာဖြေတာလဲ နည်းတူပင် ရှိပါတယ်။ ရဟန်း
မပြုရန် ကျင့်ဆဲ သိက္ခမာန်မှ ဖြစ်လာတဲ့ပြိတ္တာ၊ ရှင်သာမဏေ
က ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာ၊ ရှင်သာမဏေမက ဖြစ်လာတဲ့ ပြိတ္တာ
အကြောင်းများ ကိုလဲ သံယုတ်ပါဠိ၊ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိ တို့၌
နည်းတူပင် ပြထားပါတယ်။ အဲဒီလို ပြိတ္တာတွေလဲ များမည့်
လက္ခဏာရှိပါတယ်။ အဲဒီ ရဟန်းဘဝ ရဟန်းမဘဝ စသည်မှ

ငရဲကျရောက်ပြီး ပြိတ္တာဖြစ်နေကြရတာတွေဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ ညွှန်ကြားတိုက်တွန်းချက် အတိုင်း တရားအမှုကို ခံယူနိုင်ရန် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်တွေကို မကျင့်ကြဘဲ အကျင့်ပျက်နေကြလို့ပဲ။ အထူးအားဖြင့် သီလပျက်နေကြလို့ ကပိလရဟန်းလိုပင် ဘုရား၏ တရားကို မရှိမသေ ပြောဆိုနေကြလို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် တရားအမှု အစစ်ကို ခံယူရန် သို့မဟုတ် တရားအမှုအတုကို ခံယူရန် သီလစသော အကြံကို ရှိသေစွာ ကျင့်ကြမှု အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အကျင့်မြတ်များကို ရှိသေစွာ ကျင့်ကြ၍ တရားအမှုကို ခံယူနိုင်ကြပါစေ။

ဓမ္မဒါယာဒသုတ် တရားတော်၏ နောက်ဆက်တွဲ
ဤတွင် ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး

ဟောကြား ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများ

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၁။	ဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း	(၁၃၀၀)
၂။	ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ပထမ)	(၁၃၀၆)
၃။	ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း	(၁၃၀၈)
၄။	ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း (ဒုတိယ)	(၁၃၀၉)
၅။	မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိ-နိဿယ	(၁၃၁၃)
၆။	မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော် (အကျဉ်း ၄-ပိုင်း)	(၁၃၁၃)
၇။	၎င်းအကျယ် (ကာယာနုပဿနာပိုင်း)	(၁၃၁၃)
၈။	ဝေဒနာနုပဿနာ တရားတော်	(၁၃၁၃)
၉။	နှုတ်ခွန်းဆက် မိန့်ခွန်းတရားတော်	(၁၃၁၄)
၁၀။	မဟာစည် ဓမ္မဒေသနာဆောင်ပုဒ်များ	(၁၃၁၅)
၁၁။	ဝိပဿနာ အလုပ်ပေးတရားတော်	(၁၃၁၆)
၁၂။	ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီး	(၁၃၁၆)
၁၃။	ဝိသုဒ္ဓိဉာဏကထာ (ပါဠိ)	(၁၃၁၈)

၂၃၈ မဟာစည်ဆရာတော်ပြုစုသောကျမ်းစာအုပ်များ

စဉ် ကျမ်းစာအမည် စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်

- ၁၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်း
အကြောင်း (၁၃၁၈)
- ၁၅။ ဓမ္မစကြာ အသံလွှင့်တရားတော် (၁၃၁၉)
- ၁၆။ အနတ္တလက္ခသုတ်အသံလွှင့်တရားတော် (၁၃၁၉)
- ၁၇။ တဝပြဿနာ (၁၃၂၀)
- ၁၈။ အင်ဒိုနီးရှား သာသနာပြုမှတ်တမ်း (၁၃၂၁)
- ၁၉။ ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော် (၁၃၂၃)
- ၂၀။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ သမယန္တရပိုင်း
ဂဏ္ဍနိဿယ (၁၃၂၄)
- ၂၁။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (အခြေခံများနှင့်
တက္ခ ဝိပဿာနပိုင်း) (၁၃၂၄)
- ၂၂။ အရိယဝါသ တရားတော် (၁၃၂၅)
- ၂၃။ မဟာစည် ဝတ်ရွတ်စဉ် (၁၃၂၆)
- ၂၄။ ဝမ္ဗိကသုတ်တရားတော် (၁၃၂၇)
- ၂၅။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ (ပထမ) (၁၃၂၈)
- ၂၆။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိဿယ (ဒုတိယ) (၁၃၂၉)
- ၂၇။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာသနိယ (တတိယ) (၁၃၂၉)
- ၂၈။ ဝိပဿနာရှုနည်းအကျဉ်းချုပ် (၁၃၂၉)
- ၂၉။ ပုရာဇောဒသုတ်တရားတော် (၁၃၂၉)
- ၃၀။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ နိဿယ (တေုတ္ထ) (၁၃၃၀)
- ၃၁။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီး (ပထမ) (၁၃၃၀)

မဟာစည်ဆရာတော်ပြုစုသောကျမ်းစာအုပ်များ ၂၃၉

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၃၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး (ဒုတိယ)	(၁၃၃၀)
၃၃။	ဗြဟ္မစိုရ် အသံလွှင့်တရားတော် ၄-ပိုင်း	(၁၃၃၀)
၃၄။	ဘာရသုတ္တန် တရားတော်ကြီး	(၁၃၃၁)
၃၅။	ရက်လည်ဆွမ်းအနုမောဒနာတရားတော်	(၁၃၃၁)
၃၆။	မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန် အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေ	(၁၃၃၁)
၃၇။	ကျောင်းအနုမောဒနာ တရားတော်	(၁၃၃၂)
၃၈။	လောကဓံတရားတော်	(၁၃၃၂)
၃၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (စတုတ္ထတွဲ)	(၁၃၃၃)
၄၀။	။ (ပထမတွဲ)	(၁၃၃၃)
၄၁။	၂၃-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	(၁၃၃၃)
၄၂။	သံလ္လေခသုတ် တရားတော်ကြီး (ပထမ)	(၁၃၃၄)
၄၃။	။ (ဒုတိယ)	(၁၃၃၅)
၄၄။	ဟေမဝတသုတ္တန် တရားတော်	(၁၃၃၅)
၄၅။	၂၄-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	(၁၃၃၅)
၄၆။	ကာမသုတ္တန်တရားတော်	(၁၃၃၅)
၄၇။	ဒုဗ္ဗဘဝိနည်း သြဝါဒကထာ	(၁၃၃၅)
၄၈။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (ဒုတိယ)	(၁၃၃၆)
၄၉။	။ (တတိယ)	(၁၃၃၆)
၅၀။	မဟာစည် သြဝါဒကထာ ပေါင်းချုပ် (ငွေရတုသဘင်)	(၁၃၃၆)

လှတေသနစာကြည့်တိုက်

၂၅၈၃၈

အနာတေကံထွန်းကားပြန်ပွားရေးဦးစီးဌာန

၂၄၀ မြန်မာ့စာပေအဖွဲ့ချုပ်ပြုစုသောကျမ်းစာအုပ်များ

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၅၁။	နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်	(၁၃၃၆)
၅၂။	ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး	(၁၃၃၇)
၅၃။	၂၆-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	(၁၃၃၇)
၅၄။	သီလဝန္တသုတ္တန် တရားတော်	(၁၃၃၈)
၅၅။	တုဝဠကသုတ်တရားတော်	(၁၃၃၈)
၅၆။	ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင် နိဗ္ဗာန်ဝင် တရားတော်	(၁၃၃၉)
၅၇။	အနတ္တလက္ခသုတ်တရားတော်	(၁၅၃၉)
၅၈။	ဗြဟ္မဝိဟာဂုတရားတော်	(၁၃၃၉)
၅၉။	သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် တရားတော်	(၁၃၃၉)
၆၀။	တက္ကသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၁။	မာလုကျပုတ္တသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၂။	သက္ကပဉ္စသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၃။	မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၄။	သာသနာ့ရိပ်သာ ငွေရတုတရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၅။	အနုမောဒနာတရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၆။	ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၀)
၆၇။	စူဠဝေဒလ္လသုတ်တရားတော်	(၁၃၄၄)

ဆောင်ပုဒ်များ

- ၁။ ဓမ္မဒါယာ၊ သုတ်မြတ်မှာ၊ မြတ်စွာဟောမိန့်သည်။
- ၂။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှသည်။
- ၃။ အာမိသမဲ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။
- ၄။ တရားအမဲ့၊ အစစ်ပေ၊ ၉-ထွေ လောကုတ်ပါ။
- ၅။ နိဗ္ဗာန်ရည်ငြား၊ ကုသိုလ်များ၊ တရား မှေ့တုပါ။
- ၆။ စစ်, တု ၂-ထွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေလိုလှပါ။
- ၇။ အာမိသမဲ့၊ အစစ်ပေ၊ ၄-ထွေ ပစ္စည်းပါ။
- ၈။ လူ, နတ် သုခ၊ ရည်သန်က၊ ဒါန, သီလ, ဘဝ။
- ၉။ အာမိသမဲ့၊ အတုတွေ၊ မှတ်လေ မှေ့ညံ့သာ။
- ၁၀။ ပစ္စည်းမဲ့မျှ၊ ခံယူက၊ ဒုက္ခမကင်းပါ။
- ၁၁။ အိုနာ မစဲ၊ သေမစဲ၊ ဆင်းရဲနေကြမှာ။
- ၁၂။ အပါယ်မှလည်း၊ မလွတ်ဘဲ၊ ကျွဲမြဲ ကျနေမှာ။
- ၁၃။ သို့ဖြစ်မည်များ၊ ငါမြင်ထား၊ သနားနေပါသည်။
- ၁၄။ ငါ့တပည့်တွေ၊ တရားမဲ့၊ ခံစေချင်လှသည်။
- ၁၅။ အာမိသမဲ့၊ ပစ္စည်းတွေ၊ ပယ်စေချင်လှသည်။